

Euroopa Liidu Teataja

C 239 E

Eestikeelne väljaanne

Teave ja teatised

56. aastakäik

20. august 2013

Teatis nr

Sisukord

Lehekül

I Resolutsioonid, soovitused ja arvamused

RESOLUTSIOONID

Euroopa Parlament

2012–2013 ISTUNGJÄRK

2. veebruari 2012 istung

Istungjärgu protokoll on avaldatud ELT C 114 E, 19.4.2012.

VASTUVÕETUD TEKSTID

Neljapäev, 2. veebruar 2012

2013/C 239 E/01	BRICS-riike ja teisi tõrjaka turumajandusega riike käsitlev ELi välispoliitika Euroopa Parlamendi 2. veebruari 2012. aasta resolutsioon BRICS-riike ja teisi tõrjaka turumajandusega riike käsitleva ELi välispoliitika eesmärkide ja strateegiate kohta (2011/2111(INI)) 1	1
2013/C 239 E/02	Kooskõlastatud poliitika väljatöötamine seoses režiimidega, mille suhtes kohaldatakse ELi piiravaid meetmeid Euroopa Parlamendi 2. veebruari 2012. aasta soovitus nõukogule kooskõlastatud poliitika väljatöötamise kohta seoses režiimidega, mille juhtide isiklike ja majandushuvidega seotud ELis toimuva tegevuse suhtes kohaldatakse ELi piiravaid meetmeid (2011/2187(INI)) 11	11
2013/C 239 E/03	Äriühingu asukoha piiriülene muutmine Euroopa Parlamendi 2. veebruari 2012. aasta resolutsioon komisjonile äriühingu asukoha piiriülest muutmist käsitleva neljateistkümnenda äriühinguõiguse direktiivi kohta antavate soovitustega (2011/2046(INI)) 18	18
	LISA 21	21
2013/C 239 E/04	ELi humanitaarabi eelarve kontroll Euroopa Parlamendi 2. veebruari 2012. aasta resolutsioon humanitaarabi ja kodanikukaitse peadirektoraadi hallatava ELi humanitaarabi eelarve kontrolli kohta (2011/2073(INI)) 23	23

ET

2013/C 239 E/05	Euroopa ühtne lähenemisviis ühistele kahjunõuetele Euroopa Parlamendi 2. veebruari 2012. aasta resolutsioon: Euroopa ühtne lähenemisviis ühistele kahjunõuetele (2011/2089(INI))	32
2013/C 239 E/06	Toitumisalaste väidete nimekirja Euroopa Parlamendi 2. veebruari 2012. aasta resolutsioon, mis käsitleb komisjoni määruse eelnõu, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1924/2006 toitumisalaste väidete nimekirja osas	39
2013/C 239 E/07	Euroopa Ülemkogu 30. jaanuari 2012. aasta mitteametliku kohtumise järeldused Euroopa Parlamendi 2. veebruari 2012. aasta resolutsioon Euroopa Ülemkogu 30. jaanuari 2012. aasta mitteametliku kohtumise järelduste kohta	41
2013/C 239 E/08	Iraan ja tema tuumaprogramm Euroopa Parlamendi 2. veebruari 2012. aasta resolutsioon Iraani ja tema tuumaprogrammi kohta	43
2013/C 239 E/09	Euroopa mõõde spordis Euroopa Parlamendi 2. veebruari 2012. aasta resolutsioon Euroopa mõõtme kohta spordis 2011/2087(INI))	46
2013/C 239 E/10	Jäätmekäitluse direktiivi kohaldamine Euroopa Parlamendi 2. veebruari 2012. aasta resolutsioon küsimuste kohta, mida petitsioonide esitajad on tõstatanud seoses jäätmekäitluse direktiivi ja sellega seotud direktiivide kohaldamisega Euroopa Liidu liikmesriikides (2011/2038(INI))	60
2013/C 239 E/11	Daphné programm Euroopa Parlamendi 2. veebruari 2012. aasta resolutsioon Daphné programmi kokkuvõtte ja arenguperspektiivide kohta (2011/2273(INI))	69
2013/C 239 E/12	Naiste olukord sõjaajal Euroopa Parlamendi 2. veebruari 2012. aasta resolutsioon naiste olukorra kohta sõjaajal (2011/2198(INI))	74
2013/C 239 E/13	ELi arengukoostöö, millega toetatakse eesmärki muuta energia 2030. aastaks üldkättesaadavaks Euroopa Parlamendi 2. veebruari 2012. aasta resolutsioon ELi arengukoostöö kohta, millega toetatakse eesmärki muuta energia 2030. aastaks üldkättesaadavaks (2011/2112(INI))	83
2013/C 239 E/14	Iga-aastane maksuraport Euroopa Parlamendi 2. veebruari 2012. aasta resolutsioon iga-aastase maksuraporti kohta (2011/2271(INI))	89
2013/C 239 E/15	ELi konkurentsipoliitika Euroopa Parlamendi 2. veebruari 2012. aasta resolutsioon ELi konkurentsipoliitika aastaaruande kohta (2011/2094(INI))	97

Neljapäev, 2. veebruar 2012

I

(Resolutsioonid, soovitused ja arvamused)

RESOLUTSIOONID

EUROOPA PARLAMENT

BRICS-riike ja teisi tõrjaka turumajandusega riike käsitlev ELi välispoliitika

P7_TA(2012)0017

Euroopa Parlamendi 2. veebruari 2012. aasta resolutsioon BRICS-riike ja teisi tõrjaka turumajandusega riike käsitleva ELi välispoliitika eesmärkide ja strateegiate kohta (2011/2111(INI))

(2013/C 239 E/01)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu artiklit 21 ja eriti selle punkti h, mille kohaselt liit määratleb ja viib ellu ühist poliitikat ja ühismeetmeid ning taotleb koostöö kõrget astet kõikides rahvusvaheliste suhete valdkondades, selleks et edendada tugevamat mitmepoolsel koostööl ja hea valitsemistavaga maailmakorral tuginevat rahvusvahelist süsteemi,
- võttes arvesse nõukogu 26. juuli 2010. aasta otsust 2010/427/EL, millega määratakse kindlaks Euroopa välisteenistuse korraldus ja toimimine ⁽¹⁾,
- võttes arvesse oma 10. märtsi 2010. aasta resolutsiooni nõukogu aastaaruande kohta Euroopa Parlamendile (ühise välis- ja julgeolekupoliitika (ÜVJP) peamiste aspektide ja põhiliste valikuvõimaluste kohta 2008. aastal), mis esitatakse Euroopa Parlamendile vastavalt 17. mai 2006. aasta institutsioonidevahelise kokkuleppe II osa G jao punktidele 43 ⁽²⁾,
- võttes arvesse Euroopa Ülemkogu 16. septembri 2010. aasta järeldusi ELi suhete kohta strateegiliste partneritega,
- võttes arvesse oma 5. aprilli 2011. aasta raportit ebasabiilsusest tulenevate rändevoogude ning ELi välispoliitika reguleerimisala ja rolli kohta ⁽³⁾,
- võttes arvesse oma 8. juuni 2011. aasta soovitusi nõukogule Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Peaasamblee 66. istungjärgu kohta ⁽⁴⁾,

⁽¹⁾ ELT L 201, 3.8.2010, lk 30.⁽²⁾ ELT C 349 E, 22.12.2010, lk 51.⁽³⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2011)0121.⁽⁴⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2011)0255.

Neljapäev, 2. veebruar 2012

- võttes arvesse oma 13. septembri 2011. aasta resolutsiooni tõhusa Euroopa toorainestrategie kohta ⁽¹⁾,
 - võttes arvesse oma 7. juuli 2011. aasta resolutsiooni demokratiseerimist toetava ELi välispoliitika kohta ⁽²⁾,
 - võttes arvesse komisjoni teatist finantsraamistiku (2014–2020) kohta „Euroopa 2020. aasta strateegia aluseks olev eelarve” (COM(2011)0500),
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 48,
 - võttes arvesse väliskomisjoni raportit ja arengukomisjoni arvamust (A7-0010/2012),
- A. arvestades, et Brasiilia, Venemaa, India, Hiina ja Lõuna-Aafrika Vabariigi (nn BRICS-riigid) suurenev poliitiline ja majanduslik tähtsus suurendab nende riikide olulisust ka välispoliitikas;
- B. arvestades, et BRICS-riigid ja teised tärkava turumajandusega riigid võiksid saada välispoliitikas ülemaailmselt oluliseks, kui nende majanduskasvu veelgi tugevdada;
- C. arvestades, et seitsme tärkava turumajandusega riigi (Brasiilia, Venemaa, India, Hiina, Indoneesia, Mehhiko ja Türgi) eeldatav majanduskasv on aastal 2050 suurem kui G7 riikide (Ameerika Ühendriigid, Jaapan, Kanada, Ühendkuningriik, Saksamaa, Prantsusmaa ja Itaalia) majanduskasv kokku; arvestades, et sisemajanduse kogutoodangu põhjal saab prognooside kohaselt Hiinast enne 2020. aastat maailma juhtiv majandusjõud; arvestades, et Indiast võib saada enne 2050. aastat maailma kõige kiiremini arenev majandusjõud; arvestades, et 2050. aastal võivad Hiina, Ameerika Ühendriigid ja India koos moodustada 50% kogu maailma majandusest; arvestades, et ELil võiks olla üldjoontes võrreldav kaal igaiühaga neist riikidest, kui ta tegutseb ühtse ja jõulise poliitilise üksusena; arvestades, et selline võrreldav kaal on võti poliitilise mõjujõu hoidmiseks ja universaalsete põhiväärtuste edendamise jätkamiseks võimalikus uues ülemaailmse valitsemise mitmepooluselises süsteemis; arvestades, et selle peaks läbi viima välispoliitika raamistik, mis on suunatud partnerluse, koostöö ja ühisväärtustel põhineva jagatud valitsemise edendamisele;
- D. arvestades, et tugevate majandus- ja välispoliitiliste jõudude, nagu BRICS-riikide koondumine on loonud mitmepooluselise süsteemi, kus ülemaailmne juhtroll jaguneb üha enam mitme riigi ja piirkondlike riikide rühmade vahel; arvestades, et selline mitmepooluseline süsteem toob kaasa maailma majandusliku võimsuse järkjärgulise ülekandumise BRICS-riikidesse ja teistesse tärkava turumajandusega riikidesse ning võib tähendada ühtlasi välispoliitilise juhtimise ja positiivse mõjujõu ülekandumist praegustelt juhtriikidelt tärkava turumajandusega riikidele; arvestades, et praegune majanduskriis on üleminekut mitmepooluselise süsteemi suunas kiirendanud; arvestades, et uute ülemaailmsete tegutsete esilekerkimine võib osutada väärtuslikuks võimaluseks luua konstruktiivsed partnerlussidemeid tärnanud turumajandusega riikide ja tärkava turumajandusega riikide vahel ning kooskõlastatult lahendada ülemaailmseid küsimusi ja probleeme;
- E. arvestades, et riikideüleste probleemide – nagu näiteks kliimamuutus, ülemaailmsed regulatiivsed küsimused, toorainele ja haruldastele muldmetallidele juurdepääs, terrorism, võitlus liikmesriigiväliste äärmuslike liikumiste vastu, säästev areng, ülemaailmne poliitiline stabiilsus ja turvalisus – lahendamiseks on vaja reeglitel põhinevat partnerlusele, ühisväärtustele, üksmeelele, uute tärkava turumajandusega riikidega tihedas konsulteerimises ja koostöös üles ehitatud kõikehõlmavat lähenemisviisi, ning tõelise koostöö korral on kindlasti võimalik leida ka riikideülestele probleemidele tõhusad lahendused; arvestades, et EL võiks ja peaks selles osas võtma initsiatiivi;

⁽¹⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2011)0364.

⁽²⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2011)0334.

Neljapäev, 2. veebruar 2012

- F. arvestades, et ilma kõiki hõlmava uue ülemaailmse juhtimise süsteemita, mis põhineb aktiivsel konsulteerimisel ja koostööl BRICS-riikide ja muude tärkava turumajandusega riikidega, on vähe motivatsiooni rahvusvahelist koostööd teha ja olulistes globaalsetes küsimustes oma tegevust kooskõlastada, mis võib kaasa tuua järgmised ohud: (i) poliitiline ja majanduslik killustumine ning konkureerivate maailma tegevuskavade ja eraldiseisvate piirkondlike alade tekkimine; (ii) ülemaailmsete majandusstruktuuride lagunemine ja investeerimisvoogude katkemine ning (iii) väga piiratud rahvusvahelise koostöövalmidusega piirkondlike mõjusfääride tekkimine, mis muudaks võimatuks piiriüleste probleemide kooskõlastatud lahendamise;
- G. arvestades, et võrreldes lääneriikide demograafilise langusega on BRICS-riikidel ja teistel tärkava turumajandusega riikidel suur demograafiline dimensioon, mis annab nendele riikidele rahvusvahelisel foorumitel rohkem autoriteeti, kuna BRICS-riigid ja teised tärkava turumajandusega riigid saavad seetõttu väita, et nad esindavad suurt enamikku maailma rahvastikust; arvestades, et sellega on seotud vajadus reformida ülemaailmset valitsemissüsteemi ja rahvusvaheliste organisatsioonide valitsemisstruktuuri, et need esindaksid suuremal määral uut majanduslikku ja poliitilist maastikku ning mängiksid ülemaailmse konsensususe saavutamise ja otsuste tegemise protsessides kesket rolli;
- H. arvestades, et praeguse majanduskriisi ning ELi ja Ameerika Ühendriikide eelarvepiirangute tingimustes on hädavajalik ühendada ressursid teiste tärkava turumajandusega riikidega, et tagada sidus ja tõhus turvalisuse ja stabiilsuse ülemaailmne struktuur ning tõhus sekkumine delikaatsetes küsimustes, mis põhineks ühistel eesmärkidel ja koordineeritud strateegiatel ning saavutustel;
- I. arvestades, et edukas üleminek keskmisele sissetulekule võib teatud tingimustel soodustada mõõdukat ja stabiilsusele suunatud välispoliitikat; arvestades siiski, et mõnes BRICS- või muus tärkava turumajandusega riigis ei ole majandus- ja poliitiliste jõudude konsolideerumine sellist üleminekut kaasa toonud;
- J. arvestades, et enamiku BRICS-riikide viimase aja tähelepanuväärsest majanduskasvust hoolimata on need riigid ühtlasi ka maailma kõige suurema vaesuse kontsentratsiooniga riigid; arvestades, et sellest nähtub, et kiire majanduskasv, kui sellega ei kaasne vaeseid toetav kasv ja turvavõrgustike loomine, võib enamikul juhtudel viia ebavõrdsuse suurenemiseni;
- K. arvestades, et BRICS-riigid ja teised praegused tärkava turumajandusega riigid ei moodusta ametlikku riikide gruppi, mis on loodud täitma rahvusvahelistes suhetes kindlat rolli, ja seega peaks Euroopa Liit välja arendama koostöösuhted igaihega neist riikidest, pöörates tähelepanu nende erisustele ja välispoliitika eriomastele eesmärkidele; arvestades, et EL peaks investeerima strateegilisse partnerlusse iga BRICS-riigiga ja teiste tärkava turumajandusega riikidega, kuna neil on üha suurem roll rahvusvahelisel arenil – eelkõige rahvusvahelistes organisatsioonides, nagu ÜRO – ning seeläbi on võimalik jõuda ühiste eesmärkideni, nimelt rahu ja ülemaailmse julgeoleku tagamiseni ning riigisisese või rahvusvahelise õigusriigi, inimõiguste, demokraatia, säästva arengu ja ülemaailmse finantskorralduse edendamiseni;
- L. arvestades, et BRICS-riigid ja teised tärkava turumajandusega riigid vajavad stabiilset välispoliitika ja reguleerimispoliitika ning avaliku korra keskkonda, mis hoiaks alal huvi nende majanduse ning ühiskonna vastu ja soodustaks nendesse investeerimist; arvestades, et BRICS-riigid ja teised tärkava turumajandusega riigid peaksid investeerima ja saama toetust demokraatliku, poliitilise, majandusliku ja sotsiaalse stabiilsuse tugevdamisel;
- M. arvestades, et ELil peab ülemaailmses võimu üleminekus olema tähtis roll partnerluse ja kõikehõlmava juhtimise edendajana, kuid ta peab tegutsema kiiresti, kui soovib säilitada oma mõjujõu (või see võib jääda strateegiliselt tagaplaanile); arvestades, et see hõlmab strateegiliste muudatuste tegemist nii ELi-siseselt kui ka selle välispoliitikas, muu hulgas poliitika suurema sidususe kehtestamine;

Neljapäev, 2. veebruar 2012

- N. arvestades, et 14. aprillil 2011. aastal toimunud BRICS-riikide juhtide kolmanda kohtumise lõpus esitasid nad ühisdeklaratsiooni, milles nad nõudsid rohkem rahvusvahelist koostööd ja ülemaailmse juhtimise tugevdamist ning avaldasid toetust mitmepoolsele diplomaatiale ÜRO ja G20 raames; arvestades, et kõik viis BRICS-riiki on 2011. aastal osalenud üheaegselt ÜRO Julgeolekunõukogus; arvestades, et BRICS-riigid on nõudnud muudatuste tegemist rahvusvaheliste finantseerimisasutuste ja ÜRO juhtimisstruktuuridesse, et paremini peegeldada muudatusi maailmamajanduses ja paremini toime tulla ülemaailmsete probleemide lahendamisega;
- O. arvestades, et BRICS-riigid erinevad üksteisest oluliselt oma poliitiliste ja majandussüsteemide, demograafiliste ja sotsiaalsete arengutendentsides ning välispoliitika väljavaadete poolest;
- P. arvestades, et Euroopa Ülemkogu 16. septembri 2010. aasta järeldustes rõhutati, et vastavalt Lissaboni lepingule ja vastavalt Euroopa julgeolekustrateegiale töötavad EL ja selle liikmesriigid strateegiliselt, et tuua Euroopa tegelik võim rahvusvahelisel areenil rohkem esile, ning et ELi strateegilised partnerlused maailma mõjukaimate riikidega on tähtsaks vahendiks Euroopa eesmärkide poole püüdlemisel ja huvide eest seismisel;
- Q. arvestades, et praegused ELi ja BRICS-riikide vahelised kaubanduslepingud on vastastikku kasulikud mitte ainult majanduslikult, vaid ka poliitiliselt;
- R. arvestades, et EL peaks aktiivselt osalema kaasava ja esindusliku partnerlusel põhineva ÜRO süsteemi kujundamisel, mis võimaldaks tõhusalt kaasa aidata ülemaailmsele juhtimisele ja ülemaailmete lahenduste leidmisele ning rahu, julgeoleku, demokraatia, inimõiguste ja õigusriigi põhimõtetele tugineva rahvusvahelise korra tagamisele; arvestades, et Euroopa Liidu lepingu artikli 21 kohaselt on EL võtnud ametlikult ülesandeks edendada tõhusat mitmepoolsust, mille keskmes on tugev ÜRO;
- S. arvestades, et aastate jooksul on EL BRICS-riikidega arendanud välja ühistel väärtustel ja huvidel põhinevad kahepoolsed strateegilised partnerlussidemed, mis on suunatud suhete parandamisele ja koostöö tugevdamisele igal tasandil; arvestades, et nende strateegiliste partnerlussidemete kindlus on tihti olnud ebapiisav, seda eriti seoses demokraatia edendamisega, õigusriigi tugevdamisega ja konfliktide lahendamiseks ühise tegevusplaani määratlemisega;
- T. arvestades, et on kindlasti vaja leida viisid, kuidas tugevdada koostööd ÜRO süsteemis ning juhtivate riikide rühmades (G-20, G-7) ning parandada nende töö kooskõlastamist;
- U. arvestades, et G-20, mille liikmesriigid annavad 88% kogu maailma SKPst ja moodustavad 65% maailma rahvastikust, on muutunud ülemaailmse tasandi koostöö tähtsaks foorumiks, kuid arvestades, et lahendada tuleb selle esinduslikkuse probleem ning määrata kindlaks selle täpne roll mitmepoolses struktuuris;
1. rõhutab, et praegune majanduskriis annab tunnistust tõrganud turumajandusega riikide ning BRICS-riikide ja teiste tõrjaka turumajandusega riikide vastastikusest sõltuvusest; juhib tähelepanu asjaolule, et arenenud riikide ja tõrjaka turumajandusega riikide stabiilne majanduskasv on omavahel tihedalt seotud; rõhutab, et selline vastastikune sõltuvus on positiivne ning arenenud majandusjõudude ja tõrjaka turumajandusega riikide vahelised poliitilised ja majandussidemed on vastastikku kasulikud; on veendunud, et EL ja tema liikmesriigid peaksid partnerlussidemete tihendamise ja juhtimise kõiki hõlmava uue süsteemi saavutamise üldise eesmärgi nimel püüdma saavutada suuremat poliitilist üksteisemõistmist ja koostööd BRICS-riikide ja teiste tõrjaka turumajandusega riikidega, muu hulgas ka individuaalsel tasandil; on samuti veendunud, et regulaarsed kõrgetasemelised kohtumised ELi ja eri BRICS-riikide vahel annavad hea võimaluse usalduslike suhete saavutamiseks, seisukohtade lähendamiseks ja BRICS-riikidele suurema vastutuse panemiseks ülemaailmses juhtimises, mis põhineks jagatud vastutusel, ühistel arusaamadel ja tihedamini koordineeritud meetmetel; on seisukohal, et strateegiliste partnerlussuhete meede võiks selliste eesmärkide saavutamisse lisada väärtuslikku sünergiat;

Neljapäev, 2. veebruar 2012

2. usub, et ühelt poolt praeguste juhtivate majandusjõudude ning teiselt poolt BRICS-riikide ja teiste tõrka turumajandusega riikide vastastikustel suhetel on ka edaspidi oluline majanduslik mõõde, kuid esmajoonel on see poliitiline ning seetõttu tuleks sellele anda poliitiline raamistik, kuna kõigi asjaomaste riikide huvides on tagada tõhus ülemaailmse juhtimise süsteem ning lahendada – ühiselt, koostöö vaimus, üksteisega konsulteerides ja oma poliitilisi seisukohti lähendades – ülemaailmset stabiilsust ja julgeolekut ohustavad probleemid, mis võivad vähendada globaalset jätkusuutlikku majanduskasvu ja selle tulevikupotentsiaali; nõuab seetõttu rahvusvahelise tähtsusega küsimuste osas tõhustatud koostööd Euroopa Liidu ja BRICS-riikide vahel, kaasa arvatud ka partnerlussuhetes üksikute BRICS-riikidega;

3. rõhutab, et kuigi BRICS-riikidel võivad olla välispoliitika küsimustes sarnased seisukohad, iseloomustavad neid siiski väga suured poliitilised, majanduslikud ja sotsiaalsed erinevused; rõhutab eelkõige suuri erinevusi nende poliitilises süsteemides, mis varieeruvad tugevast autoritaarsest režiimist kuni usaldusväärse ja stabiilse demokraatiaini; kutsub ELi sellega seoses üles parandama suhteid ja arendama sünergiaid, eelkõige nende BRICS-riikidega, kes tõeliselt jagavad ja austavad demokraatlikke väärtusi ja püüdleavad sotsiaalse turumajanduse poole;

4. on veendunud, et uute majandus- ja välispoliitiliste jõudude ilmumine ei tähenda ELi mõjuvõimu vähenemist, vaid ELil on ka tulevikus tähtis osa poliitiliste valikute kohta ühise arusaamise edendamisel ning ta peaks ülemaailmsete probleemide lahendamisel asuma juhirolli; on arvamisel, et EL ja tema Atlandi-ülelised partnerid peaksid keskenduma vajaliku mastaabisäästu saavutamisele ning tegema ühiseid jõupingutusi selleks, et suhelda tõrka turumajandusega riikidega konstruktiivselt ja tõhusalt ning teha seda nii kahekui mitmepoolset ja tõelise partnerluse ja hea koostöö vaimus; juhib tähelepanu vajadusele töötada kõigi hüvanguks välja kõiki hõlmav ülemaailmse juhtimise süsteem, mis põhineb koostööl ja konsulteerimisel BRICS-riikide, ja vajaduse korral ka teiste tõrka turumajandusega riikidega; rõhutab ka ELi ja tema Atlandi-üleste partnerite tähtsat osa kõiki hõlmava ülemaailmse ja kaasava juhtimise süsteemi edendamisel; rõhutab, et EL peaks tegutsema strateegiliselt, et tuua Euroopa tegelik võim rahvusvahelisel areenil rohkem esile, eelkõige tegeledes vastastikusest sõltumisest tekkinud mõjudega, ülemaailmse valitsemise reformide algatamisega ning mobiliseerides kollektiivmeetmeid valdkondades, nagu õigusriik, jätkusuutlik keskkond ja piirkondlik turvalisus läbi konstruktiivse dialoogi BRICS-riikide ja teiste tõrka turumajandusega riikidega;

5. tunneb heameelt kahepoolsete strateegiliste partnerlussidemetega ühe ning nõuab tungivalt, et nõukogu ja Euroopa välisnõustajad selle kasutusse võtaks; on seisukohal, et strateegilised partnerlussidemed on lootustandev ja potentsiaalselt transformatiivne vahend ELi suhete organiseerimisel ja parandamisel tähtsamate majandusjõududega ülemaailmsel areenil, kaasa arvatud BRICS-riikide ja teiste tõrka turumajandusega riikidega; soovib, et EL kasutaks seda vahendit, et püüda nii mitmepoolset kui ka kahepoolset tegevuskavade poole ja arendada nende kahe vahel otstarbekaid seoseid; rõhutab, et sisemine ühtsus on ELi jaoks ülitähtis, et EL võiks BRICS-riikide ja teiste tõrka turumajandusega riikide suhtes tegutseda kui tõeline strateegiline vahendaja ning et ELi seda rolli ka tunnistataks;

6. märgib, et minevikus on tundunud, et BRICS-riigid on vahel oma välispoliitikat ÜRO Julgeolekunõukogus kooskõlastanud, eelkõige Liibüa ja Süüria kriiside alguses ning lisaks siis, kui nad lükkasid edasi hääletuse ELi rolli üle ÜRO Peaassamblees ning võtsid omaks ühised seisukohad Côte d'Ivoire'i ja Sudaani kohta; tõdeb, et sellega seoses jääb mulje, et BRICS-riigid võivad püüda praeguse rahvusvahelise juhtimise süsteemi toimimist kahtluse alla seada, kuid see demokraatlik dialoog, poliitiline koostöö, kaasa arvatud individuaalsel tasandil, ning tõelised partnerlussuhted võivad tuua esiplaanile positiivse sünergia ning kaasa aidata uue kõiki hõlmava ülemaailmse juhtimise süsteemi tekkele; on sellegipoolest arvamisel, et EL peaks võtma BRICS-riikide ja teiste tõrka turumajandusega riikide suuremat poliitilist ja majanduslikku kaalu piisavalt arvesse, kuna see võib aidata ülemaailmset juhtimist rahulikult ümber korraldada ühise platvormi alusel, millel ei oleks destabiliseerivat mõju;

Neljapäev, 2. veebruar 2012

7. märgib, et BRICS-riigid on näidanud võimet piirkondlikuks integratsiooniks ja seega võimet osalemiseks mitmepoolsetes juhtimissüsteemides; usub, et see näitab veelgi BRICS-riikide potentsiaalset huvi anda oma panus ülemaailmsesse juhtimisesse; on seepärast arvamisel, et BRICS-riigid ja teised tärkava turumajandusega riigid on välispoliitikas oma strateegilise suuna määratlemise protsessi etapis ja seega saavad neist tärpanud turumajandusega riikide partnerid ja universaalsetel väärtustel, partnerlusel ja kaasavusel põhineva ülemaailmse juhtimise süsteemi toetajad;

8. usub, et poliitiliste ja majanduslike huvide, piirkondliku rolli ja pürgimuste valguses võivad BRICS-riigid püüda tegutseda välispoliitika küsimustes ühtse grupina, kuid tunnistab, et individuaalne mõõde on samuti oluline; leiab sellega seoses, et lisaks keskendumisele BRICS-riikidele kui välispoliitiliselt potentsiaalselt ühtsele riikide grupile, peaks EL keskenduma ka BRICS-riikidele kui eraldi riikidele, säilitades samas süsteemset ja kooskõlastatud lähenemisviisi; on sellega seoses arvamisel, et selline lähenemisviis tagab ELile võimaluse suurendada mastaabisäästu, kasutades partnerlusi BRICS-riikidega individuaalselt, maksimeerida oma huvisid ja rolli eri piirkondades ning aidata kaasa poliitiliselt ja majanduslikult tasakaalustatud mitmepooluselise korra tugevdamisele tärpanud ja tärkava turumajandusega riikide vahel dialoogil, partnerlusel ja kahepoolsetel või mitmepoolsetel partnerlustel põhineva kaasava süsteemi alusel;

9. usub ka, et poliitilistes ja majanduslikes süsteemides, demograafilistes ja sotsiaalsetes arengusuundades ja BRICS-riikide välispoliitika väljavaadetes esinevad märkimisväärsed erinevused peaksid saama teatavaks ja peegelduma ELi poliitikas nende riikide kohta, mille eesmärgiks oleks luua sünergia eri BRICS-riikide ja muude tärkava turumajandusega riikidega, ning takistada riikide alternatiivsete välispoliitiliste gruppide loomist või koondumist, millel võiks olla oht kujuneda ühtseks jõuks; nõuab tungival, et EL ja selle liikmesriigid hoiaksid sellega seoses ära strateegilise konkurentsi ja selle juurdumise vastavalt tärpanud ja tärkava turumajandusega riikide gruppide vahel; väidab, et rahvusvahelise kollektiivse meetme ja ülemaailmse juhtimise reformi soodustamiseks peab EL kasutama oma mõjujõudu suure ulatusega kahepoolsete, mitmepoolsete ja riigiväliste vastasmõjude suhtes ja rakendama teemapõhiseid koalitsioone, mis ulatavad üle tärpanud ja tärkava turumajandusega riikide vahelise lõhe;

10. on veendunud, et EL peaks kujundama välja seisukoha tihedamate suhete osas BRICS-riikidega, kuigi tuleb arvestada, et ELi ja nende riikide nägemus siduvate kohustuste ja institutsioonilise korra suhtes ei pruugi olla alati sama; on ühtlasi arvamisel, et BRICS-riikide tugi tulemuslikule mitmepoolsusele võib olla saavutatav, kui neile pakutakse vastu tugevamat esindatust asjaomastes rahvusvahelistes organisatsioonides; toonitab, et BRICS-riikide esilekerkimisega seonduvates väljakutsetes tuleks näha pigem võimalust kui probleemi;

11. on seisukohal, et suhted BRICS-riikidega peaksid põhinema kahepoolset dialoogil, mis keskenduks demokratiseerimisele ja toetaks edasist demokratiseerimist ning õigusriigi tugevdamist, head juhtimist, õigusnormide lähendamist, ühiseisukohtade kooskõlastamist rahvusvahelistel foorumitel ning tihedamatel suhetel ELiga;

12. rõhutab Brasiilia tähtsust Mercosuri piirkondliku integratsiooniprotsessi juhtiva jõuna; tervitab uuendatud ELi ja Brasiilia strateegilise partnerluse ühist tegevuskava aastateks 2012–2014 ja mõlemapoolsete kohustuste kokkuleppimist demokraatia edendamise ja mitmepoolse juhtimise süsteemi reformide vallas; nõuab tungival, et mõlemad pooled täidaksid oma kohustusi ning panustaksid maailma finantsstruktuuri ümberkujundamisse; tuletab meelde president Rousseffi pakkumist toetada ELi võitluses riigivõlakriisist ülesaamiseks ja tunnistab nende vastastikuseid suhteid; väljendab oma toetust tasakaalus ja õiglase lähenduse saanud Doha arengukava ning ELi ja Mercosuri assotsiatsioonilepingu osas, millest saab kõige tähtsam assotsiatsioonileping, mille EL on kunagi sõlminud, hõlmates 750 miljonit inimest ja olles kaubanduslikult väärt 125 miljardit dollarit aastas; märgib ära Brasiilia taotluse täieliku viisavabaduse saamiseks ning palub komisjonil esitada sellekohane ettepanek;

Neljapäev, 2. veebruar 2012

13. rõhutab ELi ja Venemaa strateegilise partnerluse asendamatu rolli rahu ja turvalisuse säilitamisel Euroopas, kaubanduse ja majandusarengu parandamisel, energiasjulgeoleku säilitamisel ja riikideüleste probleemidega tegelemisel; leiab, et pikas perspektiivis hõlbustab Aasia majandusjõudude tõus tõenäoliselt ELi ja Venemaa huvide edasist ühitamist ja nende tihedamat strateegilist koostööd; usub, et selline koostöö on oluline selliste ülemaailmselt tähtsate küsimuste lahendamisel, nagu tuumarelvade levik, terrorism, kliimamuutus või illegaalne migratsioon;

14. rõhutab ELi ja India vahelise strateegilise partnerluse tähtsust ja potentsiaali; on seisukohal, et praeguses ülemaailmses majanduskriisis tuleks India ja ELi vahelises põhjalikumas partnerluses lahendada selliseid probleeme nagu sotsiaalkriis, kliimamuutus, rändevood ja ülemaailmne julgeolek; lisaks märgib, et käimasolevad vabakaubanduslepingute läbirääkimised tugevdavad ELi ja India vahelisi suhteid; on siiski seisukohal, et see suhe ei tohiks piirduda vaid kaubandusküsimustega; tunneb heameelt, kui – arvestades positiivset kogemust India ja Euroopa Parlamendi vahelise parlamentaarse sõprusgrupiga, mis toimis India parlamendis enne 2009. aasta parlamendivalimisi – loodaks rühm, mis tegutseks analoogiliselt Indiaga suhtlemise delegatsioonile Euroopa Parlamendis;

15. rõhutab Hiina kui suure majandusjõu tähtsust ja rõhutab selle hädavajalikku rolli maailmajanduse taastumisel; tuletab sellega seoses meelde vajadust, et kümme aastat pärast liitumist WTOga täidaks Hiina oma kokkulepitud kohustused; kutsub lisaks Euroopa Liitu ning selle liikmesriike ja Hiinat üles lahendama ühiseid probleeme ja tegelema rahvusvahelist rahu ja julgeolekut ähvardavate ohtudega, eelkõige parema koostöö kaudu Iraani tuumakriisi diplomaaatilise lahenduse leidmisel; kutsub mõlemat poolt üles edendama tasakaalukat omavahelist kaubandust, nimelt suurendades jõupingutusi viia lõpuni läbirääkimised uue partnerlus- ja koostöölepingu üle, et see saavutaks ELi ja Hiina vahelise strateegilise partnerluse potentsiaali;

16. rõhutab ELi ja Lõuna-Aafrika Vabariigi vaheliste suhete strateegilist loomust; tunneb heameelt 2011. aasta septembris toimunud neljanda ELi–Aafrika tippkohtumise positiivsete lahenduste üle, eriti arvamuste lähendamise üle Liibüa olukorra küsimuses; kutsub ELi ja Lõuna-Aafrika Vabariiki üles lõpetama võimalikult kiiresti läbirääkimised uue majandus- ja partnerluslepingu üle; väidab, et Lõuna-Aafrika Vabariik oma eduka ja rahumeelse üleminekuga demokraatiale ja oma piirkondliku mõjuga võib olla tugev jõud demokraatia ja hea valitsemistava edendamisel, piirkondliku majandusintegratsiooni edendamisel ja rahvusliku leppimise toetamisel üle terve Aafrika ning on ELi tähtis partner nende küsimuste lahendamisel; rõhutab ELi ja Lõuna-Aafrika Vabariigi tiheda koostöö tähtsust sellistes küsimustes nagu kliimamuutus, säästev areng ja rahvusvaheliste institutsioonide reformid;

17. on seisukohal, et BRICS-riikide ja teiste tärkava turumajandusega riikide tähtsuse suurenemist ja mitmepooluselise juhtimissüsteemi tekkimist silmas pidades võib G20 olla kasulik ja eriti asjakohane foorum konsensuse saavutamiseks ning sellise otsustusprotsessi väljatöötamiseks, mis oleks kaasav, põhineks partnerlusel ja soodustaks lähenemist, sealhulgas õigusnormide lähendamist; on seisukohal, et vaatamata G20 üha suuremale osatähtsusele võiks G7 mängida olulist rolli väljakujunenud majandusjõudude konsultatiivse, kooskõlastava ja konsensust loova foorumina, mis peab dialoogi BRICS-riikide ja teiste tärkava turumajandusega riikidega ning tuleb kokku enne G20 kohtumisi; on seisukohal, et G8 olemasolu tuleb samuti kasutada selleks, et püüda lähendada seisukohti Venemaaga, tegelemaks ühiste probleemidega koordineeritult ja tõhusalt; toetab G20 parlamentaarset mõõdet ja usub, et tõhusama demokraatliku dialoogi ja kontrolli huvides tuleks seda veelgi tugevdada ja otsustamisprotsessis ära kasutada; toetab samuti paralleelse G20 konsulteerimisfoorumi loomist, et tuua kokku valitsusvälised organisatsioonid ja G20 riikide tsiviilühiskonna ning ettevõtluse mõjukaimad esindajad;

Neljapäev, 2. veebruar 2012

18. usub, et praeguse riikide võlakriisi käigus saab selgeks, kas G20 on strateegiliseks poliitilise dialoogi pidamiseks tõhus foorum, kus edendatakse majandus- ja poliitilise juhtimise tõeliselt ülemaailmselt süsteemi, mis peegeldaks tõrganud ja tärkava turumajandusega riikide omavahelist sõltuvust ning looks võimaluse kõrvaldada süsteemisene tasakaalutus, mis eelkõige kahjustab arenenud majandusi, kuid pikemas perspektiivis ka tärkava turumajandusega riike, ning soodustada solidaarsust rahvusvahelistel finantsfoorumitel, nagu Rahvusvaheline Valuutafond;

19. kutsub ELi üles soodustama poliitilist dialoogi ja koostööd BRICS-riikidega, et jõulisemalt edendada finants- ja majanduse juhtimise asutuste, s.t. Bretton Woodsi institutsioonide reformimist eesmärgiga tagada kõigi liikmesriikide laialdane esindatus, arvestades seejuures nende majandusliku osatähtsuse muutumist;

20. on seisukohal, et tõrganud turumajandusega riigid peaksid toetama piirkondlikke organisatsioone, mis hõlmavad BRICS-riike ja teisi tärkava turumajandusega riike, nagu ASEAN või Mercosur, ning ka nende institutsioonide rajamise ja suutlikkuse arendamise protsesse, ja tagama selliste organisatsioonide kohtumistel kõrgetasemelise diplomaatilise kohaloleku;

21. märgib, et arvestades Hiina, India ja muude Aasia tärkava turumajandusega riikide suureneva ülemaailmse ja piirkondliku mõjuvõimuga võivad nii Ameerika Ühendriigid kui ka EL suunata oma põhitähelepanu, poliitilised jõupingutused ja ressursid järk-järgult ümber Vaikse ookeani piirkonda, ning hakata pidama Põhja-Atlandi mõõdet ja vastastikust koostööd strateegiliselt vähem oluliseks; toonitab, et Aasia riikidele tuleks Euroopa Liidu välispoliitikas pöörata üha suuremat tähelepanu; kutsub üles paremini kooskõlastama USA ja ELi poliitilisi seisukohti Hiina, India ja teiste tärkava turumajandusega Aasia riikide suhtes, et ära hoida poliitika lahknemist selliste riikide suhtes; on veendunud, et kui USA ja EL kooskõlastavad oma jõupingutused, saavutavad nad BRICS-riikide ja teiste tärkava turumajandusega riikidega tõhusa, positiivse ja konstruktiivse dialoogi pidamiseks vajaliku poliitilise koostöö; on seisukohal, et lisaks G7 kohtumistele annaks ka korrapärased ELi ja USA tippkohtumised hea võimaluse ühiste eesmärkide kindlakstegemiseks ja strateegia kooskõlastamiseks ülemaailmselt tähtsates küsimustes, kaasa arvatud ka majandusjuhtimine, et jõuda tärkava turumajandusega riikidega ühise lähenemisviisini; tuletab meelde, et Atlandi-ülesed suhted on nii majanduslikult kui ka poliitiliselt ülitähtsad ning rõhutab USA ja ELi tugevat majanduslikku suhet; on seisukohal, et Atlandi-ülene majandusnõukogu ja Atlandi-ülene õigusloojate dialoog võivad samuti pakkuda võimaluse dialoogiks ja ülevaateks ning selles tuleks käsitleda ka BRICS-riikide ning teiste oluliste tärkava turumajandusega riikide strateegilist kaasamist ELi ja Ameerika Ühendriikide poolt ning võimalusi edendada õigusnormide lähendamist nende riikidega; tuletab meelde vajadust luua Atlandi-ülene poliitikanõukogu, mis oleks ajutine organ välis- ja julgeolekupoliitika süstemaatiliseks ja kõrgetasemeliseks arutamiseks ning kooskõlastamiseks ELi ja USA vahel;

22. rõhutab, et ülemaailmse ulatusega või ülemaailmse juhtimisega seotud küsimustes peaks tõrganud turumajandusega riikide, BRICS-riikide ja teiste tärkava turumajandusega riikide vahendajaks olema EL, mitte selle liikmesriigid; usub, et ühtse poliitilise seisukoha saavutamiseks BRICS-riikide ja teiste tärkava turumajandusega riikide suhtes on ülimalt tähtis, et liikmesriigid arendaksid kahepoolseid suhteid maksimaalse läbipaistvusega ja peaksid meeles selliste suhete potentsiaalset mõju ELi poliitikale ja hoiakule; on seisukohal, et EL peaks püüdma saavutada rohkem poliitilist ja majanduslikku ühtsust ja kasvu, et säilitada poliitiline mõjuvõim ja tähtis roll uues mitmepooluselises süsteemis, ning et BRICS-riigid ja tärkava turumajandusega riigid tunnustaksid teda kui vajalikku ja väärtuslikku partnerit;

23. rõhutab, et liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ja komisjoni asepresident tagaks kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artikli 18 lõikega 4 ja artikli 21 lõikega 3 BRICS-riike ja teisi tärkava turumajandusega riike käsitleva ELi välispoliitika üldise koordineerimise; usub, et EL peaks püüdma kõrge esindaja juhtimisel seostada välis- ja julgeolekupoliitika tihedamalt ELi teiste poliitikavaldkondadega, nagu arengupoliitika, energiajulgeolek, kaubandus, tooraine ja haruldaste muldmetallide kättesaadavus, kliimamuutus ja ränne, et kasutada ära sünergia ning tagada välispoliitika ühtsus ja süsteemsus, mis on suunatud õigusriigi, inimõiguste ja demokraatliku juhtimise ülemaailmsele austamisele; on seisukohal, et

Neljapäev, 2. veebruar 2012

ELi strateegiliste partnerite ideed peaks nende põhieesmärkide kajastamiseks veelgi uuendama ja paremini vahenditega varustama; juhib tähelepanu ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni COP 17 järeldestele ja rõhutab, et ka edaspidi on vaja teha koos BRICS-riikidega ühtseid ja kooskõlastatud pingutusi, et jõuda edasiviiva kokkuleppeni;

24. on seisukohal, et ühtne ELi tasandi välispoliitika eeldab ka G7, G8 ja G20 päevakorras olevate teemade paremat kooskõlastamist Euroopa Ülemkogu eesistuja, kõrge esindaja, nõukogu, parlamendi ja komisjoni vahel;

25. märgib, et EL peaks olema suuteline oma sisemist juhtimisstruktuuri kohandama ja ümber kujundama, et otsustusprotsess võimaldaks arvestada ELi mitmekesisust ja saavutada konsensust; rõhutab selle olulisust, et Euroopa välisteenistuse tegevus toetaks BRICS-riike ja teisi tärkava turumajandusega riike käsitlevat ühtset ELi tasandi välispoliitikat; on arvamisel, et Euroopa välisteenistus peaks tihedas koostöös parlamendiga läbi vaatama ja tugevdama strateegilisi partnerlussuhteid BRICS-riikidega, et saada kasu nende eripärast ning ELiga koostöömise ja koostöö potentsiaalid; nõuab Euroopa välisteenistusest horisontaalse ja vertikaalse kooskõlastamise mehhanismide kavandamist, mis lubaks ELi välispoliitikal saada kasu ELi institutsioonilisest sünergiast ja liikmesriikide tihedatest ja sügavatest kahepoolsetest suhetest strateegiliste partneritega, kaasa arvatud BRICS-riikidega ja teiste tärkava turumajandusega riikidega; on seisukohal, et BRICS-riikidega seoses tuleks Euroopa välisteenistuses – lisaks geograafilisele ja temaatilisele töökorraldusele – luua ajutine koordineerimismehhanism, mis tagaks, et kõik BRICS-riike puudutavad poliitikavaldkonnad on omavahel süstemaatiliselt kooskõlas ja kindlaks määratud poliitilised suundumused kajastuvad ka ELi dialoogis tärkanud turumajandusega riikidega, nagu USA, Kanada and Jaapan; on seisukohal, et ELi delegatsioonid BRICS-riikides ja teistes tärkava turumajandusega riikides peaksid omavahel rohkem koostööd tegema, et tagada BRICS-riikide vaheliste suhete ja nende vaheliste tundlike teemade pidev jälgimine ja analüüsimine, et oleks võimalik saavutada süsteemsem lähenemisviis; on sellega seoses arvamisel, et ELi delegatsioonid BRICS-riikides peaksid analüüsima vastava BRICS-riigi seisukohti juhtimisküsimustes ning ülemaailmsetes probleemides ja suhetes teiste BRICS-riikidega; on seisukohal, et EL peaks suunama suurendatud jõupingutused ja ressursid ülemaailmse juhtimise süsteemi ja rahvusvaheliste organisatsioonide ümberkujundamises juhtpositsiooni kindlustamisele, et luua ülemaailmsel tasandil kaasavam konsensuse saavutamise ja otsuste tegemise protsess, eriti ÜRO Julgeolekunõukogu reform ja ülemaailmne finantsiline mitmepoolsus;

26. on arvamisel, et nn tulemuslik mitmepoolsus ja parem kooskõlastamine ülemaailmse juhtimise teemalistel mitmepoolsetel foorumitel peaksid ELi ja BRICS-riikide tõhustatud partnerluses jääma kesksel kohale; soovib ELil eelkõige jätkata pingutusi nende riikide sellekohaseks kaasamiseks;

27. on arvamisel, et Euroopa Parlament peaks osalema ELi ja selle strateegiliste partnerite vahelistel kahepoolsetel tippkohtumistel;

28. usub, et BRICS-riikides asuvate ELi delegatsioonide personali hulka peaks kuuluma ka parlamendi kontaktametnikud, et mõista paremini kõigi nende riikide parlamentaarset mõõdet ning soodustada tihedamat mõlemapoolset koostööd ja dialoogi Euroopa Parlamendi ja kõnealuste riikide parlamentide vahel ning edendada sellistel demokraatlikel foorumitel, nagu G8 ja G20, otsustamisprotsessi demokraatlikku vastutust; on seisukohal, et lisaks olemasolevatele delegatsioonidele Venemaa, India, Hiina ja Lõuna-Aafrika Vabariigiiga suhtlemiseks võiks kaaluda ka delegatsiooni loomist suhtlemiseks Brasiiliaga;

29. on seisukohal, et BRICS-riike ja teisi tärkava turumajandusega riike käsitleva ELi poliitika kujundamise tõhusta demokraatliku kontrolli tagamiseks ning nende riikidega tiheda parlamentidevahelise dialoogi soodustamiseks peaksid asjaspuutuvad parlamendi töötajad oma teadmisi selles valdkonnas täiendama

Neljapäev, 2. veebruar 2012

ning neil peaksid olema asjakohased analüütilised vahendid ja järelevalvesuutlikkus, et olla parlamendiliikmetele abiks töhusa dialoogi edendamisel; usub lisaks, et sünergiate, institutsioonidevaheliste dialoogide ja koostöö maksimeerimise ning eriteadmiste vahetamise edendamise eesmärgil tuleks kehtestada Euroopa Parlamendi ja Euroopa välisteenistuse vaheline personali vahetussüsteem;

30. rõhutab, et igasugune suhete süvendamine ja poliitilise koostöö tugevdamine BRICS-riikidega valitsuse tasandil peaks toimuma koos tsiviilühiskonna organisatsioonide vahelise stabiilse dialoogiga; kutsub Euroopa välisteenistust ja ELi delegatsioone sellega seoses üles looma raamistikku, et hõlbustada ja aidata kaasa kontaktide tekkimisele inimeste vahel ning toetada praegustel ja ühekordsetel programmidel põhinevate kultuurilisi ja akadeemilisi vahetusi eesmärgiga parandada vastastikust arusaamist ning arendada ühis-tegevusi ja algatusi;

31. toonitab, et tuleb tõhustada poliitilist dialoogi BRICS-riikidega inimõiguste ning sotsiaalsete ja keskkonnastandardite järgimise vallas; tuletab sellega seoses meelde, et tööõiguse põhireeglite ja Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni inimväärse töö tegevuskava järgimine on väga oluline aastatuhande arengueesmärkide saavutamiseks, kuna see avaldab positiivset mõju riigi majandusele, aidates tagada sotsiaalset ja poliitilist stabiilsust ning tõsta riigi tööjõu oskuste taset;

32. on rahul komisjoni ülalnimetatud teatisega „Euroopa 2020. aasta strateegia eelarve”, milles tehakse ettepanek järgmise mitmeaastase finantsraamistiku (2014–2020) kohaste rahastamisvahendite ja programmide väljatöötamiseks; rõhutab, et uus partnerluse rahastamisvahend, mille eesmärk on kaitsta ELi poliitilisi ja majandushuve mujal maailmas ja mis hõlmab ametliku arenguabi tingimustele mittevastavaid meetmeid, peaks olema välispoliitikale suunatud vahend; usub, et selline partnerluse rahastamisvahend võiks aidata tugevdada valitud riikidega poliitilisi sidemeid ja seeläbi ka majandussidemeid, ning tunneb heameelt selle üheks eesmärgiks oleva õigusnormide lähendamise soodustamise üle; on lisaks seisukohal, et partnerlusinstrument peaks hõlmama ajutisi eelarveridasisid rahvademokraatia tarbeks, et tugevdada ELi ja eri riikide suhteid ning edendada mõjuvõimu, partnerlust ja lojaalsust; on siiski arvamusel, et ette tuleks näha ka rahalised lisavahendid toetamaks demokratiseerumist, õigusriigi tugevdamist, paremat haridust ja sotsiaalse ebavõrdsuse vähendamist; on seisukohal, et uute rahastamisvahendite ja programmide väljatöötamisel tuleks pöörata erilist tähelepanu ajutistele eelarveridadele, mis võimaldaksid toetada tärkava turumajandusega riike ja potentsiaalselt tärkava turumajandusega riike demokraatlike struktuuride tugevdamisel, hea valitsemistava ja õigusriigi põhimõtete väljakujundamisel, kodanikuühiskonna organisatsioonide ja haridussüsteemide täiustamisel ning sotsiaalse kaasatuse järkjärgulisel suurendamisel; tunneb heameelt komisjoni ettepaneku üle, et tingimuslikkuse põhimõte peab sisalduma kõikides ELi programmides ja rahastamisvahendites ning usub, et see on tähtis tegur, mis võimaldab selliste üldiste väärtuste nagu inimõiguste, demokraatia ja hea valitsemistava edendamisel suuremat mõju avaldada;

33. kutsub BRICS-riike üles võtma endale rahvusvahelises arengupoliitikas rolli, mis paremini vastaks nende osakaalule maailma SKPs;

34. kutsub ELi ja selle liikmesriike üles toetama nn lõuna-lõuna suunalisi koostööalgatusi ja osalema kolmepoolsetes koostööprojektides, milles osalevad BRICS-riigid;

35. peab väga tähtsaks julgustada suuremat ELi koostööd BRICS-riikidega ja teiste tärkava turumajandusega riikidega ülemaailmses juhtimissüsteemis ja rahvusvahelistes organisatsioonides; usub, et EL ja USA peaksid astuma BRICS-riikidega strateegilisse dialoogi seoses rahvusvaheliste organisatsioonide reformimise võimalustega; on seisukohal, et ELi tasandil peaks peegelduma veelgi rohkem see, kuidas maksimeerida ELi rolli, häält ja hääleõigust rahvusvahelistel foorumitel ja saavutada sujuvam kooskõlastus ELi liikmesriikide vahel sellistel foorumitel ja seega ühtsem hoiak BRICS-riikidega positiivse dialoogi, partnerluse ja koostöö saavutamiseks;

Neljapäev, 2. veebruar 2012

36. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon Euroopa Ülemkogu eesistujale, Euroopa Komisjoni presidendile, liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale ja komisjoni asepresidendile, nõukogule, Euroopa Liidu Nõukogu eesistujariigile Poolale, Euroopa Komisjonile ja Ameerika Ühendriikide välisministeeriumile.

Kooskõlastatud poliitika väljatöötamine seoses režiimidega, mille suhtes kohaldatakse ELi piiravaid meetmeid

P7_TA(2012)0018

Euroopa Parlamendi 2. veebruari 2012. aasta soovitus nõukogule kooskõlastatud poliitika väljatöötamise kohta seoses režiimidega, mille juhtide isiklike ja majandushuvidega seotud ELis toimuva tegevuse suhtes kohaldatakse ELi piiravaid meetmeid (2011/2187(INI))

(2013/C 239 E/02)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Graham Watsoni ALDE fraktsiooni nimel esitatud ettepanekut võtta vastu soovitus nõukogule kooskõlastatud poliitika väljatöötamise kohta seoses autoritaarsete režiimidega, mille juhtide isiklike ja majandushuvidega seotud ELis toimuva tegevuse suhtes kohaldatakse ELi piiravaid meetmeid (B7-0235/2011),
- võttes arvesse ÜRO põhikirja ja eriti selle artikleid 1 ja 25 ning VII peatüki artikleid 39 ja 41,
- võttes arvesse ÜRO inimõiguste konventsioone ja nende fakultatiivprotokolle,
- võttes arvesse kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelist pakti ja selle kahte fakultatiivprotokollit,
- võttes arvesse Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni (Euroopa inimõiguste konventsioon),
- võttes arvesse ÜRO Julgeolekunõukogu 28. aprilli 2006. aasta resolutsiooni 1674, milles kinnitatakse uuesti 2005. aasta ülemaailmse tippkohtumise dokumendi sätteid, mis käsitlevad kohustust kaitsta elanikkonda genotsiidi, sõjakuritegude, etnilise puhastuse ja inimsusevastaste kuritegude eest,
- võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste hartat,
- võttes arvesse Euroopa Ülemkogul 12. detsembril 2003. aastal vastu võetud Euroopa julgeolekustrateegiat „Turvaline Euroopa paremas maailmas”,
- võttes arvesse ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1267(1999) olukorra kohta Afganistanis ja resolutsiooni 1371(2001) olukorra kohta endises Jugoslaavia Makedoonia Vabariigis,
- võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu artikli 21 lõiget 2 ning artikleid 22 ja 36,

Neljapäev, 2. veebruar 2012

- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 215,
- võttes arvesse nõukogu 22. juuli 2003. aasta raamotsust 2003/577/JSK vara või tõendite arestimise otsuste täitmise kohta Euroopa Liidus ⁽¹⁾,
- võttes arvesse nõukogu 22. jaanuari 2004. aasta dokumenti „Välissuhete volinike töörühma sanktsioonide üksuse loomine (RELEX/Sanktsioonid)” (5603/2004),
- võttes arvesse nõukogu 7. juuni 2004. aasta dokumenti „Piiravate meetmete (sanktsioonide) kasutamise aluspõhimõtted” (10198/1/2004),
- võttes arvesse Euroopa Kohtu otsust kohtuasjas Yusuf and Al Barakaat International Foundation vs. nõukogu ja komisjon (EKL 11-3533 (2005)),
- võttes arvesse nõukogu 6. oktoobri 2006. aasta raamotsust 2006/783/JSK konfiskeerimisotsuste suhtes vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamise kohta ⁽²⁾,
- võttes arvesse nõukogu 9. juuli 2007. aasta dokumenti „Piiravate meetmete tõhusa rakendamise parimad tavad ELis”(11679/2007),
- võttes arvesse nõukogu 21. juuli 2007. aasta dokumenti „Ühise seisukoha 2001/931/ÜVJP rakendamine” (10826/1/2007),
- võttes arvesse nõukogu 24. aprilli 2008. aasta dokumenti „Piiravate meetmete rakendamise parimate tavade hetkeseisust ELis” (08666/1/2008),
- võttes arvesse nõukogu 26. jaanuari 2009. aasta ühist seisukohta 2009/67/ÜVJP, millega ajakohastatakse terrorismivastaste erimeetmete rakendamist käsitlevat ühist seisukohta 2001/931/ÜVJP ja tunnistatakse kehtetuks ühine seisukoht 2008/586/ÜVJP ⁽³⁾,
- võttes arvesse nõukogu dokumenti „Euroopa Liidu ühise välis- ja julgeolekupoliitika raames kasutatavate piiravate meetmete (sanktsioonide) rakendamise ja hindamise suunised”, mis on viimati läbi vaadatud 15. detsembril 2009 (17464/2009),
- võttes arvesse oma 4. septembri 2008. aasta resolutsiooni hinnangu andmise kohta ELi sanktsioonidele osana ELi tegevusest ja poliitikast inimõiguste valdkonnas ⁽⁴⁾,
- võttes arvesse direktiivi 2005/60/EÜ rahandussüsteemi rahapesu ja terrorismi rahastamise eesmärgil kasutamise vältimise kohta ⁽⁵⁾,
- võttes arvesse liikmesriikide välipoliitika ressursse,
- võttes arvesse kodukorra artikli 121 lõiget 3,
- võttes arvesse väliskomisjoni raportit (A7-0007/2012),

Üldised tähelepanekud ELi lähenemisviisi kohta autoritaarsetele juhtidele

- A. arvestades, et ELi lepingu artiklis 21, mis viidi sisse Lissaboni lepingu artikli 1 lõikega 24, kinnitatakse, et liit juhindub kogu tegevuses järgmisest: „demokraatia, õigusriik, inimõiguste ja põhivabaduste universaalsus ning jagamatus, inimväärikuse, võrdsuse ja solidaarsuse ning Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikirja põhimõtete ja rahvusvahelise õiguse austamine”;

⁽¹⁾ ELT L 196, 2.8.2003, lk 45.

⁽²⁾ ELT L 328, 24.11.2006, lk 59.

⁽³⁾ ELT L 23, 27.1.2009, lk 37.

⁽⁴⁾ ELT C 295 E, 4.12.2009, lk 49.

⁽⁵⁾ ELT L 309, 25.11.2005, lk 15.

Neljapäev, 2. veebruar 2012

- B. arvestades, et sanktsioone kohaldatakse, pidades silmas Euroopa Liidu lepingu artiklis 21 sätestatud ÜVJP eesmärgi, mis hõlmavad rahu ja rahvusvahelise julgeoleku tugevdamist, inimõiguste ja põhivabaduste ning õigusriigi põhimõtete järgimist ja heade valitsemistavade edendamist;
- C. arvestades, et ÜVJP raames käsitletakse sanktsioone ja piiravaid meetmeid kergete sunnimeetmetena, näiteks relvaembargod, kaubandussanktsioonid, finants- ja majandussanktsioonid, varade külmutamine, lennukeeld, sissesõidupiiangud, diplomaatilised sanktsioonid, spordi- ja kultuuriürituste boikott ja kolmanda riigiga koostöö katkestamine;
- D. arvestades, et sanktsioonide ja piiravate meetmete kohaldamine on tulemuslik vaid siis, kui see on osa ELi ja selle liikmesriikide ühtsest ja üldisest strateegiast inimõiguste vallas;
- E. arvestades, et nn suunatud sanktsioonid võivad esineda mitmes vormis – isikuliste sanktsioonide, valikuliste majanduslike meetmete ja diplomaatiliste meetmetena, mille hulka kuuluvad viisakeeld, varade külmutamine, ekspordi- või impordikeeld teatavatele kaupadele, lennukeeld, investeerimiskeeld või ametlike suhete piiramine;
- F. arvestades, et liikmesriikide lahkarvamused põhjustavad sageli piiravate meetmete ebapiisavat kohaldamist, mis vähendab ELi usaldusväärsust ja meetmete tõhusust;
- G. arvestades, et EL on oma sanktsioonipoliitikat sageli kohaldanud ebajärjekindlalt – kolmandaid riike, kelle käitumine inimõiguste ja demokraatia küsimustes on ühesugune, on koheldud erinevalt – ning et ta on seetõttu pälvinud kriitikat topeltstandardite kohaldamise eest;
- H. arvestades, et infotehnoloogia arenguga seoses muutuvad riigipiirid üha vähem oluliseks ning see vähendab üleilmastuvas maailmas suutlikkust isoleerida mõni riik või selle ladvik;
- I. arvestades, et enamik riike, kelle suhtes sanktsioone kohaldatakse, kuuluvad ühtlasi kõige rohkem rahvusvahelisest süsteemist isoleeritud riikide hulka ja nimelt nende riikide ühiskond saaks muutusi soodustavast suuremast rahvusvahelisest avatusest kõige enam kasu; arvestades, et mõningatel juhtudel võib teatavate üksikisikute vastu suunatud piiravatel meetmetel olla hoiatav ja psühholoogiline mõju;
- J. arvestades, et otsus ELi sanktsioonide kohaldamise kohta tuleks vastu võtta alles pärast seda, kui on põhjalikult hinnatud, missugune moodus on konkreetses riigis demokraatlike muutuste teostamiseks kõige tõhusam; arvestades, et otsusele tuleks alati lisada sellekohane põhjendus;
- K. arvestades, et Euroopa Liit köidab paljusid autoritaarseid juhte ja nendega seotud isikuid investeringute, varahalduse ja panganduse ning tervishoiuteenustega ning kui koht, kus saab vabalt reisida ja vabalt kulutada varasid, mille nad sageli on omandanud kahtlasel viisil;
- L. arvestades, et võimalus kasutada võimu oma rikkuse suurendamiseks, muu hulgas sageli riigivara omastades või seda oma isikliku kontrolli all hoides, on autoritaarsetele juhtidele stiimul ja suurendab nende väljavaateid võimu haarata ja seal püsida; arvestades, et on vaja täiendavaid uuringuid, et vähendada igasugust seost välismaise arenguabi või muu abi ning autoritaarsete juhtide ja nende lähikondsete rikkumise vahel;
- M. arvestades, et ilma kooskõlastatud meetmeteta on raske saada täpseid andmeid autoritaarsete juhtide ELis asuvate varade kohta ja EL peab visalt jätkama nende hankimist;

Neljapäev, 2. veebruar 2012

- N. arvestades, et sanktsioonid mõjutavad juhte juhul, kui avaldatakse survet neile isiklikult nii, et see piirab nende võimalusi raha liigutada, investeerida ja juurdepääsu finantsvaradele, kitsendab reisimisvõimalusi ning juurdepääsu teatavatele kaupadele ja teenustele või diplomaatilisele esindatusele;
- O. arvestades, et rahvusvaheliste ja piirkondlike toimijate paljususe tõttu on vaja, et nende vahel toimuks dialoog ning oleksid olemas nende omavahelise konsulteerimise ametlikud ja mitteametlikud mehhanismid;
- P. arvestades, et autoritaarsete režiimide suhtes teostatava tõhusa poliitika oluline osa on tasakaal selget sõnumit ning konstruktiivseid, jõu kasutamist vältivaid lahendusi edastava survediplomaatia (sealhulgas piiravad meetmed) ning ELi ja liikmesriikide välispoliitika vahendite vahel, milles eelistatakse kriitilist ja progressiivset dialoogi isolatsioonile;
- Q. arvestades, et teistmismenetlus, millega sanktsioone saab laiendada, pehmendada või lõpetada vastavalt nende juhtide tegevuse muutumisele, kelle vastu sanktsioonid on suunatud, on väga tähtis selleks, et piiravad meetmed oleksid tulemuslikud, ning see menetlus tuleb läbi viia rangelt ja strateegiliselt;
- R. arvestades, et piiravad meetmed peavad olema kooskõlas inimõiguste, rahvusvahelise humanitaarõiguse, nõuetekohase menetluse, proportsionaalsuse ja tõhusa õiguskaitse õiguse põhimõtetega ega tohi mingil juhul tabada sanktsioonide all olevate riikide kõige kaitsetumaid elanikerühmi;
1. edastab nõukogule järgmised soovitusel:

Selgemate määratluste sõnastamine

- a) töötada Euroopa Parlamendiga konsulteerides välja selged ja mõõdetavad kriteeriumid, millal piiravaid meetmeid kohaldada, selliste meetmete eesmärgid, kohaldatavate sanktsioonide vorm, nende perioodilise hindamise suunised ja järgitav teistmismenetlus; koostada kriteeriumid selliselt, et paraneks ELi sanktsioonide järjepidevus ja usaldusväärsus, kuid säiliks piisav paindlikkus operatiivtasandil, mis võimaldaks liidul kasutada sanktsioone välistegevuse mõjusa vahendina;
- b) määrata selgelt ja otseselt kindlaks, kelle suhtes kohaldada sanktsioone, kui tegemist on mittetoimiva riigi või valitsusvälise osalejaga – kuigi on hästi teada, et need struktuurid on sageli läbipaistmatud;
- c) vaadelda sanktsioone laiemas poliitilises kontekstis, määra kindlaks püsiva demokratiseerimisprotsessi konkreetset lühi- ja pikaajalisi eesmärgid;
- d) tunnistada, et sanktsioonid ei ole omaette eesmärk, ning nende kohaldamise kõrval ette näha selged ja saavutatavad võrdlusalused sanktsioonide lõpetamiseks;
- e) toetada järjepidevalt Rahvusvahelise Kriminaalkohtu tööd, tagades kohtumenetluste ja otsuste nõuetekohase arvessevõtmise ELi sanktsioonide poliitikas;
- f) nõuda, et ELi liikmesriigid rakendaksid karistamatuse ja inimsusevastaste kuritegude vastu võideldes üldkehtiva jurisdiktsiooni põhimõtet, et parandada rahvusvahelist kriminaalõigussüsteemi;

Tõhusa sanktsioonide poliitika kujundamine

- g) kohustada ELi 27 liikmesriiki tegema üksteisega võimalikult tihedat koostööd ja saavutama võimalikult suure koostoime, kutsuda neid üles autoritaarseid režiime ühtselt ja järjekindlalt hukka mõistma ning järgima sealjuures ELi ühtset ja terviklikku lähenemisi;

Neljapäev, 2. veebruar 2012

- h) tunnistada, et rahvusvaheliselt kooskõlastamata sanktsioonid võivad hakata töötama seatud eesmärkide vastu, kahjustada Euroopa sanktsioonipoliitika läbipaistvust, usaldusväärsust ja järjekindlust ning tugevdada neist mõjutatud režiime või vähendada ELi ja liikmesriikide usaldatavust ja suhtelist vabadust pidada läbirääkimisi asjaomaste riikidega; tagada selgete menetluste abil liikmesriikide vahel parem kooskõlastatus ja teabevahetus;
- i) rakendada kehtivat sanktsioonide süsteemi karmilt ja järjepidevalt, püüdes vältida topeltstandardite kohaldamist ning laiendades nende kohaldamisala nii, et see hõlmaks põhiõiguste, eriti usu- ja sõnavabaduse rikkumisi; tagada, et Euroopa Majanduspiirkonda kuuluvad riigid ja Euroopa Liiduga ühinemist taotlevad riigid rakendaksid samuti piiravaid meetmeid ning vahetaksid asjasse puutuvat teavet ELiga;
- j) võtta kasutusele sanktsioone või piiravaid meetmeid, mis on eesmärgipärased ja sellega proportsionaalsed ning millega püütakse mõjutada üksnes repressiiv- või kuritegelike režiimide vastutavat ladvikut ja mittetoimivate riikide vastutust kandvaid valitsusväliseid osalejaid ning vähendada võimaluse korral nende negatiivset mõju tsiviilelanikele ja eriti neist kõige haavatavamatele;
- k) tagada, et arenguks või muudeks eesmärkideks ette nähtud välisabi ei muutuks lõpuks autoritaarsete juhtide ja nende siseringi rikastumise ajendiks;
- l) tagada võimaluse korral, et sanktsioonide poliitikaga kaasneks asjaomase riigi kodanikuühiskonna toetamine; parandada olukorra hindamise etapi kvaliteeti ja läbipaistvust, nii et saaks täpselt määrata antava abi suurust ja paikapidavalt hinnata selle tegelikku panust kodanikuühiskonna vajaduste rahuldamisesse;
- m) tagada, et piiravate meetmete või sanktsioonide üle otsustamisel ei kasutata topeltstandardeid ning et meetmeid või sanktsioone kohaldataks sõltumata poliitilistest, majandus- ja julgeolekuhuvidest;
- n) tagada, et piiravad meetmed, mis kitsendavad Euroopa äriühingute turustustegevust riikides, kellele sanktsioonid on kehtestatud, ei tuleks kasuks kolmandate riikide konkurentidele;
- o) tagada, et liikmesriigid, nagu ka ELi esinduste ja delegatsioonide juhid oleksid tihedalt seotud piiravate meetmete ja nende tagajärgede kavandamise, rakendamise, järelevalve ja hindamise protsessiga kohapeal, andes omapoolse panuse mõjuhindangusse, mis muudab ELi kohaloleku oluliseks; tagada, et vajalik teave edastatakse viivitamata Euroopa Parlamendile;
- p) tagada, et riikides, mille suhtes on piiravad meetmed kehtestatud, kaasatakse peamised demokraatia ja inimõiguste eest võitlejad piiravate meetmete kavandamise, rakendamise ja hindamise protsessi;
- q) teha Euroopa välisteenistuse ja komisjoni asjaomastele struktuuridele ülesandeks koostada enne ja pärast sanktsioonide võtmist põhjalikke analüüse asjaomase riigi majandus- ja sotsiaalstruktuuri olukorra kohta, uurides nii kõigi erimeetmete otsest ja kaudset mõju antud ühiskonna poliitilistele ja sotsiaalmajanduslikele valdkondadele, samuti arvestada kaasnevat mõju ärieliidile, kodanikuühiskonna rühmadele, poliitilisele opositsioonile ning isegi reformimeelsetele jõududele valitsuses;
- r) teha RELEX/Sanktsioonide üksusele ülesandeks täita volitust viia läbi sanktsioonide võtmist käsitlev teadusuuring, hinnata olemasolevaid sanktsioone, töötada välja piiravate meetmete kohaldamise ja rakendamise parimad tavad ning anda tulemustest nõukogule ja Euroopa Parlamendile korrapäraselt aru;

Neljapäev, 2. veebruar 2012

- s) teha ELi õigus- ja muudele vastavatele teenistustele ülesandeks anda nõukogule soovitusi vajalike ettevaatusabinõude võtmiseks, et hoida ära asjaomaste isikute sanktsioonidest kõrvalehoidumist;
- t) teha Euroopa välisteenistusele ja komisjonile ülesandeks töötada välja terviklikum lähenemisviis, milles võetakse arvesse sanktsioonide väljatöötamise, rakendamise ja läbivaatamisega seotud erioskuste ja teadmiste jagamist;
- u) teha nõukogule ja komisjonile ülesandeks eraldada piisavalt aega ja vahendeid, värvata vastavate riikide asjatundlikke eksperte ja inimõigustele spetsialiseeruvaid töötajaid sanktsioonide kavandamisele eelnevateks analüüsideks ning sanktsioonide tõhususe hindamiseks;
- v) teha komisjonile ja liikmesriikidele ülesandeks kooskõlastada liikmesriikide pädevusse kuuluvat relva-embargode rakendamist;
- w) teha komisjonile ja liikmesriikidele ülesandeks anda igal aastal aru, kuidas sanktsioonide rakendamine on läinud ja kui tõhusaks need on osutunud;
- x) kutsuda Prantsusmaad ja Ühendkuningriiki ning kõiki ELi liikmesriike, kes on ÜRO Julgeolekunõukogu mittealised liikmed, üles kasutama piisavalt veenmisjõudu, et tagada ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonide täpne ja põhjalik rakendamine;
- y) kaaluda, kas vajaduse korral kasutada kahepoolsetes kaubanduslepingutes sätestatud oluliste tingimuste klausleid, mis lubavad ELil kehtestada sanktsioone inimõiguste ja demokraatlike põhimõtete rikkumise pärast, ning ellu viia ühtset Euroopa välispoliitikat, et toetada autoritaarsete režiimide vastu suunatud meetmeid;

Sidusa poliitika järgimine ELi piires

- z) teha ELi liikmesriikidele ülesandeks avaldada, kui sanktsioonide loetellu kuuluvatel isikutel on ainelist ja finantsvara nende riigi piires ning selle vara ligikaudne väärtus ja asukoht; kutsuda ELi liikmesriike üles tegema koostööd asjakohase teabe vahetamisel, kasutades selleks näiteks olemasolevaid kriminaaltulu jälitamise talitusi ja kriminaaltulu jälitamisega tegelevate asutuste vahelist Camdeni võrgustikku (CARIN); tõhustada ELi liikmesriikide koostööd selliste varade kindlakstegemisel ja konfiskeerimisel;
- aa) teha kõigile ELi liikmesriikidele ülesandeks tagada järgmiste suunatud finantsalaste sanktsioonide või piiravate meetmete kohaldamine:
 - direktiivi 2005/60/EÜ (rahandussüsteemi rahapesu ja terrorismi rahastamise eesmärgil kasutamise vältimise kohta) kohustuslikus korras kohaldamine sanktsioone kandvate diktaatorite või nendega seotud füüsiliste ja juriidiliste isikute kõigi katsete suhtes avada kontosid või hoiustada raha, sest see raha on saadud kuritegelikul teel, varguse ja pettuse abil; võimaluste uurimine ennetusmehhanismi loomiseks, mille abil saaks piirata ebaseaduslike riiklike vahendite või varade sissevoolu ELi finantseerimisasutustesse;
 - laenu andmisest keeldumine, meetmete karmistamine laenude tagasimaksmiseks ja hoiuste külmutamise, et kindlustada ka tegelikult, et meetmed võtavad asjaomastelt isikutelt ja üksustelt igasuguse juurdepääsu kõigile finantsteenustele kogu ELi jurisdiktsioonis;
- ab) tagada, et piiravaid majandus- ja finantsmeetmeid, sh suunatud finantssanktsioone, kohaldavad kõik liidus tegutsevad isikud ja üksused, ka kolmandate riikide kodanikud, samuti liidu kodanikud või majandusüksused, kes tegutsevad väljaspool ELi piire, kuid on registreeritud või asutatud ELi liikmesriigi õiguse alusel;

Neljapäev, 2. veebruar 2012

- ac) tagada, et sanktsioone kandvatel juhtidel ning nendega selgelt seotud füüsilistel ja juriidilistel isikutel keelatakse karmilt omada vara ja kinnisvara ELi territooriumil;
- ad) teha ELi liikmesriikidele ülesandeks keelata koolidel ja kõrgkoolidel, mõttekodadel ja muudel akadeemilistel asutustel võtta vastu rahastamist, stipendiume ja annetusi sanktsioone kandvatelt juhtidelt ning nendega seotud füüsilistelt ja juriidilistelt isikutelt ning kehtestada erarahastamist käsitlevad läbipaistvuseeskirjad;
- ae) teha ELi liikmesriikidele ülesandeks keelata spordiühingutel (sh jalgpalliklubidel) ja heategevusorganisatsioonidel võtta vastu rahastamist, stipendiume ja annetusi sanktsioone kandvatelt juhtidelt ning nendega seotud füüsilistelt ja juriidilistelt isikutelt;
- af) teha liidule ja ELi liikmesriikidele ülesandeks järgida rangelt sanktsioone kandvate isikute muudel kui humanitaarpõhjustel reisimise keeldu ELis;
- ag) teha ELi liikmesriikidele ülesandeks viia aktiivselt läbi uurimistoiminguid ja vajaduse korral vastutusele võtta ELi kodanikud või juriidilised isikud, kes on aidanud sanktsioone kandvatel juhtidel ja nendega seotud isikutel kõrvale hiilida või hoiduda sanktsioonidest, mis on nende suhtes seaduslikult kehtestatud;

Tegevus kolmandates riikides

- ah) teha ELile ülesandeks koguda rahvusvahelist toetust oma poliitikale ja luua koalitsioone, eelkõige asjaomaste piirkondade mõjukate osaliste ja rahvusvaheliste organisatsioonide hulgas, ning täielikult kaasata Euroopa Parlament sellesse protsessi;
- ai) teha ELile ülesandeks suurendada legitiimsust ning tagada laialdane avalik ja poliitiline toetus oma poliitikale, sealhulgas piiravatele meetmetele ja sanktsioonidele, seda nii ELis kui ka rahvusvaheliselt, eeskätt sanktsioone kandvate režiimidega maades, ning kaasata Euroopa Parlament täielikult sellesse protsessi;
- aj) nõuda, et juhul, kui ÜRO Julgeolekunõukogu ei ole kehtestanud sanktsioone või piiravaid meetmeid, teeks EL koostööd sanktsioone rakendavate riikidega teabe jagamise ja meetmete kooskõlastamise eesmärgil, et tagada võimalikult suur mõju rahvusvahelisel tasandil ja maksimeerida ELi sanktsioonide rakendamise tõhusust;
- ak) teha asepresidendile ja kõrgele esindajale, esinduste juhtidele ja Euroopa välisteenistusele ülesandeks anda sanktsioone kandvatele isikutele selgelt teada, mida neilt nõutakse, ning seada selleks täpsed ja saavutatavad eesmärgid, et motiveerida positiivseid muutusi ja pakkuda asjakohast tehnilist abi;
- al) teha liikmesriikidele ülesandeks jagada muude riikide, ELi asjaomaste asutuste ja rahvusvaheliste organisatsioonidega teavet asjaomaste isikute kohta, kuivõrd see on seadusega lubatud;
- am) teha liikmesriikidele ülesandeks tagada, et mõistlikul määral oleks üldsusele kättesaadav teave siseriiklike meetmete kohta seoses kohaldatavate piiravate meetmetega;
- an) teha nõukogule ülesandeks põhjalikult konsulteerida Euroopa Parlamendiga sanktsioonide läbivaatamise protsessis ning paluda Euroopa Parlamendil anda oma panus poliitikajuhiste ja ELi sanktsioonide alase üldisema poliitika kujundamisse;
- ao) tuletab meelde, et survediplomaatiaga peavad kaasas käima ka positiivsed meetmed, nagu arenguabi, jätkusuutlik majanduskoostöö ja kodanikuühiskonna toetamine;

Neljapäev, 2. veebruar 2012

- ap) lisada sanktsioonidele ja nende hindamisele meetmed, mis rajanevad koostööl ja dialoogil kodanikuühiskonna organisatsioonidega ja sihtriikide inimestega ning mille eesmärk on tugevdada või arendada kõnealuses riigis demokraatia ja inimõiguste austamist;
- aq) püüda vabastada külmutatud ja konfiskeeritud varad, et need võimalikult ruttu tagasi anda asjaomastele riikidele nende elanike hüvanguks;

*

* *

2. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev soovitus nõukogule ning teavitamise eesmärgil komisjonile ja Euroopa välisteenistusele.

Äriühingu asukoha piiriülene muutmine

P7_TA(2012)0019

Euroopa Parlamendi 2. veebruari 2012. aasta resolutsioon komisjonile äriühingu asukoha piiriülest muutmist käsitleva neljateistkümnenda äriühinguõiguse direktiivi kohta antavate soovitustega (2011/2046(INI))

(2013/C 239 E/03)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 225,
- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikleid 50 ja 54,
- võttes arvesse komisjoni 21. mai 2003. aasta teatist „Äriühinguõiguse ajakohastamine ja ettevõtete juhtimise parandamine Euroopa Liidus – edasimineku kava” (COM(2003)0284),
- võttes arvesse komisjoni 3. märtsi 2010. aasta teatist „Euroopa 2020. aastal. Aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu strateegia” (COM(2010)2020),
- võttes arvesse komisjoni 27. oktoobri 2010. aasta teatist „Ühtse turu akt. Kõrge konkurentsivõimega sotsiaalne turumajandus. 50 ettepanekut ühise tööturu ja ettevõtlusmaastiku ning omavahelise kaubavahetuse parendamiseks” (COM(2010)0608),
- võttes arvesse komisjoni 13. aprilli 2011. aasta teatist „Ühtse turu akt. Kaksteist vahendit majanduskasvu edendamiseks ja usalduse suurendamiseks. „Üheskoos uue majanduskasvu eest””(COM(2011)0206),
- võttes arvesse 8. oktoobri 2001. aasta nõukogu määrust (EÜ) nr 2157/2001 Euroopa äriühingu (SE) põhikirja kohta ⁽¹⁾,

⁽¹⁾ EÜT L 294, 10.11.2001, lk 1.

Neljapäev, 2. veebruar 2012

- võttes arvesse nõukogu 8. oktoobri 2001. aasta direktiivi 2001/86/EÜ, millega täiendatakse Euroopa äriühingu põhikirja töötajate kaasamise suhtes ⁽¹⁾,
 - võttes arvesse 26. oktoobri 2005. aasta Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2005/56/EÜ piiratud vastutusega äriühingute piiriülese ühinemise kohta ⁽²⁾,
 - võttes arvesse Euroopa Kohtu otsuseid kohtuasjades *Daily Mail* ⁽³⁾, *Centros* ⁽⁴⁾, *Überseering* ⁽⁵⁾, *Inspire Art* ⁽⁶⁾, *SEVIC Systems* ⁽⁷⁾, *Cadbury Schweppes* ⁽⁸⁾ ja *Cartesio* ⁽⁹⁾,
 - võttes arvesse oma 4. juuli 2006. aasta resolutsiooni äriühinguõiguse hiljutiste arengute ja väljavaadete kohta ⁽¹⁰⁾,
 - võttes arvesse oma 25. oktoobri 2007. aasta resolutsiooni Euroopa osäühingu ja neljateistkümnenda äriühinguõiguse direktiivi kohta registrijärgse asukoha muutmise kohta ⁽¹¹⁾,
 - võttes arvesse oma 19. veebruari 2009. aasta resolutsiooni direktiivi 2002/14/EÜ (millega kehtestatakse töötajate teavitamise ja nõustamise üldraamistik Euroopa Ühenduses) kohaldamise kohta ⁽¹²⁾,
 - võttes arvesse oma 10. märtsi 2009. aasta resolutsiooni soovitustega komisjonile äriühingu registrijärgse asukoha piiriülese muutmise kohta ⁽¹³⁾,
 - võttes arvesse oma 23. novembri 2010. aasta resolutsiooni Stockholmi programmi rakendamise tegevuskava tsiviil-, kaubandus- ja perekonnaõiguslike ning rahvusvahelisest eraõigusest tulenevate aspektide kohta ⁽¹⁴⁾,
 - võttes arvesse kodukorra artikleid 42 ja 48,
 - võttes arvesse õiguskomisjoni raportit ning tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni arvamust (A7-0008/2012),
- A. arvestades, et Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklid 49 ja 54 tagavad kõikidele äriühingutele asutamismisvabaduse; arvestades, et äriühingute piiriülene liikumine on siseturu väljakujundamise üks olulisi tingimusi; arvestades vajadust märkida, et riigis registreeritud olemasoleva äriühingu registrijärgse või tegeliku asukoha ühest liikmesriigist teise üleviimist käsitlevad materiaal- ja menetlusõiguse normid ei ole ühtsel turul ühtlustatud ning et sellega kaasnevad tööhõivealased riskid, haldusprobleemid, tekkivad kulud, sotsiaalsed probleemid ning õiguskindlusetus;
- B. arvestades, et enamik 15. aprillil 2004 lõppenud avalikul arutelul osalenutest pooldasid äriühingu asukoha piiriülest muutmist käsitleva äriühinguõiguse direktiivi vastuvõtmist;
- C. arvestades, et kuna äriühingute asukoha muutmisel kehtivad nõuded on liikmesriigiti erinevad, kinnitatakse *Cartesio* kohtuasjas tehtud Euroopa Kohtu otsuses, et vaja on äriühingu asukoha piiriülese muutmise ühtlustatud korda;

⁽¹⁾ EÜT L 294, 10.11.2001, lk 22.

⁽²⁾ ELT L 310, 25.11.2005, lk 1.

⁽³⁾ Otsus kohtuasjas 81/87: *Daily Mail*, EKL 1988, lk 5483.

⁽⁴⁾ Otsus kohtuasjas C-212/97: *Centros*, EKL 1999, lk I-1459.

⁽⁵⁾ Otsus kohtuasjas C-208/00: *Überseering*, EKL 2002, lk I-9919.

⁽⁶⁾ Otsus kohtuasjas C-167/01: *Inspire Art*, EKL 2003, lk I-10155.

⁽⁷⁾ Otsus kohtuasjas C-411/03: *SEVIC Systems*, EKL 2005, lk I-10805.

⁽⁸⁾ Otsus kohtuasjas C-196/04: *Cadbury Schweppes*, EKL 2006, lk I-7995.

⁽⁹⁾ Otsus kohtuasjas C-210/06: *Cartesio*, EKL 2008, lk I-9641.

⁽¹⁰⁾ ELT C 303 E, 13.12.2006, lk 114.

⁽¹¹⁾ ELT C 263 E, 16.10.2008, lk 671.

⁽¹²⁾ ELT C 76 E, 25.3.2010, lk 11.

⁽¹³⁾ ELT C 87 E, 1.4.2010, lk 5.

⁽¹⁴⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2010)0426.

Neljapäev, 2. veebruar 2012

- D. arvestades, et kuigi komisjon oli seda oma 2007. aasta mõjuhindangus ⁽¹⁾ eeldanud, ei andnud Euroopa Kohus *Cartesio* kohtuasjas tehtud otsuses äriühingu asukoha muutmise kohta vajalikke selgitusi;
- E. arvestades, et aluslepingu põhjal asjakohaste meetmete kehtestamine äriühingu asukoha muutmise õiguse sisustamiseks on seadusandja, mitte Euroopa Kohtu ülesanne;
- F. arvestades, et äriühingute liikuvust takistavad endiselt suur halduskoormus ning sotsiaalsed ja maksumikulud ning et selle põhjuseks on komisjoni 2007. aasta mõjuhindangus väljendatud seisukoht, milles meetmete võtmisest hoidumist peetakse proportsionaalsemaks lahenduseks, kuna ELi lisameetmed ei ole vajalikud ⁽²⁾;
- G. arvestades, et komisjoni 2007. aasta mõjuhindang ei hõlma mõju sotsiaal- ja tööhõivepoliitikale, v.a töötajate osalusõigused;
- H. arvestades, et õiguslikest, sotsiaalsetest ja maksunõuetest kõrvalehoidmiseks loodud postkastiaadressiga äriühingute ja riilifirmade väärkasutamist tuleks ennetada;
- I. arvestades, et äriühingu asukoha piiriülene muutmine peaks olema maksuneutraalne;
- J. arvestades, et äriühingu nõuetekohase toimimise huvides peaks asukoha muutmisel säilima tema senine õiguslik seisund juriidilise isikuna;
- K. arvestades, et asukoha muutmine ei tohiks mõjutada sidusrühmade (vähemusosanikud, töötajad ja võlausaldajad) õigusi, mis tekkisid enne asukoha muutmist;
- L. arvestades, et asukoha muutmise menetlusele peaksid laienema ranged eeskirjad läbipaistvuse ja enne asukoha muutmist sidusrühmade teavitamise osas;
- M. arvestades, et töötajate osalusõigused on äriühingu asukoha muutmisel väga olulised;
- N. arvestades vajadusega tagada äriühinguõiguse direktiivides töötajate osalust reguleerivate eri menetlusnormide vaheline sidusus;
1. palub komisjonil viivitamata esitada Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 50 lõike 1 ja lõike 2 punkti g alusel ning käesoleva resolutsiooni ettepaneku lisas toodud üksikasjalikke soovitusi järgides ettepanek võtta vastu direktiiv äriühingu asukoha piiriülese muutmise kohta;
2. kinnitab, et nimetatud soovitustes järgitakse põhiõigusi ja subsidiaarsuse põhimõtet;
3. on seisukohal, et taotletaval ettepanekul puudub finantsmõju;
4. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon ja lisatud üksikasjalikud soovitusel komisjonile ja nõukogule ning liikmesriikide parlamentidele ja valitsustele.

⁽¹⁾ Komisjoni talituste töödokument. Äriühingu asukoha piiriülest muutmist käsitleva direktiivi mõju hindamine, SEK(2007)1707, punkt 3.5.2, lk 24–25.

⁽²⁾ Komisjoni talituste töödokument. Äriühingu asukoha piiriülest muutmist käsitleva direktiivi mõju hindamine, SEK(2007)1707, punkt 6.2.4, lk 39.

Neljapäev, 2. veebruar 2012

LISA

ÜKSIKASJALIKUD SOOVITUSED ETTEPANEKU SISU OSAS

1. soovitus (vastu võetava direktiivi kohaldamisala)

Direktiivi tuleks kohaldada direktiivi 2005/56/EÜ artikli 2 punktis 1 määratletud piiratud vastutusega äriühingute suhtes.

Kohaldamisala peaks hõlmama sobivat lahendust äriühingu registrijärgse asukoha ja administratsiooni asukoha eristamise küsimusele.

2. soovitus (asukoha piiriülese muutmise mõju)

Direktiiv peaks võimaldama äriühingul kasutada asutamisoigust, lubades äriühingul viia oma asukoht vastuvõtvasse liikmesriiki senise juriidilise isiku õiguslikku seisundit kaotamata ning kujundades selle ümber vastuvõtva liikmesriigi õigusaktidega reguleeritavaks äriühinguks ilma vahepealse likvideerimiseta.

Asukoha muutmine ei tohiks võimaldada õiguslikest, sotsiaalsetest ja maksunõuetest kõrvale hoidumist.

Registrijärgse asukoha muutmine peaks jõustuma vastuvõtvas liikmesriigis registrisse kandmise päeval. Alates vastuvõtvas liikmesriigis registrisse kandmise päevast peaksid äriühingu suhtes kehtima selle riigi õigusaktid.

Asukoha muutmine ei tohiks mõjutada äriühingu õigussuhteid kolmandate isikutega.

Vastavalt direktiivi 90/434/EMÜ ⁽¹⁾ sätetele ei tohiks asukoha muutmine mõjutada maksustamist.

3. soovitus (läbipaistvus ja teavitamisnõuded enne asukoha muutmise otsuse tegemist)

Registrijärgse asukoha muutmist kavandava äriühingu juhtkonnalt või juhatuselt tuleks nõuda aruannet ja asukoha muutmise kava. Enne kui juhatus aruande ja asukoha muutmise kava vastu võtab, tuleks töötajate esindajaid või nende puudumisel töötajaid endid vastavalt direktiivi 2002/14/EÜ ⁽²⁾ artiklile 4 asukoha kavandatud muutmisest teavitada ja nad ära kuulata.

Aruanne tuleks esitada nii osanikele kui ka töötajate esindajatele või viimaste puudumisel töötajatele endile.

Aruandes tuleks kirjeldada ja põhjendada asukoha muutmise majanduslikke, õiguslikke ja sotsiaalseid aspekte ning selgitada, mida see toob kaasa osanikele, võlausaldajatele ja töötajatele, kes võivad aruandega tutvuda määratud ajavahe-
mikul vähemalt kuu ja kõige enam kolm kuud enne asukoha muutmist heaks kiitva osanike koosoleku toimumise kuupäeva.

Asukoha muutmise kava peaks sisaldama järgmist teavet:

- a) äriühingu õiguslik vorm, nimi ja registrijärgne asukoht päritoluliikmesriigis;

⁽¹⁾ Nõukogu 23. juuli 1990. aasta direktiiv 90/434/EMÜ eri liikmesriikide äriühingute ühinemise, jaotumise, eraldumise ja osade või aktsiate asendamise puhul rakendatava ühise maksustamissüsteemi kohta (EÜT L 225, 20.8.1990, lk 1).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. märtsi 2002. aasta direktiiv 2002/14/EÜ, millega kehtestatakse töötajate teavitamise ja ärakuulamise üldraamistik Euroopa Ühenduses (EÜT L 80, 23.3.2002, lk 29).

Neljapäev, 2. veebruar 2012

- b) äriühingu õiguslik vorm, nimi ja registrijärgne asukoht vastuvõttvas liikmesriigis;
- c) äriühingu kavandatud asutamisleping ja põhikiri vastuvõttvas liikmesriigis;
- d) asukoha muutmise ajakava;
- e) kuupäev, alates millest kajastatakse oma asukoha muutmist kavandava äriühingu tehinguid raamatupidamises vastuvõttvas liikmesriigis asuva äriühingu tehingutena;
- f) üksikasjalik teave peakontori või põhitegevuskoha muutmise kohta;
- g) äriühingu osanikele, töötajatele ja võlausaldajatele tagatud õigused või kavandatud asjakohased meetmed ning aadress, kus kogu vastav teave on tasuta kättesaadav;
- h) kui töötajad osalevad äriühingu juhtimises ja kui vastuvõtva liikmesriigi õigusaktidega sellist süsteemi ette ei nähta, siis teave menetluste kohta, millega töötajate osalemise kord kindlaks määratakse.

Aruanne ja asukoha muutmise kava tuleks esitada äriühingu osanikele ja töötajate esindajatele läbivaatamiseks sobiva aja jooksul enne äriühingu osanike üldkoosolekut.

Asukoha muutmise kava tuleks avaldada direktiivi 2009/101/EÜ ⁽¹⁾ sätete kohaselt.

4. soovitus (otsustamine osanike koosolekul)

Osanike üldkoosolek peaks asukoha muutmise heaks kiitma vastavalt kehtestatud korrale ning häälteenamusega, mida äriühingu päritoluliikmesriigi õigusaktid nõuavad asutamislepingu ja põhikirja muutmiseks.

Kui töötajad osalevad äriühingu juhtimises, võib üldkoosolek seada asukoha lõpliku muutmise tingimuseks töötajate osalemise korrale oma selgesõnalise heakskiidu andmise.

Liikmesriikidel peaks olema võimalik võtta vastu sätteid, millega tagatakse asukoha muutmisele vastu olevate vähemuseosanike õiguste, näiteks äriühingust vastavalt päritoluliikmesriigis kohaldatavatele õigusaktidele välja astumise õiguse asjakohane kaitse.

5. soovitus (asukoha muutmise õiguspärasuse kontrollimine)

Päritoluliikmesriik peaks kontrollima, kas asukoha muutmise protsess on tema õigusaktide kohaselt õiguspärane.

Päritoluliikmesriigi poolt määratud pädev asutus peaks väljastama sertifikaadi, millega kinnitatakse lõplikult, et kõik nõutavad toimingud ja formaalsused on enne asukoha muutmist lõpule viidud.

Sertifikaat, koopia vastuvõttvas liikmesriigis kohaldatavast äriühingu kavandatud asutamislepingust ja põhikirjast ning koopia asukoha muutmise ettepanekust tuleks küllalt aegsasti esitada vastuvõttvas liikmesriigis registreerimise eest

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. septembri 2009. aasta direktiiv 2009/101/EÜ tagatiste kooskõlastamise kohta, mida liikmesriigid äriühingu liikmete ja kolmandate isikute huvide kaitseks asutamislepingu artikli 48 teises lõigus osutatud äriühingutelt nõuavad, et muuta sellised tagatised võrdväärseteks (ELT L 258, 1.10.2009, lk 11).

Neljapäev, 2. veebruar 2012

vastutavale asutusele. Nendest dokumentidest peaks vastuvõtvas liikmesriigis äriühingu registreerimiseks piisama. Vastuvõtvas liikmesriigis registreerimise eest vastutav asutus peaks kontrollima, kas on täidetud asukoha muutmise sisulised ja vormilised tingimused, sh vastuvõtvas liikmesriigis sellise äriühingu asutamiseks kehtestatud nõuded.

Vastuvõtva liikmesriigi pädev asutus peaks registreerimisest viivitamatult teatama päritoluliikmesriigi asjaomasele asutusele. Seejärel peaks päritoluliikmesriigi asutus äriühingu registrist kustutama.

Kolmandate isikute kaitsmiseks tuleks nõuetekohaselt avalikustada teave vastuvõtva liikmesriigi registrisse kandmise ja päritoluliikmesriigi registrist kustutamise kohta.

6. soovitus (kaitsemeetmed)

Äriühingul, mille suhtes on algatatud lõpetamis-, likvideerimis-, maksejõuetus- või maksete peatamise või muu sarnane menetlus, ei tohiks lubada asukohta piiriülelt muuta.

Enne asukoha muutmist alustatud, poolelioleva kohtu- või haldusmenetluse huvides tuleks äriühingut käsitada nii, nagu oleks tema registrijärgne asukoht päritoluliikmesriigis. Võlausaldajatel peaks olema õigus tagatisdeposiidile.

7. soovitus (töötajate õigused)

Töötajate osalusõigus peaks asukoha muutmisel säilima. Osalusõigust tuleks üldjuhul reguleerida vastuvõtva liikmesriigi õigusaktidega.

Vastuvõtva liikmesriigi õigusakte ei tohiks aga kohaldada, kui need:

- a) ei taga vähemalt sama osaluse taset nagu päritoluliikmesriigi õigusaktid või
- b) ei anna äriühingu teistes liikmesriikides asuvate üksuste töötajatele samasugust osalusõigust nagu neil töötajatel on enne äriühingu asukoha muutmist.

Lisaks peavad töötajate õigusi reguleerivad õigusnormid olema kooskõlas ELi õigustikuga.

ELi humanitaarabi eelarve kontroll

P7_TA(2012)0020

Euroopa Parlamendi 2. veebruari 2012. aasta resolutsioon humanitaarabi ja kodanikukaitse peadirektoraadi hallatava ELi humanitaarabi eelarve kontrolli kohta (2011/2073(INI))

(2013/C 239 E/04)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 214 humanitaarabi kohta,
- võttes arvesse finantsmäärust ⁽¹⁾ ja selle rakenduseeskirju ⁽²⁾,

⁽¹⁾ EÜT L 248, 16.9.2002, lk 1.

⁽²⁾ EÜT L 357, 31.12.2002, lk 1.

Neljapäev, 2. veebruar 2012

- võttes arvesse nõukogu 20. juuni 1996. aasta määrust (EÜ) nr 1257/96 humanitaarabi kohta ⁽¹⁾,
- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone: 27. septembri 2011. aasta resolutsiooni kodanikukaitse ja humanitaarabi rolli kohta Euroopa katastroofidele reageerimise tõhustamises ⁽²⁾, 19. jaanuari 2011. aasta resolutsiooni olukorra kohta Haitis aasta pärast maavärinat: humanitaarabi ja ülesehitustöö ⁽³⁾, 10. veebruari 2010. aasta resolutsiooni hiljutise maavärina kohta Haitil ⁽⁴⁾, 29. novembri 2007. aasta resolutsiooni Euroopa konsensuse väljakuulutamise kohta humanitaarabi valdkonnas ning 18. jaanuari 2011. aasta resolutsiooni humanitaarabi valdkonna Euroopa konsensuse rakendamise, tegevuskava vahekokkuvõtte ja edasise tegevuse kohta ⁽⁵⁾,
- võttes arvesse oma 5. mai 2010. aasta resolutsiooni Euroopa Liidu 2008. aasta üldeelarve täitmisele heakskiidu andmise kohta ⁽⁶⁾ ning 10. mai 2011. aasta resolutsiooni Euroopa Liidu 2009. aasta üldeelarve täitmisele heakskiidu andmise kohta ⁽⁷⁾,
- võttes arvesse Euroopa Kontrollikoja aastaaruannet 2008. aasta eelarve täitmise kohta ⁽⁸⁾ ja aastaaruannet eelarveaasta 2009 eelarve täitmise kohta ⁽⁹⁾ koos institutsioonide vastustega,
- võttes arvesse Euroopa Kontrollikoja eriaruandeid nr 3/2006 Euroopa Komisjoni humanitaarabi kohta tsunami ohvritele, nr 6/2008 Euroopa Komisjoni tsunami- ja orkaani Mitch järgse taastamisabi kohta, nr 15/2009 ÜRO organisatsioonide kaudu rakendatava EL-i abi ning otsustamise ja järelevalve kohta ja nr 3/2011 ÜRO organisatsioonide kaudu konfliktidest mõjutatud riikides antava ELi abi tõhususe ja tulemuslikkuse kohta,
- võttes arvesse humanitaarabi ja kodanikukaitse peadirektoraadi (ECHO) aastaaruandeid ja iga-aastaseid tegevusaruandeid 2009. ja 2010. aasta kohta ning nende lisasid,
- võttes arvesse 2009. aasta aruannet humanitaarpoliitika ja selle rakendamise kohta (COM(2010)0138) ning sellega kaasnevat komisjoni talituste töödokumenti (SEK(2011)0398),
- võttes arvesse 2010. aasta aruannet Euroopa Liidu humanitaarabi- ja kodanikukaitse poliitika ning selle rakendamise kohta (COM(2011)0343) ja sellega kaasnevat komisjoni talituste töödokumenti (SEK(2011)0709),
- võttes arvesse Euroopa Komisjoni ja ÜRO finants- ja haldusraamistiku lepingut,
- võttes arvesse Euroopa Komisjoni ja humanitaarabiorganisatsioonide partnerluse raamlepingut,
- võttes arvesse kodukorra artiklit 48,
- võttes arvesse eelarvekontrollikomisjoni raportit ja arengukomisjoni arvamust (A7-0444/2011),

⁽¹⁾ EÜT L 163, 2.7.1996, lk 1.

⁽²⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2011)0404.

⁽³⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2011)0018.

⁽⁴⁾ ELT C 341 E, 16.12.2010, lk 5.

⁽⁵⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2011)0005.

⁽⁶⁾ ELT L 252, 25.9.2010, lk 1.

⁽⁷⁾ ELT L 250, 27.9.2011, lk 1.

⁽⁸⁾ ELT C 269, 10.11.2009, lk 1.

⁽⁹⁾ ELT C 303, 9.11.10, lk 1.

Neljapäev, 2. veebruar 2012

- A. arvestades, et humanitaarkatastroofide arv, sagedus, ulatus ja raskusaste on märkimisväärselt suurenenud ning nendest on mõjutatud üha rohkem maailma piirkondi;
- B. arvestades, et ELi üleilmne juhtroll humanitaarmedetmetes ning sekkumiste arvu ja sageduse suurenemine ELis ja väljaspool ELi eriti praeguste eelarvepiirangute taustal toovad esile selle, kui oluline on usaldusväärne finantsjuhtimine majanduslikkuse, tõhususe ja tulemuslikkuse põhimõtete alusel;
- C. arvestades, et Haiti ja Pakistani ülisuured katastroofid näitasid veel kord, et ELi käsutuses olevad vahendid katastroofidele reageerimiseks tuleks muuta tulemuslikumaks, kiiremaks ja koordineeritumaks;

ECHO kontrolli-, jälgimis- ja järelevalvesüsteemi tõhusus ja tulemuslikkus

1. võtab teadmiseks ECHO otsusekindluse ja meetmed ELi humanitaarabi tõhususe ja tulemuslikkuse parendamiseks;
2. rõhutab Euroopa Kontrollikoja aastaaruannetes esitatud arvamust, et ECHO üldine eelkontroll, jälgimis- ja järelevalvesüsteemid, järelauditi mõju ning siseaudit on üldiselt tõhusad; rõhutab aga, et kõigis neis aspektides on arenguruumi;

Partnerluse raamlepingu partnerid: valitsusvälised organisatsioonid

3. märgib, et ECHO ja selle valitsusvälistest organisatsioonidest partnerite suhteid reguleeritakse partnerluse raamlepinguga, kuigi meetod, mida kasutatakse eelarve täitmiseks, on otsene tsentraliseeritud eelarve täitmine;
4. tunneb heameelt suurema paindlikkuse ja tõhususe üle, mida 2008. aasta partnerluse raamleping võrreldes 2005. aasta partnerluse raamlepinguga võimaldab, see sisaldab rohkem tulemustele orienteeritud lähenemisviisi, A- ja P-kontrollimehhanismide kasutuselevõttu, suunistega saavutatud suuremat lihtsustamist ja selgust; kutsub komisjoni üles täiustama järjepidevalt meetmeid, mis parandaksid partnerluse raamlepingu partnerite koostöö tõhusust 2012. aastale järgnevas partnerluse raamlepingus; rõhutab, et koostöö tõhususe parandamine ja partnerluse raamlepingu partnerite ülemäärase halduskoormuse vähendamine on tähtis ja tagab ühtlasi kõrge tasemel vastutuse ja läbipaistvuse;
5. kutsub komisjoni üles täiustama meetodeid ja tavasid, millega hinnata, kas võimalik partner vastab partnerluse raamlepingu tingimustele või mitte; tuletab meelde, et enne 2008. aasta partnerluse raamlepingu sõlmimist saadud kogemus näitab, et P-kontrollimehhanismile tuginev partneritele kasulik esialgne hindamine, mis põhines nende sisekontrollisüsteemide ja finantskindluse usaldusväärsusel, oli liiga optimistlik; märgib, et pärast sellise staatuse omistamist esialgse hinnangu alusel viiakse P-kontrollimehhanismi raames partneri sisekontrollisüsteemide audiitorkontrolli läbi harvemini, partneril on lubatud kasutada oma hankemenetlusi ning tema meetmete suhtes ei kohaldata lepingust tulenevaid rahastamise piiranguid; tuletab meelde, et 2008. aasta partnerluse raamlepingu kohase hindamise tulemusena tuli paljud partneritest viia madalamale A-tasemele, st allutada nad A-kontrollimehhanismile;
6. kutsub komisjoni üles tagama seda, et partnerite süsteemide korrapärase auditite käigus kindlaks tehtud puudustega tegeleksid õigeaegselt partnerid ise ning juhul, kui nad seda ei tee, võetaks vajalikke meetmeid; tuletab meelde, et välisaudiitorid peavad jätkuvalt tegelema partneritele antavate soovitude kvaliteedi parendamisega, võttes arvesse partnerite spetsiifilisi struktuure, et tagada soovitude vastuvõetavus ja teostatavus; rõhutab, et humanitaarabimeetmete taotluste hindamise dokumentatsiooni tuleb veelgi ratsionaliseerida ja ühtlustada, et üldine võrdlus oleks võimalik;

Neljapäev, 2. veebruar 2012

7. on seisukohal, et tänu olemasolevatele auditi- ja järelevalvemehhanismidele vastutavad partnerluse raamlepingu partnerid palju enam tõhususe ja tulemuslikkuse hindamise eest kui ÜRO partnerid; märgib aga, et sellist rahvusvahelist organisatsiooni nagu ÜRO ei saa võrrelda partnerluse raamlepingu partneritega;

Rahvusvahelised organisatsioonid, ÜRO

8. märgib, et ECHO ja tema ÜRO partnerite suhteid reguleeritakse finants- ja haldusraamistiku lepinguga, samas kui suhteid Punase Risti liikmeskonna ja Rahvusvahelise Migratsiooniorganisatsiooniga reguleeritakse rahvusvaheliste organisatsioonide partnerluse raamlepinguga; tuletab meelde, et mõlemal juhul täidetakse eelarvet ühiselt;

9. juhib tähelepanu sellele, et ühiselt hallatavate ELi rahaliste vahendite kontrolli ja jälgimise tingimused ning rakendamine on toonud välja olulised puudused; nõuab tungivalt, et komisjon lepiks eelkõige ÜRO allasutustega kokku meetmetes, millele ÜRO organid auditeerimises toetuda saaksid ning millega tugevdada ja parandada olemasolevate kontrollide ja verifitseerimise usaldusväärsust;

10. tuletab meelde, et finantsmääruse käimasolev läbivaatamine näitab, et ÜRO ja rahvusvaheliste organisatsioonide kaudu suunatud ELi rahalisi vahendeid hallatakse kaudse eelarve täitmise eeskirjade kohaselt;

11. rõhutab, et ELi rahaliste vahendite kaudse eelarve täitmise kontrollinõuded peavad olema sama ranged kui halduskoostöö kontrollinõuded; nõuab, et ECHO partnerid võtaksid ELi rahaliste vahendite kaudse eelarve täitmise eest samal tasemel vastutuse, nagu see on ette nähtud komisjoni finantsmääruse ettepaneku artikli 57 lõikes 5; rõhutab, et juurdepääs ECHO partnerite auditaruannetele on väga oluline, et kontrollida ELi eelarvest rahastatavate meetmete usaldusväärset finantsjuhtimist;

12. nõuab, et audititulemused tehtaks eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile kättesaadavaks õigel ajal, sellega ei piirata Euroopa Kontrollikoja või Euroopa Pettustevastase Ameti volitusi ja pädevust;

13. peab kahetsusväärseks ÜRO aruannete üldist olemust, aruannetes ei esitata piisavalt teavet tulemuste kohta; juhib tähelepanu sellele, et ÜRO ühekordse audiitorkontrolli põhimõtte ja asjaolu tõttu, et komisjoni kontrolli ulatus on piiratud kontrollide ja jälgimisega, on ÜRO aruanded siiski oluline teabeallikas vastutuse ja läbipaistvuse tagamiseks;

14. kutsub komisjoni üles tagama seda, et ÜRO aruanded sisaldaksid piisavalt teavet aruande ajakava raamesse jäävate projektide tulemuste, st väljundi ja tagajärgede kohta; rõhutab, et mõõdetavad tulemuste ja mõju näitajad peavad olema aruandluskriteeriumide lahutamatu osa; taunib asjaolu, et rohkem kui 70% ECHO vastustest Euroopa Kontrollikoja küsimustikule eriaruande nr 15/2009 jaoks näitavad, et ÜRO aruannetega hilineti, ning palub, et komisjon annaks teavet selle kohta, milline on hetkeolukord;

15. juhib tähelepanu sellele, et komisjon ning finants- ja haldusraamistiku lepingule allakirjutanud tõlgendavad finants- ja haldusraamistiku lepingu kontrolliklauslit erinevalt, eelkõige kontrollide teostamise küsimuses; tunneb heameelt standardsete kontrollialaste suuniste vastuvõtmise üle 2009. aasta juulis, sest need pakuvad täiendavaid juhiseid kontrolliklausli kasutamise tõlgendamiseks ja selgitamiseks; tuletab meelde, et vastavalt ECHO välisauditi osakonna ja Euroopa Kontrollikoja viimastele järeldustele, mis esitati iga-aastase kinnitava avalduse raames, võiks kokkulepitud kontrollialaseid suuniseid ja kontrolliklauslit veelgi enam selgitada;

Neljapäev, 2. veebruar 2012

16. märgib, et välisauditi osakond on 2010. aastal humanitaarabi ja kodanikukaitse peadirektoraadi peakorterites toimunud töötajate arvu suurendamisest (247-lt töötajalt 289-le) väga vähe kasu saanud;

17. taunib raskusi, mida Euroopa Kontrollikoda on kogenud seoses teabe kättesaadavusega ÜRO partnerite tegevuse kohta; tuletab meelde, et finants- ja haldusraamistiku lepingu kontrolliklausli kohaselt võivad EL ja seega Euroopa Kontrollikoda läbi viia kohapealse finantskontrolli ning ÜRO peab tagama kogu asjakohase finantsteabe; rõhutab, et ÜRO peab tagama Euroopa Kontrollikojale vajaliku juurdepääsu teabele ja täitma seega finants- ja haldusraamistiku lepingu kontrolliklauslit;

18. tervitab maailma toiduabi programmi ja ÜRO Lastefondi (UNICEF) läbirääkimiste positiivseid tulemusi, mille kohaselt muudeti maailma toiduabi programmi ja UNICEFi eeskirju nii, et nende siseauditite aruanded tehakse ECHO-le kättesaadavaks; kutsub ECHO-t pidama viivitamata samalaadseid läbirääkimisi teiste ÜRO allasutustega, selleks et tagada lihtne ja mittebürokraatlik juurdepääs nende siseauditite aruannetele; kutsub komisjoni üles teavitama Euroopa Parlamendi pädevaid komisjone läbirääkimiste edenemisest iga kuue kuu tagant; rõhutab, et siseauditite aruanded tuleb teha komisjonile kättesaadavaks elektrooniliselt ja mitte ainult vastavate ÜRO allasutuste ruumides;

19. tuletab meelde, et 2010. aastal alustati maailma toiduabi programmiga läbirääkimisi eesmärgiga leppida kokku ühises meetodis, mille alusel maailma toiduabi programm auditeerib ELi rahastatud projekte; kutsub komisjoni üles seda eesmärki edukalt ellu viima ja pidama samalaadseid läbirääkimisi teiste ÜRO partneritega;

20. tervitab Kõrgemate Kontrolliasutuste Rahvusvahelise Organisatsiooni (INTOSAI) raames loodud ja Euroopa Kontrollikoja liikme juhitava katastroofiabiga seotud aruandluse ja auditite töörühma senist tööd; tuletab meelde, et selle tegevuse kaks peamist eesmärki on i) koostada juhised ja teha kindlaks head tavad eesmärgiga saavutada lõpptulemusena üks integreeritud aruandlusmodel ning ii) koostada juhised ja teha kindlaks head tavad katastroofiabiga seonduva auditeerimise valdkonnas;

21. on arvamisel, et see on oluline samm läbipaistvuse ja vastutusega seotud probleemide lahendamise suunas koostöös ÜRO ja teiste rahvusvaheliste organisatsioonidega; julgustab töörühma täitma oma ülesandeid kindlaks määratud ajakava raames;

22. juhib tähelepanu asjaolule, et seoses humanitaar- ja arendusmeetmeteks ette nähtud ÜRO rahaliste vahendite väärkasutusega Põhja-Korea valitsuse poolt 2006. aasta lõpus on ÜRO rahaliste vahendite haldamist palju kritiseeritud läbipaistvuse, aruandluse, tõhususe ja tulemuslikkuse puudumise tõttu; peab kahetsusväärseks, et ÜRO reform sellistes küsimustes nagu läbipaistvus ja aruandlus ei ole veel märkimisväärset edu toonud; rõhutab, et ELi liikmesriigid peavad näitama üles suuremat poliitilist tahet, sihikindlust ja järjepidevust reformi edendamiseks ja suurema vastutuse tagamiseks; kutsub liidu välis- ja julgeolekupoliitika kõrget esindajat pidama seda küsimust esmatähtsaks ja edendama selle lahendamist;

Humanitaarabi ja kodanikukaitse peadirektoraadi hallatava ELi humanitaarabi korraldamise tõhusus ja tulemuslikkus

23. on seisukohal, et humanitaarabi ja kodanikukaitse peadirektoraadil oleks kasulik püüda koos oma partneritega leida uusi rahastamisviise; kutsub samal ajal üles jälgima, et Euroopa humanitaarabiprogrammide rahastamisel ja elluviimisel oleks mitu osalejat – ÜRO, Rahvusvaheline Punase Risti ja Punase Poolkuu Liikumine, valitsusvälised organisatsioonid –, kuna suurõnned on tihti rahvusvahelised ning nõuavad mitmepoolset ja kooskõlastatud tegutsemist; ergutab humanitaarabi ja kodanikukaitse peadirektoraadi talitust ja kohapealseid eksperte tegema tööd kohalike sidusrühmade suutlikkuse parandamiseks ning kohapealse hindamise ja kiirreageerimise võimekuse suurendamiseks;

Neljapäev, 2. veebruar 2012

24. juhib tähelepanu sellele, et humanitaarabi korraldamise oluline eeldus on vajaduste täpne ja asjakohane hindamine; tunnistab, et tänu ülemaailmsele abivajaduste hindamisele ja unustatud kriiside hindamisele vastab ECHO hallatav humanitaarabi olulisele kriteeriumile, olles üksnes vajaduspõhine; rõhutab, et komisjon peab jätkuvalt pingutama ja osalema arutelus, kuidas panna paika paremini kooskõlastatud ja ühtsem vajaduste hindamine; tervitab sellega seoses komisjoni ja ÜRO dialoogi;

Partnerluse raamlepingu partnerid

25. juhib tähelepanu sellele, et humanitaarabi ja kodanikukaitse peadirektoraadi partnerid teevad head tööd tänu tõhusale valikumenetlusele (eelkõige partnerluse raamlepingu abil) ning tänu humanitaarabi valdkonnale kohaldatavate normide ja tavade väljatöötamisele; rõhutab lisaks, et tõhus järelevalve rahaliste vahendite kasutamise üle erasektori audiitorfirmade poolt partnerite juures läbiviidavate auditite kaudu on oluline ja suurendab humanitaarabi valdkonna legitiimsust; märgib siiski – soovides säilitada partnerite mitmekesisuse ja tagada rahaliste vahendite kättesaadavuse väikestele ja keskmise suurusega valitsusvälistele organisatsioonidele –, et rahaliste vahendite saamise haldusmenetlused on keerulised ja halduskulud on valitsusväliste organisatsioonide jaoks liiga suured ning audititega seoses on personali vähesuse tõttu raskusi, ning nõuab, et kasutatavaid vahendeid kohandataks vastavalt humanitaarabi valdkonna spetsiifikale ja kohapealsetele vajadustele, et tagada humanitaarabi õige suunitluse ja eri abiorganisatsioonide tegevuse kooskõlastamine juba varases etapis;

26. tunnistab humanitaarabi ja kodanikukaitse peadirektoraadi jõupingutusi, et edendada uuenduslikke lähenemisviise, nagu näiteks kassapõhine lähenemisviis ja eelkõige tingimusteta ülekanded, mis on suunatud kõige kaitsetumatele rühmadele; märgib, et need kohalikku turgu kasutavad lähenemisviisid võivad olla tõhusamad ja nendega ei pruugi kaasneda suurem katteta antava toetuse risk kui mitterahalise abi puhul; ergutab seetõttu humanitaarabi ja kodanikukaitse peadirektoraati jätkama kassapõhiste lähenemisviiside väljatöötamist ja kutsuma oma partnereid üles neid lähenemisviise kasutama;

27. tuletab meelde peakorteris kolmes etapis tehtud auditite järeldusi, milles ECHO välisauditi osakond hindas ECHO ja selle partnerite finantssuhete olemust ja kindlust ning millest selgus, et rahalisi vahendeid, mille komisjon kättesaadavaks tegi, on tervikuna kasutatud mõistlikkuse piires ning vastavalt kehtivatele eeskirjadele ja määrustele;

28. märgib, et enamikus soovitusel, mis tulenevad peakorteris välisauditi osakonna tehtud audititest partnerluse raamlepingu partnerite kohta, osutatakse eeskirjadele, mis käsitlevad partnerite korraldatavaid hankeid; juhib tähelepanu peakorteris tehtud auditite ühele peamisele tulemusele, mille kohaselt ei ole kõik partnerluse raamlepingu partnerid (nii A- kui P-kontrollimehhanismi partnerid) kehtestanud korda, mis vastaks täielikult 2008. aasta partnerluse raamlepingu IV lisa põhimõtetele; märgib, et palju küsitavusi on seoses täielike hanketoimikute esitamisega ning paremini dokumenteeritud ja usaldusväärsete hankemenetluste kehtestamisega;

29. märgib, et partnerluse raamlepingu partnerid peavad tegelema järgmiste küsimustega: kehtestama asjakohased sisekontrollimehhanismid, parandama finantskulude jaotamise süsteeme ja muutma need läbi-paistvamaks, parandama puudused raamatupidamissüsteemides ja kvaliteedistandardite täitmist juhatare poolt, töötama välja riskijuhtimismenetluse kogu organisatsiooni jaoks ning tõstma teadlikkust ohtudest seoses pettuse ja korruptsiooniga;

30. märgib, et ECHO partnerid võivad kasutada humanitaarmeetmete toetamisega seotud tegevuseks alltöövõtjatena koostööpartnereid; taunib asjaolu, et partnerluse raamlepingu partneritel puuduvad oma koostööpartneritega seoses asjakohased menetlused, ülevaade ja õige haldamine; kutsub seetõttu komisjoni üles seda küsimust lahendama, võttes arvesse ohtu, mida need asjaolud võivad pettuse korral põhjustada, aga ka juurdepääsu puudumist alusdokumentidele ja asjaolu, et ECHO-l puuduvad mehhanismid alltöövõtulepinguga seotud koostööpartnerite kindlakstegemiseks;

Neljapäev, 2. veebruar 2012

31. usub, et humanitaarabi saajate tegelik ja järjepidev kaasamine abi kavandamisse ja haldamisse on humanitaarakatastroofide korral reageerimise kvaliteedi ja kiiruse üks olulisi tingimusi, eelkõige pikemaajaliste kriiside korral; juhib tähelepanu sellele, et paljudel juhtudel puuduvad ametlikud mehhanismid, mille kaudu humanitaarabi saaja asjassepuutuvale partnerile kaebusi või tagasisidet esitada saaks, või ei ole teabeandjate kaitset käsitlevaid selgeid eeskirju; rõhutab, et see on oluline meede tõhususe ja aruandekohustuse parandamiseks ning abivahendite võimaliku väärkasutamise ärahoidmiseks; kutsub ECHO-t üles töötama viivitamata välja sellised mehhanismid;

32. tuletab meelde välisauditi osakonna soovitus, mille kohaselt on vaja täiustada humanitaarabi jaotamise ja jaotamisjärgset järelevalvet, mille viivad läbi protsessis mitteosalevad töötajad, nii et saaks hinnata, kas vajaduste hindamises on tuvastatud kõik vajadused ja kas need vajadused on rahuldatud; kutsub komisjoni üles rakendama selle järelevalvetegevuse käigus omandatud õppetunde;

ÜRO partnerid

33. tuletab meelde Euroopa Kontrollikoja eriaruandes nr 15/2009 esitatud arvamust, et strateegilisi ja õiguslikke nõudeid partnerite objektiivseks ja läbipaistval viisil valimiseks järgitakse ebapiisavalt praktiliste kriteeriumide kehtestamisel, et toetada otsuse tegemist ÜRO partnerite puhul; kutsub komisjoni üles süsteemselt läbi viima ja dokumenteerima ametlikke hinnanguid, kus võrreldakse ÜRO ja muude partnerite abi andmise mehhanisme;

34. märgib, et lisaks kaudsete kulude hüvitamisele (kuni 7% meetme eelarvest), nt kulud, mis ei ole otseselt seotud konkreetse projekti elluviimisega, rahastab komisjon mitmeid projektiga otseselt kaasnevaid kulusid (otsesed kulud), kaasa arvatud tegevusega otseselt seotud kohapealsete büroode, personali ja transportiga seotud toetuskulud; juhib tähelepanu sellele, et toetuskulude, nagu transport, ladustamine ja käsitsemine (nt toiduabi), ulatus on väga erinev; tunnistab, et selle põhjus võib olla konkreetsele riigile omane ja sõltuda oludest, kuid juhib tähelepanu asjaolule, et see võib tuleneda ka vajadusest lihtsustada operatsioone nii, et need oleksid kulutõhusamad; teeb ettepaneku, et komisjon hindaks toetuskulude taset konkreetse projektiliigi tavapärase ulatuse või sihttaseme alusel, et määrata kindlaks, kas see on mõistlik;

Muud küsimused

35. rõhutab, et lisaks olulistele kriteeriumidele, nagu kogemused ja pädevus, varasemad tulemused, kooskõlastamine, dialoog ja kiirus, peab partnerite valikul olema oluline kriteerium ka kulutõhusus; toob positiivselt esile asjaolu, et ECHO töötab praegu välja võrdlevat kuluteabesüsteemi (Cost Observed for Results), mis põhineb võrreldavatel ühikuhindadel; rõhutab, kui tähtis on kasutada selle vahendi kaudu saadavat teavet kavandatavate projektide kulutõhususe hindamiseks;

36. juhib tähelepanu asjaolule, et tihti saadakse ECHO eelarve kokku kas hädaabireservi või Euroopa Arengufondi välisabi rubriigis muudelt eelarveridadelt tehtavate ümberpaigutuste kaudu; peab eelarve suurendamist struktuuriliseks probleemiks; rõhutab, et on vaja koostada realistlik eelarve, eraldades looduskatastroofide või humanitaarabi jaoks ettenähtud vahendeid lähtuvalt kinnitust leidnud kogemustest, millised on olnud kulutused eelnevatel aastatel;

37. rõhutab, et Euroopa Liit peab tugevdama suutlikkust reageerida suurtele loodusõnnetustele, mida esineb üha sagedamini; tuletab sellega seoses meelde, et Euroopa Parlament on juba mitu aastat palunud muuta humanitaarabi eelarve realistlikumaks, et vältida asjaomaste eelarveridade pidevat alarahastamist, see annaks rahastamisel teatava manööverdamisruumi kogu eelarveaasta jooksul ning säilitaks järjepideva tasakaalu ühelt poolt humanitaarkatastroofide vältimiseks ja teiselt poolt looduse või inimtegevuse põhjustatud hädaolukordadele kiireks reageerimiseks võetavate meetmete rahastamise vahel;

Neljapäev, 2. veebruar 2012

38. väljendab heameelt komisjoni hiljutise teatise üle, mis käsitleb mitmeaastast finantsraamistikku aastateks 2014–2020 ning milles nähakse kõnealuseks perioodiks ette humanitaarabi rahastamisvahendi eelarve suurendamine 6,4 miljardi euron (s.t iga-aastane eelarve oleks keskmiselt 915 miljonit eurot, samas kui perioodil 2007–2013 on see 813 miljonit eurot); võtab samuti rahuloluga teadmiseks asjaolu, et hädaabireservi rahalisi vahendeid suurendatakse samal perioodil 2,5 miljardi euron, ja ettepaneku kanda reservi kasutamata vahendid üle järgmisesse aastasse, ning nõuab komisjonilt, et asjaomased vahendid jääksid peamiselt kiireloomuliste humanitaarvajaduste katmiseks;

39. nõuab, et ELi eelarvest toetataks meetmeid, mille eesmärk on katastroofe ennetada, nendeks valmistuda, neid ära hoida ja neile kiiremini reageerida, samuti meetmeid, mis võimaldavad paindlikumalt algatada arengupoliitika meetmeid kriisiolukordade lahendamiseks; peab kahetsusväärseks, et hädaabi, taastustöö ja arengu ühendamiseks tehtud konkreetsed edusammud on endiselt tagasihoidlikud, kuigi viimastel aastatel on selleks võetud mitmeid poliitilisi kohustusi;

40. nõuab seetõttu, et hädaabi andmise etapist arengukoostöö etappi üleminekul kasutataks abi järjepidevuse tagamiseks rohkem ja paremini hallatavaid vahendeid ning et aruteludes keskendutaks rohkem olemasolevate rahastamisvahendite paindlikumaks muutmisele ja vastastikusele täiendavusele, eriti Euroopa Arengufondi ja arengukoostöö rahastamisvahendi riike või piirkondi käsitlevate strateegiadokumentide raames; kutsub üles pöörama erilist tähelepanu lastele, rasedatele ja väikelaste emadele ning varustama neid toidu ja rõivaste, transpordi- ja evakuatsioonivahendite ning soovimatute raseduste ja suguhaiguste ärahoidmiseks vajaliku meditsiinivarustusega, sest need meetmed on praeguste rahastamismehhanismide puhul esmatähtsad;

41. soovib sel hädaabi andmisel arengukoostööle ülemineku ja taastamise etapil keskenduda eeskätt kohalike asutuste suutlikkuse suurendamisele ning kohalike valitsusväliste organisatsioonide ja ühenduste aktiivsele osalemisele projektide kavandamisel ja elluviimisel, et panna alus kvaliteetsetele ja tõhusatele inimarengu programmidele ja neid programme soodustada;

42. leiab, et ECHO rahastatavad meetmed on nõuetekohaselt nähtavad; tunnistab selliste meetmete olulisust, mis tagavad nähtavuse vastutuse osas ning aitavad vähendada topeletrahastamise ohtu; rõhutab, et sellest ei tohiks saada vahend humanitaarabiasutuste enesereklaamiks ja see ei tohiks kaasa tuua võistlemist nähtavuse pärast abivajajate tegelike vajaduste täitmise arvelt;

43. leiab, et konsortsiumide pidevalt suurenev osakaal võib olla positiivne, kuna see kiirendab humanitaarabi andmist ja parandab kooskõlastamist; kutsub komisjoni üles andma selgemaid juhiseid, et kindlustada läbipaistvus ja tagada, et konsortsiumid ei mõjuta negatiivselt valitsusväliste organisatsioonide ning eelkõige väikeste ja keskmise suurusega organisatsioonide mitmekesisust;

Vajadus jätkusuutlikkuse, järjepidevuse ja vastastikuse täiendavuse järele

44. juhib tähelepanu sellele, kui oluline on hädaabi, taastustöö ja arengu ühendamine, et tugevdada nende eri abiliikide vahelisi seoseid ning tagada humanitaarabi sujuv üleminek arenguabiks; rõhutab, et hädaabi, taastustöö ja arengu koordineerimise, tõhususe, tulemuslikkuse ja järjepidevuse parandamiseks on veel palju teha;

45. tunneb heameelt asjaolu üle, et ECHO edendab suurõnnetuste ohu vähendamist DIPECHO-programmi kaudu ja humanitaarmedetmete lahutamatu osana;

Neljapäev, 2. veebruar 2012

46. kutsub ECHO-t üles keskenduma rohkem humanitaarmedetete jätkusuutlikkusele; nõuab tungivalt, et ECHO ja muud vastavad komisjoni talitlused paneks suuremat rõhku suurõnnetuste ohu vähendamisele ja katastroofideks valmisolekule ning ohus oleva elanikkonna vastupanuvõime tugevdamisele, selleks tuleks suurendada suutlikkust, viia läbi koolitusi ja üldsuse teadlikkuse tõstmise meetmeid ning luua tõhusad varajase hoiatamise süsteemid katastroofiohtlikes ja kriisolukorras riikides, et võimaldada neil asjakohaselt reageerida;

47. on veendunud, et tõhusa humanitaarabi andmise seisukohalt on olulise tähtsusega kultuuritraditsioonide tundmine; rõhutab näiteks, et humanitaarmedetete käigus jagatavad tooted peavad olema kohalikule kogukonnale sobivad ja vastuvõetavad;

48. kutsub ECHO-t üles üksikasjalikult kaaluma humanitaarabi võimalikke negatiivseid mõjusid; juhib tähelepanu näiteks sellele, et toiduabi ülejääk võib mõjuda ebasoodsalt kohalikule toidutootmisele, mõjutada negatiivselt kohalikke turgusid ning ohustada seega toiduga kindlustatust pikemas perspektiivis;

49. nõuab tungivalt, et komisjon tagaks humanitaar- ja arenguabi parema ühtsuse ja vastastikuse täiendavuse nii poliitilisel tasandil kui ka tavaelus;

50. on seisukohal, et praegune terav toidukriis Aafrika Sarvel on ka rahvusvahelise humanitaar- ja arenguabi ühtsuse ja vastastikuse täiendavuse puudumise traagiline tagajärg; juhib tähelepanu sellele, et erinevalt loodusõnnetustest on see aeglaselt arenevast kriisist järk-järgult laienenud humanitaarkatastroofiks; tuleb meelde, et kahjuks on põud ja toidupuudus muutunud Aafrika Sarvel korduvaks nähtuseks; taunib asjaolu, et vaatamata sellele tegelikkusele ja tohutule hulgale arenguabile, mida sellesse piirkonda viimastel aastakümnetel on saadetud, ei ole kohalike põllumajandustootjate omavarustatuse parandamisel ja seega jätkusuutlikkuse tagamisel nähtavaid tulemusi saavutatud;

Haiti ja Pakistan

51. tõdeb kahetsusega, et 2010. aasta läheb ajalukku kahe ülisuure katastroofi aastana: laastavale maavärinale Haitil järgnesid kooleraepideemia ja ennenägematud üleujutused Pakistanis;

52. märgib, et 2010. aastal eraldas ECHO 122 miljonit eurot Haitile ja 150 miljonit eurot Pakistanile ning et ECHO poolt Pakistanile eraldatud humanitaarabi oli suurim sekkumine, mis eales ühe aasta jooksul on läbi viidud;

53. tunnistab, et nende katastroofide ulatus ja nendega seotud raskused, kaasa arvatud füüsiline juurdepääs ja julgeolekuprobleemid, muutsid olud äärmiselt keeruliseks; juhib tähelepanu sellele, et mõlema katastroofi korral ilmnesisid samalaadsed probleemid;

54. juhib tähelepanu sellele, et humanitaarabi tõhususe ja tulemuslikkuse oluline tingimus on tõhus rahvusvaheline kooskõlastamine; tunnistab ÜRO humanitaarasjade koordinaatsioonibüroo egiidi all tegutsemise lisaväärtust ja vajadust selle järele humanitaarabioperatsioonides;

55. märgib, et komisjon toetab ÜRO humanitaarasjade koordinaatsioonibürood märkimisväärselt; taunib asjaolu, et Haiti ja Pakistani kogemus tõid esile humanitaarasjade koordineerimisbüroo praeguse ebapiisava koordineerimissuutlikkuse; rõhutab, et humanitaarasjade koordinaatsioonibüroo suutlikkust oma koordineerivat ülesannet täita vähendasid väike võimsus, ekslik vajaduste hindamine ja ainult osaliselt toimivad elektroonilised vahendid infotötluseks;

Neljapäev, 2. veebruar 2012

56. märgib, et komisjon on ÜROd klastriüsteemi arendamisel ja täiendamisel märkimisväärselt toetanud; rõhutab, et mõlema katastroofi puhul ilmnes, et tõhususe, tulemuslikkuse ja koordineerimise valdkonnas ning omavastutuse ja aruandluse tugevdamise osas on veel palju teha;

57. juhib tähelepanu sellele, et komisjon ei andnud parlamendi raportöörile ECHO partnerite lõplikke kirjeldavaid ja finantsaruandeid humanitaarmedetete rakendamise kohta pärast Haiti ja Pakistani katastroofe 2010. aastal, põhjendades seda sellega, et need aruanded sisaldavad tundlikku teavet ECHO partnerite kohta; rõhutab, et parlamendil peab olema juurdepääs sellistele aruannetele või vähemalt peamistele faktidele meetmete rakendamise tõhususe ja tulemuslikkuse kohta, selleks et oleks võimalik hinnata nende usaldusväärsust finantsjuhtimist;

58. juhib tähelepanu sellele, et Haitile eraldatud abiga seotud probleemide tõttu lähetab eelarvekontrollikomisjon delegatsiooni Haitisse;

59. kutsub komisjoni üles tõstatama ÜROga seonduvaid küsimusi asjaomastes ÜRO organites;

*

* *

60. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile.

Euroopa ühtne lähenemisviis ühistele kahjunõuetele

P7_TA(2012)0021

Euroopa Parlamendi 2. veebruari 2012. aasta resolutsioon: Euroopa ühtne lähenemisviis ühistele kahjunõuetele (2011/2089(INI))

(2013/C 239 E/05)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni talituste 4. veebruari 2011. aasta töödokumenti „Avalik arutelu: Euroopa ühtne lähenemisviis ühistele kahjunõuetele” (SEC(2011)0173),
- võttes arvesse komisjoni 2011. aasta juunis avaldatud suunisdokumendi kavandit „Kahju suuruse kindlakstegemine Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 101 või 102 rikkumisel põhinevate kahju hüvitamise nõuete korral”,
- võttes arvesse direktiivi 2009/22/EÜ tarbijate huve kaitsvate ettekirjutuste kohta ⁽¹⁾,
- võttes arvesse komisjoni 2009. aastal avaldatud konsultatsioonidokumenti roheline raamatu „Kollektiivse hüvitamise mehhanismid tarbija jaoks” järelemeetmete aruteluks,
- võttes arvesse oma 26. märtsi 2009. aasta resolutsiooni valge raamatu „EÜ konkurentsieskirjade rikku misest tekkinud kahjude hüvitamise kohta” teemal ⁽²⁾,

⁽¹⁾ ELT L 110, 1.5.2009, lk 30.

⁽²⁾ ELT C 117 E, 6.5.2010, lk 161.

Neljapäev, 2. veebruar 2012

- võttes arvesse komisjoni 27. novembri 2008. aasta rohelist raamatut „Kollektiivse hüvitamise mehhanismid tarbija jaoks” (COM(2008)0794),
 - võttes arvesse oma 20. jaanuari 2011. aasta resolutsiooni 2009. aasta konkurentsipoliitika aruande kohta ⁽¹⁾,
 - võttes arvesse komisjoni 2. aprilli 2008. aasta rohelist raamatut, mis käsitleb EÜ konkurentsieeskirjade rikkumisest tekkinud kahjude hüvitamist (COM(2008)0165),
 - võttes arvesse 9. mai 2010. aasta Monti aruannet „Ühtse turu uus strateegia”,
 - võttes arvesse komisjoni 13. märtsi 2007. aasta teatist „EÜ tarbijapoliitika strateegia 2007–2013: Tarbijate mõjukuse suurendamine, heaolu edendamine ja tõhus kaitse” (COM(2007)0099),
 - võttes arvesse oma 25. oktoobri 2011. aasta resolutsiooni alternatiivse vaidluste lahendamise kohta tsiviil-, kaubandus- ja perekonnaasjades ⁽²⁾,
 - võttes arvesse oma 13. septembri 2011. aasta resolutsiooni, mis käsitleb vahendusmenetluse direktiivi rakendamist liikmesriikides, selle mõju vahendusmenetlusele ja selle vastuvõtmist kohtute poolt ⁽³⁾,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 48;
 - võttes arvesse õiguskomisjoni raportit ning majandus- ja rahanduskomisjoni, tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni ning siseturu- ja tarbijakaitsekomisjoni arvamusi (A7-0012/2012),
- A. arvestades, et Euroopa õigusosal peab kodanikel ja ettevõtetel lisaks õigustele olema ka võimalus neid õigusi tegelikult ja tõhusalt jõustada;
- B. arvestades, et hiljuti on vastu võetud ELi õigusakte, mille mõte on võimaldada piiriüleste olukordade pooltel kas oma õigusi tulemuslikult jõustada ⁽⁴⁾ või taotleda vahendatavat kohtuvälist lahendit ⁽⁵⁾;
- C. arvestades, et alternatiivse vaidluste lahendamise meetodi eelised on vaieldamatud ja et kõikidele ELi kodanikele tuleks tagada õiglane juurdepääs õiguskaitsele;
- D. arvestades, et vastavalt 2011. aasta märtsis avaldatud Eurobaromeetri kiiruuringule „Tarbijate hoiakud piiriülese kaubanduse ja tarbijakaitse suhtes” oleks 79% Euroopa Liidu tarbijatest rohkem valmis oma õigusi kohtus kaitsma, kui neil oleks võimalik teha seda ühises kohtuasjas;
- E. arvestades, et õigusrikkumiste tõttu kannatanud tarbijad, kes soovivad algatada kohtuasja kahjuhüvitiste saamiseks individuaalsel alusel, kohtavad sageli olulisi takistusi seoses õiguskaitsevahendite juurdepääsetavuse, tulemuslikkuse ning kohati suurtest kohtukuludest tuleneva kulukusega, millele lisandub võimalik psühholoogiline kahju, keerukas ja pikk menetlus ning teabe puudumine võimalike õiguskaitsevahendite kohta;

⁽¹⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2011)0023.

⁽²⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2011)0449.

⁽³⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2011)0361.

⁽⁴⁾ Määrus (EÜ) nr 861/2007, millega luuakse Euroopa väiksemate kohtuvaidluste menetlus (ELT L 199, 31.7.2007, lk 1); määrus (EÜ) nr 1896/2006, millega luuakse Euroopa maksekäsumenetlus (ELT L 399, 30.12.2006, lk 1); Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 805/2004, millega luuakse Euroopa täitekorraldus vaidlustamata nõuete kohta (ELT L 143, 30.4.2004, lk 15).

⁽⁵⁾ Direktiiv 2008/52/EÜ vahendusmenetluse teatavate aspektide kohta tsiviil- ja kaubandusasjades (ELT L 136, 24.5.2008, lk 3).

Neljapäev, 2. veebruar 2012

- F. arvestades, et kui rühm kodanikke on langenud sama rikkumise ohvriks, ei pruugi eraldi hagid endast kujutada tulemuslikku võimalust ebaseadusliku tegevuse peatamiseks või hüvitise saamiseks, eelkõige siis, kui üksikjuhtumil saadud kahju on menetluskuludega võrreldes väike;
- G. arvestades, et mõnedes liikmesriikides ei toimi olemasolev ELi tasandi tarbijate kahjunõuete hüvitamise ning jõustamise kord rahuldavalt, või ei tunta seda korda piisavalt ja kasutatakse seetõttu piiratud määral;
- H. arvestades, et Euroopa Liidu turgude integreerimine ning sellest tulenev piiriüleste toimingute kasv tõstab esile vajaduse Euroopa Liidu ühtse lähenemisviisi järele, et tegeleda juhtumitega, kus paljud tarbijad jäävad hüvitisest ilma, kuna mitmes liikmesriigis kehtestatud ühiste kahjuhüvitamisaotluste menetlused ei paku lahendusi piiriüleste juhtumite jaoks;
- I. arvestades, et riigi ja Euroopa tasandi ametiasutustel on ELi õiguse jõustamisel keskne roll ning eraõiguslik õigusaktide täitmise tagamine peaks avalikku jõustamist ainult täiendama, mitte aga asendada;
- J. arvestades, et avalik jõustamine rikkumiste peatamise ning trahvide määramise teel ei võimalda iseenesest tarbijatele tekitatud kahju hüvitamist;
- K. arvestades, et kui nõuded liidetakse ühiseks kahjunõudemenetluseks või lubatakse avalikes huvides tegutseval esindusorganil või -kogul selline nõue esitada, võib see poolte jaoks menetlust lihtsustada ning kulusid vähendada;
- L. arvestades, et ühistel kahjunõuetel põhinev süsteem võib üksikisiku õiguskaitset asjakohaselt täiendada, mitte aga asendada;
- M. arvestades, et kõigi ettepanekute puhul, mis ei kuulu liidu ainupädevusse, peab komisjon arvesse võtma subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtteid;
1. kiidab eespool nimetatud horisontaalse konsulteerimise heaks ning rõhutab, et ebaseaduslike tavade ohvrid – nii kodanikud kui ettevõtted – peavad saama nõuda oma isiklike kahjude hüvitamist, eelkõige üksikult esinevate ja hajuvate kahjude puhul, kus kulurisk ei pruugi olla saadud kahjuga proportsionaalne;
2. võtab teadmiseks USA Ülemkohtu jõupingutused piirata kergemeelset kohtusse pöördumist ja USA kollektiivse hagi süsteemi⁽¹⁾ kuritarvitamist ning rõhutab, et Euroopa peab hoiduma USA stiilis kollektiivse hagi süsteemi või mis tahes süsteemi kehtestamisest, mis ei arvesta Euroopa õigustraditsioone;
3. tunneb heameelt liikmesriikide jõupingutuste üle ebaseadusliku käitumise ohvrite õiguste tugevdamiseks, kehtestades või valmistudes kehtestama õigusakte eesmärgiga lihtsustada kahjunõudeid, vältides samas kohtumenetluse kuritarvitamise kultuuri, kuid mõnab samas, et riiklikud ühiste kahjunõuete esitamise mehhanismid on eelkõige ulatuselt ja menetluse iseloomult väga erinevad, mis võib kodanikke takistada oma õigusi kasutamast;
4. väljendab heameelt komisjoni töö üle Euroopa ühtse lähenemisviisi kujundamisel ühiste kahjunõuete suhtes ning palub komisjonil oma mõjuhinnaangus näidata, et tulenevalt subsidiaarsuse põhimõttest tuleb võtta ELi tasandil meetmeid liidu praeguse õigusraamistiku täiustamiseks, et võimaldada rikkumiste ohvrite kahjude hüvitamist ning sellega suurendada tarbijate usaldust ja muuta siseturu toimimine sujuvamaks;

⁽¹⁾ Wal-Mart Stores Inc. vs. Dukes jt 564 U. S. xxx (2011).

Neljapäev, 2. veebruar 2012

5. rõhutab ühiste kohtuasjade võimalikke eeliseid väiksemate kulude ja suurema õiguskindluse näol nii hagejate, kostjate kui ka kohtusüsteemi jaoks, sest see võimaldab vältida sarnaste hagide üheaegset menetlemist;
6. on veendunud, et konkurentsi valdkonnas on avalik jõustamine oluline selleks, et rakendada aluslepingute sätteid, täielikult täita ELi eesmärgid ning tagada ELi konkurentsiõiguse jõustamine komisjoni ja riiklike konkurentsiasutuste poolt;
7. tuletab meelde, et praegu on ainult liikmesriikidel õigus võtta vastu riiklikke eeskirju, millega nähakse ette eraldatava hüvitise suurus; samas märgib, et riikliku õiguse täitmine ei tohi takistada Euroopa õiguse ühetaolist kohaldamist;
8. kutsub komisjoni üles põhjalikult kaaluma, mis oleks ühiste kahjunõuete valdkonna meetmete jaoks sobiv õiguslik alus;
9. märgib, et olemasoleva teabe, eelkõige 2008. aastal tervise- ja tarbijaküsimuste peadirektoraadi ülesandel koostatud uurimuse „ELi ühiste kahjunõuete mehhanismide tulemuslikkuse ja tõhususe hindamine” kohaselt ei ole ELis kehtivad ühiste kahjunõuete mehhanismid põhjustanud ebaproportsionaalseid majanduslikke tagajärgi;

Kehtivad ELi õigusaktid ja esialgne õiguskaitse

10. märgib, et ELi tasandil kehtivad üksikjuhtumite puhuks juba mõned jõustamismehhanismid, nagu direktiiv 2008/52/EÜ vahendusmenetluse teatavate aspektide kohta tsiviil- ja kaubandusajades ning määrus (EÜ) nr 805/2004, millega luuakse Euroopa täitekorraldus vaidlustamata nõuete kohta, ning on veendunud, et eelkõige määrus (EÜ) nr 861/2007, millega luuakse Euroopa väiksemate kohtuvaidluste menetlus, võimaldab juurdepääsu kohtumenetlusele, lihtsustades piiriülest kohtuvaidlust ja vähendades kulusid juhtudel, kus vaidlusalune summa on alla 2 000 euro, kuid märgib, et nimetatud õigusaktid ei ole mõeldud tõhusa juurdepääsu tagamiseks kohtumenetlusele juhul, kui sarnast kahju kannab suur arv inimesi;
11. on seisukohal, et esialgsel õiguskaitsele on tähtis roll ka kodanike ja ettevõtete ELi õigusest tulenevate õiguste kaitsel, ning on veendunud, et mehhanisme, mis on kehtestatud määrusega (EÜ) nr 2006/2004 tarbijakaitseseaduse jõustamise eest vastutavate siseriiklike asutuste vahelise koostöö kohta ⁽¹⁾ ja direktiiviga 2009/22/EÜ tarbijate huve kaitsvate ettekirjutuste kohta, on võimalik oluliselt täiustada, et soodustada piiriülestes juhtumites koostööd ning esialgset õiguskaitset;
12. on seisukohal, et esialgse õiguskaitse vahendite täiustamise vajadus on eriti suur keskkonnakaitse sektoris; palub komisjonil uurida, kuidas saaks seda sektorit toetada;
13. on arvamisel, et esialgne õiguskaitse peaks keskenduma nii üksikisikute kui ka üldsuse huvide kaitsesele, ning kutsub üles ettevaatlikkusele organisatsioonide juurdepääsu laiendamisel õiguskaitsele, kuna õiguskaitse ei peaks olema organisatsioonidele kättesaadavam kui üksikisikutele;
14. kutsub seetõttu komisjoni üles tugevdama ja tõhustama olemasolevaid õigusakte, nagu direktiiv 98/27/EÜ tarbijate huve kaitsvate ettekirjutuste kohta ja määrus (EÜ) nr 2006/2004 tarbijakaitseseaduse jõustamise eest vastutavate siseriiklike asutuste vahelise koostöö kohta, et tagada ELis tarbijaõiguste nõuetekohane avalik jõustamine; rõhutab siiski tõsiasja, et direktiiv 98/27/EÜ ega ka määrus (EÜ) nr 2006/2004 ei võimalda kannatatud kahju tarbijatele hüvitada;

⁽¹⁾ ELT L 364, 9.12.2004, lk 1.

Neljapäev, 2. veebruar 2012

Õiguslikult siduv horisontaalne raamistik ja kaitsemeetmed

15. on seisukohal, et õiguskaitse ühiste kahjunõuete kaudu kuulub menetlusõiguse valdkonda, ning tunneb muret selle üle, et ELi kooskõlastamatud algatused ühiste kahjunõuete valdkonnas põhjustavad siseriikliku menetlusõiguse ja kahjunõudeid käsitlevate õigusaktide killustumist, mis vähendab ELis õiguskaitse kättesaadavust, selle asemel et seda suurendada; nõuab, et juhul kui üksikasjaliku kaalumise tulemusel otsustatakse, et liidu ühiste kahjunõuete süsteem on vajalik ja soovitatav, kujutaks mis tahes ühiste kahjunõuete valdkonna ettepanek endast horisontaalset raamistikku, mis hõlmab ühiseid põhimõtteid ja annab ühiste kahjunõuete kaudu kogu ELis ühtse juurdepääsu õiguskaitsele ning käsitleb eelkõige, kuid mitte eksklusiivselt, kõiki tarbijate õiguste rikkumisi;

16. rõhutab, et tuleb nõuetekohaselt arvesse võtta ELi liikmesriikide õigustraditsioone ja õiguskorda ning suurendada heade tavade kooskõlastamist liikmesriikide vahel, ning on veendunud, et ELi süsteemi koostamine, mis võimaldaks tagada nii tarbijate kui ka VKEde tulemusliku kaitse, ei tohiks põhjustada viivitusi horisontaalse raamistiku vastuvõtmisel;

17. rõhutab, et õiguslikult siduv horisontaalne raamistik peab hõlmama ühiste kahjunõuete põhiaspekte; rõhutab veel, et eriti menetluslikud ja rahvusvahelise eraõiguse küsimused peavad kehtima kollektiivsete kahjunõuete puhul üldiselt ja olenemata sektorist, samal ajal kui piiratud arv tarbijakaitse või konkurentsioiguse valdkonna eeskirju, milles käsitletakse küsimusi nagu siseriiklike konkurentsiasutuste otsuste võimalik siduv mõju, tuleks sätestada näiteks horisontaalse vahendi eraldi artiklites või peatükkides või horisontaalse vahendiga samaaegselt või hiljem vastu võetavates eraldi õigusaktides;

18. on veendunud, et hagi esitamise üle otsustamisel on keskne roll individuaalselt saadud kahjul, sest seda võrreldakse paratamatult hagi võimalike menetluskuludega; tuletab seetõttu komisjonile meelde, et ühiste kahjunõuete horisontaalne raamistik peab olema kõigi osaliste jaoks tulemuslik ja kulutõhus vahend, ning on seisukohal, et liikmesriikide riiklikes menetluseeskirjades võiks kasutada määrust (EÜ) nr 861/2007, millega luuakse Euroopa väiksemate kohtuvaidluste menetlus, ühise kahjunõude esitamise alusena juhul, kui nõude väärtus ei ületa selle määruse reguleerimisala;

19. on arvamusel, et horisontaalse raamistiku kohane ühishagi annaks kõige suuremat kasu juhul, kui kostja ja esindatavad ohvrid ei asu samas liikmesriigis (piiriülene mõõde) ning kui väidetavalt kahjustatud õigused tulenevad ELi õigusaktidest (ELi õiguse rikkumine); nõuab, et lähemalt uuritaks kahjunõuete esitamise parandamist selliste siseriikliku õiguse rikkumiste korral, millel võib olla suur piiriülene mõju;

20. rõhutab veel kord, et põhjendamatute nõuete ja ühiste kahjunõuete kuritarvitamise vältimiseks tuleb horisontaalse õigusaktiga kehtestada kaitseklauslid, et tagada õiglane kohtumenetlus, ning rõhutab, et sellised kaitseklauslid peavad hõlmama muu hulgas järgmisi punkte:

Kaabeõigus

— et esindushagi heaks kiidetaks, peab tegu olema selgelt määratletud rühmaga ning rühma liikmete määratlemine peab olema toimunud enne hagi esitamist;

— Euroopa lähenemisviis ühistele kahjunõuetele tuleb rajada osalemisvõimalusega (opt-in) põhimõttele, mille kohaselt võimalike kuritarvituste vältimiseks määratletakse kannatanud selgelt ja nad võtavad menetlusest osa vaid siis, kui nad on väljendanud selleks selgesõnalist soovi; toonitab, et kooskõlas subsidiaarsuse põhimõttega tuleb austada olemasolevaid riiklike süsteeme; palub komisjonil kaaluda süsteemi, mis võimaldab asjakohast teavet kõigile võimalikele kannatanutele, suurendab kollektiivhagide esindavust, võimaldab suurimal arvul kannatanutel hüvitust taotleda ja tagab ELi kodanikele lihtsa,

Neljapäev, 2. veebruar 2012

taskukohase ning tulemusliku juurdepääsu õiguskaitsele, vältides sel moel ülemääraseid kohtuvaidlusi ja seda, et ühe ja sama rikkumise kohta esitatakse tarbetult uusi individuaalseid või ühishagisid; kutsub liikmesriike üles looma tõhusaid mehhanisme, mis tagaksid võimalikult suure arvu kannatanute teavitamise ja neile nende õiguste ja kohustuste teatavakstegemise, eriti juhul, kui nad elavad mitmes eri liikmesriigis, samas süütuse presumptsiooni kohaselt vältides asjaomase osapoolle maine põhjendamatut kahjustamist;

- kollektiivse hagi süsteemiga, kus kannatanuid ei tuvastata enne kohtuotsuse langetamist, ei ole võimalik nõustuda, kuna see on vastuolus paljude liikmesriikide õiguskorraga ning rikub nende ohvrite õigusi, kes osaleksid menetluses enese teadmata, kuid kellele kohtu otsus oleks sellegipoolest siduv;
- liikmesriigid peaksid tagama, et kohtunik või sarnane organ säilitab kaalutusõiguse iga võimaliku ühishagi vastuvõetavuse kontrollimiseks, et teha kindlaks, kas kvalifitseerumise nõuded on täidetud ja hagi on menetluseks kõlblik;
- liikmesriigid peaksid nimetama esindushagide esitamiseks pädevad organisatsioonid ning selliste organisatsioonide selgeks määramiseks oleks vaja Euroopa kriteeriume; kriteeriumide aluseks võiks olla direktiivi 2009/22/EÜ (tarbijate huve kaitsvate ettekirjutuste kohta) artikkel 3, kuid neid tuleb täpsustada, et tagada kohtumenetluse kuritarvitamise vältimine, kindlustades samas juurdepääsu õiguskaitsele; kriteeriumid peaksid hõlmama muu hulgas kvalifitseeruvate organisatsioonide rahalist ja inimressurssi;
- ohvritel peab igal juhul olema vabadus taotleda alternatiivselt individuaalset hüvitamist pädevas kohtus;

Tegeliku kahju täielik hüvitamine

- horisontaalne raamistik peaks hõlmama ainult tegelikult kantud kahju hüvitamist ning karistavad kahjutasud tuleb keelata; tulenevalt hüvitamise kontseptsioonist tuleb väljamõistetud kahjutasud jaotada üksikute kannatanute vahel proportsionaalselt neile tekitatud kahjuga; tingimuslikud tasud on üldiselt Euroopas tundmatud ja need ei tohiks kohustuslikku horisontaalsesse raamistikku kuuluda;

Juurdepääs tõenditele

- kollektiivsed hagejad ei tohi kostja tõenditele juurdepääsu osas olla individuaalsetest hagejatest paremas positsioonis ning iga hageja peab esitama oma nõude kohta tõendid; dokumentide hagejatele avaldamise kohustus („avalikustamine”) on Euroopas enamasti tundmatu ja ei tohiks horisontaalsesse raamistikku kuuluda;

Põhimõte „kaotaja maksab”

- ilma finantsriskita hagi ei saa olla ning liikmesriigid peavad määratlema kulude õiglase jaotamise kohta oma eeskirjad, mille järgi kaotanud pool peab kandma teise poole kulusid, et vältida põhjendamatute nõuete esitamist kogu ELi hõlmavas ühiste kahjunõuete esitamise mehhanismis;

Vältida rahastamist kolmandate isikute poolt

- komisjon ei tohi seada tingimusi ega anda suuniseid kahjunõuete rahastamise kohta, kuna liikmesriikide õigussüsteemides ei tunta enamasti rahastamise taotlemist kolmandatelt isikutelt, näiteks sel teel, et neile pakutakse osa väljamõistetud kahjusummast; see ei tähenda, et liikmesriigid ei tohiks kahjunõuete rahastamise kohta tingimusi kehtestada ega suuniseid anda;

Neljapäev, 2. veebruar 2012

21. soovib, et juhul kui komisjon esitab ettepaneku võtta vastu horisontaalne raamistik ühiste kahjunõuete kohta, võetaks vajaduse korral vastu järelhagi põhimõte, mille kohaselt võib eraõiguslikku jõustamist ühise kahjunõude alusel rakendada ainult juhul, kui komisjon või riiklik konkurentsiasutus on juba vastu võtnud rikkumist käsitleva otsuse; märgib, et järelhagi põhimõtte kehtestamine ei välista võimalust näha ette nii eraldiseisvad kui ka järelhagid;

22. kutsub komisjoni üles uurima, kuidas suurendada tarbijate teadlikkust ühiste kahjunõuete esitamise mehhanismidest ning kuidas lihtsustada koostööd organitega, kes on pädevad ühishagisid esitama; rõhutab, et tarbijate organisatsioonidel ja Euroopa tarbijakaitsekeskuste võrgustikul (ECC-Net) võib olla keskne roll teabe edastamisel võimalikult suurele arvule ELi õiguse rikkumise tõttu kannatanutele;

23. rõhutab, et paljud ELi õiguse rikkumised, mille komisjon on tarbijakaitsemeetmete valdkonnas tuvastanud, nõuavad esialgse õiguskaitse tugevdamist ⁽¹⁾, kuid tunnistab samas, et esialgsest õiguskaitsest ei piisa, kui ohvritele on tekitatud kahju ja neil on õigus saada hüvitist; palub komisjonil kindlaks teha, milliste ELi õigusaktide rikkumise korral on raske hüvitamist saavutada;

24. on arvamusel, et need õigusaktid tuleks kindlaks teha, et leida valdkonnad, kus horisontaalse raamistiku oleks võimalik sätestada kollektiivsed kahjunõuded nii nende õigusaktide kui ka ELi konkurentsioiguse rikkumise korral; nõuab, et horisontaalse õigusakti lisas loetletaks asjaomased ELi õigusaktid;

Alternatiivne vaidluste lahendamine

25. märgib, et alternatiivse vaidluste lahendamise mehhanismid sõltuvad sageli ettevõtja valmidusest koostööd teha, ning on veendunud, et tõhusa kohtuliku hüvitussüsteemi kättesaadavus toimiks pooltele tugeva stiimulina jõuda kohtuvälisele kokkuleppele, mis aitaks tõenäoliselt vältida arvukalt kohtuvaidlusi; ergutab looma Euroopa tasandil alternatiivse vaidluste lahendamise süsteeme, et võimaldada kiiret ja odavat vaidluste lahendamist kui kohtumenetlusest atraktiivsemat valikut, ning teeb ettepaneku, et kohtunikul, kes kontrollib eelnevalt ühishagi vastuvõetavust, oleks ühtlasi volitus kohustada osalisi otsima enne kollektiivse kohtumenetluse käivitamist kõigepealt konsensuslikku lahendust; on seisukohal, et selle volituse kehtestamise aluseks peaksid olema Euroopa Kohtu välja töötatud kriteeriumid ⁽²⁾; rõhutab siiski, et need mehhanismid peaksid jääma, nagu nende nimetuski ütleb, üksnes õigusliku hüvituse alternatiiviks, mitte eeltingimuseks;

Kohtualluvus ja kohaldatav õigus

26. rõhutab, et horisontaalses raamistikus endas tuleks kehtestada reeglid, et vältida nn võidujooksu kohtusse pöördumisel (st soodsama kohtualluvuse valimist), ilma et see ohustaks juurdepääsu õiguskaitsele, ning et pädeva kohtu kindlaksmääramisel tuleks aluseks võtta Brüsseli I määrus;

27. nõuab kollisiooninormide muutmise võimaluste täiendavat uurimist; on arvamusel, et üks võimalus oleks kohaldada selle riigi õigust, kus elab enamik ohvrid, arvestades, et üksikutele ohvritele peab jääma võimalus mitte osaleda sisenemisvõimalusega (opt-in) hagi, vaid nõuda selle asemel individuaalset hüvitamist kooskõlas Brüsseli I, Rooma I ja Rooma II määruses sätestatud rahvusvahelise eraõiguse üldeeskirjadega;

⁽¹⁾ Uurimus tarbijate probleemidest tarbijakaitse õigusaktide rikkumiste eest hüvituse saamisel ning nende probleemide majanduslikest tagajärgedest, 26 august 2008, I osa: põhiaruanne, alates lk 21.

⁽²⁾ Euroopa Kohtu 18. märtsi 2010. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-317/08, C-318/08, C-319/08 ja C-320/08, Allassini, EKLis seni avaldamata.

Neljapäev, 2. veebruar 2012

28. rõhutab, et pärast Euroopa Kohtu otsust kohtuasjas C-360/09, Pfeiderer, peab komisjon tagama, et kollektiivne õiguskaitse ei sea ohtu leebema kohtlemise süsteemi tõhusust ja kokkuleppemenetlust;

Seadusandlik tavamenetlus

29. nõuab, et seadusandliku tavamenetluse raames tuleb kõigisse ühiste kahjunõuete valdkonnas tehtavatesse seadusandlikesse algatustesse kaasata Euroopa Parlament ning et igasugune õigusakti ettepanek peab põhinema üksikasjalikul mõjuhindangul;

*

*

*

30. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele ning Euroopa tasandi sotsiaalpartneritele.

Toitumisalaste väidete nimekiri

P7_TA(2012)0022

Euroopa Parlamendi 2. veebruari 2012. aasta resolutsioon, mis käsitleb komisjoni määruse eelnõu, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1924/2006 toitumisalaste väidete nimekirja osas

(2013/C 239 E/06)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. detsembri 2006. aasta määrust (EÜ) nr 1924/2006 toidu kohta esitatavate toitumis- ja tervisealaste väidete kohta ⁽¹⁾,
- võttes arvesse komisjoni määruse eelnõu, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1924/2006 toitumisalaste väidete nimekirja osas,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1924/2006 artiklis 25 osutatud komitee 13. oktoobri 2011. aasta arvamust,
- võttes arvesse komisjoni suuniseid määruse (EÜ) nr 1924/2006 (toidu kohta esitatavate toitumis- ja tervisealaste väidete kohta) rakendamise kohta, mille kiitis heaks toiduahela ja loomatervishoiu alaline komitee 14. detsembril 2007. aastal ⁽²⁾,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2011. aasta määrust (EL) nr 1169/2011, milles käsitletakse toidualase teabe esitamist tarbijatele ⁽³⁾,
- võttes arvesse nõukogu 28. juuni 1999. aasta otsuse 1999/468/EÜ (millega kehtestatakse komisjoni rakendusvolituste kasutamise menetlused) ⁽⁴⁾ artikli 5a lõike 3 punkti b,

⁽¹⁾ ELT L 404, 30.12.2006, lk 9.

⁽²⁾ http://ec.europa.eu/food/food/labellingnutrition/daims/guidance_claim_14-12-07.pdf

⁽³⁾ ELT L 304, 22.11.2011, lk 18.

⁽⁴⁾ ELT L 184, 17.7.1999, lk 23.

Neljapäev, 2. veebruar 2012

- võttes arvesse kodukorra artikli 88 lõiget 2 ja lõike 4 punkti b,
- A. arvestades, et nagu on märgitud määruse (EÜ) nr 1924/2006 artikli 3 lõikes 2, ei tohi toitumis- ja tervisealaste väidete kasutamine olla vale, mitmeti mõistetav või eksitav;
- B. arvestades, et nagu on märgitud määruse (EÜ) nr 1924/2006 artikli 5 lõikes 2, on toitumis- ja tervisealaste väidete kasutamine lubatud ainult siis, kui eeldatakse, et keskmine tarbija saab väites esitatud kasulikest mõjudest aru;
- C. arvestades, et nagu on toodud välja määruse (EÜ) nr 1924/2006 artikli 9 lõikes 2, võrdlevad võrdlevad toitumisasalased väited kõnealuse toidu koostist sama grupi erinevate toitudega, (...), sealhulgas ka teiste kaubamärkide toitudega;
- D. arvestades, et määruse (EL) nr 1169/2011 artikli 7 kohaselt ei tohi toidualane teave olla eksitav toidu olemuse, määratletuse ja omaduste osas;
- E. arvestades, et võttes arvesse aluspõhimõtteid, mille kohaselt tohib toidu kohta esitada selliseid toitumisasalaste väiteid nagu eelnevalt märgitud, on komisjoni esildatud uus toitumisasalane väide „sisaldab nüüd X% vähem [toitainet]”, mida soovitakse lisada määruse (EÜ) nr 1924/2006 lisasse, vastuolus põhiõiguse sakti eesmärgi ja sisuga, kuna selline teave võib olla keskmisele tarbijale mitmeti mõistetav, eksitav või segadust tekitav;
- F. arvestades, et uus väide „sisaldab nüüd X% vähem [toitainet]” rikub võrdlevate väidete põhimõtet, mis on sätestatud määruse (EÜ) nr 1924/2006 artikli 9 lõikes 2; arvestades, et sellega võimaldatakse võrrelda toote toiteväärtust sama toote varasema versiooniga, olenemata kõnealuse toitaine esialgsest sisaldustasemest, mis võis olla ülemääraselt suur teiste turul olevate toodetega võrreldes; arvestades, et toodete kohta, mille koostist ei ole muudetud, kuid mis sisaldavad sellest hoolimata teatud toitainet vähem kui teise kaubamärgi toode, mille koostist on muudetud, ei saa toitumisasalast väidet esitada ning see on paratamatult tarbijat eksitav;
- G. arvestades, et väide „sisaldab nüüd X% vähem [toitainet]” võib konkureerida ebaõiglaselt selliste olemasolevate väidetega nagu „vähendatud [toitaine] sisaldusega” ning „light/lahja”; arvestades, et viimase puhul peab toode võrreldes samalaadsete toodetega sisaldama mikrotoitaineid vähemalt 10% võrra vähem, naatriumit vähemalt 25% võrra vähem või suhkrut/rasva vähemalt 30% võrra vähem; arvestades, et tarbija võib eeldada, et toitainete sisaldust käsitlev väide „sisaldab nüüd X% vähem [toitainet]” tähendab, et toitainet on tootes rohkem vähendatud kui toodete puhul, mille kohta on esitatud väited „vähendatud [toitaine] sisaldusega” või „light/lahja”, kuigi nõuded nende väidete esitamiseks on palju karmimad kui väite „sisaldab nüüd X% vähem [toitainet]” puhul, mille tingimuseks on toitaine sisalduse vähendamine vaid 15% võrra;
- H. arvestades, et väide „sisaldab nüüd X% vähem [toitainet]” võib võtta tootjatelt motivatsiooni teha toodete koostises suuremaid muudatusi, et täita nõuded väidete „vähendatud [toitaine] sisaldusega” või „light/lahja” kasutamiseks, kuna lihtsam on toitaine sisaldust vähendada 15% kui 30% võrra;
- I. arvestades, et komisjon tunnistab selgelt määruse eelnõu põhjenduses 4, et „... kui suhkru sisaldust on vähendatud, eeldavad tarbijad ka väiksemat energiasisaldust”; arvestades, et esildatud muudatusettepaneku väite „vähendatud rasva-/suhkrusisaldusega” kohta, nagu on sätestatud määruse eelnõu lisa punktis 2, teeb komisjon samuti võimalikuks selliste väidete esitamise isegi siis, kui väitega toote energiasisaldus on võrdväärne samalaadse toote energiasisaldusega,
1. on vastu komisjoni määruse eelnõu (millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1924/2006 toitumisasalaste väidete nimekirja osas) vastuvõtmisele;

Neljapäev, 2. veebruar 2012

2. on seisukohal, et komisjoni määruse eelnõu ei ole kooskõlas põhiakti eesmärgi ega sisuga;
3. palub komisjonil esitada parlamendikomisjonile uus määruse eelnõu;
4. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele.

Euroopa Ülemkogu 30. jaanuari 2012. aasta mitteametliku kohtumise järeldused

P7_TA(2012)0023

Euroopa Parlamendi 2. veebruari 2012. aasta resolutsioon Euroopa Ülemkogu 30. jaanuari 2012. aasta mitteametliku kohtumise järelduste kohta

(2013/C 239 E/07)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Ülemkogu 30. jaanuari 2012. aasta järeldusi,
- võttes arvesse Euroopa Ülemkogu 9. ja 10. detsembri 2011. aasta järeldusi,
- võttes arvesse euroala riigipeade ja valitsusjuhtide 9. detsembri 2011. aasta avaldust,
- võttes arvesse Ühendkuningriigi valitsuse seisukohta,
- võttes arvesse majanduse juhtimist käsitleva kuue seadusandliku ettepaneku paketti ning komisjoni kahte ettepanekut eelarvedistsipliini täiendava tugevdamise kohta ⁽¹⁾,
- võttes arvesse komisjoni presidendi deklaratsiooni 18. jaanuari 2012. aasta istungil,
- võttes arvesse euroraha ajutise töörühma ja eurorühma nõupidamiste tulemusi,
- võttes arvesse ühtsuse säilitamise vajadust euroala ja euroalasse mittekuuluvate lepinguosaliste vahel,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi esindajate poolt ajutises töörühmas parlamendi nimel tehtud ettepanekut,
- võttes arvesse oma 18. jaanuari 2012. aasta resolutsiooni Euroopa Ülemkogu 8. ja 9. detsembri 2011. aasta kohtumise järelduste kohta seoses fiskaalstabiilsusliidu rahvusvahelise lepingu projektiga ⁽²⁾,
- võttes arvesse kodukorra artikli 110 lõiget 2,

⁽¹⁾ Määrus, millega tugevdatakse majanduse ja eelarve järelevalvet liikmesriikide üle, COM(2011)0819, ning määrus, milles käsitletakse esialgsete eelarvekavade seire ja hindamise üldsätteid, COM(2011)0821.

⁽²⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2012)0002.

Neljapäev, 2. veebruar 2012

1. kinnitab uuesti 18. jaanuari 2012. aasta resolutsiooni, võttes teadmiseks majandus- ja rahaliidu stabiilsuse, koordineerimise ja juhtimise lepingu lõpliku teksti ning korrates oma seisukohta, et oleks olnud parem jõuda kokkuleppele ELi õiguse raames; avaldab kahetsust, et Ühendkuningriigi peaministri vastuseisu tõttu ei saavutatud kõigi liikmesriikide nõusolekut;

2. märgib samas, et peaaegu kõik uue lepingu elemendid on saavutatavad ning enamalt jaolt juba saavutatud kehtivas ELi õigusraamistikus ja teiseste õigusaktide abil, välja arvatud nn kuldne reegel, ümberpööratud kvalifitseeritud hääleteenamus ning Euroopa Kohtu osalus;

3. on veendunud, et lõplik tekst on esialgsest mitmes punktis parem ning sellega on liidetud mitmed Euroopa Parlamendi esitatud muudatusettepanekud, eelkõige järgmised:

— kohustus täielikult rakendada ühenduse meetodit;

— stabiilsust, koordineerimist ja juhtimist rakendatakse teiseste õigusaktide kaudu, kaasates täielikult Euroopa Parlamendi;

— suurem, kuigi mitte veel täielik ühtsus majanduse juhtimise paketi ja uue lepingu vahel;

— tunnustatakse euroalasse mittekuuluvate lepinguosaliste õigust osaleda euroala tippkohtumiste nendes aruteludes, kus käsitletakse konkurentsivõimet, euroala üldist struktuuri ning euroalal tulevikus kohaldatavaid põhieeskirju;

— Euroopa Parlamendi ja liikmesriikide parlamentide koostöö on ette nähtud vastastikku kooskõlastatud alusel ning vastavalt lepingule;

— lisatud on viide säästva majanduskasvu, tööhõive, konkurentsivõime ja sotsiaalse ühtekuuluvuse eesmärkidele;

— kohustus hõlmata lepingu sisu viie aasta jooksul ELi seadusandlikku raamistikku;

4. tunnistab, et eelarvestabiilsus on kriisi lahendamise oluline koostisosa; rõhutab samas, et majanduse taastamiseks vajatakse solidaarsuse tugevdamise ning säästva kasvu ja tööhõive suurendamise meetmeid; tunneb heameelt asjaolust, et Euroopa Ülemkogu on selle teadmiseks võtnud, kuid nõuab tungivalt konkreetseid ja ulatuslikke meetmeid;

5. kordab üleskutset moodustada kiiresti väljaostmisfond, võttes aluseks Saksamaa majandusekspertide nõukogu ettepaneku; nõuab väljaostmisfondi loomiseks vajalike õigusaktide kiiret vastuvõtmist, eelistatavalt käimasoleva kahe õigusakti seadusandliku menetluse raames; avaldab kahetsust, et seda ei ole veel tehtud; kutsub komisjoni üles esitama jõulisi meetmeid majanduskasvu ja tööhõive suurendamiseks;

6. täienduseks eelarvestabiilsuse kindlustamise meetmetele nõuab projektivõlakirjade kasutuselevõtmist, stabiilsusvõlakirjade tegevuskava koostamist ning finantstehingute maksu kehtestamist Euroopa tasandil, milleks komisjon on juba ettepaneku teinud;

Neljapäev, 2. veebruar 2012

7. juhib ühtlasi tähelepanu sellele, et uuest lepingust puuduvad veel mõned olulised elemendid:
 - topeltstandardite vältimine kõnealuse lepingu sätete ning Lissaboni lepingu ja ühenduse õiguse normide vahel;
 - kõigil lepinguosalistel, nii praegustel kui tulevastel euroala liikmetel, peaks olema võrdne õigus kõigil eurorühma tippkohtumistel täielikult osaleda;
8. kahetseb asjaolu, et lõplik tekst ei kajasta parlamendi nõudmist, et parlamendi president võiks mitte-ametlikel euroala tippkohtumistel täielikult osaleda; nõuab tungivalt, et euroala tippkohtumiste valitud eesistuja esitaks parlamendi presidendile püsikitse tippkohtumistel täielikult osaleda;
9. nõuab tungivalt, et lepinguosalistes täidaksid täielikult oma kohustust integreerida stabiilsuse, koordineerimise ja juhtimise leping hiljemalt viie aasta jooksul ELi aluslepingutega, ja nõuab, et seejuures kõrvaldataks Lissaboni lepingusse jäänud puudused;
10. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon riigipeadele ja valitsusjuhtidele, Euroopa Ülemkogu eesistujale, eurorühma esimehele, riikide parlamentidele, komisjonile ja Euroopa Keskpangale.

Iraan ja tema tuumaprogramm

P7_TA(2012)0024

Euroopa Parlamendi 2. veebruari 2012. aasta resolutsioon Iraani ja tema tuumaprogrammi kohta

(2013/C 239 E/08)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Iraani kohta,
- võttes arvesse ELi kõrge esindaja 22. jaanuari 2011. aasta avaldust, mille ta tegi E3+3 riikide nimel pärast 21.–22. jaanuaril 2011 Istanbulis Iraaniga peetud läbirääkimisi,
- võttes arvesse ELi kõrge esindaja 21. oktoobri 2011. aasta kirja Iraani Islamivabariigi kõrgeima riikliku julgeolekunõukogu sekretärile Saeed Jalilile,
- võttes arvesse Rahvusvahelise Aatomienergiaagentuuri (IAEA) peadirektori 8. novembri 2011. aasta aruannet tuumarelvade leviku tõkestamise lepingu kaitsemeetmete lepingu ning ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonide asjaomaste sätete rakendamise kohta Iraani Islamivabariigis,
- võttes arvesse IAEA juhatajate nõukogu 18. novembri 2011. aasta resolutsiooni,
- võttes arvesse ELi kõrge esindaja 18. novembri 2011. aasta avaldust IAEA juhatajate nõukogu resolutsiooni kohta,
- võttes arvesse ELi kõrge esindaja 29. novembri 2011. aasta avaldust Ühendkuningriigi Teherani saatkonna ründamise ja rüüstamise kohta,
- võttes arvesse Euroopa Ülemkogu 9. detsembri 2011. aasta järeldusi,
- võttes arvesse nõukogu 14. novembri 2011. aasta, 1. detsembri 2011. aasta ja 23. jaanuari 2012. aasta järeldusi Iraani kohta,

Neljapäev, 2. veebruar 2012

- võttes arvesse, et Iraan on alla kirjutanud tuumarelva leviku tõkestamise lepingule ja seda, et kõik lepinguosalisel riigid peavad täielikult täitma kõiki võetud kohustusi, ning et vastavalt lepingu artiklitele 1 ja 2 on lepinguosalistel riikidel õigus ilma diskrimineerimiseta arendada tuumaenergia uurimist, tootmist ja kasutamist rahuotstarbelistel eesmärkidel,
 - võttes arvesse parlamendi väliskomisjoni soovitusi nõukogule teostada järjekindlat poliitikat juhul, kui selliste režiimide juhid, mille suhtes EL kohaldab piiranguid, tegutsevad ELi piirides oma isiklikes ja ärihuvides,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 110 lõiget 4,
- A. arvestades, et tuumarelva leviku tõkestamise lepingu ratifitseerimisega on Iraan loobunud õigusest omandada tuumarelva ning tal on õiguslik kohustus deklareerida kogu oma tuumategevus, sealhulgas tuumamaterjalid, ja seada need IAEA kaitsemeetmete alla;
- B. arvestades, et Iraanil on endiselt täitmata kõigist asjaomastest ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonidest, millest kõige viimane on resolutsioon 1929 (2010), tulenevad kohustused, samuti kõik IAEA juhatajate nõukogu nõuded, mis näevad ette agentuuri täieliku ja tingimusteta juurdepääsu kõigile objektidele, seadmetele, isikutele ja dokumentidele, mis võimaldaks Iraani tuumaprogrammi nõuetekohaselt kontrollida ning laseks agentuuril täita oma ülesannet tuumajärelevalve teostajana;
- C. arvestades, et IAEA 2011. aasta novembri aruandes väljendatakse tõsist muret Iraani tuumaprogrammi võimaliku sõjalise mõõtme pärast, kuna endiselt võivad jätkuda mõningad tuumalõhkeseadme väljatöötamisega seotud tegevused;
- D. arvestades, et 27. detsembril 2011 ähvardas Iraani asepresident Reza Rahimi kasutada sõjalist jõudu Hormuze väina sulgemiseks, juhul kui kehtestatakse sanktsioonid Iraani naftaekspordile; arvestades, et vastuseks sellele ähvardusele on piirkonda viidud täiendavalt Euroopa ja USA merejõudusid ning kogu piirkonnas on välja kuulutatud kõrgendatud lahinguvalmidus;
- E. arvestades, et Iraan on tuumarelva leviku tõkestamise lepingust tulenevaid kohustusi rikkudes salaja rajanud Qomi lähedal Fordow's uraani rikastamise rajatise ning teavitas IAEAd sellest alles hulk aega pärast ehituse alustamist; arvestades, et selline salatsemine vähendab veelgi usku Iraani kinnitustesse, nagu oleks tema tuumaprogramm puhtalt tsiviilotstarbeline;
- F. arvestades, et 5. jaanuaril 2012 andis Türgi välisminister Ahmet Davutoğlu Iraanile üle ELi kõrge esindaja kutse jätkata tuumakõnelusi E3+3 riikidega; arvestades, et Türgi välisministri visiidi ajal teatas Iraani välisminister Ali Akbar Salehi, et Iraan on valmis kõnelusi jätkama;
- G. arvestades, et ELi välisministrid on kokku leppinud täiendavates Iraani-vastastes piirangutes energiavaldkonnas (s.h Iraani toornafta ELi importimise järkjärguline keelustamine), finantssektoris (s.h Iraani Keskpanga vastased sanktsioonid) ja transpordisektoris, samuti täiendavates ekspordipiirangutes, eelkõige kulla ja tundlike kahese kasutusega kaupade ja tehnoloogia osas, ning piirangutes täiendavatele isikutele ja üksustele, millest mitmed kuuluvad islami revolutsioonilise kaardiväe kontrolli alla;
- H. arvestades, et nõukogu kinnitas taas oma kindlat kavatsust teha kooskõlas kahesuunalise lähenemisviisiga tööd Iraani tuumaküsimusele diplomaatilise lahenduse leidmiseks;

Neljapäev, 2. veebruar 2012

1. arvestades, et nõukogu kinnitas veel kord, et ELi eesmärk on endiselt pikaajaline terviklahendus, mis veenaks rahvusvahelist üldsust Iraani tuumaprogrammi täielikult rahumeelses iseloomus ning austaks seejuures Iraani seaduslikku õigust tuumaenergia rahuotstarbelisele kasutamisele vastavalt tuumarelvaväikese leviku tõkestamise lepingule;
1. kinnitab, et Iraani tuumaprogrammiga kaasnev tuumarelvaväikese leviku oht valmistab Euroopa Liidule jätkuvalt tõsist muret, ning peab väga murettekitavaks IAEA aruandes esitatud avaldust, et usaldusväärse teabe põhjal võib järeldada, et Iraan on läbi viinud tuumalõhkeasendi väljaarendamiseks vajalikke tegevusi;
2. taunib kindlalt rikastamistegevuse kiirendamist Iraanis, mis on vastuolus ÜRO Julgeolekunõukogu kuue resolutsiooni ja IAEA juhatuse 11 resolutsiooniga ning millest annab tunnistust Qomi lähedal Fordow's asuvas allmaa rajatistes hiljaaegu alanud töö uraani rikastamiseks kuni 20% tasemeni;
3. kordab oma üleskutset Iraanile lõpetada sellise rikastamistehnoloogia väljatöötamine, mis läheb palju kaugemale vajadusest tagada turvaline kütusega varustamine tsiviilotstarbel ning ei arvesta rahvusvahelise üldsuse murega varjatud sõjaliste eesmärkide pärast;
4. toetab nõukogu poolset täiendavate piiravate meetmete kehtestamist Iraani energia- ja finantssektoris ning täiendavate sanktsioonide lisamist isikute ja üksuste suhtes, kellest mitmed kuuluvad islami revolutsioonilise kaardiväe kontrolli alla; tunnistab, et sanktsioonidest ja diplomaatilistest meetmetest võiks olla kasu, et panna Iraani valitsus aktsepteerima ja täitma ÜRO resolutsioone, mis hoiaks ära konflikti eskaleerumise; märgib, et sanktsioonid iseenesest ei ole eesmärk ning et siiani ei ole ELi Iraani-vastased sanktsioonid oma eesmärki täitnud;
5. kordab taas ELi pikaajalist seisukohta, et Iraani tuumaprogrammiga seotud erimeelsused tuleb lahendada rahumeelselt ning konfliktile ei ole sõjalist lahendust;
6. märgib, et kavas on Iraani toornafta ELi importimise järkjärguline keelustamine ning juba sõlmitud lepinguid võib veel täita kuni 1. juulini 2012; palub nõukogul otsustada, milliste abinõudega neutraliseerida impordikeelu mõju ELi liikmesriikidele;
7. nõuab, et sanktsioonid või piirangumeetmed oleksid sihipärased ja eesmärgi suhtes proportsionaalsed, et nendega püütaks mõjutada peamiselt repressiivsete või kuritegelike režiimide vastutavat ladvikut ja vastutust kandvaid valitsusväliseid osapooli nurjunud riikides, ning võimalikult piirata nende negatiivset mõju tsiviilelanikele, eriti kõige kaitsetumatele rahvastikurühmadele;
8. toetab nõukogu kindlat kavatsust töötada kahe-suunalist lähenemisviisi järgides Iraani tuumaküsimusele diplomaatilise lahenduse leidmiseks ning ELi eesmärki jõuda püsiva ja põhjaliku lahenduseni; kutsub Iraani ametivõime andma positiivset vastust ELi kõrge esindaja 21. oktoobri 2011. aasta kirjas tehtud ettepanekule pidada sisulisi läbirääkimisi, ning selgelt ilmutama valmisolekut osaleda usalduse suurendamise meetmetes ja eeltingimusi esitamata sisulistes kõnelustes, et praegu muret valmistavat tuumaküsimust tõsiselt käsitleda;
9. pöördub veel kord Iraani ametivõimude poole üleskutsega täita tuumarelvaväikese leviku tõkestamise lepingust tulenevad kohustused; kutsub Iraani parlamenti ja valitsust ratifitseerima ja rakendama lisaprotokolli ning täielikult täitma üldise kaitsemeetmete lepingu sätteid;
10. väljendab heameelt asjaolu üle, et Iraan nõustus 29.–31. jaanuarini 2012 vastu võtma IAEA kõrgetasemelise kontrollidelegatsiooni, mida juhtis asepeadirektor Herman Nackaerts;

Neljapäev, 2. veebruar 2012

11. nõuab tungivalt, et Iraan teeks IAEAga igakülgset koostööd kõigis lahendamata küsimustes, eelkõige nendes, mis tekitavad muret Iraani tuumaprogrammi võimaliku sõjalise mõõtme pärast, tagaks muu hulgas viivitamata juurdepääsu kõigile IAEA poolt nõutud objektidele, seadmetele, isikutele ja dokumentidele ega vastustaks inspektorite määramist; rõhutab, kui tähtis on tagada IAEAle kõik vajalikud vahendid ja volitused Iraanis tehtava töö lõpuleviimiseks;
12. toetab IAEA pingutusi Iraani tuumaprogrammi väljatöötamise jälgimisel, et anda rahvusvahelisele üldsusele olukorrast täpne ülevaade;
13. tõdeb, et dialoog ja koostöö Türgiga võib olla oluline tegur kokkuleppe saavutamisel;
14. mõistab teravalt hukka Iraani ähvarduse sulgeda Hormuze väin; nõuab tungivalt Iraani ametivõimudelt, et nad ei sulgeks Hormuze väina; on veendunud, et selline tegu võib põhjustada piirkondliku konflikti ning vallandada rahvusvahelised vastumeetmed;
15. tunneb kahetsust Hiina ja Venemaa jätkuva keeldumise pärast toetada ÜRO Julgeolekunõukogus Iraani-vastaseid sanktsioone; kutsub Venemaad üles lõpetama Iraani tuumatööstuse arendamise toetamise seniks, kuni Iraan on ÜRO asjaomastest resolutsioonidest tulenevad kohustused täielikult täitnud;
16. mõistab teravalt hukka 29. novembril 2011. aastal toimunud rünnaku Ühendkuningriigi Teherani saatkonnale; kutsub Iraani valitsust üles täitma oma rahvusvahelisi kohustusi, sh Viini konventsiooni, ning kaitsma diplomaate ja saatkondi;
17. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, nõukogule, komisjonile, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele, Türgi valitsusele ja parlamendile, Hiina Rahvavabariigi valitsusele ja parlamendile, Venemaa Föderatsiooni valitsusele ja parlamendile, IAEA peadirektorile, ÜRO peasekretärile ning Iraani Islamivabariigi kõrgeima juhi kantseleile, valitsusele ja parlamendile.

Euroopa mõõde spordis

P7_TA(2012)0025

Euroopa Parlamendi 2. veebruari 2012. aasta resolutsioon Euroopa mõõtme kohta spordis 2011/2087(INI))

(2013/C 239 E/09)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni 18. jaanuari 2011. aasta teatist „Euroopa mõõtme arendamine spordis” (COM(2011)0012),
- võttes arvesse komisjoni valget raamatut spordi kohta (COM(2007)0391),
- võttes arvesse komisjoni teatist „Võitlus korruptsiooniga Euroopa Liidus” (COM(2011)0308),
- võttes arvesse Euroopa Nõukogu 19. augusti 1985. aasta konventsiooni pealtvaatajate vägivalga ja korrarikkumiste kohta spordiüritustel ning 19. augusti 1990. aasta konventsiooni dopinguvastase võitluse kohta,

Neljapäev, 2. veebruar 2012

- võttes arvesse oma 5. juuni 2003. aasta resolutsiooni naiste ja spordi kohta ⁽¹⁾,
- võttes arvesse oma 22. aprilli 2004. aasta resolutsiooni peamiste tööstandardite järgimise kohta olümpiamängude sporditarvete tootmisel ⁽²⁾,
- võttes arvesse oma 14. aprilli 2005. aasta resolutsiooni, mis käsitleb võitlust dopingu kasutamise vastu spordis ⁽³⁾,
- võttes arvesse oma 14. märtsi 2006. aasta deklaratsiooni rassismivastase võitluse kohta jalgpallis ⁽⁴⁾,
- võttes arvesse oma 15. märtsi 2006. aasta resolutsiooni sundprostitutsiooni kohta rahvusvaheliste spordiürituste raames ⁽⁵⁾,
- võttes arvesse oma 29. märtsi 2007. aasta resolutsiooni profijalgpalli tuleviku kohta Euroopas ⁽⁶⁾,
- võttes arvesse oma 13. novembri 2007. aasta resolutsiooni spordi rolli kohta hariduses ⁽⁷⁾,
- võttes arvesse oma 8. mai 2008. aasta resolutsiooni spordi valge raamatu kohta ⁽⁸⁾,
- võttes arvesse oma 19. veebruari 2009. aasta resolutsiooni sotsiaalmajanduse kohta ⁽⁹⁾,
- võttes arvesse oma 10. märtsi 2009. aasta resolutsiooni online-hasartmängude aususe kohta ⁽¹⁰⁾,
- võttes arvesse oma 5. juuli 2011. aasta resolutsiooni komisjoni viienda ühtekuuluvusaruande ja ühtekuuluvuspoliitika strateegia kohta pärast 2013. aastat ⁽¹¹⁾,
- võttes arvesse oma 16. detsembri 2010. aasta deklaratsiooni Euroopa Liidu suurendatud toetuse kohta kohalikule spordile ⁽¹²⁾,
- võttes arvesse nõukogu 27. novembri 2009. aasta otsust 2010/37/EÜ kodanikuaktiivsust edendava vabatahtliku tegevuse Euroopa aasta (2011) kohta,
- võttes arvesse nõukogu 18. novembri 2010. aasta järeldusi spordi rolli kohta aktiivse sotsiaalse kaasamise aluse ja edasiviijana ⁽¹³⁾,
- võttes arvesse nõukogu 17. juuni 2010. aasta järeldusi uue tööhõive ja majanduskasvu strateegia kohta,
- võttes arvesse nõukogu 1. juuni 2011. aasta resolutsiooni Euroopa Liidu spordialase töökava (2011–2014) kohta ⁽¹⁴⁾,

⁽¹⁾ ELT C 68 E, 18.3.2004, lk 605.

⁽²⁾ ELT C 104 E, 30.4.2004, lk 1067.

⁽³⁾ ELT C 33 E, 9.2.2006, lk 590.

⁽⁴⁾ ELT C 291 E, 30.11.2006, lk 143.

⁽⁵⁾ ELT C 291 E, 30.11.2006, lk 292.

⁽⁶⁾ ELT C 27 E, 31.1.2008, lk 232.

⁽⁷⁾ ELT C 282 E, 6.11.2008, lk 131.

⁽⁸⁾ ELT C 271 E, 12.11.2009, lk 51.

⁽⁹⁾ ELT C 76 E, 25.3.2010, lk 16.

⁽¹⁰⁾ ELT C 87 E, 1.4.2010, lk 30.

⁽¹¹⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2011)0316.

⁽¹²⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2010)0498.

⁽¹³⁾ ELT C 326, 3.12.2010, lk 5.

⁽¹⁴⁾ ELT C 162, 1.6.2011, lk 1.

Neljapäev, 2. veebruar 2012

- võttes arvesse 1999. aasta detsembri Punta de l'Este deklaratsiooni ja UNESCO traditsiooniliste spordialade ja mängude teemalist ümarlauakohtumist ⁽¹⁾, kus käsitleti traditsiooniliste spordialade ja mängude tunnustamist vaimse pärandina ja kultuurilise mitmekesisuse sümbolina,
 - võttes arvesse Euroopa Kohtu ja Üldkohtu kohtupraktikat ning komisjoni otsuseid spordivaldkonnas,
 - võttes arvesse Euroopa hartat naiste õiguste kohta spordis („Jump in Olympia. Strong(er) Women through Sport”),
 - võttes arvesse hartat homo-, bi- ja transseksuaalide diskrimineerimise lõpetamise kohta spordis,
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikleid 6, 19 ja 165,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 48,
 - võttes arvesse Regioonide Komitee 11.–12. oktoobri 2011. aasta arvamust ⁽²⁾ ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 26.–27. oktoobri 2011. aasta arvamust „Euroopa mõõtme arendamine spordis” ⁽³⁾,
 - võttes arvesse kultuuri- ja hariduskomisjoni raportit ning majandus- ja rahanduskomisjoni, keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni, siseturu- ja tarbijakaitsekomisjoni, õiguskomisjoni, kodanikuvaaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni ning naiste õiguste ja soolise võrdsuse komisjoni arvamusi (A7-0385/2011),
- A. arvestades, et sport aitab saavutada liidu strateegilisi eesmärgi, rõhutab põhilisi kasvatuslikke ja kultuurilisi väärtusi ning hoogustab integratsiooni, kuna on mõeldud kõigile kodanikele, sõltumata nende soost, etnilisest päritolust, usust, east, kodakondsusest, sotsiaalsest taustast või seksuaalsest sättumusest;
- B. arvestades, et spordivaldkonda käsitlevates Euroopa Kohtu otsustes ja komisjoni otsustes peaks olema esikohal spordi eripära;
- C. arvestades, et kõik sidusrühmad, sealhulgas poliitikakujundajad, peavad arvesse võtma spordi eripära, vabatahtlikul tegevusel põhinevaid struktuure ning selle sotsiaalset ja kasvatuslikku funktsiooni;
- D. arvestades, et spordi eripära tuleneb üksikustest ja olulistest aspektidest, mis eristavad seda kõigist teistest tegevusvaldkondadest, sealhulgas majandustegevusest; arvestades, et kui see on kohane ja vajalik, tuleks spordi suhtes siiski kohaldada Euroopa õigust, vaadeldes iga üksikjuhtumit eraldi;
- E. arvestades, et ELi meetmed spordivaldkonnas peaksid alati arvesse võtma spordi eripära ning arvestama selle sotsiaalseid, kasvatuslikke ja kultuurilisi aspekte;
- F. arvestades, et Lissaboni lepingu alusel on ELile antud pädevus spordivaldkonnas eesmärgiga edendada spordivõistluste ausust ning avatust, sporditöö eest vastutavate asutuste omavahelist koostööd, kaitsta sportlaste füüsilist ja vaimset puutumatust ning edendada spordi tervise seisukohalt, sotsiaalselt, kultuuriliselt ja majanduslikult kasulikke külgi, selleks on vaja asjakohast rahalist ja poliitilist toetust;

⁽¹⁾ Almatõ, Kasahstan, 5.–6. november 2006.

⁽²⁾ CdR 66/2011 fin.

⁽³⁾ CESE 1594/2011, SOC/413.

Neljapäev, 2. veebruar 2012

- G. arvestades, et sport aitab väga olulisel määral kaasa selliste positiivsete väärtuste arendamisele nagu aus mäng, austus ja sotsiaalne kaasatus;
- H. arvestades, et miljardid inimesed kogu maailmas tegelevad Euroopas leiutatud, kodifitseeritud ja levitatud spordialadega, ning arvestades, et nüüdisaegse olümpialiikumise algatas Prantsusmaal parun Pierre de Coubertin;
- I. arvestades, et ELi spordipoliitika arendamisel on vaja tegeleda nii elukutseliste kui ka harrastusspordi sihtide ja eesmärkidega ning neid toetada;
- J. arvestades, et vaimse või kehalise puudega inimeste spordi toetamine ja edendamine peaks olema ELis esmatähtis, kuna sellel on tähtis osa sotsiaalse kaasatuse, rahvatervise ja piiriülese vabatahtliku tegevuse valdkonnas;
- K. arvestades, et vabatahtlik tegevus on Euroopa harrastusspordi peamine nurgakivi;
- L. arvestades, et 35 miljonit harrastussportlast ning klubid ja mittetulunduslikud spordiliidud aitavad arendada massisporti ja levitada spordiideale;
- M. arvestades, et tänapäeva ühiskonnas on sport tervislikku seisundit määrav tegur ja oma rolli tõttu formaalses ja mitteformaalses hariduses kvaliteetse hariduse oluline element ning see soodustab eakate kodanike eneseostust;
- N. arvestades, et kehalise tegevuse ja spordi edendamine aitab olulisel määral vähendada avaliku sektori kulutusi tervishoiu valdkonnas;
- O. arvestades, et kodanike sportimisse ja kehalisse tegevusse kaasamisel on peamine motivatsioonitegur oma tervise ja heaolu parandamine;
- P. arvestades, et doping on vastuolus spordi väärtustega ja seab sportlased tõsisesse ohtu, kuna see tekitab tõsisaid ja püsivaid tervisekahjustusi;
- Q. arvestades, et tippsport propageerib teatavaid sportliku tegevuse peamisi väärtusi, mis kanduvad edasi ühiskonda ja soodustavad spordi harrastamist;
- R. arvestades, et paljud tippsportlased seisavad oma sportlaskarjääri lõpus silmitsi ebakindla tulevikuga;
- S. arvestades, et oluline on valmistada neid sportlasi ette karjäärimuutuseks, pakkudes neile võimalust sporditreeningutega paralleelselt omandada üld- või kutseharidus;
- T. arvestades, et sportlaste põhiõigused tuleb tagada ja neid õigusi tuleb kaitsta;
- U. arvestades, et spordivõistluste ajal võib esineda verbaalse ja füüsilise vägivalla tegusid ning diskrimineerivaid avaldusi;
- V. arvestades, et naiste sportimist ei väärtustata piisavalt ja spordiorganisatsioonide otsustusorganites ei ole naised piisavalt esindatud;

Neljapäev, 2. veebruar 2012

- W. arvestades, et spordiga tegelemiseks on vaja erilisi ja sobivaid rajatisi, varustust ja seadmeid ning ka koolidel peaksid olema sobivad rajatised, et soodustada kehalist kasvatust;
- X. arvestades, et spordil on Euroopa majanduses tähtis koht, kuna sellega on otseselt või kaudselt seotud umbes 15 miljonit töökohta, st 5,4% töötavast elanikkonnast, ja selle aastane lisandväärtus on ligikaudu 407 miljardit eurot, mis moodustab 3,65% Euroopa SKPst; arvestades, et spordi majanduslik areng aitab nii kaasa ka Euroopa 2020. aasta strateegia eesmärkide saavutamisele;
- Y. arvestades, et spordiorganisatsioonide intellektuaalomandiõiguste rikkumine ja digitaalpiraatluse kasv, eelkõige spordiürituste loata otseülekanded, ohustab kogu spordisektori majandust;
- Z. arvestades, et sport ei toimi nagu tavaline majandussektor, kuna vastased on vastastikku sõltuvad ja tulemuste ettearvamatus tagamiseks on vaja konkurentsitasakaalu;
- AA. arvestades, et sport ei ole tüüpiline majandustegevus selle eriomaduste ja organisatsioonilise struktuuri tõttu, mis põhineb äriühingutest erinevalt toimivatel alaliitudel, ning arvestades, et tuleb vahet teha spordi- ja ärihuvidel;
- AB. arvestades, et Euroopa sotsiaaldialoog võib täita olulist osa ja seetõttu tuleks seda edendada;
- AC. arvestades, et sport täidab olulist osa ja pakub rõõmu paljudele kodanikele, olgu nad osalejad, toetajad või pealtvaatajad;
- AD. arvestades, et suured spordiüritused ja spordi harrastamine annavad suurepäraseid võimalusi kasutada Euroopa turismi arengupotentsiaali, mis võib levitada spordiga seotud väärtusi ja põhimõtteid;
- AE. arvestades, et Euroopa spordi mudel tugineb alaliitudele, ning arvestades, et pikaajalise demokraatliku traditsiooni tulemus on sportliku ja finantssolidaarsuse mehhanismide autonoomne, demokraatlik, territoriaalne ja püramiidjas korraldus, nt kõrgemale tasemele tõusmise ja madalamale tasemele langemise ning lahtiste võistluste põhimõte, kus koos võistlevad klubid ja rahvusmeeskonnad;
- AF. arvestades, et spordiklubide läbipaistvust ja demokraatlikku vastutust on võimalik suurendada toetajate klubide omandi- ja juhtimisstruktuuridesse kaasamise teel;
- AG. arvestades, et traditsioonilised ja kohaliku tasandi spordiorganisatsioonid täidavad olulist osa kultuuri arendamisel, sotsiaalse kaasatuse edendamisel ja kogukondade tugevdamisel;
- AH. arvestades, et rahvusmeeskondadel on oluline roll, rahvusvahelised võistlused on jätkuvalt võrdlusmudel ning tähtis on võidelda fiktiivse naturalisatsiooni vastu;
- AI. arvestades, et just rahvusmeeskondade vaheliste võistluste olemuse tõttu saavad spordialaliidud ja klubid parandada rahvusmeeskondade sportlaste treenimist;
- AJ. arvestades, et elukutseliste ja kohaliku tasandi sporti ohustab ja mõjutab tõsiselt rahaline ebastabiilsus ning et vastavad alaliidud vastutavad klubide suunamise eest mõistliku planeerimise ja investeeringute juurde;
- AK. arvestades, et rahvusvahelised üleminekud võivad olla noortele sportlastele ohtlikud, kuna spordialased ebaõnnestumised, peresidemete katkemine ja sotsiaalne marginaliseerumine on mõned tagajärjed, mida noorte sportlaste liigvarane kodust lahkumine võib kaasa tuua;

Neljapäev, 2. veebruar 2012

- AL. arvestades, et spordialaliitudel ei ole struktuurseid ega õiguslikke vahendeid, et tõhusalt võidelda võistluste tulemustes kokkuleppimise vastu;
- AM. arvestades, et hasartmänguteenus ei kuulu oma eripära tõttu ei teenuste direktiivi (2006/123/EÜ) ega ka tarbijaõiguste direktiivi (2011/83/EL) kohaldamisalasse;
- AN. arvestades, et kohaliku tasandi spordi rahastamist saab tagada ainult siis, kui nõutavate riiklike hasartmängulitsentside omanikke, kes maksavad makse ja rahastavad liikmesriikide avaliku huviga seotud muid eesmärgi, kohustatakse seadusega tasuma nn avaliku huvi makse ning kaitstakse tõhusalt ebaseadusliku konkurentsi eest;
- AO. arvestades, et mängijate agentide tegevuse reguleerimine eeldab spordi juhtorganite ja ametiasutuste kooskõlastatud tegevust, nii et eeskirju rikkuvate agentide ja/või vahendajate suhtes on võimalik rakendada tõhusaid sanktsioone;
- AP. arvestades, et sport võib mängida rolli liidu välissuhete eri valdkondades, sealhulgas diplomaatia kaudu;

Spordi ühiskondlik roll

1. nõuab tungivalt, et komisjon esitaks tulevase mitmeaastase finantsraamistiku raames spordipoliitika kindlaksmääratud ja kõrgeid sihte seadva eelarve, võttes arvesse spordi tervise seisukohalt, sotsiaalselt, kultuuriliselt ja majanduslikult kasulikke külgi;
2. kutsub liikmesriike üles tagama, et sport oleks kõikides koolitüüpides õppekavas ette nähtud õppeaine, ning rõhutab, kui tähtis on ergutada spordiharrastust kõigil haridustasemetel, alates varasest lapseast, sealhulgas koolides, ülikoolides ja kohalikes kogukondades, keda tuleks ergutada pakkuma sobiva varustusega spordirajatisi;
3. nõuab, et liikmesriigid kehtestaksid selged suunised spordi ja kehalise tegevuse integreerimiseks liikmesriikide kõikidesse haridustasanditesse;
4. rõhutab spordi kaudu kasvatamise tähtsust ja spordi potentsiaali aidata sotsiaalselt kõige ohustatumatel noortel elus taas suunda leida ning palub liikmesriikidel, riikide spordiliitudel, liigadel ja klubidel arendada ja toetada vastavaid algatusi;
5. kutsub liikmesriike üles edendama ja toetama koolide ja spordiklubide koostööd; märgib, et komisjon peaks kasutama oma koordineerivat rolli spordivaldkonnas parimate tavade näidete kogumiseks liikmesriikidest ja nende keskse andmebaasi kaudu kõikidele sidusrühmadele kõikjal Euroopas kättesaadavaks tegemiseks;
6. soovib komisjonil julgustada spordi harrastamist eakate kodanike hulgas, kuna see aitab edendada sotsiaalseid suhteid ja head tervist;
7. rõhutab, et sport on igas vanuses eurooplaste üldise tervisetaseme parandamisel suure potentsiaaliga valdkond, ning kutsub seetõttu ELi ja liikmesriike üles soodustama ja edendama spordiga tegelemist ja tervislike eluviise, kasutades täielikult ära spordi pakutavaid võimalusi ja vähendades seejuures tervishoiukulusi;
8. palub komisjonil ja liikmesriikidel avaldada suuremat toetust tervishoiutöötajatele spordiga tegelemise edendamisel ja uurida, kuidas tervisekindlustuse pakkujatel oleks võimalik luua stiimuleid, mis innustaksid inimesi spordiga algust tegema;

Neljapäev, 2. veebruar 2012

9. rõhutab, et oluline on teha sport kättesaadavaks kõikidele kodanikele paljudes erinevates kohtades: koolis, töökohas, vabaajaharrastusena või klubide ja liitude kaudu;
10. tunnustab vaimse või kehalise puudega inimestele kõikjal ELis sportimisvõimalusi pakkuvate organisatsioonide tehtud tööd; kutsub komisjoni, liikmesriike ja spordiorganisatsioone üles edendama ja arendama asjakohaste rahaliste vahenditega puudega inimeste mõeldud sporditegevust ja -võistlusi, pakkudes neile eelkõige võrdset juurdepääsu spordile ja tasuta spordialajatele, mis on kohandatud nende vajadustega;
11. rõhutab spordi suurt ühiskonda tervikuks liitvat jõudu arvukates valdkondades, sealhulgas kodanikuaktiivsus ja arusaamine demokraatiast, terviseedendus, linnaarendus, sotsiaalne integratsioon, tööturg, tööühine, oskuskoolitus ja haridus;
12. ergutab liikmesriike ja ühenduse institutsioone andma suuremaid toetusi organisatsioonidele, kes püüavad kaasata sotsiaalse tõrjutuse ohus inimesi spordi kaudu, ja neile, kes edendavad sportimist kehalise või vaimse puudega inimeste seas;
13. julgustab liikmesriike lisama süstemaatiliselt sporti programmidesse ja teenustesse, mille eesmärk on tõeliselt integreerida kõik diskrimineerimisohus rühmad, ning palub spordiorganisatsioonidel välja töötada spetsiaalsed õppekavad elukutseliste ja vabatahtlike jaoks, et ennetada ja tõkestada diskrimineerimise või rassismi mis tahes vorme;
14. rõhutab spordi eeskuju andvat funktsiooni ühiskonnas ja nõuab, et spordi juhtorganid võtaksid juhtrolli institutsioonilise diskrimineerimise tõkestamisel;
15. tuletab meelde, et spordis ei tohi olla soolist diskrimineerimist, ja nõuab tungivalt, et olümpiaväärtuste harta kohaldamist laiendataks kõikidele spordiüritustele, eelkõige Euroopa tasandil toimuvatele üritustele;
16. kutsub nõukogu, komisjoni, liikmesriike ja riikide spordi juhtorganeid üles pühendumisele homofiobia ja transfoobia probleemi lahendamisele ning rakendama nõuetekohaselt eelkõige lesbide, biseksuaalide, geide ja transseksuaalide sportlaste diskrimineerimise vastaseid õigusakte ja poliitikat;
17. kutsub liikmesriike üles pöörama rohkem tähelepanu mõlema soo kvaliteetsele kehalisele kasvatusel ning teeb liikmesriikidele ettepaneku töötada välja kõnealuse küsimusega tegelemiseks vajalikud strateegiad;
18. rõhutab, et spordiorganisatsioonide otsustusorganite koosseis peab kajastama üldkoosoleku koosseisu ja litsentsisaajate soolist tasakaalu, et naistele ja meestele oleks tagatud võrdne juurdepääs juhtorganitele ja riikidevahelisel tasandil;
19. julgustab komisjoni ja liikmesriike tunnustama spordi tähtsust rahu tagamise, majandusarengu, kultuuridevahelise dialoogi, rahvatervise, integratsiooni ja naistele suuremate õiguste andmise vahendina;
20. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles avaldama Rahvusvahelise Olümpiakomitee mõju, et spordiüritustel järgitaks olümpiaharta reegleid, millega keelatakse igasugune meelevaheldamine või poliitiline, usuline või rassiline propaganda, aga ka selle tagamist, et naisi ei sunnitaks poliitilist survet kasutades seda reeglit rikkuma või et reeglit ei hoitaks kõrvale, jättes naised oma riigist võistlustele saatmata;
21. kutsub spordiorganisatsioone üles ergutama veelgi naiste osalemist spordis ja spordiorganisatsioonide juhtorganites, tagades võrdse juurdepääsu sporditegevusele eelkõige ebasoodsa taustaga tüdrukutele ja naistele, edendades naiste osalemist spordis ning tehes naiste ja meeste spordi ning tulemused võrdselt tähtsaks

Neljapäev, 2. veebruar 2012

ja nähtavaks; ergutab liikmesriike töötama välja meetmeid, mis võimaldavad naissportlastel ühitada pereelu ja elukutselise sportlase elu, ning edendama soolist võrdõiguslikkust riikide spordipoliitikas; kutsub komisjoni üles ergutama teabe ja heade tavade vahetamist mõlemast soost inimeste võrdsete võimaluste alal spordis;

22. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles toetama Euroopa organisatsioone Euroopa naissportlaste õiguste harta soovitude edendamisel ja rakendamisel;

23. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles rakendama soolise võrdõiguslikkuse siivalaiendamist kogu spordiga seotud tegevuses, pöörates erilist tähelepanu immigrantidest naiste ja etniliste vähemuste hulka kuuluvate naiste spordivõimalustele, naiste juurdepääsule juhtivatele ametikohtadele spordis ja naissportlaste kajastamisele meedias, ning tagama, et spordipoliitika ja õigusaktide aluseks oleks sooline võrdõiguslikkus;

24. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles toetama ja ergutama Euroopa uuringuid naisspordi eripära, naiste ja tüdrukute sportimise lõpetamise põhjuste ning naiste püsivalt ebavõrdsete sportimisvõimaluste teemal;

25. ergutab spordivaldkonnas looma naiste võrgustikke, et edendada parimate tavade ja teabe vahetamist;

26. rõhutab, et sisserändajatest tüdrukute vanemate keeldu osaleda koolis kehalise kasvatuse tunnis ja ujumises ei saa aktsepteerida ega vabandada kultuuriliste ega usuliste põhjustega;

27. juhib tähelepanu sellele, et paljud tüdrukud tegelevad küll noores eas spordiga, kuid noorukieas lõpetavad sportimise; viitab seoses sellega uuringutele, mis näitavad, et tüdrukud seisavad silmitsi samaealiste ja perekonna avaliku või varjatud survega muutuda naiselikumaks või võtta endale kohustusi, mis takistavad sportimise jätkamist; julgustab liikmesriike ja riikide spordi juhtorganeid töötama välja strateegiaid programmide ja treenerite jaoks, et toetada eelkõige spordist huvitatud tüdrukuid sportlase identiteedi väljakujundamisel;

28. rõhutab vajadust võidelda dopingu vastu ennetus- ja teavituskampaaniate abil, austades seejuures sportlaste põhiõigusi ning pöörates erilist tähelepanu kõige noorematele sportlastele; nõuab tungivalt, et liikmesriigid suhtuksid dopinguainete levitamisse spordimaailmas samamoodi nagu illegaalsete uimastite levitamisse ja võtaksid vastu ka vastavad õigusaktid, et paremini kooskõlastada tegevust Euroopas selles valdkonnas; kutsub Maaailma Antidopingu Agentuuri (WADA) üles looma kooskõlas ELi õigusaktidega täpse ja hõlpsasti kasutatava asukohtade haldamise süsteemi ning rõhutab, et on vaja statistikat dopingu kasutamise ja dopingukontrolli mitteilmumise kohta, et töötada välja sobiv viis dopinguga võitlemiseks;

29. usub, et ELi ühinemine Euroopa Nõukogu dopinguvastase konventsiooniga on vajalik samm WADA koodeksi ühtsena rakendamise koordineerimiseks liikmesriikides;

30. toetab õigusaktide suuremat ühtlustamist, et korraldada tõhusalt Euroopa politsei- ja kohtukoostööd dopingu ja spordiüritustega manipuleerimise teiste vormide vastu võitlemisel;

31. kutsub liikmesriike üles tegelema hasartmängusõltuvuse küsimuse ja alaealiste kaitsega hasartmängudega seotud ohtude eest;

32. pooldab selgete eeskirjade kehtestamist alaealiste kaitseks võitlusspordis ja dialoogis alaliitudega edasiste vajalike kaitsemeetmete väljatöötamist;

Neljapäev, 2. veebruar 2012

33. rõhutab noorte sportlaste duaalse spordi- ja kutsehariduse ülimalt tähtsust; kutsub komisjoni ja liikmesriike seetõttu üles koostama koostöös kõigi asjaomaste osalejatega suuniseid, millega tagatakse, et noortel sportlastel on võimalik lisaks treenimisele saada ka normaalne kooli- ja/või kutseharidus, võttes arvesse iga liikmesriigi parimaid tavasid; ergutab liikmesriike sellega seoses arvestama endiste elukutseliste sportlaste kogemusi, kui nad soovivad asuda tööle treenerina, looma spetsiaalseid karjäärivõimalusi tipp-sportlastele, kes otsustavad omandada kõrghariduse, ning kasutama nende kogemust üldiselt spordi hüvanguks;

34. nõuab tungivalt, et liikmesriigid töötaksid välja haridusprogrammid, mille struktuur hõlbustab elukutselistel sportlastel õppimise ja treenimise kombineerimist;

35. teeb ettepaneku kehtestada treenerite ja treenerihariduse koolituse ja kvalifikatsioonide raamistik ning lisada see Euroopa kvalifikatsiooniraamistikku ja elukestva õppe programmidesse, et edendada teadmistepõhist ühiskonda ja treeneritöö tippteadmiste arendamist nii harrastus- kui ka elukutselisel tasandil;

36. rõhutab treenerite osa noorte arendamisel ja kasvatamisel mitte üksnes spordiga tegelemiseks, vaid ka elamiseks vajalike oskuste alal; märgib, et treenerid saavad juhendada noori tervislike eluviiside omaksvõtmisel;

37. kutsub liikmesriike üles tihedas koostöös asjaomaste alaliitudega keelama vägivaldselt või diskrimineerivalt käitunud toetajate pääsu staadionile ning looma kooskõlastatud lähenemisviisi nende vastu sanktsioonide kehtestamisel ja jõustamisel, tegema tihedat koostööd, et säilitada need keelud rahvusvaheliste võistluste puhul, mis toimuvad teistes liikmesriikides, ning looma üksikisikute õigusi ja vabadust austades üleeuroopalise andmebaasi, et jagada teavet ja tõhustada koostööd kõrge ohutasemega võistlustest teatamise täiustatud hoiatussüsteemi abil;

38. pooldab seda, et liikmesriigid töötaksid koostöös Euroopa spordialaliitudega välja miinimumnõuded staadionite ohutuse tagamiseks ja võtaksid kõik asjakohased meetmed, et tagada osalejate ja toetajate parim võimalik turvalisus;

39. märgib, et kui spordiga tegeletakse looduskeskkonnas, tuleb tagada tasakaal spordi ühiskondliku kasu ja sportimiskohana kasutatava keskkonna kaitse vahel;

40. rõhutab spordiürituste potentsiaali turismi seisukohast kohalikul ja riigi tasandil ning kutsub liikmesriike üles kõnealuse majandus- ja äritegevuse haru arendamist toetama;

Spordi majanduslik mõõde

41. nõuab, et siseturu ja konkurentsioigusega seotud küsimuste valdkonnas võetaks arvesse spordi eripära, ning kordab seetõttu oma üleskutset komisjonile võtta vastu ELi õiguse kohaldamise suunised spordivaldkonnas, et kõrvaldada praegune suur õiguskindlusetus;

42. märgib, et sponsorlus on spordis väga oluline finantsalane päästerõngas ja annab palju võimalusi, kui järgitakse ausa rahastamise põhimõtteid;

43. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles pidama vabatahtlikku tegevust spordivaldkonnas eriti tähtsaks; kordab vabatahtlike tähtsust spordis ning rõhutab vajadust luua sotsiaalse tunnustuse raamistik ja tagada vabatahtlikele nõuetekohane koolitus; pooldab liikmesriikide vahel teabe ja parimate tavade vahetamist, et edendada vabatahtlikku tegevust spordivaldkonnas ning uurida spordiliitude tegevuseks sobiva õigus- ja maksuraamistiku teostatavust;

Neljapäev, 2. veebruar 2012

44. palub komisjonil ja liikmesriikidel luua süsteemi, mis võimaldaks tunnustada vabatahtlike omandatud kvalifikatsioone ja spordiga seotud reguleeritud kutsealadel nõutavaid kutsekvalifikatsioone;
45. rõhutab, et spordis elukutselistena töötavate asjatundjate (kohtunikud, treenerid) eriväljaõppe ja koolituskursuste vastastikune tunnustamine ühtses Euroopa raamistikus on eriti tähtis seetõttu, et see suurendab pikemas perspektiivis konkurentsivõimet, mis omakorda aitab vältida suurtest tuludest ilmajäämist;
46. ergutab liikmesriike võimaldama sportlastele kõrgharidust ning tunnustama ühtlustatult nende spordi- ja hariduskvalifikatsioone kutsealase liikuvuse suurendamiseks;
47. ergutab liikmesriike lisaks parandama struktuure, mis võimaldavad endistel sportlastel naasta tööturule ja integreeruda tööellu pärast elukutselist sporti;
48. kutsub liikmesriike üles kaaluma võimalusi kergendada finantskoormust madalaima sissetulekuga sportlastel, kellel on lühike ja ebakindel karjäär; kordab, et elukutselistel sportlastel, kelle enamik sissetulekust tuleb spordist, peaks sotsiaalkindlustuse osas olema samasugused õigused nagu töötajatel;
49. on seisukohal, et sotsiaalne dialoog on spordis asjakohane viis tasakaalu leidmiseks sportlaste põhi- ja tööõiguste vahel, võttes arvesse spordi eripära;
50. on veendunud, et arvestades sporditööstuse pidevalt arenevat majanduslikku mõõdet, on viivitamatult vaja lahendada spordiga seotud küsimused sellistes tähtsates valdkondades nagu töötajate ja teenuste vaba liikumine, asutamisevabadus, kutsekvalifikatsioonide tunnustamine, intellektuaalomandi õigused ja riigiabi eeskirjad, et tagada sporditööstusele võimalus saada osa kõikidest siseturu hüvedest;
51. rõhutab, et spordivõistluste audiovisuaalsete õiguste kaubandusliku kasutamise tsentraliseeritud, eksklusiivne ja territoriaalne alus on väga tähtis, et tagada tulude õiglane jagamine eliit- ja massispordi vahel;
52. on arvamisel, et ühiskonna jaoks suure tähtsusega spordiüritused peaksid olema kättesaadavad võimalikult suurele arvule inimestele; palub liikmesriikidel, kes ei ole seda veel teinud, võtta meetmeid selle tagamiseks, et nende alluvuses olevad ringhäälinguorganisatsioonid ei edastaks selliseid üritusi ainuõiguse alusel;
53. tunnustab ajakirjanike õigust üldist huvi pakkuvatele organiseeritud spordiüritustele juurde pääseda ja neid kajastada, et tagada avalikkuse õigus saada spordiürituste kohta sõltumatuid uudiseid ja teavet;
54. nõuab, et komisjon ja liikmesriigid kaitseksid intellektuaalomandiõigust spordiülekannetele ning arvestaksid seejuures üldsuse õigust saada teavet;
55. on arvamisel, et spordikihlveod kujutavad endast üht võistluste kaubandusliku kasutamise vormi, ning kutsub komisjoni ja liikmesriike üles kaitsma kihlvedusid lubamatu tegevuse, litsentsita korraldajate ja võistluste tulemustes kokkuleppimise kahtluste eest, eelkõige tunnustades korraldajate intellektuaalomandiõigust oma võistlusele, tagades kihlvedude korraldajate olulise panuse massi- ja kohaliku tasandi spordi rahastamise ning kaitstes võistluste ausust rõhuga sportlaste harimisel; arvab siiski, et kõnealused omandiõigused ei tohiks piirata direktiivis 2007/65/EÜ (audiovisuaalsete meediateenuste direktiiv) sätestatud õigust lühiauudistele;

Neljapäev, 2. veebruar 2012

56. kordab oma ettepanekut, et komisjon töötaks välja riigiabi suunised, mis näitavad, millist liiki riigi toetus on õiguspärane spordi sotsiaalse, kultuurilise ja kasvatusliku rolli täitmiseks;

57. kutsub liikmesriike üles võitlema tõhusalt korruptsiooni vastu ja edendama spordieetikat; peab seetõttu vajalikuks, et igas riigis võetaks kasutusele spordiklubide finantskontrolli ranged eeskirjad;

58. julgustab spordiliite tegema koostööd õiguskaitseasutustega, muu hulgas teabe jagamise teel, et töötada välja sobiv ja tõhus lähenemine võistluste tulemustes kokkuleppimise ja muude spordipettustega võitlemiseks;

59. palub komisjonil esitada konkreetsed ettepanekud spordi rahastamiseks loteriidest saadavatest vahenditest;

60. juhib tähelepanu sellele, et komisjoni käivitatud satelliitkontode kasutuselevõtt spordisektoris on äärmiselt ajakohane, sest need võimaldavad spordiga seotud tegevusi ühtsete standardite alusel hinnata ka riikide tasandil, see aitab avastada ebakõlasid ning annab Euroopa majanduse ja ühtse turu jaoks lisandväärtust;

61. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles konkreetselt soodustama heade tavade vahetamist ning tihedat koostööd spordi valdkonnas tehnika ja teadustöö alal;

62. on arvamisel, et kohalikel ja piirkondlikel ametiasutustel on Euroopa mõõtme arendamisel spordis peamine roll, kuna nende institutsiooniliste ülesannete hulka kuuluvad spordivaldkonna teenuste pakkumine elanikkonnale ning rahaliste vahendite eraldamine sporditegevusele ja selleks vajalikele rajatistele;

63. rõhutab, et kohaliku tasandi sport peaks saama vahendeid Euroopa Regionaalarengu Fondist ja Euroopa Sotsiaalfondist, mis peaksid võimaldama investeringuid spordi infrastruktuuri, ning nõuab tungivalt, et komisjon ja liikmesriigid koostaksid Euroopa Liidule eraldi eelarvekava spordi valdkonnas, nagu seda nüüd võimaldab ka ELi toimimise lepingu artikkel 165;

Spordi korraldus

64. märgib, et Euroopas tuginevad spordistruktuurid kodakondsuse ja territooriumi põhimõtetele;

65. kinnitab uuesti oma toetust Euroopa spordimudelile, mille keskmeks on alaliidud ning aluseks eri osalejad, kaasa arvatud toetajad, mängijad, klubid, liigad, liidud ja vabatahtlikud, neil on tähtis roll kogu spordistruktuuri toetamisel;

66. nõuab, et vähendataks tõkkeid spordi valdkonnas vabatahtlikuna tegutsemisel kogu ELis;

67. märgib kohalike omavalitsuste olulist rolli kõigile mõeldud spordi edendamises ühiskonnas ning kutsub neid üles aktiivselt osalema spordimaailma käsitlevates Euroopa aruteluforumites ja dialoogides;

68. tuletab meelde, et spordiorganisatsioonide autonoomsuse ja iseregulatsiooni tingimuseks on spordi hea juhtimistava kooskõlas läbipaistvuse, aruandekohustuse ja demokraatia põhimõtetega, ning rõhutab spordikorruptsiooni suhtes nulltolerantsi poliitika vajalikkust; rõhutab, et otsustusprotsessis peavad olema asjakohaselt esindatud kõik sidusrühmad;

Neljapäev, 2. veebruar 2012

69. palub liikmesriikidel ja spordi juhtorganitel aktiivselt edendada ausa mängu põhimõtteid toetavate spordifännide sotsiaalset ja demokraatlikku rolli, soodustades nende kaasamist spordiklubide omandi- ja juhtimisstruktuuridesse ning oluliste sidusrühmadena spordi juhtorganitesse;

70. kinnitab, et spordiklubid peaksid vabastama rahvusmeeskonda valitud mängijad ja tunnustama nende panust suurte rahvusmeeskondade turniiride edusse, see võib hõlmata kindlustusmehhanisme, ning rõhutab, et kõikidele spordialadele ei saa kohaldada ühtset lähenemisviisi;

71. rõhutab, et on vaja treenida mängijaid kohalikul tasandil ja investeerida spordiharidusse, et tagada Euroopa spordiliikumise jätkusuutlik areng ning levitada selle positiivset mõju üksikisikule ja ühiskonnale; peab seetõttu vajalikuks tagada, et tippsport ei kahjustaks noorte sportlaste arengut, harrastussporti ja kohaliku tasandi spordiorganisatsioonide tähtsat rolli; rõhutab spordivaldkonnas diplomite ja kvalifikatsioonide samaväärsuse ja tunnustamise vajadust;

72. kinnitab oma toetust nn kodus üleskasvatatud mängijate reeglile ja peab seda ka Euroopa teiste profiliigade jaoks sobivaks mudeliks; toetab spordi juhtorganite täiendavaid jõupingutusi kohalike noorte mängijate koolituse ergutamiseks ELi õiguse piires, tugevdades sel viisil võistlustel konkurentsitasakaalu ja Euroopa spordi mudeli head arengut;

73. on seisukohal, et spordiklubide üheks põhitegevuseks on uute talentide arendamine ja et liigne sõltuvus mängijate üleminekust võib spordi väärtusi kahjustada;

74. rõhutab koolitushüvitise tähtsust, kuna see moodustab koolituskeskuste tõhusa kaitsemehhanismi ja õiglase investeeringutulu;

75. on seisukohal, et spordiagentide elukutse peaks olema reguleeritud kutsetegevus, nõutav peaks olema piisav ametlik kvalifikatsioon ja läbipaistvuse huvides peaks spordiagentide maksuresidentsus olema ELi territooriumil; palub komisjonil töötada koostöös spordialaliitude, mängijate ühenduste ja agentide ühendustega välja Euroopa litsentsimis- ja registreerimissüsteem, millega kaasneks ka käitumisjuhend ja sanktsioonide mehhanism, ning need ellu rakendada;

76. teeb ettepaneku, et spordialaliidud looksid mitteavaliku Euroopa spordiagentide registri, kus agendid esitaksid nimekirja mängijatest, keda nad esindavad, eesmärgiga kaitsta sportlasi, eelkõige nooremaid kui 18-aastaseid, ja vähendada huvide konflikti ohtu; on arvamisel, et agenditasude maksmine ülemineku eest peaks toimuma teatava arvu osamaksetena kogu selle lepingu kestuse jooksul, mille sportlane ülemineku tulemusel sõlmib, kusjuures kogusumma maksmine sõltub lepingu täitmisest;

77. kutsub liikmesriike üles täiendama mängijate agentide ja vahendajate tegevust reguleerivaid kehtivaid sätteid hoiatavate sanktsioonidega ja neid sanktsioone rangelt rakendama;

78. kutsub spordi juhtorganeid üles suurendama läbipaistvust seoses mängijate agentide tegevusega ja tegema liikmesriikide ametiasutustega korruptsiooni kaotamiseks koostööd;

79. tunneb heameelt komisjoni tellimusel valminud uuringu üle mängijate ülemineku majandusliku ja õigusmõju kohta; tõdeb samuti, et tuleks toetada spordialaliitude algatusi muuta rahvusvahelised ülemineku läbipaistvamaks;

80. väljendab arvamust, et spordi juhtorganite rakendatud süsteemid mängijate rahvusvahelise ülemineku läbipaistvuse suurendamiseks on samm õiges suunas, kuna need järgivad hea juhtimistava põhimõtet ja spordivõistluste aususe tagamise eesmärki;

Neljapäev, 2. veebruar 2012

81. väljendab selgelt toetust litsentsimisüsteemidele ja ausale rahastamisele, kuna see ergutab klubisid konkureerima vastavalt oma tegelikele rahalistele võimalustele;

82. on seisukohal, et kõnealused meetmed aitavad parandada juhtimist, taastavad klubide pikaajalise finantsstabiilsuse ja jätkusuutlikkuse ning aitavad kaasa Euroopa võistluste ausale rahastamisele, ning palub komisjonil seetõttu tunnustada niisuguste eeskirjade ühilduvust ELi õigusega;

83. kiidab heaks spordialaliitude püüdlused keelata olukord, kus ühele omanikule kuulub mitu samal võistlusel osalevat spordiklubi; on seisukohal, et kihlvedude korraldajatel tuleks keelata omada kontrolli organi üle, mis korraldab võistlusi või osaleb võistlustel, samamoodi peaks olema keelatud võistlusi korraldaval või võistlustel osalevatel organitel omada kontrolli korraldaja üle, kes pakub kihlvedusid üritustel, mida nad korraldavad või millel nad osalevad;

84. nõuab tungivalt, et liikmesriigid võtaksid kõik vajalikud meetmed spordi ausust mõjutava ebaseadusliku tegevuse ärahoidmiseks ja selle eest karistamiseks ning käsitleksid sellist tegevust kuriteona, eelkõige, kui selline tegevus on seotud kihlvedudega, mis tähendab spordivõistluse või selle etapi tulemuste tahtlikku ja pettuslikku manipuleerimist, et saada eelis, mis ei põhine ainult normaalsel sporditegevusel või sellega kaasneval määramatusel;

85. nõuab tungivalt, et spordialaliidud teeksid spordi aususe kaitsmiseks liikmesriikidega tihedat koostööd;

86. kutsub komisjoni üles võitlema üleminekute läbipaistmatusega ja võistluste tulemustes kokkuleppimisega, nagu ELi korruptsioonivastases strateegias teatavaks tehtud, kehtestades selle valdkonna kuritegude määratlemiseks miinimumeeskirjad;

87. väljendab suurt muret spordivaldkonnas toimuva tõsise ebaseadusliku tegevuse, näiteks rahapesu tõttu, ning kutsub liikmesriike üles tõhustama koostööd kõnealuste küsimustega tegelemisel ja tagama mängijate ülemineku ja agentide tegevuse osana tehtavate finantstehingute suurem läbipaistvus;

88. kinnitab, et tuleb välja töötada vahendid, mille eesmärk on edendada ametiasutuste, spordiasutuste ja hasartmängude korraldajate vahelist koostööd seoses spordipettuste juhtumitega, ning samuti tuleks kaaluda koostööd Europoli ja Eurojustiga;

89. tunnustab spordikohtute õiguspärasust spordivaldkonna vaidluste lahendamisel, tingimusel et need austavad inimeste põhiõigust õiglasele kohtumõistmisele; nõuab, et Spordi Arbitraazikohus võtaks ELis tekkinud spordivaidluste lahendamisel arvesse ELi õiguse sätteid;

90. palub komisjonil esitada aastaks 2012 ettepanek, mis võimaldaks paremini mõista spordivaldkonna erivajadusi ja võtta konkreetseid meetmeid nende arvestamiseks, võttes täielikult arvesse ELi toimimise lepingu artikli 165 sõnastust;

Koostöö kolmandate riikide ja rahvusvaheliste organisatsioonidega

91. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tegema kolmandate riikidega koostööd sellistes küsimustes nagu rahvusvaheline mängijate üleminek, alaealiste mängijate ekspluateerimine, piraatlus, võistluste tulemustes kokkuleppimine ja ebaseaduslikud kihlveod; rõhutab samuti rahvusvahelise koostöö tugevdamise olulisust spordi arendamiseks arenguriikides;

92. ootab läbipaistvuse ja ausa rahastamise jälgimiseks ning korruptsiooni ja inimkaubanduse vastu võitlemiseks loodud süsteemide tulemusi; rõhutab, et süsteimid peavad olema kooskõlas ELi õiguse ja andmekaitse-eeskirjadega; palub, et spordi juhtorganid ühendaksid TMSi andmed teiste korruptsioonivastaste süsteemidega, et tagada tõhusam järelevalve ja võidelda võistluste tulemustes kokkuleppimise vastu;

Neljapäev, 2. veebruar 2012

93. rõhutab, et tuleb tegeleda nii ELis kui ka väljaspool asuvate loata hasartmängude korraldajatega, kuna neil on võimalik spordipettuste järelevalve süsteemist kõrvale hoida;

94. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles edendama kogu kolmandate riikidega tehtava koostöö käigus olümpiaareglite ja -eeskirjade järgimist kogu maailmas;

95. nõuab, et klubid jälgiksid sisserände-eeskirjadest kinnipidamist kolmandatest riikidest pärit noorte liikmeks võtmisel ja tagaksid, et kõik nende lepingu tingimused on kooskõlas kehtiva õigusega; nõuab, et noored sportlased saaksid soovi korral rahuldatavatel tingimustel päritoluriiki tagasi pöörduda, eelkõige juhul, kui nende karjäär ei õnnestu; rõhutab sellega seoses, et on väga oluline jõustada asjaomased õigusaktid;

96. rõhutab vajadust tugevdada alaealiste kaitset rahvusvaheliste üleminekute korral; on arvamisel, et rahvusvahelised üleminekud on potentsiaalselt ohtlikud noorte sportlaste jaoks, kes lahkuvad varakult oma perekonna juurest ja riigist ning on seetõttu eriti ohustatud ja peaksid olema spordiorganisatsioonide pideva hoole all;

97. kutsub komisjoni ja Euroopa välisteenistust üles edendama nii meeste kui ka naiste täielikku vabadust harrastada mis tahes spordiala, sõltumata naistele kultuurilistel, traditsioonilistel, ajaloolistel või usulistel põhjustel ühiskonnas kehtestatud eeskirjadest või kohustustest;

Euroopa identiteet spordi kaudu

98. kutsub komisjoni üles laiendama olemasolevaid programme, mis edendavad sporti arengupoliitika vahendina, ja esitama selles valdkonnas uusi algatusi;

99. palub komisjonil

— korraldada igal aastal Euroopa spordi päev, millega edendatakse harrastus- ja elukutseliste spordi sotsiaalset ja kultuurilist rolli ning spordi rahvatervisele kasulikke külgi;

— toetada iga-aastast Euroopa spordipealinna nimetamist Euroopa spordipealinnade liidu eestvedamisel koos rahalise toetuse ja vajaliku kontrolliga;

— toetada kohalikke traditsioonilisi omamaiseid spordialasid, mis on osa ELi rikkalikust kultuurilisest ja ajaloolisest mitmekesisusest ning sümboliseerivad juhtlauset „Ühinenud mitmekesisuses”, suurendades teadlikkust kõnealustest mängudest muu hulgas Euroopa kaardi ja Euroopa festivalide edendamise kaudu;

— luua liikuvusprogramm ja asjaomased meetmed noortele harrastusportlastele ja treeneritele, et võimaldada neil õppida uusi treeningmeetodeid, selgitada välja parimad tavad ja arendada spordi kaudu selliseid Euroopa väärtusi nagu aus mäng, austus ja sotsiaalne kaasamine ning soodustada kultuuridevahelist dialoogi;

— aidata edendada treenerite vahetuse liikuvusprogramme;

— teha koostööd liikmesriikide ja spordiorganisatsioonidega kohaliku tasandi spordi aususe kaitsmiseks;

— toetada liikmesriikide tööd andmete kogumisel ja uurimisel parimate tavade vahetamise eesmärgil;

Neljapäev, 2. veebruar 2012

100. teeb ettepaneku heisata ELi territooriumil korraldatavatel suurtel rahvusvahelistel spordiüritustel Euroopa lipp ja soovib spordialaliitudel kaaluda ideed, et lipp võiks olla kujutatud ka liikmesriikide sportlaste võistlusvormil kõrvuti riikide lippudega; rõhutab, et see peaks olema täiesti vabatahtlik ning liikmesriikide ja spordiorganisatsioonide otsustada, kas nad seda võimalust kasutavad;

*

* *

101. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele ning Euroopa, rahvusvahelistele ja riikide spordialaliitudele.

Jäätmekäitluse direktiivi kohaldamine

P7_TA(2012)0026

Euroopa Parlamendi 2. veebruari 2012. aasta resolutsioon küsimuste kohta, mida petitsoonide esitajad on tõstatanud seoses jäätmekäitluse direktiivi ja sellega seotud direktiivide kohaldamisega Euroopa Liidu liikmesriikides (2011/2038(INI))

(2013/C 239 E/10)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse ELi toimimise lepingu artiklis 227 sätestatud petitsooniõigust,
- võttes arvesse laekunud ja petitsoonikomisjoni raporti lisas esitatud petitsoone (A7-0335/2011),
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. novembri 2008. aasta direktiivi 2008/98/EÜ, mis käsitleb jäätmeid ja millega tunnistatakse kehtetuks teatud direktiivid ⁽¹⁾,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. novembri 2008. aasta direktiivi 2008/99/EÜ keskkonna kaitsmise kohta kriminaalõiguse kaudu ⁽²⁾,
- võttes arvesse nõukogu 26. aprilli 1999. aasta direktiivi 1999/31/EÜ prügilate kohta ⁽³⁾,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. detsembri 2000. aasta direktiivi 2000/76/EÜ jäätmete põletamise kohta ⁽⁴⁾,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. juuni 2001. aasta direktiivi 2001/42/EÜ teatavate kavade ja programmide keskkonnamõju hindamise kohta ⁽⁵⁾,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuari 2003. aasta direktiivi 2003/4/EÜ keskkonna-teabele avaliku juurdepääsu ja nõukogu direktiivi 90/313/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta ⁽⁶⁾,

⁽¹⁾ ELT L 312, 22.11.2008, lk 3.

⁽²⁾ ELT L 328, 6.12.2008, lk 28.

⁽³⁾ EÜT L 182, 16.7.1999, lk 1.

⁽⁴⁾ EÜT L 332, 28.12.2000, lk 91.

⁽⁵⁾ EÜT L 197, 21.7.2001, lk 30.

⁽⁶⁾ ELT L 41, 14.2.2003, lk 26.

Neljapäev, 2. veebruar 2012

- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. mai 2003. aasta direktiivi 2003/35/EÜ, milles sätestatakse üldsuse kaasamine teatavate keskkonnaga seotud kavade ja programmide koostamisse ning muudetakse nõukogu direktiive 85/337/EMÜ ja 96/61/EÜ (KMH) seoses üldsuse kaasamisega ning õiguskaitses kättesaadavusega ⁽¹⁾,
 - võttes arvesse keskkonnateabele juurdepääsu, keskkonnanäasjade üle otsustamises üldsuse osalemise ning neis asjus kohtu poole pöördumise konventsiooni (Århus, Taani, 25. juuni 1998),
 - võttes arvesse 2011. aasta juuli eksperdiuuringut „Jäätmekäitlus Euroopa Liidus: põhiprobleemid ja parimad tavad”,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 202 lõiget 2,
 - võttes arvesse petitsioonikomisjoni raportit (A7-0335/2011),
- A. arvestades, et ajavahemikus 2004–2010 laekus petitsioonikomisjoni ja tunnistati vastuvõetavaks 114 petitsiooni, milles väideti, et järgmised liikmesriigid on rikkunud antud reguleeriva raamistiku sätteid: Itaalia, Kreeka, Prantsusmaa, Hispaania, Iirimaa (igaihe kohta üle 10 petitsiooni), Bulgaaria, Ühendkuningriik, Poola, Rumeenia, Saksamaa (igaihe kohta 3–10 petitsiooni), Austria, Ungari, Leedu, Malta, Portugal ja Slovakkia (igaihe kohta 1 petitsioon);
- B. arvestades, et petitsioonikomisjon on koostanud viis raporti projekti jäätmeid käsitlevate petitsioonidega seotud teabekogumiskülastuste kohta Iirimaa (2), Fos-sur-Mer (Prantsusmaa) (3), Path Head (Ühendkuningriik) (4), Campaniasse (Itaalia) (5) ja Huelvasse (Hispaania) (6);
- C. arvestades, et järjepidevalt laekub kõige rohkem petitsioone keskkonnaküsimuste kohta ja selle oluliseks alarühmaks on petitsioonid jäätmete kohta ning arvestades, et jäätmeprobleemid avaldavad otsest mõju kodanikele kogu ELis, eriti seoses uute jäätmekäitluskohtade loamenetlusega või olemasolevate tegevusega ja murega üldise jäätmekäitluse pärast;
- D. arvestades, et suur osa petitsioone jäätmete kohta puudutavad jäätmekäitluskohti, kusjuures 40% petitsioone käsitlevad kavandatavate uute jaamade loamenetlust, 40% olemasolevate tegevust, millest 75% käsitlevad prügilaid, 25% jäätmepõletusjaamu, ning ülejäänud tõstatavad üldise jäätmekäitluse probleeme;
- E. arvestades, et viimased Eurostati andmed (2009) näitavad, et üks ELi kodanik tekitab keskmiselt 513 kg jäätmeid aastas, kusjuures paljud uued liikmesriigid tekitavad keskmisest palju vähem jäätmeid ja suurem osa tööstusriike kõige rohkem;
- F. arvestades, et kõige rohkem jäätmeid tekitavate riikide ringlussevõtu, kompostimise ja energia tootmiseks jäätmete põletamise määr on kõige suurem ja prügilasse ladestamise määr on nullilähedane või sellist jäätmekäitlusviisi enam ei kasutata, samas kui keskmiselt kõige vähem jäätmeid tekitavad liikmesriigid kasutavad prügilaid kõige enam ja nende ringlussevõtu ning isegi põletamise määrad on palju väiksemad;
- G. arvestades, et mõnes põletusjaamas puudub vajalik infrastruktuur jäätmete sorteerimiseks ja käitlemiseks; arvestades, et nähtavasti ei ole seatud selgeid norme selle kohta, milliseid jäätmeid tohib põletada, ja seetõttu püsib mure jäätmete põletamisel tekkiva mürgise tuha ladustamise pärast;

⁽¹⁾ ELT L 156, 25.6.2003, lk 17.

⁽²⁾ DT 682330.

⁽³⁾ DT 745784.

⁽⁴⁾ DT 778722.

⁽⁵⁾ DT 833560 + B7-0073/2011.

⁽⁶⁾ DT 820406.

Neljapäev, 2. veebruar 2012

- H. arvestades, et jäätmeid käsitlevas direktiivis 2008/98/EÜ (jäätmete raamdirektiiv) on kehtestatud eeskirjad, et vältida või vähendada jäätmete tekitamise ja käitlemise halba mõju, vähendada ressursikasutuse üldist mõju, parandada ressursikasutuse tõhusust, pakkuda ELi kodanikele tervise ja heaoluga seotud hüvesid ning saavutada samas keskkonnasäästlik jäätmekäitlusmeetod ja kaitsta nii keskkonda ja inimeste tervist;
- I. arvestades, et direktiivis 2008/99/EÜ keskkonna kaitsmise kohta kriminaalõiguse kaudu määratakse minimaalne arv tõsiseid keskkonnakuritegusid ja selles nõutakse, et liikmesriigid kehtestaksid tõhusamalt hoiatavad kriminaalkaristused sellist liiki kuritegude eest, kui need on sooritatud tahtlikult või raskest hooletusest;
- J. arvestades, et jäätmete raamdirektiiviga kooskõlas oleva jäätmekäitlusstrateegiaga tuleb tagada, et kõik jäätmed kogutakse kokku ja suunatakse asjakohaste jäätmekäitlustehaste võrgustikku taaskasutamiseks ja lõpuks kõrvaldamiseks, kusjuures vaja on meetmeid jäätmete tekke vähendamiseks juba nende tekkekohas;
- K. arvestades, et mõnes piirkonnas, nt Prantsusmaal Fos-sur-Meris (2008), Ühendkuningriigis Path Headis (2009), Hispaanias Huelvas (2009) ja Itaalias Campanias (2011), on edusammud jäätmete vähendamisel ja kodumajapidamisjäätmete ringlussevõtul olnud minimaalsed, ning et kodumajapidamis- ja muid jäätmeid viiakse hoolimatult prügilatesse, mõnel juhul ka segamini eri tüüpi tööstusjäätmatega;
- L. arvestades, et jäätmete raamdirektiivi ülevõtmise tähtaeg oli 2010. aasta detsember, kuid seda järgis ainult kuus liikmesriiki, ja komisjon võtab aktiivseid meetmeid tagamaks, et ülejäänud viiksid ülevõtmise lõpule ja alustaksid kiiresti rakendamisega;
- M. arvestades, et kodumajapidamisjätmeid tuleks kooskõlas jäätmete raamdirektiivi artikliga 4 käidelda vastavalt jäätmehierarhiale, kuhu kuulub jäätmete tekke vältimine, vähendamine, korduvkasutus, ringlussevõtt, muu taaskasutus, näiteks energiakasutus, ja kõrvaldamine;
- N. arvestades, et ressursitõhus Euroopa on üks Euroopa 2020. aasta strateegia juhtalgatusi ja et jäätmete raamdirektiiviga püstitati olmejäätmete ringlussevõtu 50% eesmärk, mis tuleb kõigis liikmesriikides saavutada aastaks 2020, märgib, et ELi muutmine ringlussevõtmise traditsiooniga ja keskkonnahoidlikuks majanduseks, milles kasutatakse jäätmeid ressursina, on oluline ressursitõhususe eesmärgi saavutamiseks;
- O. arvestades, et jäätmete raamdirektiivile vastavate jäätmekäitluskavade puudumisel on mitu põhjust, sealhulgas rakendamise ja jõustamise puudumine, puudus asjakohase väljaõppega töötajatest nii kohalikul kui ka piirkondlikul tasandil, puudulik kontroll ELi tasandil, ebapiisav rahaliste vahendite eraldamine ja trahvisüsteemi puudumine, jättes seega kasutamata head jäätmekäitlusvõimalused, mille abil vähendada kasvuhoonegaaside heitmeid ja muud keskkonnamõju ning kahandada Euroopa sõltuvust imporditud toormaterjalidest;
- P. arvestades olulist, aga tihti tähelepanuta jäetud tegurit, et ringlussevõtt tekitab kuni pool miljonit võimalikku töökohta, ja asjaolu, et teatud jäätmed on kasulik ressurss, mis võib aidata kaasa keskkonnasäästlikkuse suurendamisele ning üleminekule keskkonnasäästlikule majandusele;
- Q. arvestades, et ELis on biojäätmete käitlemine veel algusjärgus ja kehtivaid õigusakte tuleb arendada ja meetodeid tõhustada;
- R. arvestades, et jätkuvalt tuleb pidada prioriteediks ELi eesmärkide järgimist kogumise, ringlussevõtu ja prügilatesse ladestamise vältimise valdkonnas;

Neljapäev, 2. veebruar 2012

- S. arvestades, et liikmesriikidel lasub riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil põhivastutus ELi õigusaktide rakendamise eest, kuid et kodanikud peavad jäätmepoliitika rakendamise tagamise eest vastutavaks Euroopa Liitu, kellel puuduvad ometi asjakohased vahendid õigusaktide jõustamiseks;
- T. arvestades, et vastavalt Århusi konventsioonile on kodanikel õigus saada teavet oma piirkonna olukorra kohta ja ametiasutustel on kohustus seda teavet jagada ning motiveerida kodanike vastutustundlikku suhtumist ja käitumist; arvestades, et direktiivi 2003/35/EÜ kohaselt peavad liikmesriigid tagama, et üldsusele antaks õigeaegsed ja tõhusad võimalused võtta osa koostatavate kavade ja programmide ettevalmistamisest, muutmisest ja läbivaatamisest;
- U. arvestades, et kodanikud väljendavad petitsioonidega arvamust, et riigiasutused ei kontrolli olukorda ja ei ole mõnikord valmis tegema vajalikke pingutusi lahenduste saavutamisele kaasa aitamiseks, usalduslikud suhted on kahjustatud ja liigutakse avaliku vastuseisu ja tegevuse soikumise suunas;
- V. arvestades, et hiljutises komisjoni tellitud uuringus⁽¹⁾ ELi jäätmekäitlusameti loomise võimalikkuse uurimiseks toodi esile asjaolu, et mitu liikmesriiki ei ole suutelised valmistama ette jäätmekavu, samuti viima läbi ülevaatusi, kontrolle ega muid tegevusi jäätmeid käsitlevate õigusaktide korrallikuks jõustamiseks;
- W. arvestades, et uuringuga tuvastati ulatuslik nõuete mittevastavus, ebaseaduslik jäätmete kaadamine ja transport, palju kodanike kaebusi ja rikkumisuhtumid Euroopa Kohtus ning sellest tulenevalt ELi jäätmealaste õigusaktide üldeesmärgi ehk inimeste tervise ja keskkonna kaitse saavutamise puudulikkus;
- X. arvestades, et jäätmete ebaseaduslikust kõrvaldamisest on saanud samuti organiseeritud kuritegevuse osa, mis tekitab küsimuse vastutavate asutuste rolli kohta ja tööstusjäätmetega seoses tööstuse kaassüü kohta;
- Y. arvestades, et seire- ja kontrollikord, mis peab tagama, et toksilised jäätmed ei saastaks kodumajapidamisjäätmeid, on mõnikord nõrk või puudub täiesti, tuues kaasa prügilate ja jäätmepõletusseadmete saastatuse; arvestades, et tuleb rõhutada seda, et kategooriliselt keelatud on mürgiste jäätmete kõrvaldamiseks neid põletada rajatistes, mis on ehitatud kodumajapidamisjäätmete põletamiseks;
- Z. arvestades, et petitsioonide põhjalik analüüs kinnitab, et toimiva ja keskkonnasäästliku jäätmekäitlusüsteemi õigusaktid on enamjaolt vastu võetud ja et peamised probleemid on seotud rakendamise ja jõustamisega, sest 95% petitsioonidest puudutavad ebaõnnestumisi kohalike ja piirkondlike omavalitsuste tasandil;
- AA. arvestades, et olukorra üks väga tähtsaid põhjusi on teabe, teadlikkuse, haldussuutlikkuse, raha ja muude ressursside puudumine kohalikul tasandil;
- AB. arvestades, et komisjon on suurendanud toetust – sh 4,1 miljardit eurot 2005/2006. aastal – ELi jäätmealase õigustiku rakendamise ja jõustamise parandamisele riiklikul tasandil; arvestades, et 2009. aasta lõpus moodustasid jäätmetega seotud rikkumisuhtumid siiski 20% kõigist keskkonnavalitsuste rikkumistest;
- AC. arvestades, et halva jäätmekäitluse kulud on suured ja kogu jäätmekäitlust hõlmav piirkondlik süsteem aitaks oluliselt säästa;

⁽¹⁾ Jäätmepoliitika rakendamise ameti loomise teostatavusuuring („Study on the feasibility of the establishment of a Waste Implementation Agency”), muudetud lõpparuanne, 7. detsember 2009.

Neljapäev, 2. veebruar 2012

- AD. arvestades, et kuigi jäätmealaste õigusaktide rakendamine ELis on riigi ülesanne, käitlevad era- ja hargmaised ettevõtjad 60% kodumajapidamisjäätmest ja 75% ettevõtjate tekitatud jäätmest ning selle aastakäive on 75 miljardit eurot ⁽¹⁾;
- AE. arvestades, et uute prügilate ja jäätmepõletusjaamade rajamine kuulub keskkonnamõju hindamise direktiivi ⁽²⁾ I lisa punkti 9 alla ja selle artikli 4 lõike 1 kohaselt tuleb viia läbi keskkonnamõju hindamine või artikli 4 lõike 2 kohaselt vähemalt uuring, kui prügila kuulub II lisa punkti 11 alapunkti b alla;
- AF. arvestades, et jäätmeladestusload kuuluvad keskkonnamõju hindamise direktiivi II lisa alla, kui jäätmeladestuskohad on „töenäoliselt olulise keskkonnamõjuga” ja nende suhtes kehtivad liikmesriikide sätestatud künnise kriteeriumid;
- AG. arvestades, et keskkonnamõju hindamise direktiivi artikli 6 lõikes 4 on sätestatud, et „asjaomasele üldsusele antakse õigeaegsed ja tõhusad võimalused võtta osa artikli 2 lõikes 2 nimetatud keskkonnamõju otsuste tegemise korrast ning selleks antakse üldsusele õigus esitada pädevale asutusele või pädevatele asutustele märkusi ja arvamusi, kui selleks on enne teostusloa taotluse kohta otsuse tegemist veel võimalus”;
- AH. arvestades, et ELi direktiivides ja Ärhusi konventsioonis viidatakse konkreetselt teabe kättesaadavusele ja üldsuse osalemisele keskkonnaasjade üle otsustamisel;
- AI. arvestades, et paljudes petitsioonides väidetakse, et jäätmekäitluskoha loamenetlus ei olnud täielikus vastavuses ELi õigusaktidega, eriti keskkonnamõju hindamise ja avaliku arutelu osas;
- AJ. arvestades, et kui luba vastab direktiivis sätestatud parameetritele ja teostatud on keskkonnamõju hinnang, siis pole komisjonil volitusi riigiasutuste otsustesse sekkumiseks; arvestades siiski, et mõnes liikmesriigis ei ole enne prügilate avamise, laiendamise või jäätmepõletusjaamade ehitamise lubade andmist põhjalikke mõjuhindamisi läbi viidud;
- AK. arvestades, et kohtumenetlust saab siiski alustada alles pärast seda, kui liikmesriigid on projekti heaks kiitnud; arvestades, et kodanikel on raske mõista, et EL ei saa tõhusalt sekkuda seni, kuni kogu menetlus on lõpetatud ja liikmesriigid on projekti heaks kiitnud;
- AL. arvestades, et avaliku arutelu ja keskkonnamõju hindamise käigus kodanike tõstatatud küsimused kavandatavate uute prügilate asukohtade kohta puudutavad sageli väidetavaid kaitsealadega seotud rikkumisi, nagu Vesuviuse rahvuspargis asuva prügila puhul, või kartust nende negatiivse mõju pärast tervisele ja heaolule;
- AM. arvestades, et petitsioonide esitajad vaidlustavad uute prügilate jaoks kavandatud asukohad, sest nad leiavad, et prügilatega tungitakse keskkonna- ja kultuurikaitsealadele, nagu näiteks petitsioonid kava kohta avada uus prügila Vesuviuse rahvuspargis; arvestades, et EP on seisukohal, et prügilate rajamine Natura 2000 võrgustiku aladele ei tohiks olla kooskõlas ELi keskkonnamõju hindamise õigusaktidega;
- AN. arvestades, et prügiladirektiivis sätestatakse tegutsemislubade andmise ning tegutsemise ja järelhoolduse etapi aegse ühise järelevalvekorra parameetrid ning et direktiivi sätteid ei kohaldata enne direktiivi ülevõtmist suletud prügilatele; arvestades, et direktiivis loetletud kriteeriumid viitavad asukohale, vee seirele ja nõrgvee käitlusele, pinnase ja vee kaitsele, gaasi kontrollile, häiringutele ja ohtudele, stabiilsusele ja tõketele;

⁽¹⁾ Euroopa Jäätmekäitlejate Liit (FEAD), Brüsseli deklaratsioon, 15. veebruar 2011.

⁽²⁾ 85/337/EMÜ.

Neljapäev, 2. veebruar 2012

- AO. arvestades, et petitsioonikomisjonile on laekunud mitu petitsiooni – eriti mainimisväärt on petitsioon, mille tõttu saadeti teabekogumiskülastus Path Headi (Ühendkuningriik) – prügilate kohta, mis asuvad majade lähedal ja kus elanikke kahjustavad mürgiste koostisosadega lõhnad, suurenenud õhusaaste ja nende kodude läheduses paljunevad kahjurid; arvestades siiski, et kuna ELi õigusaktides ei ole sätestatud täpsemaid kriteeriume prügilate läheduse kohta kodudele, koolidele ja haiglatele, kohaldatakse inimeste tervise ja keskkonna kaitse tagamise täpsete nõuete määratlemisel aluslepingutes sätestatud subsidiaarsuse põhimõtet;
- AP. arvestades, et prügilaid käsitlevates petitsioonides väljendatakse tihti muret põhjavee võimaliku saastamise pärast, sest vanematel prügilatel võib puududa vooderdis, et vältida nõrgvee sattumist põhjavee kihtidesse või vooderdis võib paista kahjustatud, luues kahtlusi nõrgumise suhtes, või asub prügila geoloogiliselt ebastabiilsel alusel ja liiga lähedal põhjavee või joogivee varudele;
- AQ. arvestades, et alates 2001. aastast on komisjon teatanud 177st prügiladirektiivi rikkumisest ja et hiljutise inventuuri käigus on tuvastatud ELis vähemalt 619 ebaseaduslikku prügilat;
- AR. arvestades, et komisjonile saadetud petitsioonid ja kaebused tõendavad suure arvu ebaseaduslike prügilate olemasolu ja loata tegutsemist, kuigi piisava seire puudumise tõttu on nende täpne arv teadmata;
- AS. arvestades, et on tuletatud meelde, et prügilad peaksid olema viimane võimalus; arvestades, et mõnes jäätmetekke vältimises, ringlussevõtus ja taaskasutuses maha jäänud liikmesriigis võib juhtuda, et riigiasutustele avaldatakse jäätmete kõrvaldamiseks survet olemasolevate – isegi nõuetele mittevastavate – prügilate laiendamiseks või ajutiselt uute avamiseks;
- AT. arvestades, et jäätmehierarhias madalal asuv jäätmepõletusjaamade kasutamine on juurdunud ja kodanike poolt aktsepteeritav teatavates riikides, kelle kohta arvatakse, et nende tegevus vastab suuresti jäätmete raamdirektiivile, ja kes tegelevad jäätmekäitluse käigus energia ringlussevõttuga, ning arvestades, et riigid, kes ei ole seni jäätmete põletamisega alustanud, võivad otsustada seda teistele järelejätmiseks teha;
- AU. arvestades, et seda saab teha üksnes range kontrolli ja asjakohaste ELi õigusaktide järgimise tingimustes ja pidades meeles, et sellised meetmed kutsuvad tõenäoliselt esile nende ümbruskonna elanike arusaadavat protesti, keda see kõige vahetumalt mõjutab ja kes on mures mõju pärast oma tervisele;
- AV. arvestades, et tuleb tunnistada, et uusim tehnoloogia on põletusjaamade heidet oluliselt vähendanud; arvestades, et mõnedes liikmesriikides, eriti neis, kus jäätmete põletamise osakaal on suur, näivad kohalikud elanikud rohkem nendega nõustuvat, võib-olla väljendades sellega positiivset hinnangut soojuse või elektri tootmisele põletusjaamades ning samuti seepärast, et on olemas selge teave nende tegevuse kohta;
- AW. arvestades, et põletusjaamade rajamisele on samadel põhjustel vastuseis nagu prügilate rajamiselegi ja et selles on kesksel kohal hirm õhu saastamise ja kahjuliku mõju pärast inimeste tervisele ja/või keskkonnakaitsealustele aladele;
- AX. arvestades, et riigiasutused valivad põletusjaamade asukohaks tihti piirkonnad, mis juba kannatavad suure õhusaaste all, samas kui ei tohiks eirata kumulatiivset mõju piirkonna elanike tervisele, ning et tihti jäetakse uurimata alternatiivsed jäätmete kõrvaldamise viisid ja energia tootmine metaankääritamise teel;
- AY. arvestades, et keskendumine energiatootmises esimese valikuna jäätmepõletusele on siiski raiskavam jäätmekäitlusviis kui jäätmetekke vältimine, ringlussevõtt ja taaskasutus, seega tuleks neid viise eelistada vastavalt jäätmete raamdirektiivi jäätmehierarhiale;

Neljapäev, 2. veebruar 2012

- AZ. arvestades, et õigusaktides sätestatud ringlussevõtu ja vältimise eesmärgi saavutamiseks on vajalik kodanikuühiskonna aktiivne osalemine, sidusrühmade suurem osalemine ja inimeste suurem teadlikkus, mis tuleks saavutada inimeste teadlikkuse suurendamiseks korraldatavate meediakampaaniate kaudu;
- BA. arvestades, et kõigis petitsioonikomisjoni jäätmeküsimusega seotud tutvumisreiside raportites räägitakse viletsast või olematust suhtlusest kodanike ja asutuste vahel, mis võib vahel viia pingeliste olukordadeni ja meeleavaldusteni, millest räägib sageli ajakirjandus;
- BB. arvestades, et maailma rahvastik kasvab ja seega suureneb eeldatavasti märgatavalt ka kogutarbimine, mis avaldab suuremat survet ka jäätmekäitlusele; arvestades, et kõnealuse probleemi lahendamiseks on vaja muu hulgas suurendada teadlikkust ja rakendada jäätmehierarhia põhimõtet;
- BC. arvestades, et petitsioonikomisjonil puudub ennetav või õiguslik pädevus, kuid komisjon on võimeline kaitsma kodanike huve, eelkõige juhul, kui probleemid on seotud ELi õiguse kohaldamisega, tehes koostööd vastutavate asutustega, et leida lahendused ja selgitused petitsioonides tõstatatud probleemidele;
1. kutsub liikmesriike üles võtma viivitamata üle jäätmete raamdirektiiv ja tagama selle kõigi nõuete järgimine, eelkõige põhjalike jäätmekäitluskavade vastuvõtmine ja rakendamine, sealhulgas kõigi ELi õigusaktides seatud eesmärkide õigeaegne täitmine;
2. kutsub komisjoni üles jälgima hoolikalt seda, kuidas liikmesriigid võtavad oma siseriiklikku õigusesse üle ELi direktiivi keskkonna kaitsmise kohta kriminaalõiguse kaudu, tagades, et see toimub kiiresti ja tõhusalt; kutsub komisjoni üles pöörama tähelepanu organiseeritud kuritegevuse kõigi vormide osale keskkonnavalustes õigusrikkumistes;
3. nõuab tungivalt, et liikmesriigid kiirendaksid täiustatud jäätmekäitlusstrateegia vastuvõtmist kooskõlas jäätmete raamdirektiiviga, võttes arvesse asjaolu, et jäätmed ja saaste ohustavad olulisel määral inimeste tervist ja keskkonna puutumatust;
4. palub riigiasutustel tunnistada, et suuremas osas liikmesriikides on korrektsete jäätmekäitlusstrateegiate, infrastruktuuri ja rajatiste loomiseks vaja suuri investeeringuid, ja leiab, et selleks tuleks kaaluda teatud osa Ühtekuuluvusfondi vahendite sihtotstarbelist eraldamist või otsest rahastamist Euroopa Investeerimispankalt;
5. on seisukohal, et liikmesriikide ja ELi tasandil tuleb suurendada kohapealse kontrolli ja jõustamise võimekust, et tagada jäätmekäitlust käsitlevate õigusaktide parem järgimine, ja nõuab seetõttu tungivalt, et liikmesriigid tugevdaksid oma kontrolli, seire ja muud võimekust jäätmekäitlusahela igas etapis, et jõustada jäätmekäitlust käsitlevaid õigusakte paremini, ja palub komisjonil näha ette konkreetsed menetlused, et kohaldada täielikult ja tõhusalt subsidiaarsuse põhimõtet liikmesriikide tõsiste tegemata jätmiste korral;
6. palub, et komisjon annaks pädevatele asutustele konkreetsemaid juhiseid, et aidata neil korrektselt rakendada jäätmealast õigustikku, kuid märgib, et Euroopa tasandil ei ole praegu saadaval piisavalt ressursse; on seepärast seisukohal, et tuleks võtta täiendavaid finants- ja haldusmeetmeid, et pakkuda paremaid juhiseid ja koolitusvõimalusi jäätmete valdkonnas töötavatele ametnikele;
7. kutsub komisjoni üles tuvastama süsteemsemaid puudujääke jäätmekäitlusega seotud direktiivide rakendamisel liikmesriikides, näiteks ebapiisavad jäätmekäitluse infrastruktuuri võrgustikud, liigne prügilate kasutamine, suurenenud prügi tootmine ühe inimese kohta või ringlussevõtu väike osakaal, ja neile keskendumata;

Neljapäev, 2. veebruar 2012

8. usub, et uue ELi jäätmeameti loomine ei ole soovitatav, ja on seisukohal, et praegune ELi tasandi institutsiooniline struktuur – mis põhineb komisjoni keskkonna peadirektoraadil ja Euroopa Keskkonnaametil, kui eksperditeadmistega ja pädeval keskusel – on kulutõhusam, kuigi seda tuleb veelgi tugevdada, et järelevalve ja jõustamine oleksid aktiivsemad;
9. usub, et olemasolev Euroopa Keskkonnaamet võib protsessis abiks olla ja olla konstruktiivsem liikmesriikide jäätmekäitlusstrateegiatest teavitamisel ja nõrkade kohtade tuvastamisel, hinnates, kas liikmesriikide vastu võetud jäätmekäitluskavad on kooskõlas ELi õigusaktidega;
10. on seisukohal, et häid tulemusi parimate tavade mudelite tuvastamisel võib anda tihedam koostöö kohalike, piirkondlike ja riiklike asutuste vahel; märgib, et Regioonide Komitee, Europol, keskkonnaõiguse rakendamise ja jõustamise Euroopa Liidu võrgustik, ühendus Municipal Waste Europe ja Euroopa jäätmekäitlustööstust esindav föderatsioon FEAD võiksid olla kasulikud tavade vahetamise korraldamisel ja aidata nii luua hädavajaliku jäätmepoliitika rakendamisest mõjutatud elanikkonna usaldust;
11. palub ilmses jäätmekriisis liikmesriikidel mõelda sellele, et tõhusamad jäätmekäitlusstrateegiad pakuvad võimalusi nii töökohtade loomiseks kui ka tulude suurendamiseks ning tagavad samal ajal korduvkasutuse, ringlussevõtu ja jäätmetest energia saamise abil keskkonnasäästlikkuse;
12. tuletab meelde, et jäätmekäitlushierarhia on direktiivi 2008/98/EÜ põhiküsimus ja vastavalt kõnealusele direktiivile peaks see olema mis tahes jäätmekäitluse alus; märgib ka, et majanduslikud argumendid räägivad jäätmehierarhia järgimise poolt ja keskenduvad kõigepealt jäätmete tekke ärahoidmisele, seejärel taaskasutusele ja ringlussevõtule ning alles seejärel jäätmepõletusele energia tootmiseks, ning et kulukaid ja mittejätkusuutlikke prügilaid tuleks võimaluste piires vältida;
13. nõuab tungivalt, et komisjon ja liikmesriigid suurendaksid sellega seoses elanike keskkonnateadlikkust töhuga jäätmekäitluse eelistest, eelkõige teavitades neid jäätmete sorteerimise kasulikkusest ja olmejäätmete kogumise tegelikust kulust, aga ka rahalisest kasust olmejäätmete ringlussevõtu korral;
14. usub, et tihedam liikmesriikide ametiasutuste ja petitsioonikomisjoni vaheline koostöö kohalike elanike otseste muredega tegelemisel annaks suurepärase võimaluse hõlbustada vastutavate asutuste ja kohalike kogukondade dialoogi jäätmekäitlusstrateegiate rakendamise prioriteetide kohta ja võib mõnel juhul olla kasulik kohalike vaidluste lahendamisel;
15. teeb ettepaneku, et lepitaks kokku ühistes ELi värvikoodide standardites jäätmeliikide sortimiseks ja ringlussevõtuks, et hõlbustada ja parandada kodanike osalemist jäätmekäitluses ja sellest arusaamist, ning leiab, et see võib aidata liikmesriike nende jõupingutustes ringlussevõtu osakaalu märgatavalt ja kiiresti suurendada;
16. ergutab vastutavaid kohalikke ja piirkondlikke ametiasutusi ja kohalikke kodanikke pidama kavadamisetapis varajast ja tõhusat dialoogi enne, kui tehakse otsused jäätmekäitlusrajatiste ehitamise kohta, mõistes sealjuures, et NIMBY-hoiak (mitte-minu-öuel-hoiak) on selles valdkonnas suur probleem;
17. toonitab, et äärmiselt oluline on rakendada korrektselt ja täielikult keskkonnamõju hindamise direktiivi ja kooskõlastada nõuetekohaselt keskkonnavalaste õigusaktidega nõutavad loamenetlused;

Neljapäev, 2. veebruar 2012

18. kutsub liikmesriike üles tagama, et viidaks läbi täielik keskkonnamõju hindamine enne mis tahes otsuse vastuvõtmist uue jäätmekäitlusrajatise, nimelt põletusjaama, biogaasi tehase või viimase võimalusena uue prügilade ehitamise kohta; usub, et sellised hindamised tuleb muuta kohustuslikuks;

19. mõistab, et teatud juhtudel on vaja teha kiireid otsuseid terava jäätmekriisi lahendamiseks või kriisi vältimiseks, kuid rõhutab, et isegi sel puhul tuleb täielikult kinni pidada olemasolevatest ELi õigusaktidest, eeskätt seetõttu, et kaalul on kohalike kogukondade pikaajaline tervis ja heaolu;

20. on veendunud, et riigiasutuste, erasektori ettevõtjate ja mõjutatud elanikega suhtlemist tuleb edendada ja kodanikel peab olema parem juurdepääs objektiivsele teabele, vajaduse korral koos tulemuslike haldus- ja kohtuliku kontrolli mehhanismidega;

21. nõuab tungival, et komisjon toetaks ja tugevdaks avaliku ja erasektori partnerluse võrgustikku seoses teavituskampaaniate projektidega; kutsub üles toetama kampaaniat „maailm puhtaks”, mille toetuseks on üle 400 parlamendiliikme allkirjastanud kirjaliku deklaratsiooni ja millele loodetakse järgmisel aastal miljonite vabatahtlike toetust;

22. on seisukohal, et petitsioonide allkirjastajaid võiks julgustada selliseid mehhanisme nende olemasolul täielikult kasutama ja et see võib ELi tasandi meetmetega võrreldes olla tulemuslikum ja kiirem, eriti kui küsimuse all on konkreetsed jäätmekäitlusrajatised;

23. nõuab tungival, et komisjon esitaks selgemad ja täpsemad prügilate asukoha kriteeriumid seoses kohaliku hoonestuse, koolide ja tervishoiuasutustega, et saavutada tugevamad tagatised võimalike ohtude eest inimestele ja keskkonnale, pidades meeles, et arvesse tuleb võtta hulka muutujaid ja kohalikke kaalutlusi ning austada selles täielikult subsidiaarsuse põhimõtet;

24. soovib liikmesriikide ametiasutustel teha koostööd, eriti jäätmekäitlustehaste kavandamisel piirialadele, ja tagada, et viidaks läbi piiriüleised mõjuhindamised, milles võetakse arvesse kõigile kodanikele ja huvitatud osapooltele olulist teavet;

25. ergutab komisjoni täielikult tunnistama ajaloopärandi alasid, bioloogilise mitmekesisuse – nagu veepoliitika raamdirektiivis, elupaikade ja loodusliku linnustiku kaitse direktiivis mainitud mitmekesisus – kaitset ja edendamist käsitlevate tõhusate keskkonnanalaste õigusaktide ning keskkonnamõju hindamise ja strateegilise keskkondliku hindamise direktiivide ning jäätmekäitlust käsitlevate õigusaktide vahelist seost;

26. ergutab komisjoni tagama, seal kus tema pädevus võimaldab, ELi õiguse menetlusnõuete (keskkonnamõju hindamine, avalik arutelu) järgimine, sealhulgas looduse ja ajaloopärandi alade kaitse direktiivide nõuded;

27. on seisukohal, et kasutada võib ainult ametlikult akrediteeritud, ELi prügiladirektiiviga kooskõlas ja õigusjärgse loaga prügilaid ja nende asukoht tuleks selgelt ära näidata ja dokumenteerida, ning muud prügilad tuleb kuulutada ebaseaduslikeks, need tõhusalt sulgeda, muuta ohutuks ja endisse seisukorda seada ning nende lähiümbrust võimalike halbade tagajärgede suhtes tõhusalt jälgida;

28. on seisukohal, et vaja on avalikke ja selgesõnalisi prügi vastuvõetavuse kriteeriumeid ja tõhusat järelevalvesüsteemi (eriti ohtliku) prügi jaoks, et transporditaks ainult vastuvõetavat prügi ja ladestataks see prügilates või põletataks põletusjaamades; usub, et regulaarset etteteeatamata proovivõttu ja katseid tuleks kohaldada ühtemoodi kõigis liikmesriikides;

Neljapäev, 2. veebruar 2012

29. on seisukohal, et rohkem rõhku tuleb asetada orgaaniliste jäätmete taaskasutusele, eelkõige valdavalt põllumajanduslikes piirkondades, asjaolu, millele on siiani vähe tähelepanu pööratud;
30. nõuab, et võetaks vastu põletusjaamade peamiste heiteväärtuste mõõtmise kriteeriumid ja et mõõtmistulemused tehtaks kättesaadavaks internetis reaajas avalike arutelude jaoks, et tekitada usaldust kohalikes kogukondades ja pakkuda tõhusat hoiatussüsteemi kõrvalekallete tekkimisel;
31. tuletab liikmesriikidele meelde, et isegi kui probleemid tekivad kohalike ja piirkondlike omavalitsuste tasandil, vastutavad nad kõigi ELi standardite ja lubade järgimise tõhusa seire ja järelevalve eest, ning julgustab neid tagama selle teostamiseks piisava ja pädeva personali komplekteerimine, sealhulgas sagedased kohapealsed ülevaatused;
32. märgib, et viivitamatult tuleb tähelepanu pöörata lahtisele ja ebaseaduslikule sega- ja identifitseerimata jäätmete ladestamisele, ja nõuab range halduskontrolli kehtestamist; tuletab pädevatele asutustele meelde, et vastavalt direktiivile saastuse kompleksse vältimise ja kontrolli kohta (2008/1/EÜ, muudetud direktiiviga 2010/75/EL) peavad need kehtestama range kontrolli teatavat liiki tööstusjäätmete töötlemise üle, olenemata nende päritolust, ning kutsub komisjoni üles tegema oma pädevuse piires kõik endast oleneva, et jälgida, näiteks süstemaatilise järelevalve abil, et pädevad asutused tagaksid tõhusalt jäätmete nõuetekohase kogumise, sorteerimise ja töötlemise ning piirkonna ametivõimud esitaksid usaldusväärse tegevuskava;
33. kutsub kõiki liikmesriike võtma meetmeid, et saavutada olemasolevate või kavandavate jäätmekäitluskohtade ümbruse elanike nõusolek, näidates, et lube andvad ja käitlusega tegelevad asutused peavad eeskirjadest korrektselt ja täie läbipaistvusega kinni;
34. soovib kehtestada piisavad ja mõjusad trahvid ning karistused jäätmete ebaseaduslikule kõrvaldamisele, eriti mürgiste ja ohtlike jäätmete kõrvaldamisele, osaliselt selleks, et hüvitada keskkonnakahju vastavalt „saastaja maksab” põhimõttele; on veendunud, et äärmiselt ohtlike keemiliste või radioaktiivsete jäätmete ebaseaduslik ja tahtlik ladestamine loodusesse peaks olema väga karmilt karistatav vastavalt ohule, mida selline tegevus avaldab inimestele ja keskkonnale;
35. nõuab tõhusate meetmete võtmist selleks, et hoida ära organiseeritud kuritegevuse sissetungimine jäätmekäitlusesse ja mis tahes seosed organiseeritud kuritegevuse ja tööstuse või riiklike ametiasutuste vahel;
36. soovib, et kui eraettevõtetele eraldatakse jäätmekäitluse korraldamiseks riiklikke vahendeid, tuleb kohalikel ja/või riiklikel ametiasutustel näha ette tõhus finantsjärelevalve, et tagada ELi õigusaktide täitmine;
37. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile.

Daphné programm

P7_TA(2012)0027

Euroopa Parlamendi 2. veebruari 2012. aasta resolutsioon Daphné programmi kokkuvõtte ja arenguperspektiivide kohta (2011/2273(INI))

(2013/C 239 E/11)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste hartat,
- võttes arvesse tööhõive, sotsiaalpoliitika, tervise- ja tarbijakaitseküsimuste nõukogu 8. märtsi 2010. aasta järeldusi vägivalda kohta,

Neljapäev, 2. veebruar 2012

- võttes arvesse naiste ja meeste võrdõiguslikkuse strateegiat aastateks 2010–2015, mille komisjon esitas 21. septembril 2010 (COM(2010)0491),
 - võttes arvesse ajavahemikul 2010–2014 kohaldatavas Stockholmi programmis kehtestatud vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala poliitiliste prioriteetide rakendamise tegevuskava, mis esitati 20. aprillil 2010 (COM(2010)0171),
 - võttes arvesse oma 5. aprilli 2011. aasta resolutsiooni naistevastase vägivalla vastu võitlemise ELi uue poliitilise raamistiku prioriteetide ja põhijoonte kohta ⁽¹⁾,
 - võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2007. aasta otsust nr 779/2007/EÜ, millega luuakse ajavahemikuks 2007–2013 üldprogrammi „Põhiõigused ja õigusasjad” raames eriprogramm laste, noorte ja naiste vastu suunatud vägivalla ennetamiseks ja selle vastu võitlemiseks ning ohvrite ja riskirühmade kaitsmiseks (Daphné III programm) ⁽²⁾,
 - võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. aprilli 2004. aasta otsust nr 803/2004/EÜ, millega võetakse vastu ühenduse tegevusprogramm (2004–2008) laste, noorte ja naiste vastu suunatud vägivalla ennetamiseks ja selle vastu võitlemiseks ning ohvrite ja riskirühmade kaitsmiseks (Daphné II programm) ⁽³⁾,
 - võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. jaanuari 2000. aasta otsust nr 293/2000/EÜ, millega võetakse vastu ühenduse tegevusprogramm (Daphné programm) (2000–2003), mis käsitleb ennetusmeetmeid laste, noorte ja naiste vastase vägivalla vastu võitlemiseks ⁽⁴⁾,
 - võttes arvesse komisjoni 11. mai 2011. aasta aruannet Euroopa Parlamendile ja nõukogule Daphné III programmi (2007–2013) vahehindamise kohta (COM(2011)0254),
 - võttes arvesse komisjoni otsuseid Daphné III programmi iga-aastaste töökavade vastuvõtmise kohta,
 - võttes arvesse komisjoni teatist Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse ettepaneku kohta, millega kehtestatakse ajavahemikuks 2014–2020 õiguste ja kodakondsuse programm (COM(2011)0758),
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 48,
 - võttes arvesse naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjoni raportit (A7-0006/2012),
- A. arvestades, et Daphné programm on alates selle käivitamisest 1997. aastal olnud tõeliselt edukas, pidades silmas nii tema populaarsust sidusrühmade seas (abisaajad, ametivõimud ja akadeemilised asutused, valitsusvälised organisatsioonid) kui ka programmi raames rahastatud projektide tulemuslikkust;
- B. arvestades, et Daphné on ainus seda liiki programm, mille eesmärk on võidelda naiste, laste ja noorte vastu suunatud vägivalla vastu Euroopa Liidus tervikuna; arvestades seega, et Daphné programmi jätkuv rahastamine on oluline selleks, et säilitada olemasolevad meetmed ja võtta uusi meetmeid igasuguse laste-, noorte- ja naistevastase vägivalla vastu võitlemiseks;

⁽¹⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2011)0127.

⁽²⁾ ELT L 173, 3.7.2007, lk 19.

⁽³⁾ ELT L 143, 30.4.2004, lk 1.

⁽⁴⁾ EÜT L 34, 9.2.2000, lk 1.

Neljapäev, 2. veebruar 2012

- C. arvestades, et naiste-, laste- ja noortevastase vägivalda ennetamine ja selle vastu võitlemine on tänapäeval sama aktuaalsed nagu aastal 1997, kui võeti vastu algatus Daphné; arvestades, et see programm on loomisest alates juhtinud tähelepanu uutele vägivaldavormidele, nende hulgas vägivald lasteaias, eakate väärkohtlemine ja vägivald teismeliste intiimsuhetes;
- D. arvestades, et Euroopa Parlament on arvukates resolutsioonides märkinud, et Daphné programmi on seni rahastatud ebapiisavalt, ja näidanud oma kavatsust tagada sellele programmile piisav rahastamine, et programm saaks toime tulla kõikide naiste-, laste- ja noortevastase vägivalda vormide vastu võitlemisega kaasnevate tegelike vajadustega;
- E. arvestades, et Daphné on äärmiselt oluline vahend naistevastase vägivalda probleemi nähtavuse suurendamiseks ning naisorganisatsioonidele ja teistele asjaomastele sidusrühmadele võimaluse andmiseks arendada selles valdkonnas oma tööd ja konkreetseid meetmeid;
- F. arvestades, et interneti suhtlusvõrgustike kasvava kasutusega on hiljuti tekkinud uusi vägivaldavorme;
- G. arvestades, et praeguses majanduskriisi ja eelarvekärbete olukorras on naistel vähem vahendeid, millega kaitsta end ja oma lapsi vägivalda eest ning arvestades, et veelgi olulisem on vältida otsest rahalist mõju, mida naiste ja laste vastu suunatud vägivald avaldab kohtusüsteemile ja tervishoiu- ja sotsiaalteenustele; arvestades, et tõenäoliselt vähendatakse ka liikmesriikide programmide ja vägivaldaohvrite vajadustega tegelevate valitsusväliste organisatsioonide rahastamist;
- H. arvestades, et komisjon rõhutab soolise võrdõiguslikkuse strateegias aastateks 2010–2015, et sooline vägivald on üks põhiprobleeme, mis tuleb tõelise soolise võrdõiguslikkuse saavutamiseks lahendada;
- I. arvestades, et oluline on lähendada kandidaatriikides naiste õiguste taset ELi standarditele, et lisada need Daphné III programmi reguleerimisalasse;
- J. arvestades, et naistevastane vägivald on naiste ja meeste püsiva ebavõrdsuse tagajärjeks ja see on meie ühiskonnas võimu ebavõrdsusest jagunemisest naiste ja meeste vahel tulenev struktuuriline nähtus; arvestades, et selle nähtuse esinemist võib siiski märgatavalt vähendada, tugevdades sooliste stereotüüpide vastaseid meetmeid haridus- ja soolise võrdõiguslikkuse valdkonnas ja meedias ning võideldes selle vägivalda vastu teadlikkuse suurendamise abil tervishoiuvaldkonnas, politseitegevuses ja kohtusüsteemis;
- K. arvestades, et naiste-, laste- ja noortevastane vägivald hõlmab tervet hulka inimõiguste rikkumisi, nagu seksuaalne kuritarvitamine, vägistamine, koduvägivald, seksuaalne väärkohtlemine ja ahistamine, prostitutsioon, inimkaubandus, seksuaal- ja reproduktiivõiguste rikkumine, naiste- ja noortevastane vägivald töökohas, naiste-, laste- ja noortevastane vägivald konfliktiolukordades, naiste-, laste- ja noortevastane vägivald vanglates ja hooldusasutustes ning mitmesugused kahjustavad traditsioonid, nagu suguelundite moonutamine; arvestades, et igal sellisel vägivaldavormil võivad olla sügavad psühholoogilised tagajärjed, need võivad kahjustada naiste, laste ja noorte füüsilist ja vaimset puutumatust, põhjustades mõnel juhul koguni nende surma;
- L. arvestades, et naistevastase vägivalda vastu võitlemist ei ole mainitud eesmärkides, mis on välja toodud komisjoni ettepanekus võtta vastu uus õiguste ja kodakondsuse programm eelarveperioodiks 2014–2020, mis ühendab endas nii Daphné III programmi, programmi „Progress” soolise võrdõiguslikkuse ja mittediskrimineerimise osa kui ka programmi „Põhiõigused ja kodakondsus”; arvestades, et see võib kahjustada Daphné programmi nähtavust ja järjepidevust ning seada ohtu selle edu; arvestades, et uue programmi kavandatud eelarve on praeguste programmide omast väiksem; arvestades, et ettepanek ei taga selle eesmärkide rahastamise prognoositavust;

Neljapäev, 2. veebruar 2012

- M. arvestades, et võrreldavaid andmeid Euroopa Liidus toime pandava naistevastase vägivalga eri vormide kohta ei koguta korrapäraselt ning see muudab probleemi tegeliku ulatuse kindlakstegemise ja asjakohaste lahenduste leidmise keeruliseks; arvestades, et usaldusväärsete andmete kogumine on väga raske, sest naised ja mehed ei taha hirmu või häbi tõttu asjaomaseid ametiisikuid oma läbielamistest teavitada;
- N. arvestades, et koduvägivald tekitab ühiskonnale äärmiselt suuri kulutusi; ühest Daphné projektist nähtub, et üksnes koduvägivalda põhjustatud kulusid Euroopa Liidus hinnatakse 16 miljardile eurole aastas, sealhulgas otsesed tervishoiukulud (erakorraline arstiabi, haiglaravi, ambulatoorne ravi, ravimid), kohtukulud ja politsei tegevusest tulenevad kulud, sotsiaalkulud (elamispind ja mitmesugune abi) ning majanduskulud (tootmiskaod) ⁽¹⁾;
- O. arvestades, et mitmesugustes soolise vägivalga uuringutes hinnatakse, et üks viiendik kuni üks neljandik Euroopa naiselanikkonnast on talunud füüsilist vägivalda vähemalt kord oma täiskasvanuolu jooksul, ja et üle ühe kümnendiku on talunud jõu kasutamisega seksuaalset vägivalda; arvestades, et uuringud näitavad ka, et 26% lastest ja noortest väidab, et on olnud lapseas füüsilise vägivalga ohver;
- P. arvestades, et sotsiaalse tõrjutuse ja marginaliseerumise tõttu on roma naised ja lapsed suures vägivalga ohus; arvestades, et eelnevatel aastatel toetas Daphné programm edukalt paljusid algatusi, mis püüdsid heita valgust seostele sotsiaalse tõrjutuse, vaesuse ja vägivalga vahel;
- Q. arvestades, et sooline vägivald on kogu Euroopas ja maailmas levinud struktuuriline probleem ning et see on nähtus, mille ohvreid ja ründajaid on igas vanuserühmas, kõikide haridus- ja sisetulekutasemetega ja sotsiaalse staatusega, ning et sellel on seos võimu jagunemisega meie ühiskonnas naiste ja meeste vahel;
- R. arvestades, et liikmesriikide poliitika ja õigusaktide erinevuste tõttu ei ole naistel meeste vägivalga vastu kogu Euroopa Liidus ühesugust kaitset;
- S. arvestades, et Daphné programmi õiguslik alus on Euroopa Liidu toimimise lepingu artikkel 168, mis käsitleb rahvatervist, kuid et Lissaboni lepingu kohaselt on Euroopa Liidul nüüd suurem pädevus;
1. võtab suure huviga teadmiseks programmi edusammud ja selle populaarsuse ning samuti mõned probleemid, mida käsitletakse Daphné III programmi (2007–2013) vahehindamise aruandes ja selle koostamiseks läbi viidud ettevalmistavates uuringutes ⁽²⁾ ja millest on teatanud Daphné toetusesaajad;
 2. võttes teadmiseks, et Daphné programm lisatakse alates 2014. aastast õiguste ja kodakondsuse programmi, peab oluliseks, et programmi eesmärgid, eelkõige naistevastase vägivalga vastu võitlemine, säilitataks ajavahemikuks 2014–2020 uue õiguste ja kodakondsuse programmi eesmärkide seas, ja jääb kindlaks, et selle rahastamine peab jääma eelmise programmiga võrreldavale tasemele ning programmi nähtavus uue põlvkonna programmi raames olema hea, võttes arvesse Daphné programmi edusamme, tõhusust ja populaarsust;
 3. avaldab kahetsust, et komisjoni teatise Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse ettepaneku kohta, millega kehtestatakse ajavahemikuks 2014–2020 õiguste ja kodakondsuse programm (COM(2011)0758) artiklis 4 „Erieesmärgid“ ei nimetata selgesõnaliselt laste-, noorte- ja naistevastase vägivalga vastu võitlemist;
 4. väljendab heameelt selle üle, et õiguste ja kodakondsuse programmi jaoks tervikuna ette nähtud eelarve säilib peaaegu täies ulatuses; usub, et tasakaalustatud aastane jaotus võimaldaks tagada taotletavate eesmärkide ja meetmete järjepidevuse;

⁽¹⁾ Daphné 2006. a. projekt „IPV EU COST“ JLS/DAP/06-1/073/WY "Estimation du coût des violences conjugales en Europe" Malté Albagly, Sandrine Baffert, Claude Mugnier, Marc Nectoux, Bertrand Thellot.

⁽²⁾ COM(2011)0254 „Daphné III programmi (2007–2013) vahehindamise aruanne“.

Neljapäev, 2. veebruar 2012

5. kutsub ka liikmesriike ja huvitatud osalisi üles aitama koos komisjoniga kaasa Euroopa Liidu programmide ja nende pakutavate rahastamisvõimaluste kohta teabe levitamisele, eelkõige valitsusväliste organisatsioonide seas, kohalikul tasandil ja liikmesriikides, kus programmis osalemine on vähene;
6. palub komisjonil leida lahendus eespool nimetatud vahehindamise aruandes esitatud vähestele probleemidele, milleks on eelkõige
- teiste ühenduse programmidega kattumise vältimine, et vältida Daphné probleemide prioriteetsuse vähenemise ohtu;
 - programmide läbipaistvuse ja tulemuste levitamise parandamine;
 - programmide ühtlasem jagunemine liikmesriikide vahel;
 - halduskoormuse vähendamine, toetuste taotlemismenetluste lihtsustamine ja projektikonkursside avaldamise ja lepingute sõlmimise vahelise ooteaja vähendamine, mis on takistanud paljudel valitsusväliste organisatsioonidel Daphné projekte esitada;
 - nendele Euroopa ulatusega organisatsioonidele antavate tegevustoetuste tõhususe suurendamine, kes võivad tagada meetmetoetuste valdkonnas Euroopa tasandil asutatud valdkondadevaheliste partnerluste kindlustamise; valitsusväliste organisatsioonide, eriti kõige väiksemate Kesk- ja Ida-Euroopa valitsusväliste organisatsioonide võime suurendamine määratleda ja mõjutada poliitikat riigi ja Euroopa tasandil;
7. programmi mõju tugevdamiseks kutsub komisjoni üles pöörama erilist tähelepanu naistele, lastele ja noortele, kes sotsiaalse tõrjutuse ja marginaliseerumise tõttu on eriti suures vägivalla ohus;
8. kutsub komisjoni üles lisama kandidaatriigid Daphné III programmi abikõlblikkuse reguleerimisalasse;
9. kutsub liikmesriike ja huvitatud osalisi üles aitama kaasa programmide paremale jagunemisele liikmesriikide vahel;
10. kutsub komisjoni üles rohkem rahastama projekte eesmärgiga tõsta eelkõige noorte teadlikkust interneti suhtlusvõrgustike kasvava kasutusega seotud uutest vägivallavormidest (ähvardused, psühholoogilised surveavaldused, moraalne ahistamine, küber-lapsporno), mis on muude vägivallavormidega võrreldes salakavalamad, kuid füüsilise ja psühholoogilise puutumatuse jaoks sama ohtlikud;
11. palub liikmesriikidel koguda regulaarselt andmeid naistevastase vägivalla kohta, et saada selgem ülevaade probleemi ulatusest;
12. rõhutab Daphné programmi lisandväärtust ELi jaoks, mis võimaldab liikmesriikide eri organisatsioonidel teha koostööd vägivalla ennetamiseks ja vähendamiseks ning milles saab kasutada teadmiste vahetamist ja heade tavade jagamist; toob samuti esile, et Daphné III raames rahastatud projektidega on loodud ühendused ja stabiilsed struktuurid, mis toetavad jätkuvalt sihtrühmi pikemas perspektiivis ja on ajendanud poliitikas riikide ja ELi tasandil muutusi;
13. rõhutab vajadust pöörata erilist tähelepanu projektidele, mille eesmärk on likvideerida auroimad ja naiste suguelundite moonutamine;
14. palub komisjonil teha võimalikuks selliste projektide rahastamine liikmesriikides, millega on seotud väikesed mittetulunduslikud organisatsioonid, ja nõuab, et tulevikus oleks paljudel väikestel valitsusväliste organisatsioonidel võimalik jätkuvalt olla täielikult kaasatud ühenduste partnerlusse ja saada toetust, sest neil on oluline roll vähetuntud, tabu- või uute probleemide äratundmises ning neile uuenduslike lahenduste leidmisel, aga ka ohvrite kaitsmisel ja toetamisel;

Neljapäev, 2. veebruar 2012

15. tunnistab Daphné III programmi naistevastase vägivalla ennetamise ja selle vastu võitlemise meetmete tähtsust, aga kordab siiski vajadust võtta Euroopa tasandil seadusandlikud meetmed soolise vägivalla kaotamiseks;
16. kutsub komisjoni üles tõlkima sidusvahendi Toolkit veebilehe kõikidesse Euroopa Liidu keeltesse ja seda ajakohastama, rõhutades Daphné programmi raames teostatud projektide tulemusi ja soovitusi, et kõik sidusrühmad saaksid seda andmebaasina kasutada; kutsub komisjoni üles arendama oma veebilehel välja kasutajasõbralikud erileheküljed spetsiaalselt Daphné programmile, ja alates 2014. aastast õiguste ja kodakondsuse programmi projektidele, mille eesmärgiks on võidelda naiste-, laste- ja noortevastase vägivalla vastu;
17. tuletab meelde komisjoni lubadust Stockholmi programmi rakendamise tegevuskavas esitada aastatel 2011–2012 „Teatis, mis käsitleb naistevastase vägivalla, koduvägivalla ja naiste suguelundite moonutamise vastu võitlemise strateegiat, millele järgneb ELi tegevuskava” ⁽¹⁾;
18. kutsub komisjoni üles õiguste ja kodakondsuse programmi edendamisel võimaldama ikkagi selle, et saaks kindlaks teha projekte, mis on seotud Daphné programmi eesmärkidega, kuna see on laialdaselt tuntud, et säilitada programmi parim võimalik nähtavus;
19. soovib komisjonil laiendada õigusküsimuste peadirektoraadi Daphné meeskonna rolli nii, et see hõlmaks haldus- ja finantskontrolli kohustustele lisaks ka konkreetsemat teabevahetustegevust;
20. soovib komisjonil projektide tulemusi kasutada selleks, et mõjutada Euroopa ja riikide naiste-, laste- ja noortevastase vägivalla ennetamise ja selle vastu võitlemise poliitikat;
21. kutsub komisjoni üles pöörama erilist tähelepanu projektitaotlustele, mille eesmärk on soolise võrdõiguslikkuse edendamine juba noores eas ning ennetus- ja kasvatustegevus meelsuse muutmiseks ja stereotüüpide kaotamiseks;
22. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile.

⁽¹⁾ Vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanev ala Euroopa kodanikele – Stockholmi programmi rakendamise tegevuskava (COM(2010)0171), lk 13.

Naiste olukord sõjaajal

P7_TA(2012)0028

Euroopa Parlamendi 2. veebruari 2012. aasta resolutsioon naiste olukorra kohta sõjaajal (2011/2198(INI))

(2013/C 239 E/12)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse 10. detsembril 1948. aastal vastu võetud ÜRO inimõiguste ülddeklaratsiooni ning inimõiguste maailmakonverentsil 25. juunil 1993. aastal vastu võetud Viini deklaratsiooni ja tegevuskava, eelkõige lõike I 28–29 ja II 38 süstemaatilise vägistamise, seksuaalse orjastamise ja sunnitud raseduse kohta relvakonfliktide korral,
- võttes arvesse 18. detsembri 1979. aasta ÜRO konventsiooni naiste diskrimineerimise kõigi vormide likvideerimise kohta ja 20. detsembri 1993. aasta ÜRO deklaratsiooni naistevastase vägivalla kaotamise kohta ⁽¹⁾,

⁽¹⁾ A/RES/48/104.

Neljapäev, 2. veebruar 2012

- võttes arvesse naisi, rahu ja julgeolekut käsitlevaid ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioone 1325 (2000) ja 1820 (2008), ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1888 (2009) naiste- ja lastevastase seksuaalvägivalla kohta relvakonfliktides, ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1889 (2009), mille eesmärk on parandada ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1325 rakendamist ja järelevalvet, ning ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1960 (2010), millega luuakse mehhanism, et koguda andmeid ja koostada nimekirju relvakonfliktides seksuaalse vägivalla toimepanijate kohta,
- võttes arvesse relvakonfliktidega seotud seksuaalse vägivalla küsimusega tegeleva ÜRO peasekretäri eriesindaja ametisse nimetamist 2010. aasta märtsis,
- võttes arvesse 15. septembril 1995. aastal neljandal naiste maailmakonverentsil vastu võetud Pekingi deklaratsiooni ja tegevusprogrammi ning nendest tulenevaid dokumente, mis võeti vastu ÜRO erakorralistel istungjärkudel „Peking +5” (2000), „Peking +10” ja „Peking +15” (2010),
- võttes arvesse ÜRO Peaassamblee 7. veebruari 2000. aasta resolutsiooni nr 54/134, millega 25. november kuulutati rahvusvaheliseks naistevastase vägivalla kaotamise päevaks,
- võttes arvesse Euroopa Ülemkogus 2011. aasta märtsis vastu võetud Euroopa soolise võrdõiguslikkuse pakti (2011–2020) ⁽¹⁾,
- võttes arvesse komisjoni teatist „Naiste ja meeste võrdõiguslikkuse strateegia 2010–2015” (COM(2010)0491),
- võttes arvesse Euroopa Liidu Nõukogu arengukoostööga seotud soolise võrdõiguslikkuse tegevuskava (SEK(2010)0265), mis peaks tagama soolise võrdõiguslikkuse küsimuse süstemaatilise integreerimise ELi partnerriikidega tehtava koostöö kõigil tasanditel,
- võttes arvesse 2011. aasta aruannet ELi näitajate kohta töötamaks välja terviklikku lähenemisviisi naisi, rahu ja julgeolekut käsitlevate ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonide 1325 ja 1820 rakendamiseks ELi poolt ⁽²⁾,
- võttes arvesse 2010. aasta näitajaid töötamaks välja terviklikku lähenemisviisi naisi, rahu ja julgeolekut käsitlevate ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonide 1325 ja 1820 rakendamiseks ELi poolt,
- võttes arvesse 2008. aasta detsembris vastu võetud terviklikku lähenemisviisi naisi, rahu ja julgeolekut käsitlevate ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonide 1325 ja 1820 rakendamiseks ELi poolt ⁽³⁾ ning töödokumenti ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1325, mida on tugevdatud resolutsiooniga 1820, rakendamise kohta Euroopa julgeoleku- ja kaitsepoliitika raames,
- võttes arvesse ELi suuniseid, milles käsitletakse naiste- ja tüdrukutevastast vägivalda ja nende diskrimineerimist,
- võttes arvesse nõukogu 13. novembri 2006. aasta järeldusi soolise võrdõiguslikkuse ja soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise edendamise kohta kriisiohjamisel,
- võttes arvesse 2005. aastal nõukogus vastu võetud Euroopa julgeoleku- ja kaitsepoliitika operatsioonide üldiseid käitumisnorme ⁽⁴⁾,
- võttes arvesse 17. juulil 1998. aastal vastu võetud Rahvusvahelise Kriminaalkohtu Rooma statuuti, eelkõige selle artikleid 7 ja 8, millega loetakse vägistamine, seksuaalne orjastamine, sunniviisiline prostitutsioon, sunnitud rasedus ja sunnitud steriliseerimine või mis tahes kujul esinev seksuaalne vägivald inimsusevastaseks kuriteoks ja sõjakuriteoks,

⁽¹⁾ Nõukogu 7. märtsi 2011. aasta järelduste lisa.

⁽²⁾ Nõukogu 11. mai 2011. aasta dokument 09990/2011.

⁽³⁾ Nõukogu 1. detsembri 2008. aasta dokument 15671/1/2008.

⁽⁴⁾ Nõukogu 18. mai 2005. aasta dokument 08373/3/2005.

Neljapäev, 2. veebruar 2012

- võttes arvesse oma 25. novembri 2010. aasta resolutsiooni naisi, rahu ja julgeolekut käsitleva ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni nr 1325 (2000) kümnenda aastapäeva kohta ⁽¹⁾,
 - võttes arvesse oma 7. mai 2009. aasta resolutsiooni soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise kohta ELi välissuhetes ning rahu tagamisel ja riigi ülesehitamisel ⁽²⁾,
 - võttes arvesse oma 1. juuni 2006. aasta resolutsiooni naiste olukorra kohta relvastatud konfliktides ja nende rolli kohta konfliktijärgsete riikide ülesehitus- ja demokratiseerimisprotsessis ⁽³⁾,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 48,
 - võttes arvesse naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjoni raportit ning arengukomisjoni arvamust (A7-0429/2011),
- A. arvestades, et ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1325 vastuvõtmisest möödunud kümne aasta jooksul on tehtud vähe edusamme; arvestades, et mõnel juhul on kehtestatud kvoodid naiste osaluse suurendamiseks valitsuses ning naiste arv esindusorganites on kasvanud; arvestades, et selle ajaga on suurenenud teadlikkus soolistest erinevustest konfliktides, ning arvestades, et pingutustele vaatamata on naiste osakaal rahuläbirääkimistel ametlikult osalejate seas jäänud väheste eranditega alla 10% ⁽⁴⁾;
- B. arvestades, et loodud on konfliktiolukorraga seotud seksuaalse vägivalda küsimusega tegeleva ÜRO eriesindaja ametikoht, mida juhib praegu Margot Wallström;
- C. arvestades, et seksuaalset vägivalda kasutatakse massiliste vägistamiste ja inimkaubanduse näol ning naiste ja laste seksuaalse kuritarvitamise muude vormidena hukkamõistule vaatamata ikka veel sõjalise taktikana konfliktipiirkondades kogu maailmas; arvestades, et kui konfliktist toibuvates piirkondades tekib võimuvaakum, võib sellega kaasneda naiste ja tütarlaste õiguste olukorra halvenemine, mille tõenduseks on Liibüas ja Egiptuses toimunu;
- D. arvestades, et sõjaaegsel seksuaalvägivallal on laastavad füüsilised (viljatuse, pidamatuse, nakkava suguhaiguse oht jne) ja psühholoogilised tagajärjed ohvritele, kuna neid sageli häbimärgistatakse, tõrjutakse kõrvale, väärkoheldakse ja peetakse häbistatuteks ning sageli kogukonnad tõrjuvad nad välja või nad isegi tapetakse;
- E. arvestades, et seksuaalne vägivald kahjustab eriti ka ohvrite perekonda, kes peab seda vägivalda alanduseks; arvestades, et vägistamise tagajärjel sündinud lapsed võidakse ära tõugata; arvestades, et see äratõukamine võib olla jõhker, lapsed võidakse hüljata sündimisel või tappa;
- F. arvestades, et ÜRO inimõiguste maailmakonverentsil 25. juunil 1993. aastal vastu võetud Viini deklaratsioonis sätestatakse, et naiste ja tütarlaste inimõigused on üldiste inimõiguste võõrandamatu, lahutamatu ja jagamatu osa;
- G. arvestades murettekitavat asjaolu, et enamikul juhtudel jäävad seksuaalkurjategijad karistamata, nagu tõestab Colombia näide, kus relvastatud konflikti ajal naistevastase seksuaalvägivalla kasutamine on süstemaatiline varjatud tegevus, mis jääb peaaegu täiesti karistamata, ning on arvamusel, et seda vägivallavormi tuleks käsitleda sõjakuriteona;
- H. arvestades, et rahuvalvega seotud sõjaväelistesse üksustesse kuuluvatel ja/või kodanikuühiskonna organisatsioonides töötavatel naistel on tähtis roll eeskujuna, kultuurivahendajatena ja kohalike naiste motivatsiooni tõstmisel ning kohalike meeste stereotüüpide murdmisel, ning et nad leiavad paremini kontakti kohalike naistega;

⁽¹⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2010)0439.

⁽²⁾ ELT C 212 E, 5.8.2010, lk 32.

⁽³⁾ ELT C 298 E, 8.12.2006, lk 287.

⁽⁴⁾ Kümne aasta mõju uuring, mille teema on naisi, rahu ja julgeolekut käsitleva ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1325 (2000) rakendamine rahuvalves, lõpparuanne ÜRO rahuvalveoperatsioonide osakonna kohapealse abi üksusele, 2010.

Neljapäev, 2. veebruar 2012

- I. arvestades, et enamikus riikides ei peeta soolise võrdõiguslikkusega seotud meetmeid eriti oluliseks, vaid neid käsitletakse teisejärgulise küsimusena, ning et kultuuri-, usu- ja sotsiaalmajanduslikke tavasid kasutatakse ettekäändena selleks, et takistada edusamme soolise võrdõiguslikkuse ja naiste õiguste valdkonnas;
- J. arvestades, et soolisele aspektile tuleb rõhku panna tsiviil- ja julgeolekumissioonide kavandamise algetapist alates; arvestades, et rahuvalvemissioonid on osutunud väga oluliseks sooliste aspektide sisetoolisel konfliktide ennetamisesse, demobiliseerimisse ja konfliktijärgsesse ülesehitusse;
- K. arvestades, et ajalugu on näidanud, et sõjapidamine on valdkond, kus domineerivad ülekaalukalt mehed, mistõttu on põhjust eeldada, et naiste erioskused dialoogide pidamisel ja vägivalla vältimisel võivad aidata oluliselt kaasa konfliktide rahumeelsele ennetamisele ja nendega toimetulemisele;
- L. arvestades, et naiste kaasamise ja soolise aspekti tähtsust rõhutab asjaolu, et seal, kus on rohkem naisi kaasatud konfliktide lahendamisse, rahutagamisprotsessi ja rahuläbirääkimistesse, pööratakse ülesehitamisel ja rahu kindlustamisel tähelepanu enamatele valdkondadele: turu infrastruktuur, maapiirkondade teed, haiglad, koolid, lasteaiad jne;
- M. arvestades, et 2010. aastal võeti vastu tervikliku lähenemisviisi 17 näitajat ⁽¹⁾ ning märkimisväärsed edusamme on tehtud selleks, et esitada neil näitajatel põhinev esimene järelevalvearuanne 2011. aastal ⁽²⁾; arvestades, et vaja on põhjalikke ELi järelevalvearuandeid, mis põhinevad selgel meetodikal ja adekvaatsetel näitajatel;
- N. arvestades, et naisi, rahu ja julgeolekut käsitlevad riiklikud tegevuskavad on äärmiselt olulised ja peaksid põhinema kogu ELis ühtsetel Euroopa miinimumstandarditel, pidades silmas tegevuskavade eesmäärke, rakendamist ja järelevalvet;
- O. arvestades, et 31. augustil 2011. aastal otsustas komisjon eraldada täiendavad 300 miljonit eurot rahu ja ohutuse tagamiseks Aafrikas; arvestades, et 2011. aastal loetakse konfliktipiirkonnaks vähemalt kahteist Aafrika riiki, kus elab hinnanguliselt kokku 386,6 miljonit inimest;
- P. arvestades, et konfliktijärgsetes olukordades on käimasolev ülesehitus- ja taasintegreerimisprotsess, institutsioonilised mehhanismid ja soolise võrdõiguslikkuse toetamise kohustus esimesed mõjusad sammud naiste õiguste kaitsmise ja edendamise suunas; arvestades, et kõikide asjakohaste osaliste kaasamine, nagu valitsused ja poliitilised esindajad, kodanikuühiskond ja akadeemilised ringkonnad, aga ka naisorganisatsioonide, -rühmade ja võrgustike otsene osalemine on oluline eeltingimus rahu tagamiseks, jätkusuutliku arengu saavutamiseks ja demokraatliku ühiskonna loomiseks, kus austatakse naiste õigusi ja soolist võrdõiguslikkust, seega tuleks toetada poliitiliselt, rahaliselt ja õiguslikult nende arenguprogramme, mis on muu hulgas suunatud kõige haavatavamatele elanikkonna liikmetele, nagu naissoost ümberasujad, riigi sees ümberasustatud, pagulased ja tagasipöördudajad;
- Q. arvestades, et konfliktiolukordades tulenevad naiste haavatuse peamised põhjused sageli naiste piiratud juurdepääsust haridusele ja tööturule, ning arvestades, et naiste majanduslik emantsipatsioon võrdsetel alustel on seetõttu vajalik eeldus selleks, et võidelda relvastatud konfliktides esineva soolise vägivalla vastu; arvestades, et naiste osalemine juhtimisküsimustes on nii läbirääkimiste laua taga kui ka rahumeelse ülemineku saavutamiseks seotud aktiivsetes tegevustes jätkuvalt piiratud, siiski jääb see soolise võrdõiguslikkuse saavutamisel endiselt esmatähtsaks ja otsustavaks teguriks;

Naised rahu ja julgeoleku tagamisel

1. nõuab, et ELi toetuse puhul rahuprotsessile seataks tingimuseks naiste osalemine rahvusvahelistes tiimides, mis juhivad rahuläbirääkimisi; nõuab edusamme naisjuhtide, kohalike naiste õiguste organisatsioonide ja/või kodanikuühiskonna rühmade püsivas kaasamises läbirääkimistesse kogu rahuprotsessi vältel;

⁽¹⁾ Nõukogu 14. juuli 2010. aasta dokument 11948/2010.

⁽²⁾ Nõukogu 11. mai 2011. aasta dokument 09990/2011.

Neljapäev, 2. veebruar 2012

2. rõhutab, et vaja on poliitilist dialoogi naiste mõjuvõimu suurendamiseks, ning nõuab, et ELi delegatsioonid kaasaksid naised, rahu ja julgeolekut käsitlevad küsimused oma poliitilises ja inimõigustealasises dialoogi võõrustajariigi valitsusega; kutsub komisjoni, Euroopa välisteenistust ja liikmesriike üles aktiivselt edendama ja toetama naiste mõjuvõimu, et suurendada naiste osakaalu suhetes kolmandate riikide ja ELi väliste organisatsioonidega;

3. kiidab heaks ELi tegevuskava soolise võrdõiguslikkuse ja naiste mõjuvõimu suurendamise kohta arengukoostöö valdkonnas ning kutsub ELi kõrget esindajat üles võtma kõik vajalikud meetmed võimaldamaks ELi delegatsiooni töötajatele piisavat ja tulemuslikku koolitust sootundliku lähenemisviisi kohta rahuvalve, konfliktide ennetamise ja rahutagamise vallas; palub, et komisjon ja liikmesriigid tagaksid asjakohase tehnilise ja rahalise abi, et toetada programme, mis võimaldavad naistel rahuläbirääkimistes täielikult osaleda ja suurendavad naiste mõjuvõimu kodanikuühiskonnas tervikuna;

4. nõuab, et EL ja liikmesriigid toetaksid aktiivselt naiste osakaalu suurendamist rahuvalve sõjalistes ja tsiviiloperatsioonides, seda eriti juhtivatel ametikohtadel, ning sel eesmärgil nõuab järgmist:

— riiklikke kampaaniaid, mis propageerivad sõjaväge ja politseijõudusid arvestatava võimalusena nii meeste kui ka naiste jaoks, et murda võimalikke stereotüüpe; nimetatud kampaaniad peavad hõlmama teavitust, üritusi ja avatud uste päevi, kus antakse faktilist teavet sõjaväe väljaõppe- ja rakendusvõimaluste kohta;

— sõjaväe edutamispoliitika kontrollimist, et kontrollida, kas naised – kuigi nad on oma meeskolleegidega võrdsed – on aset leidnud edutamisel diskrimineeritud;

— naistega arvestavaid meetmeid sõjaväes, nagu emapuhkuse võimalus;

— propageerida tuleks rollimudeleid, naised, kes on olnud julged ja aidanud oma tegevusega kaasa muutustele;

— rohkemate naiste kaasamist eelkõige tsiviiloperatsioonidesse, kõrgetele ametikohtadele ning suhetesse kohaliku kogukonnaga;

— tsiviilküsimustega tegelevate meeste ja naiste põhjalikku koolitust soolistes aspektides ning konfliktiolukordades naiste ja laste kaitse, erivajaduste ja inimõiguste ning vastava riigi kultuuri ja traditsioonide vallas, et parandada osalejate kaitset ning tagada, et väljaõppe pakkumisel ei tehtaks vahet naiste ja meeste vahel;

5. nõuab piisavat ELi vahenditest rahastamist, sealhulgas stabiliseerimisvahendi raames, et toetada naiste tõhusat osalemist riikliku ja kohaliku tasandi esindusorganites ning konfliktide lahendamise, rahuläbirääkimiste, rahu tagamise ja konfliktijärgsete kavade koostamise kõikidel otsustamistasanditel;

6. osutab vajadusele luua sõjalistel ja tsiviilmissioonidel osalevale ELi isikkoosseisule käitumisjuhend, milles väljendatakse selgelt, et seksuaalne ärakasutamine on õigustamatu kuritegevus, ja nõuab, et juhendit järgitaks rangelt, kui humanitaarorganisatsioonide töötajad, rahvusvaheliste organisatsioonide esindajad, rahuvalvejõud või diplomaadid on kasutanud seksuaalset vägivalda, ning neile määratakse ranged haldus- ja kriminaalkaristused; nõuab nulltolerantsi laste ja naiste seksuaalse ärakasutamise vastu relvastatud konfliktides ja põgenikelaagrites ning väljendab heameelt ÜRO hiljutise uurimise üle seoses ÜRO Côte d'Ivoire'i operatsiooni ajal väidetavalt toime pandud seksuaalse ärakasutamise juhtumitega, millega olid seotud ÜRO rahuvalvajad;

Neljapäev, 2. veebruar 2012

Relvakonfliktide mõju naistele

7. mõistab teravalt hukka naistevastase seksuaalse vägivalda jätkuva kasutamise sõjarelvana, mis on võrdne sõjakuriteoga; tunnistab, et niisugune kuritarvitamine jätab ohvritele tõsised füüsilised ja psühholoogilised haavad ning on traagiliste tagajärgedega ka ohvrite perekondade jaoks; rõhutab, et selle nähtusega tuleb tegeleda kannatanutele suunatud tugiprogrammide kaudu, ning nõuab tungivalt poliitiliste jõudude mobiliseerimist selleks, et kehtestada koordineeritud meetmed, et ennetada ja vähendada seksuaalse vägivalda kasutamist; osutab sellega seoses Kongo Vabariigis valitsevale murettekitavale olukorrale; tuletab meelde, et 30. juulist kuni 4. augustini 2010. aastal toimus Kongo idaosa kaevanduspiirkonnas massiline grupiviisiline vägistamine, et 2009. aastal registreeriti Kongo idaosas vähemalt 8 300 vägistamist, ning et 2010. aasta esimeses kvartalis teatas vägistamisest vähemalt 1 244 naist, mis teeb keskmiselt 14 vägistamist päevas; märgib, et 2011. aastal ei ole olukord muutunud; nõuab tungivalt, et mõlemad ELi missioonid Kongo Demokraatlikus Vabariigis, EUPOLi Kongo DV missioon ja EUSEC'i Kongo DV missioon seaksid seksuaalse vägivalda vastu võitlemise ja naiste osaluse Kongo julgeolekuvaldkonna reformipüüdluste peamiseks eesmärgiks;

8. rõhutab, et kuna seksuaalset vägivalda, mille ohvrid on enamasti naised ja lapsed, süvendavad muu hulgas sooline eristamine, vägivalda levimine üldiselt ja eelkõige ühiskonna militariseerimise kaudu ning ühiskondliku struktuuri kokkuvarisemine, tuleks niisuguse sõjakuriteo ennetamisele pöörata erilist tähelepanu ja rakendada selleks võimalikke ressursse;

9. kutsub liikmesriike üles edendama perede jaoks tugimeetmete vastuvõtmist, et piirata relvastatud konfliktide negatiivseid tagajärgi pereelule;

10. nõuab tihedamat koostööd kohalike naisteorganisatsioonidega, et kehtestada varajase hoiatamise süsteem ja võimaldada neil endil kuritarvitusi ära hoida või nende esinemissagedust vähendada;

11. palub komisjonil toetada kodanikuühiskonna organisatsioone, eeskätt naisteorganisatsioone ja organisatsioone, kes arvestavad soolise mõõtmega, pakkudes selleks lisavahendeid ja aidates tõsta suutlikkust, et neil oleks võimalik täita oma ülesandeid järelevalve teostajatena, eelkõige nõrkades riikides;

12. on vapustatud asjaolust, et seksuaalvägivalda toimepanijad pääsevad jätkuvalt karistamatult; nõuab tungivalt, et tehtaks lõpp seksuaalkurjategijate karistamatusele; nõuab tungivalt, et riikide võimuorganid sunniskid täitma karistamatuse suhtes kohaldatavaid seadusi, ning nõuab õigussüsteemi tugevdamist kohtunike ja prokuröride koolitamise abil seksuaalvägivalda juhtumite uurimise ja nende eest karistamise alal; nõuab seega, et juhtumite eest vastutusele võtmine oleks hästi nähtav ja kajastatud, et levitada sõnumit sellise tegevuse lubamatusest;

13. nõuab, et karistamatuse küsimus oleks üks põhiteemadest rahuläbirääkimistel, sest rahu ei ole võimalik saavutada ilma õigusemõistmiseta ning kurjategijad tuleb vastutusele võtta ja nad peavad kandma karistust oma tegude eest; rõhutab, et karistamatuse küsimuses järeleandmisi teha ei tohi; tuletab meelde, et õigustoimingute käik sõjas toime pandud naistevastases vägivaldas vastutavate isikute süüdimõistmiseks on sageli liiga aeglane, mis halvendab veelgi ohvrite olukorda, nõuab seega kindlat ja võrdset õigusemõistmist kõikidele mõistliku aja jooksul ja väärikust austades, ka sõjaohvritest naistele;

14. toonitab, et haridus etendab kesksel rollil mitte üksnes naiste ja neidude mõjuvõimu suurendamisel, vaid ka võitluses stereotüüpide vastu ja mentaliteedi muutmises; nõuab, et haridusprogrammide raames loodaks ja/või tõhustataks teadlikkuse tõstmise programme, milles on tähtsal kohal naiste väärikuse austamine;

15. nõuab relvajõududelt naistekliinikute ülalpidamist, et tegeleda sõjapiirkondades seksuaalse ja psühholoogilise vägivalda probleemiga;

Neljapäev, 2. veebruar 2012

16. nõuab, et konflikti ajal kuritarvitamise ja vägivalda ohvriks sattunud naistel peab olema võimalus esitada rahvusvahelistesse kohtutesse kaebusi nii, et see ei haavaks nende väärikust, ning olles asjaomaste kohtute kaitse all füüsiliste rünnakute ja traumade eest, mis kaasnevad ohvrite küsitlemisega olukordades, kus on näha osadustunde puudumist trauma suhtes; nõuab, et sellistel juhtudel oleks asjaomastel naistel õigus hüvitisele nii tsiviil- kui ka kriminaalõiguse mõistes ning et rakendataks abiprogramme, mis aitaksid need naised jalule nii majanduslikult, sotsiaalselt kui ka psühholoogiliselt;

17. nõuab, et EL ja liikmesriigid toetaksid tulemuslikult naiste- ja tüdrukutevastast vägivalda käsitlevate ELi suuniste rakendamist järgmiste erimeetmetega:

- tõhusa süsteemi loomine, et jälgida kõiki sellise vägivalda juhtumitega seotud kohtumenetlusi ja neile järgnevat meetmeid;
- selliste meetmete, strateegiate ja programmide vastuvõtmine, milles ei keskenduta pelgalt kaitse ja vastutuselevõtmise osale, vaid peetakse tähtsamaks ennetust;
- programmid, mis pakuvad vägivalda ohvritele tasuta tervise- ja psühholoogilist nõustamist emakeeles ning nende kultuuri ja kombeid arvestades ja võimaluse korral naisarstide poolt;
- programmid, mis pakuvad naistele ja meestele tervishoiukursuseid ja lihtsasti mõistetavat kirjandust, eelkõige reproduktiiv- ja seksuaaltervise kohta, ning teadlikkuse tõstmise programme, mis on kohandatud vastavalt sihtelanikkonna kultuurile;
- konkreetsed meetmed, mida tuleb võtta, et tagada naistele sõjaolukorras õiglane juurdepääs riiklikele tervishoiusüsteemidele⁽¹⁾ ja eelkõige esmasele arstiabile, sealhulgas ema ja lapse tervise kaitsele, nagu need on määratlenud Maailma Terviseorganisatsioon⁽²⁾, ning günekoloogilisele ja sünnitusabile;
- tunnistajakaitse programmide väljatöötamine, et kaitsta ohvreid ja julgustada neid kaitse tagatisel andma tunnistusi ründajate vastu;

18. rõhutab, et on ülioluline tagada, et naised osaleksid võrdväärsena kohtusüsteemi reformimisel või riikidevahelises õigusemõistmises, et neil oleks võimalik tulemuslikult edendada võrdsete õiguste jõustamist riiklikes kohtusüsteemides;

19. palub komisjonil, Euroopa välisteenistusel ja Euroopa Parlamendi delegatsioonidel leida võimalused 1998. aasta (Rahvusvahelise Kriminaalkohtu) Rooma statuudi allkirjastamise, ratifitseerimise ja rakendamise edendamiseks nende arenguriikide seas, kes ei ole seda veel teinud, käsitledes seda vajaliku sammuna sõjaajal naiste seksuaalõiguste kaitsmise suunas ja nende õiguste rikkujate karistamatuse vältimiseks;

20. mõistab hukka pantvangide võtmise ning nõuab karmimaid karistusi konfliktides inimkilbi kasutamise eest;

21. nõuab, et eeskätt seksuaalse kuritarvitamise vältimiseks majutataks naisvange meestest eraldi;

22. rõhutab, kui oluline on õigus saada teada kadunud sugulaste saatusest, ning palub relvastatud konfliktides osalejatel võtta kõik võimalikud meetmed kadunuks kuulutatud isikute kohta selgituste andmiseks;

23. nõuab, et soovimatute raseduste ja suguhaiguste leviku vältimiseks – mis on aastateks 2014–2020 ettenähtud arenguabi rahastamisvahendi prioriteetne valdkond – kehtestataks erisätted, millega pakutakse naistele lisakaitset vägistamise, sundprostitutsiooni ja mis tahes muu seksuaalse väärkohtlemise vormi vastu, ning kantaks erilist hoolt lapseootel naiste ja väikelaste emade eest, varustades neid toiduainete ja riietega ning pakkudes neile evakuatsiooni-, transpordi- ja meditsiinivõimalusi;

⁽¹⁾ Nagu sätestatud inimõiguste ülddeklaratsiooni artiklis 25 ja Euroopa Nõukogu läbivaadatud Euroopa sotsiaalharta I osa põhimõttes 11.

⁽²⁾ 56. maailma terviseassamblee A56/27, esialgse päevakava punkt 14.18, 24. aprill 2003, esmatasandi tervishoiu teemaline rahvusvaheline konverents Almatõs: 25. aastapäev, sekretariaadi aruanne.

Neljapäev, 2. veebruar 2012

24. palub komisjonil kaaluda võimalust luua koolitatud töötajatest (nagu arstid, psühholoogid, sotsioloogid ja õigusnõustajad) moodustatud kiirreageerimisüksused, et pakkuda viivitamatut kohapealset tuge soopõhiste kuritegude ohvritele;

25. kiidab heaks ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1960 vastuvõtmise, milles nõutakse üksikasjalikku teavet relvakonfliktide ajal seksuaalkuritegudes kahtlustatavate kohta; kutsub liikmesriike üles suurendama oma pingutusi resolutsiooni 1960 täitmiseks;

26. nõuab, et analüüsitaks, millised on kohaldatavale rahvusvahelisele ja riiklikule õigusele vastavad võimalused piisavaks hüvitiseks ohvritele, arvestades ka psühholoogilisi tagajärgi nende perele ja lastele;

27. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles suurendama konfliktijärgsetes olukordades naiste mõjuvõimu seoses nende õigustega ning juurdepääsuga maale, pärandile, laenudele ja säästudele, iseäranis sellistes riikides, kus naiste omandiõigused ei ole õiguslikult jõustatavad või sotsiaalselt tunnustatud;

28. rõhutab, et naised ei tule vaadelda mitte ainult haavatavate ohvritena, vaid ka kui teravalt eristuvat sotsiaalsete osalejate rühma, kelles peitub väärtuslikke ressursse ja võimeid ning kellel on oma eesmärgid; on jätkuvalt seisukohal, et naised mõjutavad sündmuste käiku ning peavad kujundama arenguprotsessi; on seisukohal, et sõjaohvriks langenud naistesse ei tohiks enam suhtuda kui lihtsalt sõjaohvritesse, vaid pigem kui stabiliseerimise ja konflikti lahendamise kaasosalistesse; rõhutab, et naised saavad seda ülesannet üldiselt täita alles siis, kui nad on võrdselt esindatud poliitiliste ja majanduslike otsuste tegemisel;

29. juhib tähelepanu sellele, et meie arusaam naiste rollist sõjajärgses ühiskonnas ja nende panusest sõjajärgsesse ülesehitamisprotsessi peab olema ulatuslikum kui üksnes üheülbaline kirjeldus „naiste kogemustest sõjas” ning samuti tuleb tunnustada naiste kogemuste erilist olemust ja mitmekesisust;

Soovitused

30. nõuab, et loodaks naiste, rahu ja julgeoleku küsimustega tegeleva ELi eriesindaja ametikoht Euroopa välisteenistuses, et juhtida soolise võrdsuslikkusega tegelemist ja teha tõhusamat koostööd ÜRO vastava ametkonnaga; nõuab, et kõiki asjakohaseid ELi poliitikameetmeid, rakkerühmi ja üksusi/teabekeskusi, kes tegelevad sooliste ja julgeolekuküsimustega, koordineeriks ja ühendaks järjekindluse ja tõhususe tagamiseks ELi eriesindaja, ning nõuab võetavate strateegiate ja meetmete süstemaatilist, järjekindlat ja laiaulatuslikku rakendamist;

31. nõuab naiste, rahu ja julgeoleku küsimustega tegeleva mitteametliku rakkerühma toetamist ja tunnustamist;

32. nõuab, et rahu-uuringute, konfliktiennetuse, konfliktide lahendamise, rahuvalveoperatsioonide, konfliktijärgse rehabiliteerimise ja ülesehitamisega seoses pööratakse erilist tähelepanu soolise võrdsuslikkuse küsimusele, ning et riikide strateegiadokumentides arvestatakse soolise võrdsuslikkuse süvalaiendamise aspekti;

33. soovib Euroopa välisteenistusel, komisjonil ja liikmesriikidel tungivalt lisada arengualased küsimused – eriti tunnustus emade õigusele olla kaitstud ja saada tuge ning hoolitseda oma laste eest ja kasvatada neid, samuti naiste tervis ja majanduslik turvalisus, mille puhul pööratakse eritähelepanu omandiõigustele, eeskätt maaomandi ja maaharimisega seoses – oma tegevusse, mis mõjutab konfliktipiirkondades asuvaid naisi;

34. kiidab heaks ELi otsuse võtta vastu 17 rakendusnäitajast koosnev nimekiri, et selle alusel hinnata ELi tegevust sooküsimuste osas nõrgestatud, konfliktis olukorras olevates ja konfliktijärgsetes riikides; rõhutab, et neid näitajaid, mille hulka peaksid kuuluma ka kvalitatiivsed näitajad, tuleks täiustada; kutsub komisjoni ja Euroopa välisteenistust üles programme koostamise ja rakendamise etapis võtma arvesse kõnealuse hindamise järeldusi;

Neljapäev, 2. veebruar 2012

35. kutsub Euroopa välisteenistus kooskõlas nõukogu 26. juuli 2010. aasta otsuse 2010/427/EL artikliga 9 üles kindlustama, et konfliktieelsetes, konfliktiaegsetes ja konfliktijärgsetes situatsioonides soolise vaatenurga edendamise riiklike algatuste kavandamist, rakendamist ja järelvalvet juhitaks delegatsioonide tasandil, et keskenduda paremini iga konteksti eripäradele ja võimalikule olemasolevale piirkondlikule mõõtmele;

36. kutsub liikmesriike üles vastu võtma, rakendama ja kontrollima naisi, rahu ja julgeolekut käsitlevaid riiklikke tegevuskavu; kordab oma üleskutset ELile ja liikmesriikidele töötada oma kavades ja strateegiates välja miinimumstandardid, et ühendada realistlikud eesmärgid konkreetsete näitajate, sihttasemetega, tähtaegade, eraldatud eelarve ja tõhusate järelevalvemehhanismidega; rõhutab, et oluline on kaasata valitsusvälised organisatsioonid tegevuskavade väljatöötamisse, rakendamisse ja järelevalvesse;

37. palub ELil hoolt kanda selle eest, et värbamine missioonidele ja operatsioonidele oleks tasakaalustatud ning rohkem naisi edutatakse juhtivatele kohtadele, näiteks kolmandas riigis asuva ELi delegatsiooni juhiks või ELi missiooni juhiks;

38. rõhutab komisjoni nõudmist, et EL toetaks kolmandaid riike selliste rahvusvaheliste kohustuste nagu Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni konventsioon naiste diskrimineerimise kõigi vormide likvideerimise kohta, Kairo tegevuskava, Pekingi tegevusplatvorm ning aastatuhande deklaratsioon järgimisel ja rakendamisel;

39. soovib tungivalt kaasata ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika (ÜJKP) missioonidele ning ELi delegatsioonidesse sooküsimuste nõustajad või soolise võrdõiguslikkuse teabekeskused ning kutsub komisjoni asepresidenti ja kõrget esindajat üles ära hoidma seda, et nende ülesanded kattuksid, ning andma neile piisavad vahendid ja volitused;

40. rõhutab teadlikkust tõstvate kampaaniate tähtsust stereotüüpide, diskrimineerimise (soo, kultuuri või usutunnistuse tõttu) ja koduvägivalla vastu ning samuti üldise soolise võrdõiguslikkuse eest võitlemisel; märgib, et neid kampaaniaid peaks täiendama naiste kuvandi positiivne kajastamine naisrollimudelite abil meedias ja reklaamis, õppematerjalides ja internetis;

41. nõuab seoses ÜJKP missioonidega asjakohaste avalike kaebuste menetluste loomist, mis aitaksid kaasa eelkõige seksuaalse ja soolise vägivalla juhtumitest teavitamisele; kutsub liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrget esindajat ja komisjoni asepresidenti üles lisama iga kuu kuu tagant esitatavasse ÜJKP missioonide hinnangusse üksikasjaliku aruande naisi, rahu ja julgeolekut käsitlevate küsimuste kohta; tuletab meelde, et ÜJKP missioonid on ELi üks kõige olulisemaid võimalusi näidata, et ta kohustub saavutama ÜRO resolutsioonides nr 1820 ja 1325 esitatud eesmärgid kriisidest mõjutatud riikides ja piirkondades;

42. nõuab vastava eelarve eraldamist, et hinnata ja kontrollida andmeid, mis on kogutud ELi tasandil välja töötatud näitajate alusel; nõuab eraldi eelarveridu, mis oleks mõeldud soolise võrdõiguslikkuse eksperteadmiste kogumiseks ning naisi, rahu ja julgeolekut käsitlevate projektide ja meetmete jaoks ÜJKP missioonide raames;

43. kutsub ELi eelarvepädevaid institutsioone üles suurendama tulevastes arengu rahastamise vahendites ajavahemikus 2014–2020 rahalisi ressursse, mis on eraldatud soolise võrdõiguslikkuse ja naiste õiguste edendamiseks;

44. kutsub ELi kõrget esindajat ja komisjoni üles võtma vajalikke meetmeid parandamiseks kõigi ELi välisgegevuse jaoks ette nähtud rahaliste vahendite – nimelt Euroopa Arengufondi, arengukoostöö rahastamisvahendi, Euroopa naabrus- ja partnerlusinstrumendi, ühinemiseelse abi rahastamisvahendi, demokraatia ja inimõiguste Euroopa rahastamisvahendi ja stabiliseerimisvahendi – vastastikust täiendavust ja õigeaegset kasutuselevõttu, et ELi reageering naiste sõjaaegsele olukorrale ei oleks killustatud;

Neljapäev, 2. veebruar 2012

45. nõuab, et Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituut pakuks asjakohast toetust ning koguks, analüüsiks ja levitaks soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise tulemuslikke tavaid selle osas, kuidas rakendatakse Pekingi näitajaid naisi ja relvakonflikte käsitlevas valdkonnas;

46. rõhutab, kui tähtis on EÜ ja ÜRO partnerlus soolise võrdõiguslikkuse edendamise valdkonnas arengu ja rahu saavutamiseks, mille eesmärk on kindlaks määrata meetodid, mis aitaksid integreerida soolise võrdõiguslikkuse ja naiste inimõigused uutesse abivõimalustesse, toetada siseriiklike partnerite jõupingutusi seoses rahvusvaheliste kohustuste täitmisega soolise võrdõiguslikkuse valdkonnas ning kohandada nende soolise võrdõiguslikkusega seotud kohustused piisavate rahaliste eraldistega riiklikes arengukavades ja eelarvetes; rõhutab, et selles projektis keskendutakse eriti naise rollile konfliktiolukordades ja konfliktijärgsetes olukordades ning eelkõige ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1325 nõuetekohasele rakendamisele;

47. palub liidul konfliktijärgse ülesehitusabi pakkumisel keskenduda koolide asutamisele, et võimaldada poistele ja tüdrukutele paremat haridust;

48. pooldab mitmesuguseid soopõhiste varajase hoiatamise ja konfliktide järelevalve näitajate loomise algatusi, nagu ÜRO naiste arengufondi (UNIFEM), Euroopa Nõukogu, Šveitsi rahufondi, International Alerti ja Forum on Early Warning and Early Response'i algatused;

49. rõhutab, kui tähtis on konfliktipiirkondades ja konfliktijärgsetes piirkondades naiste asetamine veevarustuse, kanalisatsiooni ja hügieeniga seotud poliitika keskmesse, ning rõhutab seepärast, kui oluline on suurendada juurdepääsu ohutule joogiveele, nõuetekohasele kanalisatsioonile ning tootmiseks vajalikule veele;

*

* *

50. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide valitsustele.

Eli arengukoostöö, millega toetatakse eesmärki muuta energia 2030. aastaks üldkättesaadavaks

P7_TA(2012)0029

Euroopa Parlamendi 2. veebruari 2012. aasta resolutsioon Eli arengukoostöö kohta, millega toetatakse eesmärki muuta energia 2030. aastaks üldkättesaadavaks (2011/2112(INI))

(2013/C 239 E/13)

Euroopa Parlament,

— võttes arvesse, et ÜRO Peaassamblee kuulutas 2012. aasta rahvusvaheliseks üldkättesaadava säästva energia aastaks, tunnistades sellega energia kättesaadavuse tähtsust jätkusuutliku majandusarengu ja aastatuhande arengueesmärkide täitmise jaoks ⁽¹⁾,

— võttes arvesse ÜRO peasekretäri Ban Ki-mooni käivitatud üldkättesaadava säästva energia algatust ⁽²⁾,

⁽¹⁾ ÜRO Peaassamblee 56. istungjärg. Peaassamblee resolutsioon 65/151. Rahvusvaheline üldkättesaadava säästva energia aasta. New York, 21. jaanuar 2011.

⁽²⁾ ÜRO peasekretär Ban Ki-moon. Minu prioriteedid peasekretärina.

Neljapäev, 2. veebruar 2012

- võttes arvesse ÜRO peasekretäri Ban Ki-mooni loodud energia ja kliimamuutuse nõuanderühma ning selle rühma 28. aprilli 2010. aasta soovitusi, milles peetakse esmatähtsaks rahvusvahelist eesmärki muuta kaasaegsed energiateenused 2030. aastaks kõigile kättesaadavaks ning vähendada 2030. aastaks maailma energiantensiivsust 40% võrra ⁽³⁾,
 - võttes arvesse Rahvusvahelise Energiaagentuuri ülevaadet World Energy Outlook 2011, milles rõhutatase, et kogu maailmas ei ole 1,3 miljardile inimesele elekter kättesaadav ning et umbes 2,7 miljardil inimesel puuduvad puhtad toiduvalmistamisvõimalused,
 - võttes arvesse Norras Oslos 10.–11. oktoobril 2011 peetud kõrgetasemelist rahvusvahelist konverentsi „Energia kõigile – energia vaestele kättesaadavaks muutmise rahastamine“, ning rahvusvahelise energia- ja kliimapartnerluse (algatus „Energia+“) käivitamist,
 - võttes arvesse Euroopa Liidu Nõukogu 19. mai 2009. aasta järeldusi, milles käsitletakse juurdepääsu säästva energia allikatele kohalikul tasandil arengumaades, kus tuletatakse meelde, et „säästva energia allikate ja moodsate energiateenuste kättesaadavus on majanduskasvu ja sotsiaalse arengu ning aastatuhande arengueesmärkide saavutamise eeltingimus“ ning et „säästvale energiale keskendumine kindlustab edu aastatuhande arengueesmärkide saavutamisel ning aitab reageerida ülemaailmsele kriisile ja leevendada kliimamuutusi“,
 - võttes arvesse komisjoni 17. juuli 2002. aasta teatist Euroopa Parlamendile ja nõukogule energiaalase koostöö kohta arenguriikidega (COM(2002)0408),
 - võttes arvesse komisjoni 26. oktoobri 2004. aasta teatist Euroopa Parlamendile ja nõukogule ELi energiaalgatuse edasise arendamise ning Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna (AKV) riikide energiafondi rajamise korra kohta (COM(2004)0711),
 - võttes arvesse komisjoni 13. oktoobri 2011. aasta teatist Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Muutuste kava ELi arengupoliitika mõju suurendamiseks“ (COM(2011)0637),
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 48,
 - võttes arvesse arengukomisjoni raportit (A7-0442/2011),
- A. arvestades, et maailmas ei ole 1,3 miljardile inimesele (kellest 84% elavad maapiirkondades) elekter kättesaadav; arvestades, et umbes 2,7 miljardil inimesel puuduvad puhtad toiduvalmistamisvõimalused ⁽⁴⁾, mille tõttu ruumid on suitsused, mis omakorda põhjustab igal aastal üle 1,4 miljoni enneaegse surmajuhtumi – see on maailmas HIV/AIDSi järel sageduselt teine enneaegsete surmade põhjustaja ⁽⁵⁾; arvestades, et praegune moodsate energiateenuste kättesaadavuse puudumine paljudes vaestes riikides on põhjustanud naiste ja meeste vahelist ebavõrdsust ja eelkõige ebavõrdsust naiste ja laste suhtes;
- B. arvestades, et energia kättesaadavus on oluline mitmete 1966. aasta majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste rahvusvahelises paktis ja muudes rahvusvahelistes inimõiguste- ja keskkonnaalastes õigusaktides sisalduvate õiguste rakendamiseks;

⁽³⁾ ÜRO peasekretär Ban Ki-moon. Minu prioriteedid peasekretärina.

⁽⁴⁾ Energia kõigile – energia vaestele kättesaadavaks muutmise rahastamine. Eriväljavõte ülevaatest "World Energy Outlook 2011", mille esmaesitlus toimus 2011. aasta oktoobris Norras Oslos peetud konverentsil "Energia kõigile". OECD/IEA, oktoober 2011 (http://www.iea.org/papers/2011/weo2011_energy_for_all.pdf), lk 3.

⁽⁵⁾ Samas, lk 28.

Neljapäev, 2. veebruar 2012

- C. arvestades, et aastatuhande arengueesmärgid jäävad täitmata, kui ei saavutata olulist edu energia kättesaadavuse parandamisel, milleks arvestuste kohaselt vajatakse kuni 2030. aastani igal aastal investeeringuid 48 miljardi USD väärtuses, mis moodustab umbes 3% samaks ajavahemikuks prognoositud investeeringutest energiainfrastruktuuridesse ja suurendaks 2030. aastaks CO₂-heidet vaid 0,7% võrra ⁽⁶⁾;
- D. arvestades, et taastuvenergia allikatel ja eelkõige väikestel detsentraliseeritud lahendustel on tohtu potentsiaal pakkuda eelkõige arenguriikide maapiirkondades elavatele vaestele inimestele usaldusväärseid, jätkusuutlikke ja taskukohaseid energiateenuseid; arvestades, et arenguriigid asuvad piirkondades, kus on kättesaadavad paljud taastuvenergia allikad, eelkõige tuule- ja päikeseenergia; arvestades, et nende leviku tagamiseks arenguriikides tuleb endiselt ületada mitmeid tõkkeid näiteks rahastamise, suutlikkuse tõstmise, tehnoloogia arendamise ja haldusreformi osas;
- E. arvestades, et taastuvenergia tehnoloogiate kasutamine on arenguriikide jaoks oluline, et vähendada nende sõltuvust fossiilkütuste impordist ja sellega seotud hinnakõikumistest; arvestades, et laiaulatuslikud taastuvenergia projektid (nt hüdroenergia või energeetilised põllukultuurid) võivad põhjustada tõsiseid ühiskondlikke ja ökoloogilisi tagajärgi kohalikule elanikkonnale, st vee või toiduga varustamisele; arvestades, et taastuvenergia tehnoloogiate keskkonnamõjude hoolikas hindamine on seega rahastamise saamise oluline eeldus;
- F. arvestades, et kaasaegsete säästvate energiateenuste üldkättesaadavus tähendab, et kättesaadav on mitte üksnes elekter, vaid kõik vajalikud ja soovitud energiateenused, näiteks valgustus, toiduvalmistamine ja vee soojendamine, küte, jahutus, teabe- ja sidevõrgud ning tootmiseks ja tulu teenimiseks vajalik energia;
- G. arvestades, et arengumaades 2010. aastal fossiilkütuste subsideerimiseks antud 409 miljardist USDst läks ainult 8% kõige vaesemale viiendikule elanikkonnast ⁽⁷⁾;
- H. arvestades, et energiaarengu indeksi näitajatel on tugev seos inimarengu indeksiga, mis kajastab oodatavat eluiga, haridustaset, SKPd ühe inimese kohta ja muid elatustaseme näitajaid;
- I. arvestades, et Sahara-taguses Aafrikas on ligikaudu 70% elanikkonnast ilma juurdepääsuta elektrile; arvestades, et rahvastiku kasv on olnud elektrifitseerimisest kiirem, mistõttu selliste inimeste arv on suurenenud;
- J. arvestades, et eriti vähim arenenud riikides on energiavõrku ühendatud ainult väga väike osa rahvastikust; arvestades, et ettenähtavas tulevikus ei hõlma võrguühendus kogu rahvastikku, mistõttu lähemas tulevikus on energia üldkättesaadavaks muutmine teostatav üksnes detsentraliseeritud lahenduste (väike- ja minivõrgud, autonoomne energiavarustus) abil;
- K. arvestades, et õigusriigi põhimõtte austamine ja tugev juhtimine on peamised tegurid, mida tuleks edendada, et köita erainvestorite huvi, mis on vajalik energia üldkättesaadavaks tegemise eesmärgi täielikuks saavutamiseks;
- L. arvestades, et viimased energeetikat ja arengukoostööd käsitlevad komisjoni teatised avaldati 2002. ja 2004. aastal;
1. rõhutab, et kuigi puudub konkreetset energiaga seotud aastatuhande arengueesmärki, on kõigile kättesaadavad kaasaegsed ja säästvad energiateenused (energia üldkättesaadavus) aastatuhande arengueesmärkide täitmise eeldus; arvab seetõttu, et energiatemaatika peaks vaesuse kaotamisega seotud aruteludes tõusma esiplaanile ning samas tuleks tagada kaasaegsete energiateenuste parema kättesaadavuse kooskõla jätkusuutliku arenguga; nõuab tungival, et komisjon avaldaks teatise energia üldkättesaadavust toetava arengukoostöö kohta aastal 2012, s.o ÜRO poolt sellele teemale pühendatud aastal;

⁽⁶⁾ Samas, lk 27.⁽⁷⁾ Samas, lk 40.

Neljapäev, 2. veebruar 2012

2. nõuab tungivalt, et komisjon ja liikmesriigid kiidaksid heaks ÜRO püstitatud rahvusvahelise eesmärgi muuta 2030. aastaks energia kõigile kättesaadavaks, kohustaks seda toetama ning viiksid oma poliitika ja arengukoostöö selle eesmärgiga kooskõlla;
3. rõhutab, et taastuvenergia allikate maksimaalne kasutamine on rahvusvahelise üldsuse jaoks ideaalne võimalus aidata kaasa kaasaegsete energiateenuste üldkättesaadavuse saavutamisele ning samal ajal võidelda kliimamuutuse vastu; kutsub komisjoni üles koostama tegevuskava energia üldkättesaadavuse eesmärgi integreerimiseks asjaomastesse ELi poliitikameetmetesse ning kõigisse sellistesse arengupoliitika valdkondadesse nagu põllumajandus, tööstus, kaubandus, vesi ja tervishoid, ning tagama valdkondade ja poliitikameetmete sidususe energia üldkättesaadavuse eesmärgiga;
4. tervitab energia mainimist „Muutuste kava” ühe peaküsimusena ning ootab, et komisjon toimiks vastavalt; kutsub komisjoni üles mitte pidama energia kättesaadavust teisejärguliseks ega ajama seda segamini samuti mainitud energiajulgeoleku ja kliimamuutusega;
5. soovib luua ELi arengukoostöö raames eriti energia üldkättesaadavusele keskenduva spetsiaalse energia ja arengu programmi;
6. märgib, et kogemused on näidanud, et tsentraliseeritud elektritootmise ja võrkude laiendamise eesmärgid ei ole tihti peale parandanud energiateenuste kättesaadavust vaestele; rõhutab seetõttu selliste detsentraliseeritud taastuvenergialahenduste nagu väike- ja minivõrkude ja autonoomse energiavarustuse toetamise vajadust selleks, et energia jõuaks arengumaade kõigi rahvastikurühmade, eriti vaeste ja maaelanike; kutsub ELi suunama oma rahalisi ja tehnilisi vahendeid sellistesse väikelahendustesse, mis aitavad kaotada kauges piirkondades energiapuuduse;
7. märgib taastuvenergia tohutut potentsiaali paljudes arenguriikides, kus see aitab tagada jätkusuutlikku energiavarustust ja vähendada sõltuvust fossiilkütustest, vähendades sellega nende haavatavust energia hinna kõikumiste suhtes;
8. rõhutab, et energiarahastu on üks väga harvu rahvusvahelisi rahastamismehhanisme, mis rahastab väikesemahulisi taastuvenergialahendusi, ning palub komisjonil järgmisel, 2014. aastal algaval rahandusperioodil jätkata ja laiendada sedalaadi projektide rahastamist;
9. kutsub komisjoni üles hindama, kuidas mõjutavad energiarahastu toetatud investeeringud vaesuses elavatele inimestele põhiliste energiateenuste kättesaadavamaks muutmist, ning vastavalt parandama 2013. aasta järgsel rahandusperioodil energiarahastu järglasfondi tõhusust ja tulemuslikkust;
10. rõhutab, et õigesti rakendades võib taastuvenergia kasutamine energiateenuste pakkumiseks osutuda arengumaades majanduslikult kasulikuks lahenduseks, mis toob kasu tervishoiule, keskkonnale ja kohalikule arengule; rõhutab siiski vajadust võtta energia üldkättesaadavuse parandamiseks arvesse taastuvenergia kasutamise keskkonnamõju, eelkõige hüdroenergia, biomassi ja agrokütuste puhul;
11. kutsub ELi üles koostama taastuvenergia projektide rahastamise jaoks selgeid suuniseid ökoloogilise jätkusuutlikkuse nõuete kohta; kutsub komisjoni üles muutma uute energeetikaprojektide toetamise eeltinimuseks detsentraliseeritud taastuvenergia kasutamise, jätkusuutliku madala süsinikuheite või suure energiatõhususe;
12. rõhutab rolli, mida eraettevõtted peaksid täitma, et võimaldada arenguriikidel aastatuhande arengueesmäärke täita, pidades eelkõige silmas energia üldkättesaadavust; rõhutab lisaks madala sissetulekuga turgudele kohandatud rahaliste vahendite ja tehnoloogiliste oskuste arendamise toetamise olulisust, eelkõige kaasates rohkem eraettevõtteid riiklikesse ja rahvusvahelistesse institutsioonilistesse partnerlustesse;

Neljapäev, 2. veebruar 2012

13. õhutab komisjoni ja liikmesriike arengukoostöö ja energiarahastu kaudu toetama vaestele kaasaegsete energiateenuste pakkumiseks sobivat tehnosiiret, mis hõlmab ka tehnilisi teadmisi, teavet ja häid tavaid, seda nii kolmanda maailma siseselt kui ka Euroopa ja kolmanda maailma vahel, pühendudes suutlikkuse arendamisele, sealhulgas kahepoolsete projektide, töötajate vahetamise ja praktiliste koolituste arendamisele, et hinnata ja kasutada tehnilisi võimalusi; ärgitab seejuures ka siirdama energiatõhusaid tehnoloogiasid, mis võimaldavad energiat kasutada kõige tootlikumalt ja maksimeerida piiratud energiahulgast saadavaid energiateenuseid;

14. nõuab, et projektide ja programmide koostamisel ja rahastamisel pöörataks erilist tähelepanu energia tootlikule kasutamisele, mis on peamine sotsiaal-majanduslikku arengut ja tulude teket soodustav mehhanism;

15. rõhutab, et jätkusuutlike energiateenuste kättesaadavuse suurendamiseks on vaja tõhusat partnerlust avaliku ja erasektori, kogukondade ja kohalike omavalitsuste vahel; kutsub komisjoni üles kasutama igal võimalusel turupõhist lähenemisviisi uutele või uuenduslikele energialahendustele, näiteks toetama kohalikku tootmist, hõlbustama selle turulepääsu või jagama turuteavet, et tagada kohapealne vastutustunne ja jätkusuutlikkus; kutsub eelkõige komisjoni üles edendama juhtimissuutlikkuse tõstmist, et võimaldada VKEdel edendamise kaudu kopeerida väikesemahulisi energiateenuste projekte;

16. on seisukohal, et erainvesteeringud ja nende kaasamine on väga oluline energia üldkättesaadavuse täielikuks saavutamiseks; palub seetõttu komisjonil kogu oma abitegevuses edendada õigusriigi põhimõtet, eelkõige vähim arenenud riikides;

17. palub ELi delegatsioonidel edastada teavet arengumaade maksude, soodustuste ja õigusaktidest tulevate nõuete kohta neile ELi äriühingutele, kes soovivad investeerida energiasektorisse;

18. palub komisjonil soodustada parimate tavade jagamist kõige tõhusamate energiataristu laiendamise stiimulite kohta arengumaades;

19. õhutab toetama selliste usaldusväärsete poliitika- ja õigusraamistike ja tehniliste normide väljatöötamist ja edendamist, mis tugevdavad kohalikku võimekust ning annavad kindlustunde erainvestoritele, sealhulgas kohalike investeeringuallikate kaasamiseks;

20. rõhutab partnervalitsuste, rahvusvaheliste finantseerimisasutuste ja ametliku arenguabi vahendite otsustavat tähtsust vajalike erainvesteeringute võimendamisel; rõhutab samuti, et ELi abi energia kättesaadavuse parandamiseks peaks toetama kohalikku majandust, keskkonnasäästlikke töökohti ja vaesuse vähendamist ning seda ei tohiks siduda ELi ettevõtete kaasamisega või kasutada nende toetamiseks;

21. tunnistab, et avalik sektor ei suuda üksi katta kõiki rahastamisvajadusi, mis on vajalikud energia kättesaadavuse laiendamiseks; rõhutab sellega seoses erainvestorite ja turusuunitlusega reformide tähtsust energiaspektori jaoks; toonitab siiski, et üha rohkem pööratakse tähelepanu avaliku ja erasektori partnerlustele ning et erasektori rahastajate vahendite ligimeelitamine võib oluliselt vähendada kohalike taastuvenergiaprojektide atraktiivsust, kuna sellised projektid sobivad pankadele vähem kui suured, võrkudega seotud projektid, mis sageli teenindavad suuri tööstusettevõtteid; rõhutab seetõttu, et lõppkokkuvõttes vastutab universaalteenuste ja eelkõige taskukohase energia vaestele ja kaugete piirkondade elanikele kättesaadavaks muutmise eest ikkagi riik;

22. juhib tähelepanu asjaolule, et partnervalitsustel on palju võimalusi energia üldkättesaadavuse edendamiseks seadusandluse, reguleerimise, lepingute või lubade väljastamise kaudu, kehtestades näiteks järgmised riigi vajadustele ja võimalustele vastavad universaalteenuse osutamise kohustused:

— kättesaadavuse sihteesmärgid kontsessiooni- või litsentsilepingutes;

— tarbijate erinev kohtlemine sõltuvalt nende rahalistest võimalustest;

Neljapäev, 2. veebruar 2012

- teatavatele tarbijakategooriatele ja kaugetele maapiirkondadele suunatud fondid või subsiidiumid;
- ebasoodsa mõjuga maksude, tollide ja subsiidiumide läbivaatamine, näiteks üleminek fossiilkütuste soosimiselt detsentraliseeritud ja taastuenergia süsteemide soodustamisele, et parandada energia kättesaadavust ja tõhusust;
- ettevõtjate seni teenindamata valdkondadesse sisenemise liberaliseerimine;
- infrastruktuuri laiendamist soodustavad rahanduslikud stiimulid;
- meetmed, millega tagatakse kättesaadava energia võimalikult tõhus kasutamine;

23. kutsub arengumaid tõsiselt pühenduma energia üldkättesaadavuse eesmärgile ning soovib rohkem abistada arengumaade energeetikaministereid, et nad saaksid järgmisel finantseerimisperioodil põhjendada oma toetust energia üldkättesaadavaks muutmisele, sealhulgas pikaajaliste säästva energia strateegiate koostamisele ja piirkondade energiaalase koostöö parandamisele;

24. toonitab, et tähtis on kodanikuühiskonna, kohalike võimude ja seadusandjate läbipaistev ja demokraatlik osalemine energeetika valdkonnas, nii et nad saaksid teostada energia üldkättesaadavaks muutmise järelevalvet, et tagada hea valitsemistava ja aus konkurents ning vähendada korruptsiooni;

25. nõuab, et arengumaade parlamendid ja valitsusvälised organisatsioonid etendaksid kohast rolli läbipaistvuse, demokraatiaprotsesside ja stabiilse õiguskeskonna tagamisel ja järelevalves;

26. märgib murega, et Aafrika ja ELi energiapartnerlus ja selle taastuenergia allprogramm näivad keskenduvat peamiselt suurprojektidele ja põhivõrkude vahelistele ühendustele, pöörates vähem tähelepanu kohalikele energialahendustele; nõuab tungivalt, et EL ei kujundaks energiataristu arendamisel ülalt-alla lähenemisviisi ning peaks meeles, et suuremahulised infrastruktuurid ei pruugi sobida riigi majandusliku ja sotsiaalse struktuuriga ega teha energiat kättesaadavamaks vaestele, kelle jaoks on väiksemad kohalikud energiaallikad tavaliselt sobivamad;

27. õhutab ELi dialoogile partneritest arengumaade valitsuste ja kodanikuühiskonnaga selle tagamiseks, et nende riiklikes energiapoliitikates ja vaesuse vähendamise strateegiates arvestataks energia üldkättesaadavuse küsimusega;

28. palub dialoogis partnerriikide ja piirkondlike asutustega konkreetselt kaaluda, millist kasu annaks toiduvalmistamiseks vajalike energiateenuste küsimuse lisamine riiklikesse ja piirkondlikesse arengukavadesse, ning õhutada partnerriike ja piirkondlikke asutusi astuma dialoogi kohalike asutuste ja kodumajapidamiste (toiduvalmistamise) energia küsimustega tegelevate mitteriiklike osapooltega, et leida parimad viisid olukorra otsustavaks parandamiseks ja hingamisteede haigustest tingitud suremuse vähendamiseks; õhutab kasutama tõhusamaid toiduvalmistamisvahendeid, kuna tavapärasel suure biomassikoguse põletamisel lahtises tulekoldes on kahjulik mõju tervisele, eelkõige naiste ja laste tervisele, ning negatiivne mõju metsaraadamise näol;

29. palub komisjonil anda igal aastal (kehtestatud usaldusväärsete näitajate põhjal) aru energia üldkättesaadavuse eesmärgi täitmisel saavutatust ja ELi arengukoostöö vastavast panusest;

30. soovib võtta komisjoni ja liikmesriikide energiateenuste arendamiseks antava toetuse aluseks kõigi variantide suhteliste rahaliste kulude ja tulemuste hinnangu, arvestades seejuures nende panust riiklike ja aastatuhande arengueesmärkide täitmisse ning autonoomsete ja tsentraalsete energiasüsteemide suhtelisi kulusid ja kasulikkust;

31. rõhutab aastatuhande arengueesmärkide (eriti vaesusega seotud eesmärkide, kuna taskukohaste energiateenuste kättesaadavus on võimalik vaid juhul, kui vähendada 2015. aastaks nende inimeste arvu, kes peavad ära elama 1 USA dollari päevas) arenguriikide riiklikesse energiastrateegiatesse integreerimise tähtsust;

32. palub, et komisjon vaataks läbi kliimamuutuse ja süsinikuturuga seotud võimalikud allikad, millest saaks rahastada investeeringuid vaestele jätkusuutliku, vähese süsinikuheitega energia üldkättesaadavaks tegemiseks, ja kasutaks neid vastavalt;

Neljapäev, 2. veebruar 2012

33. palub, et komisjon toetaks energeetikasektoris selliseid uusi tulemuspõhiseid lähenemisviise nagu tulemuspõhine rahastamine, tasumine üleandmisel ja väljundipõhine abi, mida praegu katsetavad ka teised abiandjad, tähtsustades nõnda nõudluspõhist abi („meie partner tahab seda”) pakkumisest lähtuva („abiandjal on vaba ekspert”) asemel;
34. nõuab tungivalt, et komisjon ja liikmesriigid tunnustaksid, et arengumaade vaeste elanike energiatarbimine oluliselt ei suurenda ega hakka lähemas tulevikus suurendama maailma kasvuhoonegaaside heitkoguseid (Rahvusvahelise Energiaagentuuri andmetel annab see 2030. aastal 1,3% kogu maailma heitkogustest), ning et minimaalselt vastuvõetava elatustaseme saavutamiseks peab nende kaasaegsete energiateenuste tarbimine ühe inimese kohta kasvama, ilma et seda piiraksid liiga ranged kliimamuutuse tõkestamise meetmed;
35. märgib murega, et suured hüdroenergiarajatised on endiselt Maailmapanga ja Euroopa Investeeringis-panga tähelepanu keskmes; tuletab meelde, et kogemused on näidanud, et sellised projektid ei muunda tingimata elektrit vaeste kättesaadavaks, ning et seda eesmärki aitavad paremini täita kohaliku nõudlust rahuldavad väike- või minihüdroelektrijaamad, mis võimaldavad ära hoita suuremate projektide sotsiaalseid ja ökoloogilisi tagasilööke;
36. kahetseb, et Euroopa Investeeringispangal, Euroopa arengu rahastamise asutustel ja rahvusvahelistel finantseerimisasutustel puudub huvi ja panganduslik võimekus väikeste energeetikaprojektidega tegelemiseks, ning nõuab, et nad energიაvaldkonnas tegutsedes keskenduksid energia üldkättesaadavuse küsimusele, toetaksid, eriti maapiirkondades, ka autonoomseid ja väikeprojekte ning lisaksid oma energeetikaprojekti-desse ja -toetustesse energia üldkättesaadavuse universaalseenuse osutamise kohustuse;
37. palub, et komisjon ja liikmesriigid ei rahastaks ega toetaks muul moel arengumaades tuumaenergia kasutamist selle tõsiste ohutus- ja jätkusuutlikkusprobleemide tõttu;
38. tunnustab Euroopa Liidu energiaalgatuse (European Union Energy Initiative – EUEI), EUEI partnerlus-dialoogi vahendi (EUEI Partnership Dialogue Facility – EUEI-PDF) ning Aafrika–ELi energiapartnerluse tege-vust, on rahul algatusega „Energia+” ning kutsub komisjoni ja liikmesriike üles intensiivistama oma osalust ja kaasatust neis algatustes, edendamaks energeetika valdkonnas antava rahvusvahelise abi kooskõlastamist;
39. on seisukohal, et 2012. aasta juunis toimuv Rio+20 tippkohtumine annab võimaluse esitada konk-reetsed sihteesmärgid energiapuuduse kaotamiseks ning nende eesmärkide täitmise tegevuskava majanduse keskkonnasäästlikumaks muutmise üleilmse strateegia kujul; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles lisama Rio+20 protsessi energia üldkättesaadavuse küsimuse;
40. nõuab energia üldkättesaadavuse lisamist tulevikus sõnastatavatesse 2015. aasta järgsetesse aastatu-hande arengueesmärkidesse;
41. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon komisjonile, nõukogule, Euroopa välis-teenistusele ja AKV–ELi ministrite nõukogule.

Iga-aastane maksuraport

P7_TA(2012)0030

Euroopa Parlamendi 2. veebruari 2012. aasta resolutsioon iga-aastase maksuraporti kohta (2011/2271(INI))

(2013/C 239 E/14)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni teatist „Topeltmaksustamine ühtsel turul” (COM(2011)0712) ja ettepanekut võtta vastu nõukogu direktiiv intressimaksete ja litsentsitasude kohta (uuesti sõnastatud) (COM(2011)0714),
- võttes arvesse komisjoni teatist „Piiriüleste maksutõkete kõrvaldamine ELi kodanike hüvanguks” (COM(2010)0769),

Neljapäev, 2. veebruar 2012

- võttes arvesse komisjoni teatisele „Piiriüleste maksutõkete kõrvaldamine ELi kodanike hüvanguks” lisatud komisjoni talituste töödokumenti (SEK(2010)1576),
- võttes arvesse komisjoni dokumenti vastuste kohta, mis saadi komisjoni konsultatsiooni käigus topeltmaksustamist käsitlevate lepingute ja siseturu teemal: konkreetset näidet topeltmaksustamise kohta ⁽¹⁾,
- võttes arvesse komisjoni teatist „Majanduspoliitika koordineerimiseks kavandatud esimese Euroopa poolaasta lõpetamine: juhised liikmesriikide poliitika kujundamiseks ajavahemikul 2011–2012” (COM(2011)0400),
- võttes arvesse Prantsusmaa presidendi Nicolas Sarkozy, Saksamaa kantsleri Angela Merkeli ja Euroopa Ülemkogu eesistuja Herman Van Rompuy 17. augusti 2011. aasta ühist kirja,
- võttes arvesse OECD 2011. aasta trükist „Corporate Loss Utilisation through Aggressive Tax Planning” ⁽²⁾,
- võttes arvesse teabedokumenti „How effective and legitimate is the European Semester? Increasing the role of the European Parliament” ⁽³⁾,
- võttes arvesse komisjoni trükist „Taxation Trends in the EU” (2011. aasta väljaanne) ⁽⁴⁾,
- võttes arvesse OECD väljaannet „Tarbimismaksu suundumused aastal 2010” ⁽⁵⁾,
- võttes arvesse Mario Monti 2010. aasta raportit „Ühtse turu uus strateegia”,
- võttes arvesse komisjoni talituste töödokumenti „Kinnipeetava maksu vähendamise korda käsitleva soovitus ja FISCO ettepanekute majanduslik mõju” (SEK(2009)1371),
- võttes arvesse komisjoni soovitus 2009/784/EÜ kinnipeetava maksu vähendamise korra kohta,
- võttes arvesse Alain Lamassoure'i 8. juuni 2008. aasta aruannet „Report on the Citizen and application of Community law” ⁽⁶⁾,
- võttes arvesse oma 2. septembri 2008. aasta resolutsiooni maksupettuste vastase võitluse tõhustamise kooskõlastatud strateegia kohta ⁽⁷⁾,
- võttes arvesse komisjoni 10. detsembri 2007. aasta teatist „Kuritarvituste vastaste meetmete kohaldamine otsese maksustamise valdkonnas Euroopa Liidus ja kolmandate riikide suhtes” (COM(2007)0785),
- võttes arvesse komisjoni 31. mai 2006. aasta teatist kooskõlastatud maksupettuste vastase võitluse tõhustamise strateegia väljatöötamise vajaduse kohta (COM(2006)0254),

⁽¹⁾ http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/common/consultations/tax/summary_report_consultation_double_tax_conventions_en.pdf

⁽²⁾ http://www.oecd.org/document/61/0,3746,en_2649_33767_48570813_1_1_1_1,00.html

⁽³⁾ <http://www.bruegel.org/publications/publication-detail/publication/599-how-effective-and-legitimate-is-the-european-semester-increasing-the-role-of-the-european-parliament/>

⁽⁴⁾ http://ec.europa.eu/taxation_customs/taxation/gen_info/economic_analysis/tax_structures/index_en.htm

⁽⁵⁾ http://www.oecd-ilibrary.org/taxation/consumption-tax-trends-2010_ctt-2010-en

⁽⁶⁾ <http://www.alainlamassoure.eu/liens/817.pdf>

⁽⁷⁾ ELT C 295 E, 4.12.2009, lk 13.

Neljapäev, 2. veebruar 2012

- võttes arvesse komisjoni 19. detsembri 2006. aasta teatist „Maksustamine riigist lahkumisel ja vajadus kooskõlastada liikmesriikide maksupoliitikaid” (COM(2006)0825),
 - võttes arvesse Eures Channeli nõustajate 2002. aasta aruannet „Report on several obstacles to mobility of EU citizens in cross-border regions” ⁽¹⁾,
 - võttes arvesse komisjoni 23. mai 2001. aasta teatist „Euroopa Liidu maksupoliitika – tulevaste aastate prioriteedid” (COM(2001)0260),
 - võttes arvesse resolutsiooni ettepanekut B7-0531/2011, mille Cristina Muscardini ja teised parlamendiliikmed esitasid vastavalt kodukorra artiklile 120,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 48,
 - võttes arvesse majandus- ja rahanduskomisjoni raportit (A7-0014/2012),
- A. arvestades, et ELi siseturg koos isikute, teenuste, kaupade ja kapitali vaba liikumisega ei toimi täielikult ja seal on veel parandamist vajavaid valdkondi;
- B. arvestades, et piiriülesest töötavast ja tegutsevast ELi kodanikust ja ettevõttest kogevad maksualaseid takistusi, mis pärssivad märkimisväärselt majanduskasvu ja tööhõivet ELi siseturul, ning arvestades, et need takistused tuleb kõrvaldada, et tagada konkurentsivõimelisem Euroopa, mis loob majanduskasvu ja tööhõivet;
- C. arvestades, et mõnes liikmesriigis on maksustamissüsteemist tulenevad halduskulud keskmise suurusega ettevõtete jaoks liiga suured ja rängad;
- D. arvestades, et praegune majandus- ja finantskriis on oluliselt suurendanud valitsemissektori võlga Euroopas; arvestades, et praeguse finantskriisi on tekitanud liikmesriikide avaliku ja erasektori ülemäärased võlad; arvestades, et sellega seoses on heaoluriigi automaatsed stabiliseerijad majanduskasvu ja sotsiaalse ühtekuuluvuse tagajana vajalikumad kui kunagi varem;
- E. arvestades, et tulemuslik maksustamine on eriti Euroopas äärmiselt tähtis selleks, et ametiasutused saaksid hästi täita oma ülesandeid ja kohustusi ning kodanike ootusi; arvestades, et suure eelarvepuudujäägiga riigid peavad praegu rakendama meetmeid maksude tõstmiseks, kuid need meetmed ei tohiks takistada majanduskasvu;
- F. arvestades, et eelarvepoliitika usaldusväärsuse tagamiseks on vaja eelarve ranget konsolideerimist koos maksukoormuse õiglasema ja sihipärasema jaotamisega ning et võla vähendamine nõuab nii kulutuste piiramist kui ka maksude tõstmist, kusjuures esmatähtsaks tuleb pidada majanduskasvule suunatud maksumuudatusi; arvestades, et see loob aluse pikaajalisele majanduskasvule;

Üldised kaalutlused

Kahekordse maksustamata jätmise, maksupettuste ja maksuparadiiside vältimine ning maksualase läbipaistvuse suurendamine

1. märgib, et maksusüsteemide peaülesanne on avalike teenuste, näiteks hariduse, tervishoiu, ühistranspordi ja infrastruktuuride rahastamine, avalike hüvede kaitse näiteks keskkonnasõbralike toodete tootmise ja tarbimise stimuleerimisega ning sotsiaalse ebavõrdsuse vähendamine, tagades selleks tulu ja rikkuse võrdsuse jagunemise;
2. märgib, et maksustamine on endiselt riikide ja mõnel juhul kohaliku tasandi pädevuses ning seetõttu tuleks liikmesriikide maksusüsteemide erinevaid struktuure austada; märgib, et maksupoliitika otsuste üleviimine riikide tasandilt ELi tasandile nõuaks aluslepingute muutmist; seepärast märgib, et eelarvenetluste põhjalikuma kontrollimisega komisjoni poolt peaks kaasnema põhjalikum Euroopa Parlamendi demokraatlik kontroll;

⁽¹⁾ http://www.eureschannel.org/en/dossiers/WEBrapport_obst_E.pdf

Neljapäev, 2. veebruar 2012

3. märgib, et ühtse turu täiustamine ja võimaluse korral mõningane maksude ühtlustamine võib olla majanduskasvu ja töökohtade loomist soodustav põhitegur; märgib, et maksupoliitika eesmärk peab olema tõsta Euroopa konkurentsivõimet ja alandada kulusid Euroopa ettevõtete, eelkõige väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete jaoks;
4. märgib, et maksupoliitika on ELis halvasti koordineeritud, mis võib ELis piiriüleselt tegutsevatele kodanikele ja ettevõtetele tuua kaasa märkimisväärsed kulusid ja suure halduskoormuse;
5. kutsub liikmesriike üles muutma oma maksusüsteeme majanduskasvu toetavamaks, parandama maksude struktuuri ja minema üle vähem moonutatavatele maksudele, kuid samal ajal säilitama sotsiaalse turumajanduse eesmärgi;
6. rõhutab, et kõik võivad edukalt järgida nende liikmesriikide eeskju, kes on maksustamisel ja maksude kogumisel saavutanud pikka aega häid tulemusi;
7. toonitab vajadust lihtsustada käibemaksustamist, et kaotada topeltmaksustamine ja bürokraatia töandjate jaoks;
8. rõhutab, et madal maksutase on peale perede ja kodumajapidamiste sotsiaalse heaolu väga tähtis ka konkurentsivõime ja uute töökohtade seisukohalt; rõhutab tõhusate ja kontrollitud avalike kulude ning stabiilse riikliku rahanduse vajalikkust;
9. toonitab, et komisjoni maksustamisalased ettepanekud peavad toetama Euroopa konkurentsivõimet, kaotades eri maksusüsteemide olemasolust tingitud konkurentsimoonutused; lisaks rõhutab, et komisjoni ettepanekud ei tohi tõsta maksukoormust;
10. märgib, et suure eelarvepuudujäägiga liikmesriigid, kelle SKP kasv on kõige enam vähenenud, peavad hoolikalt uurima oma puudujäägi põhjuseid ning suurendama maksutulu õiglaste ja tulemuslike maksude kaudu, vähendama tõhusalt kulusid, võitlema maksupettustega ja suurendama avaliku sektori sääste; rõhutab, et maksureformidega tuleks eeskätt kaotada seaduselüngad ja laiendada maksubaasi, mõjutamata liikmesriikide võimet tulusid koguda;
11. on seisukohal, et eelarvepoliitiline föderalism võib olla kasulik vahend piirkonna tasandil vastutustundliku maksuhalduse saavutamiseks, toetades sel moel suuremat majanduslikku tasuvust;
12. võtab teadmiseks komisjoni hiljutised maksualased algatused, mis käsitlevad ettevõtte tulumaksu ühtset konsolideeritud maksustamisbaasi, finantstehingute maksu, tulevast ELi käibemaksusüsteemi ja energietikat;
13. on rahul Euroopa poolaasta juurutamisega, mis võib tuua liikmesriikidele tulu tänu parimate tavade vahetamisele, kuidas eelarvepoliitikat enam kooskõlastada ja jätkusuutlikumaks muuta;
14. palub komisjonil ja liikmesriikidel teha rohkem koostööd, et tõhustada oma maksupoliitikaid topeltmaksustamise, maksupettuste ja maksudest kõrvalehoidumise vältimiseks, suurendada läbipaistvust ning vähendada maksude kogumise osas seaduselünki ja ebakindlust ettevõtete ja kodanike jaoks, eriti mis puudutab maksudeklaratsioonide täitmise halduskorda liikmesriikides; on seetõttu arvamisel, et komisjon peaks koos nõukoguga vastu võtma tugeva ühisalgatuse pangasaladusega kaitstud jurisdiktsioonide kohta, mis oleks parem kui lihtsalt kahepoolsed kokkulepped üksikute liikmesriikide ja pangasaladusega kaitstud jurisdiktsioonide vahel;

Neljapäev, 2. veebruar 2012

15. väidab, et liikmesriigid peaksid püüdma võimalikult vähendada maksuseaduste täitmise kulusid VKEde jaoks, muutes menetlused sujuvamaks ja piirates bürokraatiast tingitud kulusid; märgib, et liikmesriikide ettevõtte tulumaksu baasid on erinevad, mis võib tegelikkuses toimida majanduskasvu ja tööhõivet pärssiva piiriülese kaubandustökkena; toetab komisjoni ettepanekut kehtestada ELis ettevõtte tulumaksu ühtne konsolideeritud maksustamisbaas;

16. märgib, et ettevõtte tulumaksu ühtne konsolideeritud maksustamisbaas suurendaks Euroopas majanduskasvu ja töökohade loomist, kuna see vähendaks halduskulusid ja bürokraatiat mitmes liikmesriigis tegutsevate ettevõtete, eriti väikeettevõtete jaoks;

17. palub liikmesriikidel juba tehtud ettepanekud kiiresti vastu võtta ja komisjonil esitada Euroopa Parlamendi ettepanekutega kooskõlas ettepanekud hoiuste maksustamise, roheliste maksude ja tarbimismaksude, maksupettuste vältimise, hea valitsemistava ja topeilmaksustamise kohta;

18. märgib, et praegune majandus- ja finantskriis on oluliselt suurendanud valitsemissektori võlga Euroopas ning et hiiglasliku riigivõla likvideerimiseks tuleb piirata kulutusi ja tõsta makse;

19. juhib tähelepanu sellele, et SKP kasv vähenes kõige enam neis liikmesriikides, kes pidid kõige rohkem makse tõstma, samas kui üldjuhul suutsid makse vähendada need liikmesriigid, kel oli õnnestunud hoida reaalse SKP kahanemist alla 4 % tasemel ⁽¹⁾;

20. kutsub liikmesriike üles muutma oma maksusüsteeme majanduskasvu toetavamaks, parandama maksude struktuuri ja minema üle vähem moonutatavatele maksudele, kuid samal ajal tagama sotsiaalse võrdsuse eesmärgi;

21. teeb järelduse, et maksupoliitika kooskõlastamine võiks olla ELi tasandil eelarve konsolideerimise strateegia oluline koostisosa ning suurendada liikmesriikide uue maksupoliitika tõhusust;

Piiriüleste maksutõkete kõrvaldamine ELi kodanike hüvanguks

22. märgib, et maksutõkete kõrvaldamine võib aidata oluliselt suurendada kodanike võimalusi ja tahet ELis töötada, pensionipõlve pidada, sisseoste teha ja koos ettevõtjatega investeerida;

23. väljendab heameelt asjaolu üle, et teatistes „Piiriüleste maksutõkete kõrvaldamine ELi kodanike hüvanguks” on nimetatud ELi kodanike peamised kaebused piiriüleste maksutõkete kohta, ning ootab huviga komisjoni ettepanekuid selles valdkonnas;

24. tunneb heameelt asjaolu üle, et komisjon kavatseb teha suuremaid pingutusi tagamaks, et kõigil ELi kodanikel oleks võimalik saada teavet ja nõuandeid ELis kehtivate maksueeskirjade kohta;

25. märgib, et liikmesriigid on ühel nõul selles, et kodanikel peaks olema parem juurdepääs maksuteabele;

26. rõhutab, et tähtis on tagada, et kodanikud ei põrkaks kokku maksutõketega siseturu vabaduste kasutamisel;

27. palub komisjonil jagada teavet, millised on ELi liikmesriikides ja teistes OECD riikides parimad tavad maksualase teabe jagamiseks kodanikele ja ettevõtetele, ning palub komisjonil töötada välja tõhusad vahendid, et hõlbustada ja ergutada sellekohase teabe ja maksualaste parimate tavade vahetust, sealhulgas käivitada katseprojektid, et edendada Euroopa konkurentsivõimet pikemas perspektiivis; lisaks rõhutab, et komisjon peaks tagama selle, et Eurostat kogub ja kontrollib statistikat maksustamise vältimise ja maksudest kõrvalhoidumise kohta kogu ELis;

⁽¹⁾ Komisjoni trükkis „Taxation Trends in the EU” (2011. aasta väljaanne).

Neljapäev, 2. veebruar 2012

28. märgib, et mõned liikmesriigid on kehtestanud topeltmaksustamise kokkulepete alusel lihtsustatud korra maksutagastuste saamiseks ning mõned liikmesriigid on välja arendanud mitteresidentidest ja välismaalastest maksumaksjatele mõeldud internetisaide, mis sisaldavad mitmes keeles teavet ja blankette;

29. palub liikmesriikidel toetada komisjoni kava edendada koordineerimist ja koostööd liikmesriikide maksuasutustega ja nende vahel, et leida sobivad lahendused, kuidas vältida topeltmaksustamist ja teisi piiriüleseid maksutõkkeid;

30. märgib, et topeltmaksustamine takistab piiriülest tegevust ja investeerimist ning selle takistuse ületamiseks on vaja kooskõlastatud lahendusi;

31. palub komisjonil pakkuda välja viisid, kuidas lihtsustada maksuseaduste järgimist piiriülestes olukordades;

32. väljendab heameelt komisjoni avaliku konsultatsiooni üle, kuidas ELis maksustada dividende, mida piiriüleselt makstakse portfelliinvestoritele ja eraisikust investoritele, ning kuidas kõrvaldada pärandimaksuga seotud piiriüleseid takistused, ootab huviga komisjoni tulevasi ettepanekuid selles valdkonnas;

33. palub komisjonil ja liikmesriikidel leida võimalused, kuidas kaotada piiriülese töö ja riikidevahelise liikuvuse maksutõkked nii kiiresti kui võimalik, et saavutada võimalikult peatselt ELi 2020. aasta strateegia eesmärgid – suurem majanduskasv ja tööhõive;

34. palub komisjonil aktiivsemalt käsitleda kaebusi ning tagada suurem läbipaistvus ja kodanike parem teavitamine, mis puudutab liikmesriikide maksuõiguse osas esitatud kaebuste ja maksuvaldkonnas algatatud rikkumismenetluste tulemusi, samuti nende järelmeetmeid;

35. palub komisjonil jätkata tööd kodanike nõustamisteenistustega (Europe Direct ja Teie Euroopa) ning arendada edasi Europe Directi veebiportaali, et ELi kodanikud leiaksid teavet ELi 27 liikmesriigi maksuasutustelt; rõhutab, et seda teavet tuleb anda kasutajasõbralikus vormis;

36. kutsub komisjoni üles tugevdama liikmesriikide halduskoostööd topeltmaksustamise vallas, muu hulgas keskendades Fiscalis programmi projekte ja vahendeid rohkem maksumaksjate konkreetsete probleemide lahendamiseks;

Diskrimineerimise ja topeltmaksustamise lõpetamine ELi kodanike ja ettevõtete hüvanguks

37. rõhutab vajadust lahendada sellised probleemid nagu ettevõtete ja eraisikute topeltmaksustamine ja eri maksusüsteemide ühildamatus ning parandada riikide maksueeskirju käsitleva teabe kättesaadavust;

38. rõhutab, et ettevõtete ja kodanike huvides on luua ühtsel turul selge, läbipaistev ja stabiilne maksukeskkond, sest maksueeskirjade läbipaistmatus takistab piiriülest tegevust ja investeringuid ELis;

39. rõhutab, et topeltmaksustamine vähendab ettevõtete konkurentsivõimet ning takistab kogu ühtset turu toimimist;

40. väljendab heameelt komisjoni teatise üle „Topeltmaksustamine ühtsel turul”, mis käsitleb ELi strateegiat ja lahendusi seoses piiriülese topeltmaksustamise probleemidega;

41. on veendunud, et Euroopa Liidu leping kohustab liikmesriike topeltmaksustamise küsimust lahendama, liikmesriigid peaksid seda tegema vastavalt ELi toimimise lepingu ühtset turgu käsitleva artikli 4 lõikele 3 ja artiklile 26;

Neljapäev, 2. veebruar 2012

42. on seisukohal, et liikmesriikide kahepoolsed maksukokkulepped ei lahenda kodanike ja ettevõtete jaoks kõiki diskrimineerimise ja topeltmaksustamisega seotud probleeme;

43. kiidab heaks komisjoni mõtte luua topeltmaksustamise probleemidega tegelev töörühm, kuhu oleksid kaasatud liikmesriikide maksuametid ja vajaduse korral tarbijauhendused; palub komisjonil tugevdada ettevõtete maksustamise ELi töörühma ja siirdehindade ühisfoorumit ning hoida sidet ettevõtjate ning tarbijatõiguste kaitsjatega;

44. palub komisjonil käivitada siirdehindade ühisfoorumiga sarnanev uus käibemaksufoorum, milles raames ettevõtted saaksid tõstatada ettevõtete käibemaksuga seotud probleeme ja liikmesriikidevahelisi vaidlusi;

45. kutsub liikmesriike üles parandama menetlusi, mis võimaldavad väikestel ja keskmise suurusega ettevõtetel makstud käibemaksu kiiremini tagasi taotleda, see lühendab tagastamisperioodi;

46. palub komisjonil esitada ettepaneku siduva vaidluste lahendamise mehhanismi kohta – nagu soovitati Monti raportis –, mis hõlmaks üksikisikute ja ettevõtete topeltmaksustamise juhtumeid;

47. märgib, et haldustakistuste ja õigusliku ebakindluse tõttu on ELi kodanikel keeruline liikuda vabalt oma autoga ühtse turu piires; seepärast palub liikmesriikidel kaotada autode registreerimise topeltmaksustamine;

48. palub liikmesriikidel ajakohastada ja uuendada ettevõtete piiriülest maksuvabastust käsitlevad eeskirjad ning lihtsustada ja ajakohastada elektrooniliste arvete esitamise eeskirjad, et lõpptulemusena luua ühtne Euroopa e-arve vorm;

Kahekordse maksustamata jätmise ja maksupettuste vältimine ning maksualase läbipaistvuse suurendamine

49. märgib, et maksudest kõrvalehoidumine ja maksude läbipaistmatus ohustavad valitsuse tulusid ja maksavad miljardeid eurosid;

50. märgib, et tuleb leida sobiv tasakaal, kus ühel pool on avalik huvi võidelda kuritarvitustega ja vältida ELis piiriülese tegevuse ebaproportsionaalseid takistusi ning teisel pool kolmandate riikide suhtes võetavate pettusevastaste meetmete parem koordineerimine; peab kahetsusväärseks, et mõned liikmesriigid on sõlminud kolmandate riikidega lepingud, mis lubavad maksudest kõrvalehoidumise ja maksusaladuse jätkumist;

51. Palub liikmesriikidel

— luua ja rakendada tõhus maksusüsteem ja takistada maksubaasi põhjendamatut vähenemist, mis tuleneb hooletust maksustamata jätmisest ja kuritarvitustest;

— kohaldada kuritarvituste vastaseid meetmeid, võttes sihikule kunstlikud skeemid, mis on loodud liikmesriikide õigusaktide või liikmesriikide õigusaktidesse ülevõetud ühenduse eeskirjade täitmisest kõrvalehoidumiseks;

— jagada jätkuvalt teavet ettevõtete kahjumiga seotud agressiivsete maksukavandamisskeemide, nende tuvastamise ja nende vastu võetavate meetmete kohta ning mõõta kasutatavate strateegiate tulemuslikkust ja see teave avaldada;

— kaaluda ühiste täitmisprogrammide kasutuselevõtmist ning agressiivsetest maksukavandamisskeemidest teatamise algatuste kasutuselevõtmist või läbivaatamist;

Neljapäev, 2. veebruar 2012

- viia lõpule tükiks ajaks nõukogusse toppama jäänud hoiuste maksustamise direktiivi uuendamine, mille eesmärgiks on jõustada automaatne teabevahetus, et tagada hoiuste õiglane ja asjakohane maksustamine ELis; rõhutab, et kõik asjaomased jurisdiktsioonid peaksid rakendama halduskoostööd, mis ei riku maksumaksjate menetlusõigusi ega õigust eraelu puutumatusele, ning pakkuma automaatset teabevahetust, mis lisaks üksikisikutele laieneb ka ettevõtetele ning trustidele;
- riiklike ametiasutuste kaudu teatada ja avalikustada maksueeskirjad piiriülelset tegutsevatele ettevõtetele;
- anda VKEdele maksusoodustusi näiteks maksuvabastuste ja maksude vähendamise näol, et ergutada ettevõtlust, innovatsiooni ja töökohtade loomist;
- edendada reforme, millega piiratakse maksudest kõrvalehoidumise võimalusi, kehtestades tõhusad maksukogumise mehhanismid, mis vähendavad maksumaksja suhteid maksuasutusega ja suurendavad moodsa tehnoloogia kasutust ning keskenduvad majandustegevuse registreerimisel ja kontrollimisel e-valitsemisele;

52. palub komisjonil

- tuvastada valdkonnad, kus saab täiustada ELi õigusakte ning liikmesriikidevahelist halduskoostööd, et vähendada maksupettusi;
- anda maksunduse ja tolliliidu peadirektoraadile rohkem eelarvevahendeid ja töötajaid, et arendada välja ELi meetmed ja ettepanekud seoses kahekordse maksustamata jätmise, maksudest kõrvalehoidumise ja maksupettusega;
- võidelda kahjuliku maksukonkurentsiga ning kahekordse maksustamata jätmisega suurte ettevõtete puhul, mis kunstlikult paigutavad tulused ümber, et tegelikku maksumäära võimalikult madalal hoida; riiklike ametiasutuste kaudu teatada ja avalikustada maksueeskirjad piiriülelset tegutsevatele ettevõtetele;
- võidelda karmimalt maksupettustega, esitades hagi kriminaalõiguse alusel;

53. kutsub liikmesriike üles pidama esmatahtsaks võitlust maksuparadiiside kasutamise vastu ebaseaduslikel eesmärkidel ning kutsub komisjoni koostöös Euroopa Parlamendiga – võttes aluseks maksuparadiiside või pangasaladusega kaitstud jurisdiktsioonide OECD määratluse ja nimekirja – kehtestama vastava ELi määratluse ja nimekirja; nõuab, et kuni ülemaailmse kokkuleppe saavutamiseni lepitaks kokku Euroopa piires kehtivas ühtses määratluses;

54. märgib, et OECD läbipaistvuse ja maksualase teabevahetuse ülemaailmne foorum on juhtiv rahvusvaheline foorum võitluses maksudest kõrvalehoidumise vastu, seepärast toetab kindlalt selle tööd; märgib foorumi puudusi, mis tulenevad ühisosa väiksusest; tunnustab samas mõistlikke algatusi riigi, ELi ja ülemaailmsel tasandil selle visa probleemi praktiliseks lahendamiseks;

55. palub komisjonil võtta kiiremaid meetmeid maksudest kõrvalehoidumise ja maksupettuse vastu;

56. palub liikmesriikidel sõlmida pettusevastase võitluse ja maksustamisalase teabevahetuse lepingud Andorra, Monaco ja San Marinoga ning uue lepingu Šveitsiga ning neid lepinguid edaspidi korrapäraselt uuendada;

57. teeb järelduse, et koostöö ja kooskõlastatuse puudumine liikmesriikide maksusüsteemide vahel võib põhjustada ettekatsetamatu maksustamata jätmise ning kaasa tuua maksude vältimise, kuritarvitused ja pettused;

58. palub komisjonil uurida Euroopa poolaasta rakendamise mõju eelarvele ning avaldada selle kohta 2012. aastal avarande;

Neljapäev, 2. veebruar 2012

59. nõuab, et Euroopa Kontrollikojale ja OLAFile tagataks piisavad eelarvevahendid ja personal tõhusate kontrollimehhanismide loomiseks ja eelarvemenetluste järelvalve korraldamiseks ELi tasandil;

60. palub komisjonil kindlaks määrata ja esikohale seada poliitikameetmed, millel on liikmesriikide stabiilsus- ja lähenemisprogrammides ning riiklikes reformiprogrammides mõju eelarvele;

*

* *

61. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile ja liikmesriikide parlamentidele.

ELi konkurentsipoliitika

P7_TA(2012)0031

Euroopa Parlamendi 2. veebruari 2012. aasta resolutsioon ELi konkurentsipoliitika aastaaruande kohta (2011/2094(INI))

(2013/C 239 E/15)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni 2010. aasta konkurentsipoliitika aruannet (COM(2011)0328) ning sellele lisatud komisjoni talituste töödokumenti (SEK(2011)0690),
- võttes arvesse nõukogu 16. detsembri 2002. aasta määrust (EÜ) nr 1/2003 asutamislepingu artiklites 81 ja 82 sätestatud konkurentsieeskirjade rakendamise kohta ⁽¹⁾,
- võttes arvesse nõukogu 20. jaanuari 2004. aasta määrust (EÜ) nr 139/2004 kontrolli kehtestamise kohta ettevõtjate koondumiste üle ⁽²⁾ (EÜ ühinemismäärus),
- võttes arvesse komisjoni suuniseid, mis käsitlevad meetodit trahvide määramiseks vastavalt määruse (EÜ) nr 1/2003 artikli 23 lõike 2 punktile a ⁽³⁾ (trahvimissuunised),
- võttes arvesse komisjoni 13. oktoobri 2008. aasta teatist „Riigiabi eeskirjade kohaldamine meetmete suhtes, mida on võetud seoses finantsasutustega praeguse ülemaailmse finantskriisi olukorras” ⁽⁴⁾ (pangandusteatis),
- võttes arvesse komisjoni 5. detsembri 2008. aasta teatist „Finantsasutuste rekapitalizeerimine praeguses finantskriisis: piirdumine minimaalselt vajaliku abiga ja kaitsemeetmed põhjendamatute konkurentsimootustuste vastu” ⁽⁵⁾ (rekapitalizeerimisteatis),

⁽¹⁾ EÜT L 1, 4.1.2003, lk 1.

⁽²⁾ ELT L 24, 29.1.2004, lk 1.

⁽³⁾ ELT C 210, 1.9.2006, lk 2.

⁽⁴⁾ ELT C 270, 25.10.2008, lk 8.

⁽⁵⁾ ELT C 10, 15.1.2009, lk 2.

Neljapäev, 2. veebruar 2012

- võttes arvesse komisjoni 25. veebruari 2009. aasta teatist langenud väärtusega varade käsitlemise kohta ühenduse pangandussektoris ⁽¹⁾ (langenud väärtusega varade teatis),
- võttes arvesse komisjoni 23. juuli 2009. aasta teatist finantssektori elujõulisuse taastamise ja praeguse kriisi olukorras riigiabi eeskirjade kohaste ümberkorraldamismeetmete hindamise kohta ⁽²⁾ (ümberkorraldamismeetmete teatis),
- võttes arvesse komisjoni 17. detsembri 2008. aasta teatist „Ajutine ühenduse riigiabi meetmete raamistik praeguses finants- ja majanduskriisis rahastamisele juurdepääsu toetamiseks” ⁽³⁾ (ajutine raamistik),
- võttes arvesse komisjoni 1. detsembri 2010. aasta teatist „Euroopa Liidu riigiabi meetmete ajutine raamistik praeguses finants- ja majanduskriisis rahastamisele juurdepääsu toetamiseks” ⁽⁴⁾ (uus ajutine raamistik, mis asendab 31. detsembril 2010 lõppenud raamistikku),
- võttes arvesse parlamendi tellitud 2011. aasta juunis valminud uuringut „Riigiabi – kriisieeskirjad finantssektorile ja reaalmajandusele” ⁽⁵⁾,
- võttes arvesse komisjoni talituste 5. oktoobri 2011. aasta töödokumenti „Finants- ja majanduskriisi tõttu vastuvõetud ajutiste riigiabieeskirjade mõju” (SEK(2011)1126),
- võttes arvesse komisjoni määruse eelnõu, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 794/2004, millega rakendatakse nõukogu määrust (EÜ) nr 659/1999, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad EÜ asutamislepingu artikli 93 kohaldamiseks seoses liikmesriikide aruandluskohustuse lihtsustamisega,
- võttes arvesse komisjoni talituste töödokumenti „Avalik arutelu: Euroopa ühtne lähenemisviis ühistele kahjunõuetele” (SEK(2011)0173),
- võttes arvesse konkurentsi peadirektoraadi dokumenti „Parimad tavad Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 101 ja 102 kohaste menetluste rakendamisel” ⁽⁶⁾,
- võttes arvesse konkurentsi peadirektoraadi dokumenti „Parimad tavad Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklitega 101 ja 102 seotud ärakuulamise eest vastutavaid ametnikke käsitlevate menetluste rakendamisel” ⁽⁷⁾,
- võttes arvesse konkurentsi peadirektoraadi dokumenti „Majandusandmete esitamise ja andmekogumise parimad tavad Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklitega 101 ja 102 seotud juhtumite ja ühinemisuhtumite puhul” ⁽⁸⁾,
- võttes arvesse 20. oktoobri 2010. aasta Euroopa Parlamendi ja Euroopa Komisjoni suhete raamkokkulepet ⁽⁹⁾ (edaspidi „raamkokkulepe”), eelkõige selle artikleid 12 ⁽¹⁰⁾ ja 16 ⁽¹¹⁾,

⁽¹⁾ ELT C 72, 26.3.2009, lk 1.

⁽²⁾ ELT C 195, 19.8.2009, lk 9.

⁽³⁾ ELT C 16, 22.1.2009, lk 1.

⁽⁴⁾ ELT C 6, 11.1.2011, lk 5.

⁽⁵⁾ <http://www.europarl.europa.eu/activities/committees/studies/download.do?language=en&file=32471>

⁽⁶⁾ http://ec.europa.eu/competition/consultations/2010_best_practices/best_practice_articles.pdf.

⁽⁷⁾ http://ec.europa.eu/competition/consultations/2010_best_practices/hearing_officers.pdf.

⁽⁸⁾ http://ec.europa.eu/competition/consultations/2010_best_practices/best_practice_submissions.pdf

⁽⁹⁾ ELT L 304, 20.11.2010, lk 47.

⁽¹⁰⁾ „Iga komisjoni liige tagab korrapärase ja otsese teabevahetuse komisjoni liikme ja asjaomase parlamendikomisjoni esimehe vahel.”

⁽¹¹⁾ „Kolme kuu jooksul pärast parlamendi resolutsiooni vastuvõtmist esitab komisjon parlamendile kirjaliku teabe meetmete kohta, mida on võetud vastuseks konkreetsetele parlamendi resolutsioonides esitatud nõudmistele, sealhulgas juhtudel, kui komisjon ei ole saanud parlamendi seisukohti järgida.[...]”

Neljapäev, 2. veebruar 2012

- võttes arvesse oma 25. aprilli 2007. aasta resolutsiooni rohelise raamatu kohta, mis käsitleb EÜ konkurentsieeskirjade rikkumisest tekkinud kahjude hüvitamist ⁽¹⁾, ning 26. märtsi 2009. aasta resolutsiooni valge raamatu „EÜ konkurentsieeskirjade rikkumisest tekkinud kahjude hüvitamise kohta” ⁽²⁾ teemal ning majandus- ja rahanduskomisjoni 20. oktoobri 2011. aasta arvamust Euroopa ühtse lähenemisviisi kohta kollektiivsele õiguskaitsele,
 - võttes arvesse oma 15. novembri 2011. aasta resolutsiooni üldist majandushuvi pakkuvate teenuste suhtes kohaldatavate ELi riigiabi eeskirjade uuendamise kohta ⁽³⁾,
 - võttes arvesse oma 22. veebruari 2005. aasta resolutsiooni komisjoni XXXIII konkurentsipoliitika 2003. a raporti kohta ⁽⁴⁾, 4. aprilli 2006. aasta resolutsiooni komisjoni 2004. aasta konkurentsipoliitika aruande kohta ⁽⁵⁾, 19. juuni 2007. aasta resolutsiooni 2005. aasta konkurentsipoliitika aruande kohta ⁽⁶⁾, 10. märtsi 2009. aasta resolutsiooni 2006. ja 2007. aasta konkurentsipoliitika aruannete kohta ⁽⁷⁾, 9. märtsi 2010. aasta resolutsiooni 2008. aasta konkurentsipoliitika aruande kohta ⁽⁸⁾ ja 20. jaanuari 2011. aasta resolutsiooni 2009. aasta konkurentsipoliitika aruande kohta ⁽⁹⁾,
 - võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust komisjoni 2010. aasta konkurentsipoliitika aruande kohta (INT/594 - CESE 1461/2011),
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 48,
 - võttes arvesse majandus- ja rahanduskomisjoni raportit ning siseturu- ja tarbijakaitsekomisjoni ning transpordi- ja turismikomisjoni arvamust (A7-0424/2011),
- A. arvestades, et 2008. aasta sügisel puhkenud finants- ja majanduskriisist ei ole veel üle saadud; arvestades, et finantsturgude heitlik olukord ja hirm majanduslanguse ees on viimastel kuudel muutunud taas väga teravaks probleemiks;
- B. arvestades, et komisjon reageeris kriisi puhkemisele kiiresti ja mõistlikult, võttes vastu riigiabi erieeskirjad ja kasutades konkurentsipoliitikat kriisijuhtimise vahendina; arvestades, et see oli ja on ka praegu mõeldud ajutise korrana, kuigi selle kestus on ületanud esialgu kavandatu;
- C. arvestades, et 1. oktoobrist 2008 kuni 1. oktoobrini 2010 võttis komisjon vastu üle 200 otsuse, mis käsitlesid finantssektorile ette nähtud riigiabi; arvestades, et 2009. aastal kasutasid liikmesriigid finantssektori toetamiseks riigiabi nominaalses kogusummas 1 107 miljardit eurot (9,3% ELi SKPst); arvestades, et komisjoni poolt alates kriisi algusest kuni 1. oktoobrini 2010 heakskiidetud meetmete maksimaalne maht (sealhulgas kavad ja sihtotstarbelised meetmed) oli 4 588,9 miljardit eurot;
- D. arvestades, et komisjon kehtestas alates 1. jaanuarist 2011 kohaldatava nõude esitada iga abisaaja kohta, kelle suhtes on rakendatud rekapiitaliseerimis- või langenud väärtusega varadega seotud meetmeid, ümberkorraldamiskava, olenemata sellest, kas asjaomast panku peetakse põhimõtteliselt elujõuliseks või raskustes olevaks;
- E. arvestades, et kriisi ajal antud suuremahuline riigiabi näiteks tagatisskeemide, rekapiitaliseerimiskavade või pankade rahastamiseks ettenähtud täiendavate likviidsustoetuste näol on kaasa toonud tugeva tasakaalustamatuse riigi rahanduses; arvestades, et praegu veel ei ole teada, kui suurt mõju võivad avaldada riigiabi ja eriti pankadele antud tagatised tulevikus, kui osa nendest tagatistest tegelikult sisse nõutakse;

⁽¹⁾ ELT C 74 E, 20.3.2008, lk 653.

⁽²⁾ ELT C 117 E, 6.5.2010, lk 161.

⁽³⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2011)0494.

⁽⁴⁾ ELT C 304 E, 1.12.2005, lk 114.

⁽⁵⁾ ELT C 293 E, 2.12.2006, lk 143.

⁽⁶⁾ ELT C 146 E, 12.6.2008, lk 105.

⁽⁷⁾ ELT C 87 E, 1.4.2010, lk 43.

⁽⁸⁾ ELT C 349 E, 22.12.2010, lk 16.

⁽⁹⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2011)0023.

Neljapäev, 2. veebruar 2012

- F. arvestades, et proteksionism ja konkurentsieeskirjade mittejäustamine ainult süvendaksid ja pikendaksid kriisi, ning arvestades, et konkurentsipoliitika on tähtis vahend selleks, et hoida ELi siseturg dünaamilise, tõhusa ja innovaatilisena ning säilitada maailma tasandil konkurentsivõime;
- G. arvestades, et kõigist majanduskriisiga toimetuleku pingutustest hoolimata on kartellid ikka veel kõige tõsisemaks ohuks konkurentsile, tarbijate heaolule ja turgude tõhusale toimimisele ning seetõttu ei saa neid isegi majanduskriisi ajal vastuvõetavaks pidada;

Komisjoni 2010. aasta konkurentsipoliitika aruanne

1. väljendab heameelt komisjoni 2010. aasta konkurentsipoliitika aruande üle; rõhutab selle aruande 40. aastapäeva puhul, et konkurentsipoliitika on aidanud palju kaasa tarbijate heaolu suurendamisele ning on olnud oluline vahend kaupade, teenuste, isikute ja kapitali vaba liikumise takistuste kõrvaldamiseks; juhib tähelepanu sellele, et konkurentsipoliitika on jätkuvalt oluline vahend ühtse turu säilitamisel ja tarbijate huvide kaitsmisel; toonitab, et mõned eeskirjad tuleb uute probleemide lahendamiseks ajakohastada;
2. märgib, et rangete põhimõtete ning paindlike menetluste koosmõju on võimaldanud konkurentsipoliitikal olla konstruktiivne ja stabiliseeriv tegur ELi finantsüsteemis ja reaalmajanduses üldisemalt;

Konkurentsipoliitikaga seotud soovitused

3. usub, et hindade suurem läbipaistvus on väga oluline konkurentsi ergutamiseks ühtsel turul ja tarbijatele tõeliste valikuvõimaluste pakkumiseks;
4. tunneb heameelt komisjoni ja tarbijaühenduste vahel Euroopa konkurentsioiguse valdkonnas toimuva teabevahetuse üle ning julgustab mõlemat poolt seda edendama ja kaasama vajaduse korral muid sidusrühmi;

Riigiabi järelevalve

5. kiidab heaks komisjoni talituste töödokumendi, mis on koostatud eesmärgiga hinnata finants- ja majanduskriisi tõttu vastuvõetud ajutiste riigiabieeskirjade mõju; võtab teadmiseks komisjoni hinnangu, et üldiselt on riigiabi avaldanud mõju, et vähendada finantsilist ebastabiilsust, parandada finantsturgude toimimist ja leevendada kriisi mõju reaalmajandusele; peab siiski küsitavaks, kas see optimistlik analüüs on paikapidav;
6. rõhutab, et riigiabi suhtes kohaldatav ajutine kord on olnud kriisile reageerimise esialgse abinõuna positiivne, kuid seda ei saa ebamõistlikult pikendada; rõhutab vajadust lõpetada ajutiste meetmete võtmine ja erandite tegemine nii kiiresti kui võimalik ja niipea kui majandusolukord seda lubab;
7. märgib, et vaja on uut alalist õigusraamistikku riigiabi eeskirjade kohaldamiseks, et kõrvaldada kriisieelses õigussüsteemis leitud puudused, eelkõige seoses finantssektoriga, ning et eemaldada finants- ja majanduskriisi ajal tekkinud moonutused;
8. võtab teadmiseks, et pangandussektori jaoks on välja kuulutatud spetsiifilised päästmis- ja ümberkorraldamissuunised; soovitab, et komisjon võtaks arvesse päästeetapil keskpankade poolt antava likviidsus-toetuse mõju konkurentsi moonutamise seisukohalt ning tagaks pankade nõuetekohase ümberkorraldamise, millesse enne riigi kapitalisüsti tuleb kaasata aktsionärid ja võlakirjaomanikud;

Neljapäev, 2. veebruar 2012

9. nõuab tungivalt, et komisjon seoks pangandussektorile pärast 2011. aastat antava ajutise riigiabi andmise pikendamise tõhustatud ja rangemate tingimustega seoses bilansi koostise ja mahu vähendamisega, sealhulgas tuleks piisavat tähelepanu pöörata laenuandmisele, aga ka rangematele piirangutele boonuste ja dividendide jagamisel ning muudele olulistele teguritele; on seisukohal, et need tingimused peaksid olema selgelt esitatud ning komisjon peaks neid hiljem hindama ja neist kokkuvõtte tegema;
10. võtab teadmiseks komisjoni seni vastu võetud meetmed, millega vähendatakse kriisi ajal abi saanud, pankrotistumiseks liiga suurte või omavahel liialt seotud äriühingute bilansimahtu; on seisukohal, et sellise eesmärgiga meetmeid oleks juurde vaja;
11. rõhutab seejuures, et pangandussektoris käimasolev konsolideerimine on tegelikkuses suurendanud paljude suurte finantsasutuste turuosa, ning nõuab sellega seoses tungivalt, et komisjon jälgiks pidevalt asjaomast sektorit, et tõhustada Euroopa pangandussektoris konkurentsi, kehtestades muu hulgas ümberkorraldamiskavad, mis näevad ette pangandustegevuse lahutamise seal, kus eraklientide hoiused võimaldavad neil asutustel rahastada riskantsemat investeerimispanganduse tegevust;
12. märgib, et Euroopa Keskpank andis kriisi ajal mitmeid erandlikke likviidsussüste; võtab teadmiseks komisjoni hinnangu, et taoline meede ei ole otseses mõttes riigiabi, nagu komisjon oma uuringus märgib; rõhutab siiski, et ELi tasandil võetavaid poliitilisi meetmeid tuleb kooskõlastada ning et komisjon peaks võtma arvesse Euroopa Keskpanga või teiste keskpankade antava abi või muude riigi sekkumiste mõju, kui ta hindab riigiabi andmist pankadele, mis saavad abi ka Euroopa Keskpangalt või teistelt keskpankadelt;
13. märgib, et komisjoni hinnangus, mis käsitleb meetmete siseturuga kokkusobivust, ei ole arvestatud seda mõju, mida avaldasid kriisi aja pankadele antud Euroopa Keskpanga toetus ja muud riiklikud sekkumised; palub komisjonil hinnata sellist tegevust tagantjärele;
14. palub komisjonil esitada kiiresti ettenähtud seadusandlik ettepanek, et lahendada makseraskustesse sattunud pankade probleem tõeliselt euroopalikus raamistikus, mis tagaks ühised eeskirjad, ühised sekkumisevahendid ja ajendid ning vähendaks maksumaksjate osaluse miinimumini eelkõige seeläbi, et luuakse ühtlustatud isefinantseerivad (riskipõhisel meetodil) kriisilahendusfondid raskustesse sattunud ettevõtete jaoks;
15. rõhutab, et riigiabi tuleb eraldada viisil, mis ei moonutaks konkurentsi ega toetaks olemasolevaid ettevõtjaid alustavate ettevõtjate arvelt;
16. on seisukohal, et riigiabiga tuleks toetada innovatsiooni ja teadusuuringute klastreid ning seeläbi toetada ettevõtlust;
17. kutsub komisjoni üles tagama, et üldist majandushuvi pakkuvate teenuste suhtes kohaldatavate riigiabi eeskirjade kavandatud lihtsustamine ei halvendaks ülemäärase hüvitise maksmise kontrollimist;
18. võtab teadmiseks komisjoni kavatsuse kehtestada miinimumeeskirjad seoses riigiabiga üldist majandushuvi pakkuvate teenuste jaoks; rõhutab, et vaja on selgeid ja lihtsaid kriteeriume, mille abil kindlaks määrata, milliseid teenuseid riigiabi hõlmaks;
19. nõuab, et igasugune ettepanek vabastada üldist majandushuvi pakkuvate teenuste täiendavad valdkonnad põhimõtteliselt teatamiskohustusest peab põhinema tõenditel, et selline vabastus eeskirjadest on õigustatud, vajalik ega moonuta liigselt konkurentsi;
20. rõhutab konkurentsi edendamise tähtsust kõigi sektorite, mitte ainult teenuste sektori puhul, mis moodustab 70% Euroopa majandusest; rõhutab ühtlasi uute ettevõtete asutamise ja teenuste loomise õigust;

Neljapäev, 2. veebruar 2012*Monopolidevastane võitlus*

21. soovib, et juhul kui komisjon esitab ettepaneku võtta vastu horisontaalne raamistik ühiste kahju-nõuete kohta, võetaks vajaduse korral vastu järelhagi põhimõte, mille kohaselt võib eraõiguslikku jõustamist ühise kahjunõude alusel rakendada ainult juhul, kui komisjon või riiklik konkurentsiasutus on juba vastu võtnud rikkumist käsitleva otsuse; märgib, et järelhagi põhimõtte kehtestamine ei välista võimalust näha ette nii eraldiseisvad kui ka järelhagid;

22. märgib, et vaidluste kohtuvälise lahendamise mehhanismid sõltuvad sageli ettevõtja valmidusest koostööd teha ning tõhusa kohtuliku hüvitusüsteemi kättesaadavus toimiks osapooltele tugeva stiimulina jõuda kohtuvälisele kokkuleppele, mis lahendaks tõenäoliselt hulga juhtumeid, vältides seega kohtuvaidlust; toetab vaidluste kohtuvälise lahendamise mehhanismide loomist ELi tasandil, et tagada kiire ja soodne vaidluste lahendamise võimalus, millel oleksid kohtumenetluse ees teatud eelised; rõhutab siiski, et need mehhanismid peaksid jääma, nagu nende nimetuski ütleb, üksnes õigusliku hüvituse alternatiiviks, mitte eeltingimuseks;

23. rõhutab, et pärast Euroopa Kohtu otsuseid kohtuasjades C-360/09, Pfeiderer ja 437/08 CDC Hydrogene Peroxide peab komisjon tagama, et kollektiivne õiguskaitse ei sea ohtu leebema kohtlemise süsteemi tõhusust ja kokkuleppemenetlust;

24. on seisukohal, et konkurentsivaldkonnas tekkivaid spetsiifilisi küsimusi tuleks asjakohaselt arvesse võtta ning iga meede, mida kohaldatakse kollektiivse õiguskaitse suhtes, peab täielikult ja nõuetekohaselt arvestama konkurentsivaldkonna eripära;

25. rõhutab veel kord, et kollektiivse õiguskaitse puhul konkurentsipoliitikas on vaja kehtestada tagatised, et vältida ühishagide puhul asjatuid nõudeid ja ülemääraseid kohtuvaidlusi ning tagada menetluslik võrdsus kohtus; rõhutab, et sellised tagatised peavad muu hulgas hõlmama järgmisi punkte:

- nõude esitajate rühm peab olema selgelt kindlaks määratud enne nõude esitamist (ühinemisvõimalusega (*opt-in*) menetlus);
- riiklikud institutsioonid, nagu ombudsmanid või prokurörid, samuti esindusorganid, võivad esitada hagi selgelt määratletud hagejate rühma nimel;
- ELi tasandil tuleb kehtestada kriteeriumid, mille alusel kindlaks määrata esindusorganid, kes võivad esitada esindushagi;
- ühishagi süsteem tuleb tagasi lükata, sest see soodustaks ülemääraseid kohtuvaidlusi, võib minna vastuollu mõnede liikmesriikide põhiseadusega ning kahjustada nende ohvrite õigusi, kes osaleksid menetluses enese teadmata, kuid kellele kohtu otsus oleks sellegipoolest siduv;

a) lubatud on individuaalse hagi esitamine:

- hagejatel peab igal juhul olema vabadus esitada alternatiivina individuaalne hüvitusnõue pädevasse kohtusse;
- kollektiivse hagi esitajad ei tohi olla paremas olukorras kui individuaalse hagi esitajad;

b) väiksema ja hajusa kahju hüvitamine:

- väiksema ja hajusa kahju hüvitamise taotlejad peaksid kollektiivse õiguskaitse kaudu saama asjakohase võimaluse õiguskaitseks ning õiglaseks hüvitamiseks;

Neljapäev, 2. veebruar 2012

c) ainult tegeliku kahju hüvitamine:

- hüvitada võib ainult tegelikult kannatatud kahju; karistuslikud kahjuhüvitised ja alusetu rikastumine tuleb keelata;
- iga hageja peab oma nõuet tõendama;
- väljamõistetud kahjuhüvitis tuleb jaotada üksikute hagejate vahel proportsionaalselt individuaalselt kannatatud kahjuga;
- tingimuslikud tasud on üldiselt Euroopas tundmatud ja need tuleb tagasi lükata;

d) „kaotaja maksab” põhimõte:

- hagi ei saa esitada, kui hagejal ei ole rahaliste vahendite puudumise tõttu kaitsjat; menetluskulud ja seega ka kohtumenetlusega kaasneva riski kannab kohtuasja kaotaja pool; liikmesriikide pädevuses on kehtestada kohtukulude jaotamise eeskirjad;

e) vältida rahastamist kolmandatelt osapooltelt

- menetlusi ei tohiks eelnevalt rahastada kolmandad osapooled, näiteks seeläbi, et hagejad nõustuvad loovutama kolmandatele pooltele võimalikud hilisemad kahjuhüvitisnõuded;

26. rõhutab, et igasugune horisontaalne raamistik peab täitma kaks peamist tingimust:

- liikmesriigid ei kohalda ELi õiguse rikkumisest tuleneva kollektiivse õiguskaitse juhtumite korral rangemaid tingimusi, kui kohaldatakse nende juhtumite puhul, mis tulenevad liikmesriigi õiguse rikkumisest;
- ükski horisontaalse raamistiku põhimõte ei takista edasiste meetmete vastuvõtmist ELi õiguse täieliku toimimise tagamiseks;

27. kiidab heaks komisjoni 2012. aasta tööprogrammis kavandatud õigusakti, mis käsitleb konkurentsieeskirjade rikkumisest tekkinud kahjude hüvitamist; rõhutab, et selles tuleks arvesse võtta Euroopa Parlamendi varasemaid resolutsioone kõnealusel teemal ning et õigusakt tuleb vastu võtta seadusandliku tavamenetluse korras;

28. on veendunud, et trahvimine on oluline vahend eeskirjade täitmise avalik-õiguslikuks tagamiseks ja hoiatamiseks;

29. märgib, et toimeviiside mõjutavad mitte ainult karistused, vaid ka eeskirjade järgimise ergutamine; pooldab lähenemisviisi, mis mõjuks tõhusa hoiatusena ning samal ajal ergutaks eeskirju järgima;

30. rõhutab, et kõrgete trahvide kehtestamist ei tohi kasutada ega tohiks edaspidi kasutada ELi eelarve rahastamise alternatiivse mehhanismina;

31. märgib, et trahvide määramise meetod sisaldub muus kui seadusandlikus aktis – 2006. aasta trahvimissuunistes –, ning nõuab taas kord, et komisjon lisaks trahvide arvutamise üksikasjalikud alused koos uute trahvimispõhimõtetega määrusesse (EÜ) nr 1/2003;

Neljapäev, 2. veebruar 2012

32. ergutab komisjoni oma trahvimissuuniseid läbi vaatama ning soovib, et komisjon kaaluks järgmiseid põhimõtteid:

- võtta arvesse asjaolu, et nõuetele vastavuse stabiilsete programmide rakendamine ei tohiks põhjustada rikkujale suuremaid negatiivseid tagajärgi võrreldes proportsionaalse karistusega rikkumise eest;
- kehtestada eri trahvimäär ettevõtetele, kes on tegutsenud tahtlikult või ettevaatamatult;
- võtta arvesse riigi ja erasektori kohustuste omavahelist toimet ELi konkurentsioiguses; komisjon peaks kindlustama, et trahvides võetaks arvesse hüvitusi, mida kolmandatele pooltele on juba makstud; seda tuleks kohaldada ka ettevõtetele, keda koheldakse leebemalt; lisaks võiks rikkujat innustada maksma hüvitist kohtuvälise kokkuleppe alusel enne, kui tehakse lõplik trahviotsus;
- määrata kindlaks tingimused, mille alusel emaettevõtted, kellel on otsustav mõju tütarettevõtte üle, kuid kes ei ole rikkumisega otseselt seotud, vastutaks solidaarselt oma tütarettevõtete toime pandud konkurentsieeskirjade rikkumise eest;
- nõuda korduvrikkumiste puhul selget seost ühelt poolt uuritava rikkumise ja varasemate rikkumiste ning teiselt poolt asjaomase ettevõtte vahel; arvesse tuleks võtta ajalist ülempiiri;

33. märgib, et maksejõuetusest tulenevate trahvi vähendamise taotluste arv on suurenenud, eelkõige nn ühe toote ettevõtetelt ja VKEdelt; on seisukohal, et trahvi vähendamise alternatiivina võiks kaaluda hilinevad ja/või mitmes osas maksete süsteemi, et vältida ettevõtete tegevuse lõpetamist;

34. ootab, et võetaks vastu trahvimissuunised nn ühe toote ettevõtete ja VKEde kohta, nagu on teatanud komisjoni asepresident Joaquín Almunia;

35. tunneb heameelt kokkuleppemenetluse kasutamise üle kartellijuhtumite puhul, et muuta protsess tõhusamaks;

36. nõuab, et komisjon turul valitseva seisundi võimalikku kuritarvitamist uurides jälgiks tähelepanelikult nn rikkuse allatilkumist (*trickle-down economics*), olles tuvastanud, et valitsevat seisundit ei ole kuritarvitatud;

Ühinemiste kontrollimine

37. on veendunud, et majandus- ja finantskriis ei õigusta ühinemisi kontrolliva ELi poliitika leebemaks muutmist; palub komisjonil tagada, et ühinemistega, eelkõige nende ühinemistega, mille eesmärk on päästa või ümber korraldada raskustes olevad pangad, ei loodaks „läbikukkumiseks liiga suuri” ja üldiselt süsteemse olulisusega asutusi;

38. rõhutab, et konkurentsieeskirjade kohaldamist ühinejatele tuleb hinnata kogu siseturu seisukohast;

Rahvusvaheline koostöö

39. rõhutab, kui tähtis on konkurentsieeskirjade ülemaailmse lähendamise edendamine; julgustab komisjoni rahvusvahelises konkurentsivõrgustikus aktiivselt osalema;

Neljapäev, 2. veebruar 2012

40. ergutab komisjoni sõlmima kahepoolseid koostöölepinguid konkurentsieeskirjade täitmise tagamiseks; tunneb heameelt, et välja on kuulutatud läbirääkimised sellise lepingu sõlmimiseks Šveitsiga, ning ergutab poliitika ja jõustamismeetmete paremat kooskõlastamist;

Erivaldkonnad

41. võtab teadmiseks komisjoni „Energia 2020” algatuse; nõuab tungivalt, et komisjon teeks kõik energia siseturu paketi täielikuks rakendamiseks; julgustab komisjoni, seni kuni ei ole täielikult saavutatud avatud ja konkurentsivõimelist energia siseturgu, aktiivselt jälgima konkurentsi energiaturgudel, eriti kui kommunaal-ettevõtete erastamise tekitab monopolseid ja oligopolseid turge;

42. tuletab meelde, et kolmanda energiapaketi rakendamise alguses paluti komisjonil hoolikalt jälgida konkurentsi taset, sest vaatamata turu järkjärgulisele avamisele 1990. aastate keskel esindavad kolm suurimat turuosalist endiselt umbes 75% (elektrienergia) või üle 60% (gaas) turust; palub komisjonil välja anda suunised, et parandada taastuvenergia võrkupääsu;

43. tuletab meelde oma üleskutset komisjonile uurida järgmises aastaaruandes, missuguses ulatuses võib elutähtsa tooraine tarnijate kontsentratsioon hakata kahjustama kliendisektorite tegevust ning keskkonnahoidlikumat majandust, sest mõned neist on äärmiselt olulised selliste keskkonnahoidlike tehnoloogiate kasutuselevõtuks nagu päikesepaneelid ja liitiumioonakud;

44. palub komisjonil suurendada jõupingutusi, et avada reitinguagentuuride sektor konkurentsile, eelkõige seoses turule sisenemise takistuste, väidetava kartellitegevuse ja turgu valitseva seisundi kuritarvitamisega; kutsub komisjoni üles tagama, et kõik reitinguagentuurid järgiksid usaldusväärsuse, avalikustamise, läbipaistvuse ja huvide konflikti käsitlemise kõrgeid standardeid, nagu on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. septembri 2009. aasta määruses (EÜ) nr 1060/2009 reitinguagentuuride kohta ⁽¹⁾, et tagada reitingute kvaliteet;

45. nõuab, et komisjon jälgiks aktiivselt toorainega seotud turgudel toimuvat arengut, järgides Euroopa Ülemkogu 2008. aasta juuni järeldusi (lõige 40), ning esitaks finantsinstrumentide turgude direktiivi ja turu kuritarvitamist käsitleva direktiivi raamistiku läbivaatamisel ambitsioonikad seadusandlikud ettepanekud, et takistada spekulatiivseid tehinguid, mis kahjustavad Euroopa tööstust ning tekitavad moonutusi ühtsel turul;

46. rõhutab, et USA, Ühendkuningriigi ja Jaapani reguleerivate asutuste hiljuti läbi viidud uuringud näitasid, et vastavalt tõenditele manipuleerisid USA ja Euroopa pangad kriisi ajal LIBORI intressimääradega; väljendab sellega seoses muret niisuguse tegevuse tagajärjel tekkinud turumoonutuse pärast;

47. ergutab komisjoni uurima konkurentsi olukorda jaekaubandussektoris, eelkõige turgu valitsevate jaemüügikettide turuvõimu väidetava kuritarvitamise tagajärgi, mis negatiivselt mõjuvad väikestele jaemüüjatele ja tootjatele eeskätt põllumajanduses ja toiduaineteturul;

48. tuletab meelde oma nõuet komisjonile viia põllumajanduslikus toidutööstuses läbi konkurentsiuuring, et uurida, millist mõju avaldab suurte tarnijate ja jaemüüjate turuvõim selle turu toimimisele;

49. märgib, et toiduainete tarneahel on keeruline ja toiduainete hinnakujundus ei ole läbipaistev; on seisukohal, et toiduainete tarneahela kõigi lülide kulude, protsesside, lisandväärtuse, mahtude, hindade ja marginaalide parem analüüs ja kvaliteedi läbipaistvuse suurendamine kooskõlas konkurentsiõiguse ja ärisaladuse kaitse põhimõtetega parandavad teabe kättesaadavust tarbijate jaoks ja toiduahela hindade läbipaistvust ning et seeläbi suurendatakse tarbijate valikuvõimalusi ja välditakse nende ebaõiglast diskrimineerimist; tunneb heameelt toiduainete tarneahela toimimise parandamise kõrgetasemelise foorumi asutamise ja selle positiivse mõju üle kaubandustavade parandamisele;

⁽¹⁾ ELT L 302, 17.11.2009, lk 1.

Neljapäev, 2. veebruar 2012

50. kordab oma üleskutset komisjonile viia läbi sektoriuuring, mis käsitleb internetireklaami ja otsingu-mootoreid;
51. kordab nõuet viia läbi uuring riigihanke eeskirjade kohaldamise kohta ning kas riikidevahelised erinevused toovad kaasa konkurentsimooutusi;
52. rõhutab, et kõiki transpordiliike hõlmava siseturu väljakujundamine peab olema ja jääma Euroopa transpordipoliitika peamiseks eesmärgiks;
53. jagab komisjoni seisukohta, et ELis puudub endiselt piisavalt omavahel ühendatud, koostalitlusvõi-meline ja tõhus piiriülene transpordi infrastruktuuri võrgustik, mis on ausaks konkurentsiks siseturu välja-kujundamisel hädavajalik;
54. on seisukohal, et konkurentsipoliitika peaks aitama edendada ja rakendada avatud standardeid ja koostalitlust, et vältida olukorda, kus turuosalejate vähemus takistab tarbijatel ja klientidel uute tehnoloogiate kasutamist;
55. võtab teadmiseks konkurentsi vähesuse rändlusturul ja toonitab hindade läbipaistvuse parandamise vajadust; tunneb seoses sellega heameelt ELi uute telekommunikatsiooni raameeskirjade üle ja komisjoni ettepaneku üle võtta vastu III rändlusmäärus (COM(2011)0402), millega tehakse ettepanek kehtestada struktuursed meetmed hulgituru konkurentsi parandamiseks ja mis tooks oodatavalt kasu jaeturu konku-rentsi, hindade ja tarbijate valikuvõimaluse osas; eelkõige nõuab tungivalt, et komisjon täidaks Euroopa digitaalses tegevuskavas (COM(2010)0245/2) seatud eesmärgi, et rändlus- ja siseriiklike tariifide vahelised erinevused kaotataks 2015. aastaks;
56. rõhutab, et väga oluline on suurendada konkurentsi lairibaturul, et täita Euroopa 2020. aasta eesmärk tagada kõigile Euroopa kodanikele lairibateenuste täielik kättesaadavus, mis tooks kasu nii tarbijatele kui ka ettevõtjatele; palub komisjonil uurida võimalikke juhtumeid, kus juurdepääsu lairibateenustele on riiklikul tasandil piiratud;
57. nõuab tungivalt, et komisjon uuriks, mil määral võib teatud sektorites liiga vaba ELi saastekvootide jagamine moonutada konkurentsi, sest kvoodid, mille tõhusus on alates majandustegevuse aeglustumisest vähenenud, on andnud teatud ettevõtjatele juhusliku kasumi saamise võimaluse ning vähendanud nende stiimuleid aidata kaasa keskkonnahoidlikule majandusele üleminekule;
58. tuletab meelde, et komisjon on algatanud liikmesriikide vastu terve rea rikkumismenetlusi esimese raudteepaketi mittenõuetekohase rakendamise eest;
59. palub komisjonil tagada, et õhutranspordi sektoris sõlmitavad riikidevahelised kahepoolsed kokku-lepped ei annaks kindlatele lennujaamadele ühest riigist teise lendamisel ametlikke eeliseid;
60. nõuab tungivalt, et komisjon analüüsiks lennundussektorit, eelkõige lennuettevõtjatevahelisi lepinguid (*code-share agreements*), mis paljudel juhtudel ei tule tarbijatele kasuks, vaid ainult muudavad turu suletumaks, mis toob kaasa turgu valitseva seisundi kuritarvitusi ja kartelle ettevõtjate vahel, kes muidu peaksid tegut-sema konkurentsipõhiselt;
61. ootab huviga 2005. aasta lennundussektori suuniste kohaldamise üldsusega konsulteerimise tulemusi; ergutab komisjoni hoolikalt kontrollima lennuettevõtjatele antava sotsiaalse ja ümberkorralduseks mõeldud abi hindamist puudutavaid sätteid, et teha selgeks, kas tänastes turutingimustes suudavad need endiselt pakkuda lennuettevõtjatele võrdseid tingimusi või tuleb need läbi vaadata;

Neljapäev, 2. veebruar 2012

62. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles võitlema rahvusvaheliste lennuettevõtjate vahel konkurentsimoonutuste vältimiseks ja ausa konkurentsi tagamiseks mis tahes diskrimineerivate meetmete vastu, mida ELi ja kolmandate riikide vahel sõlmitud lepingutega seoses võidakse võtta;

63. rõhutab vajadust viia lõpule ühtse Euroopa taeva projekt, milles esitatakse tulemuslikkuse kava, et tagada teenuste hinnakujunduse läbipaistvus;

64. kordab, et ühe transpordiliigi piires ja eri transpordiliikide vahel ausama konkurentsi loomiseks tuleb jõustada lennupiletite tegelike, läbipaistvate ja täielike hindade näitamise kohustus ja selle täitmist rangelt jälgida;

65. ootab huviga, millised tulemused on komisjoni ja parlamendi uuringutel sadamastruktuuride rahastamise kohta, nende tulemuste põhjal peaks mõlemal institutsioonil olema võimalik hinnata, kas praeguseid eeskirju kohaldatakse ühtselt või tuleb need uuesti kindlaks määrata;

Parlamendi ja komisjoni vaheline konkurentsialoog

Konkurentsialoog

66. tunneb heameelt komisjoni asepresidendi Joaquín Almunia osalemise üle arvamuste vahetuses parlamendiga ning konkurentsi peadirektoraadi poolt selle aasta jooksul korraldatud infotundides ülesnäidatud koostöövalmiduse üle; on arvamisel, et parlamendiliikmete ja konkurentsi peadirektoraadi peadirektori igaaastased kohtumised on hea tava, mida tuleks jätkata;

67. nõuab komisjoni konkurensiaruande 40. aastapäeva puhul sellise kokkuleppe sõlmimist parlamendi ja komisjoni vahel, mis näeks ette konkurentsipoliitikat käsitleva laiaulatusliku dialoogi, mis tugevdaks Euroopa Parlamendi kui otse valitava ja Euroopa kodanikke esindava organi rolli; märgib, et see praktiline kord süvendaks olemasolevat dialoogi ning võib-olla, ilma et see piiraks aluslepingu kohast komisjoni ainupädevust, institutsionaliseeriks parlamendi ja komisjoni korrapärase dialoogi, nähes ette menetlused ja kohustused seoses parlamendi soovitude järelmeetmetega;

Iga-aastane konkurensiaruanne

68. nõuab tungivalt, et komisjon lisaks oma aastaaruandesse järgmised punktid:

- ülevaade aasta jooksul vastu võetud seadusandlikest ja muudest kui seadusandlikest, siduvatest ja mittesiduvatest õigusaktidest koos muudatuste põhjendustega;
- kokkuvõte parlamendilt ja sidusrühmadelt avalike konsultatsioonide käigus saadud seisukohtadest koos põhjendustega, miks komisjon on mõned avaldatud seisukohad aktsepteerinud, kuid teisi mitte;
- ülevaade meetmetest, mida komisjon on kõnealuse aasta jooksul võtnud, et parandada oma otsuste tegemise läbipaistvust ja õiguskindlust; see osa peaks hõlmama aruannet parlamendiga peetava konkurentsialoogi kohta;

Iga-aastane konkurentsialane tööprogramm

69. nõuab tungivalt, et komisjon esitaks iga aasta alguses oma konkurentsialase tööprogrammi, sealhulgas loetelu siduvatest ja mittesiduvatest konkurentsialastest õigusaktidest, mida saabuval aastal kavatsetakse vastu võtta, ning kavandatavatest avalikest aruteludest;

Neljapäev, 2. veebruar 2012

70. rõhutab, et konkurentsivolinik peaks nii aruannet kui ka tööprogrammi tutvustama majandus- ja rahanduskomisjonis;

*

* *

71. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile.

Menetluste selgitus

- * Nõuandemenetlus
- **I Koostöömenetlus, esimene lugemine
- **II Koostöömenetlus, teine lugemine
- *** Nõusolekumenetlus
- ***I Kaasotsustamismenetlus, esimene lugemine
- ***II Kaasotsustamismenetlus, teine lugemine
- ***III Kaasotsustamismenetlus, kolmas lugemine

(Menetlus põhineb Euroopa Komisjoni esitatud õiguslikul alusel.)

Poliitilised muudatused: uus või muudetud tekst on märgistatud paksus kaldkirjas, välja jäetud tekst on tähistatud sümboliga ■.

Teenistuste tehnilised parandused ja kohandused: uus või muudetud tekst on märgistatud tavalises kaldkirjas, välja jäetud tekst on tähistatud sümboliga ||.

EUR-Lexi (<http://new.eur-lex.europa.eu>) kaudu pakutakse otsest ja tasuta juurdepääsu Euroopa Liidu õigusaktidele. Nimetatud veebilehel saab tutvuda *Euroopa Liidu Teatajaga* ning ka lepingute, õigusaktide, kohtupraktika ja ettevalmistatavate õigusaktidega.

Lisateavet Euroopa Liidu kohta saab veebilehelt <http://europa.eu>

Euroopa Liidu Väljaannete Talitus
2985 Luxembourg
LUXEMBURG

ET